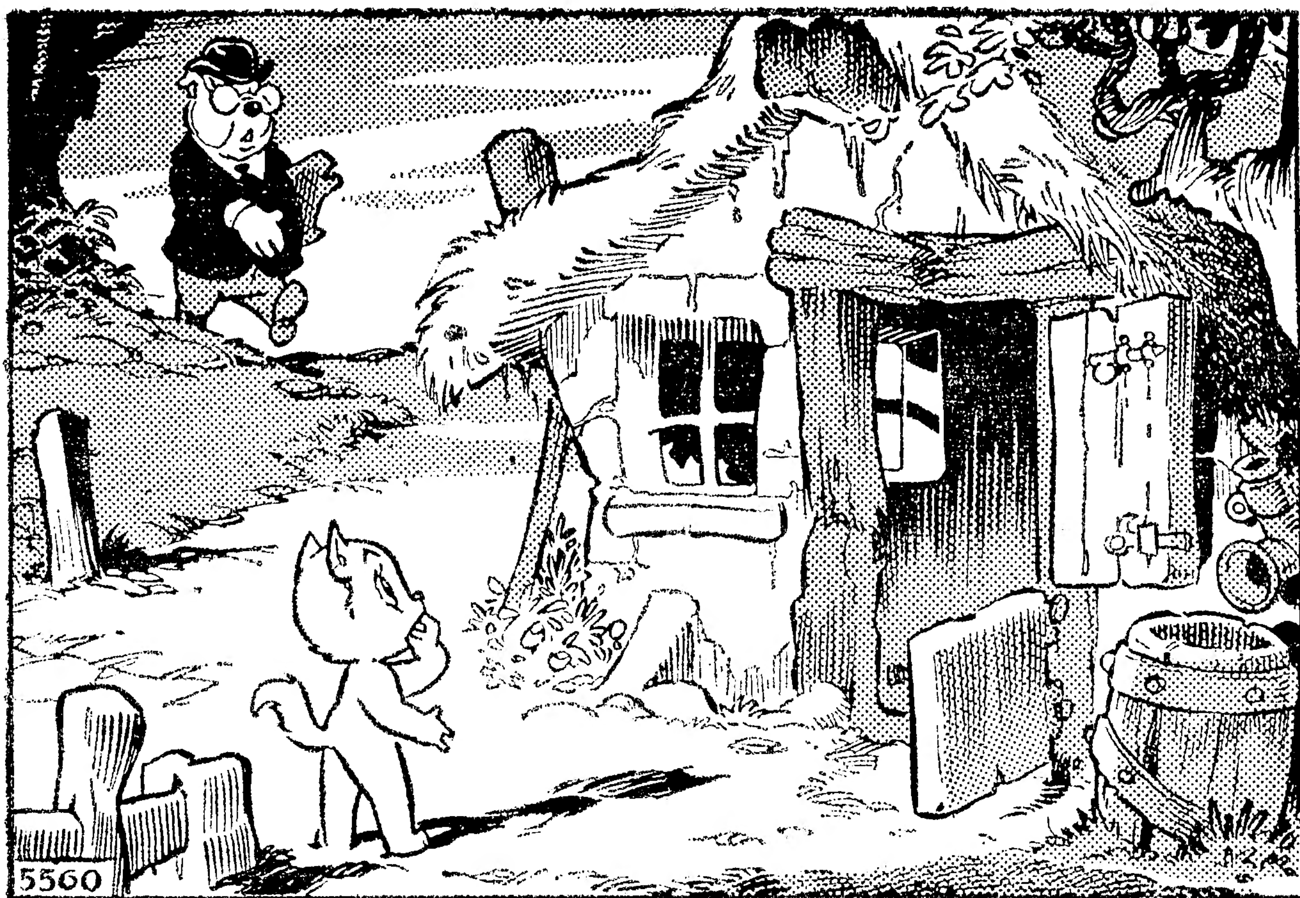
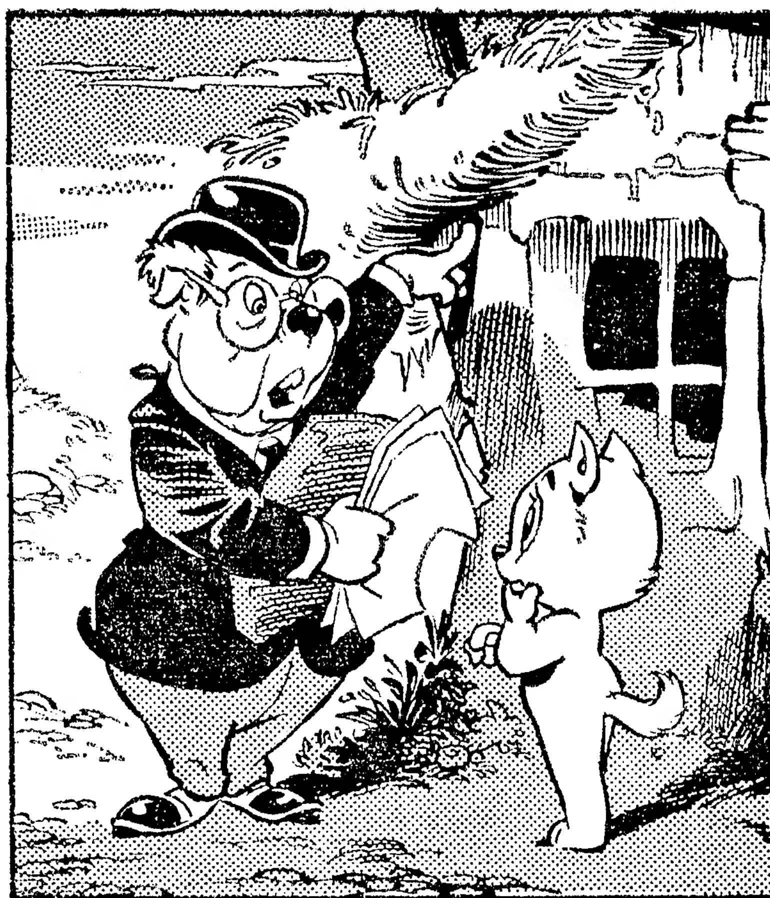
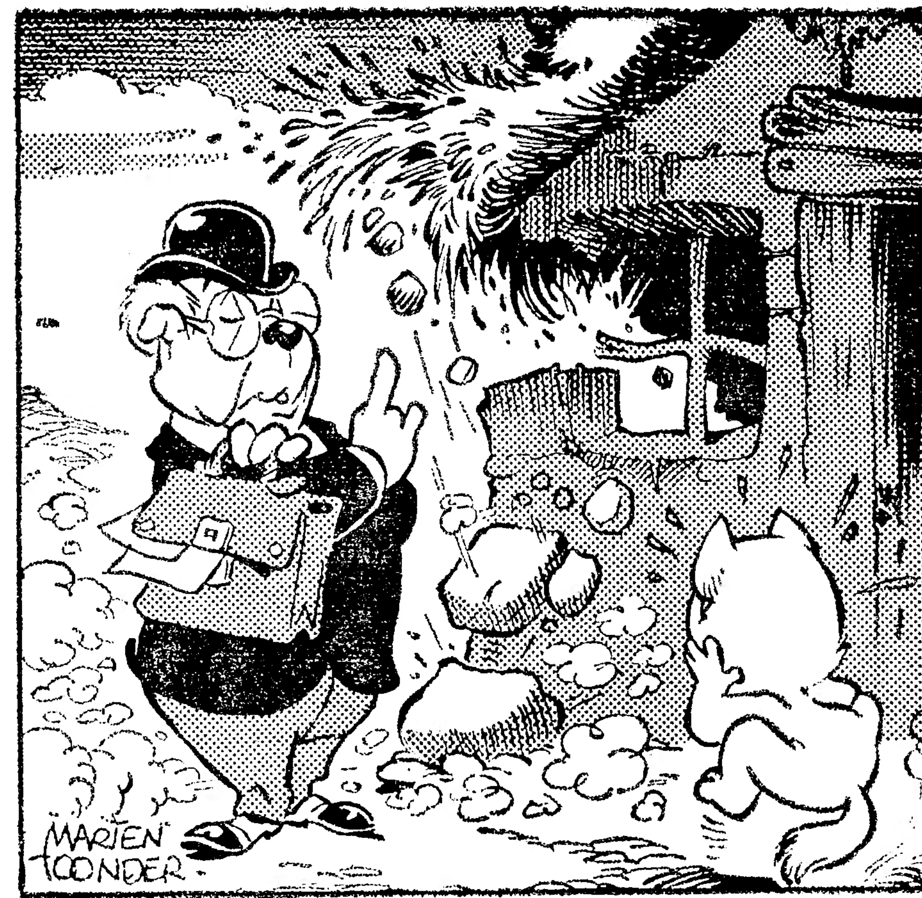

Op een namiddag in de zomer stond Tom Poes voor zijn huisje en staarde een beetje bezorgd naar de verzakte muur en de gescheurde balken. Het was duidelijk, dat het pandje bouwvallig begon te worden; maar opknappen kost veel geld. Tom Poes had echter nooit veel belangstelling voor geld gehad en dat wreekt zich vroeger of later. Daar stond hij nu.

Maar gelukkig leefde hij in een welvaartstaat waarin niemand zo maar kan verkommeren en daar naderde dan ook reeds de ambtenaar eerste klasse Dorknoper met een tas vol papieren.

„Goede avond", sprak de beambte, de pas inhoudend. „Ik moet eens met u spreken, meneer Poes. U onttrekt u aan de Sociale Voorzieningen, u betaalt geen premies voor uw A.O.W., u vult uw belastingpapieren niet in, u leeft van de hand in de tand en u hokt in een krot. Dat gaat zo niet".

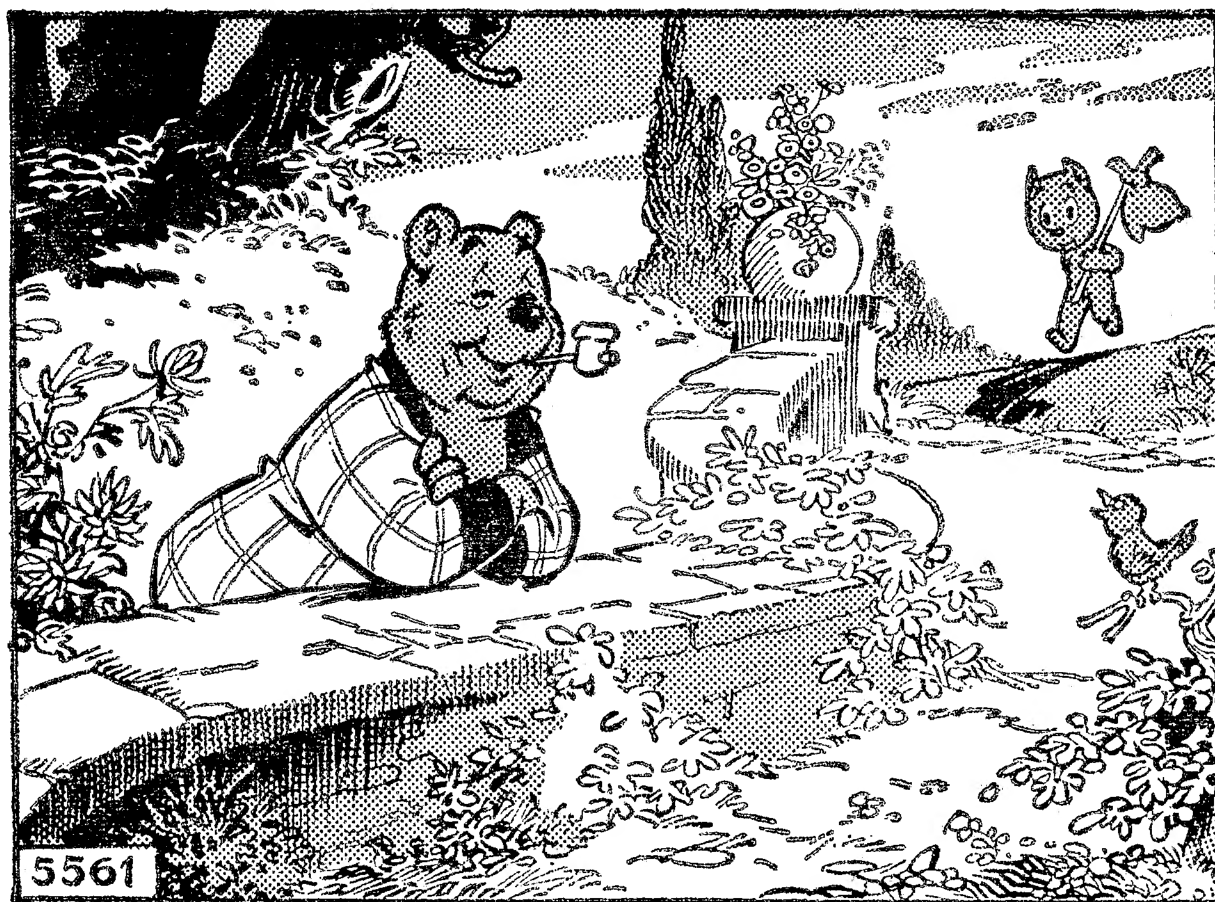
„Nee", zei Tom Poes bedrukt. „Maar wat moet ik daar aan doen? Het beviel me best, tot nu toe".

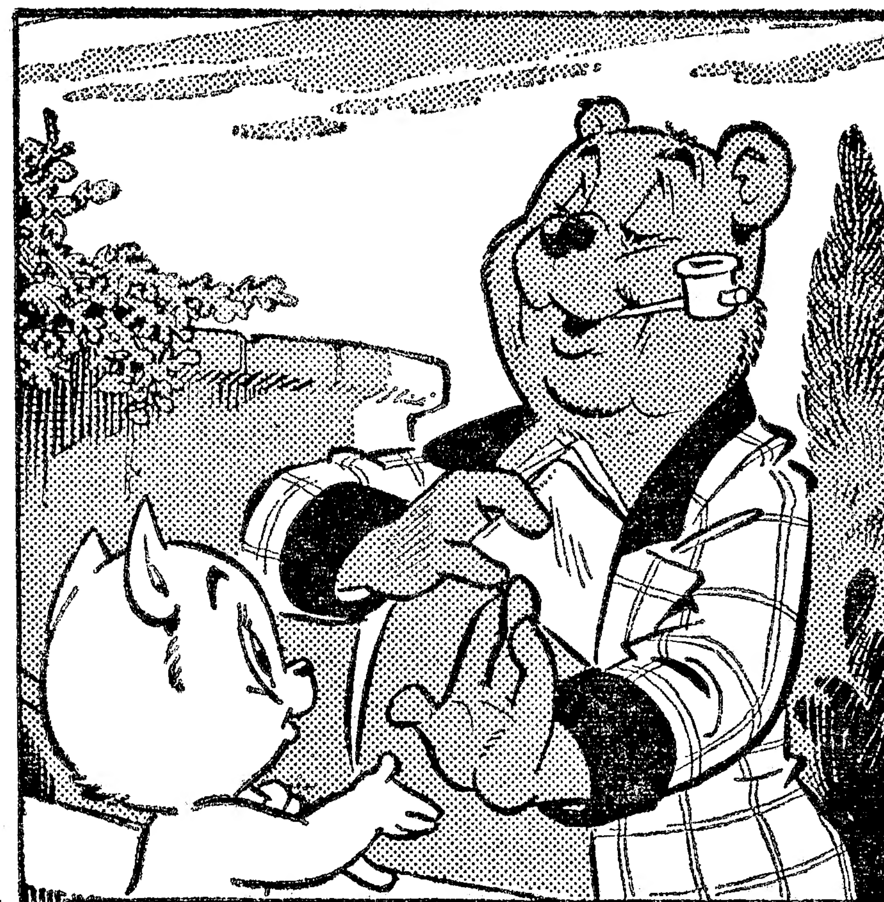
„Jaja", hernam de hooggeplaatste klerk schamper. „De krekel en de mier. Dansen en zingen zolang de zon schijnt — en aankloppen om steun als de nood aan de man komt. Laat u inschrijven bij het arbeidsbureau, zoals ieder weldenkend burger; laat u op de lijst voor woningzoekenden plaatsen en meldt u aan voor overbruggingssteun. Wij zijn niet onwelwillend".

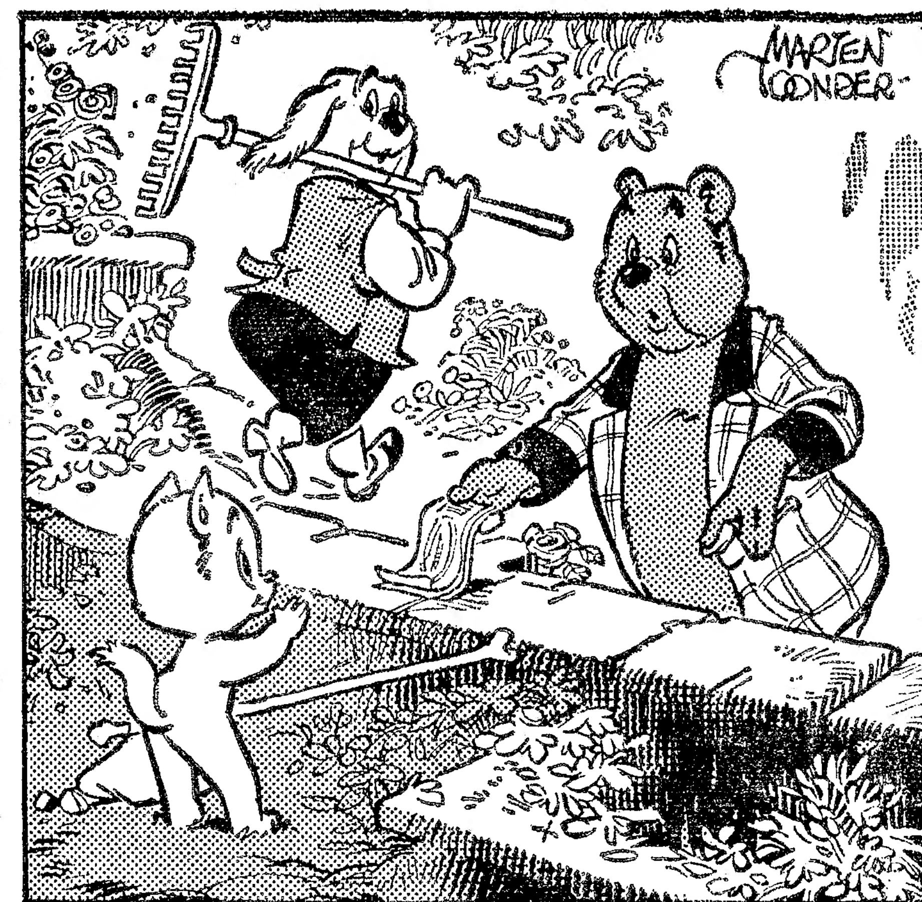
„Maar ik wil hier blijven wonen!" riep Tom Poes uit. „Dit is een prettig huis — en het is van mij!"

„Een prettig huis", herhaalde de ambtenaar somber Hij legde een beschuldigende wijsvinger op de verzakte muur, zodat deze gedeeltelijk instortte en de bewoner plotseling voor een bouwval stond.

„Een prettig huis", zei de heer Dorknoper. „Ja, ja. Dit pand is hiermede onbewoonbaar verklaard meneer Poes. Wendt u tot de aangewezen instanties om bijstand — en snel! Wij houden u in het oog. Goede avond".

Heer Ollie leunde over het muurtje van zijn tuin en genoot van de avond.

„Gekrekel in het gras en nachtegalen in het lover", zo sprak hij tot zichzelf. „Of is het een spreeuw? Ach, wat doet het er toe? Het leven is goed voor een heer van mijn stand voor wie geld geen rol speelt. Eenvoudige lieden missen toch veel, als iemand begrijpt wat ik bedoel".

Op dat moment werd zijn aandacht getrokken door Tom Poes, die met een bundeltje over zijn schouder naderde.

„Wat is dat nu, jonge vriend?" vroeg hij. „Ga je op reis, zonder mij te raadplegen?"

„Ik ga de wijde wereld in om geld te verdienen", zei Tom Poes. „Het zit niet zo goed met mijn huis en mijn A.O.W. heb ik gemerkt". Daarop vertelde hij in korte trekken wat de ambtenaar Dorknoper hem had gezegd, maar heer Bommel raakte niet onder de indruk.

„Als het anders niet is", zei hij, zijn portefeuille trekkend. „Geld speelt geen rol, zoals je weet. Dus als ik je helpen kan . . . ."

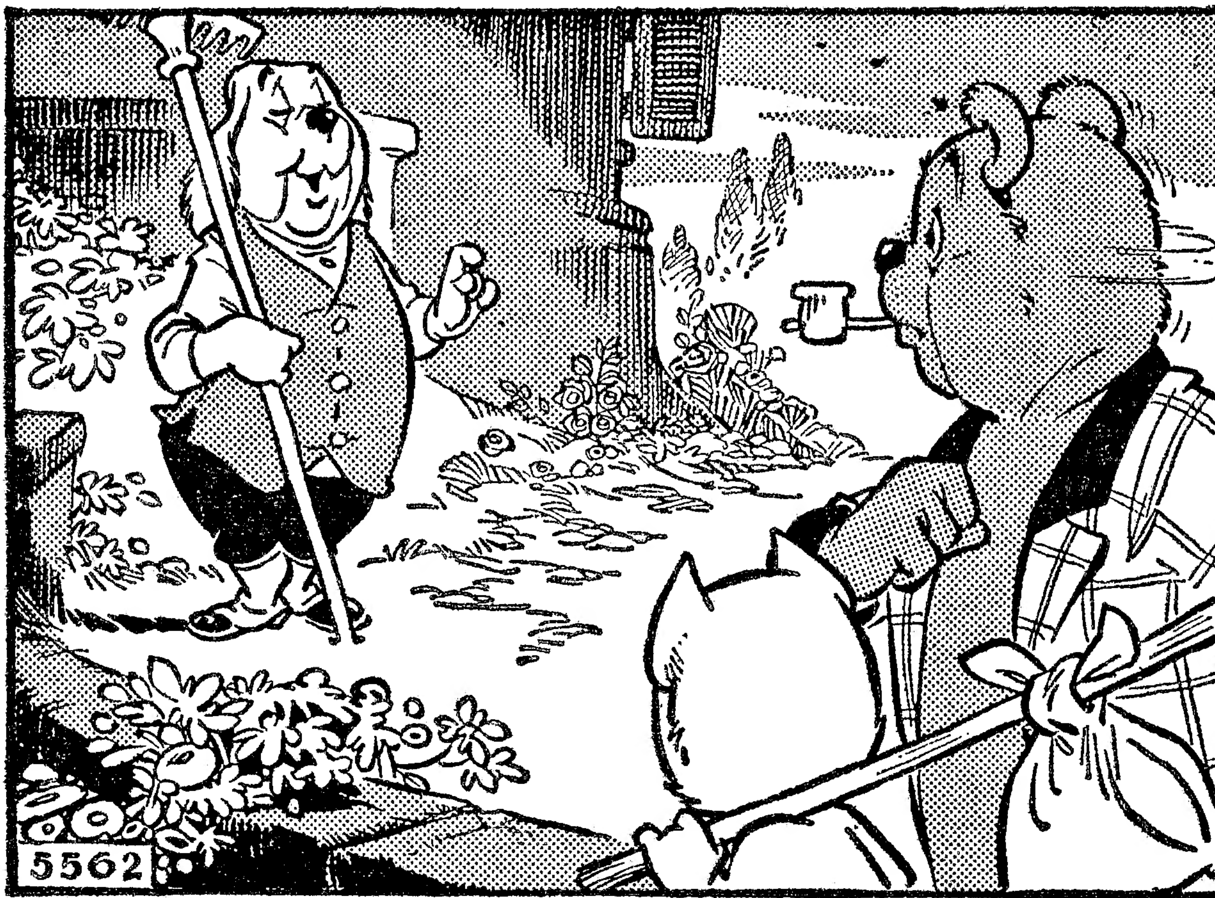
„Nee", zei Tom Poes haastig „Het is aardig van u, hoor. Maar geld lenen geeft verplichtingen en daarom moet ik er zelf voor zorgen. Ik ben oud en wijs genoeg!"

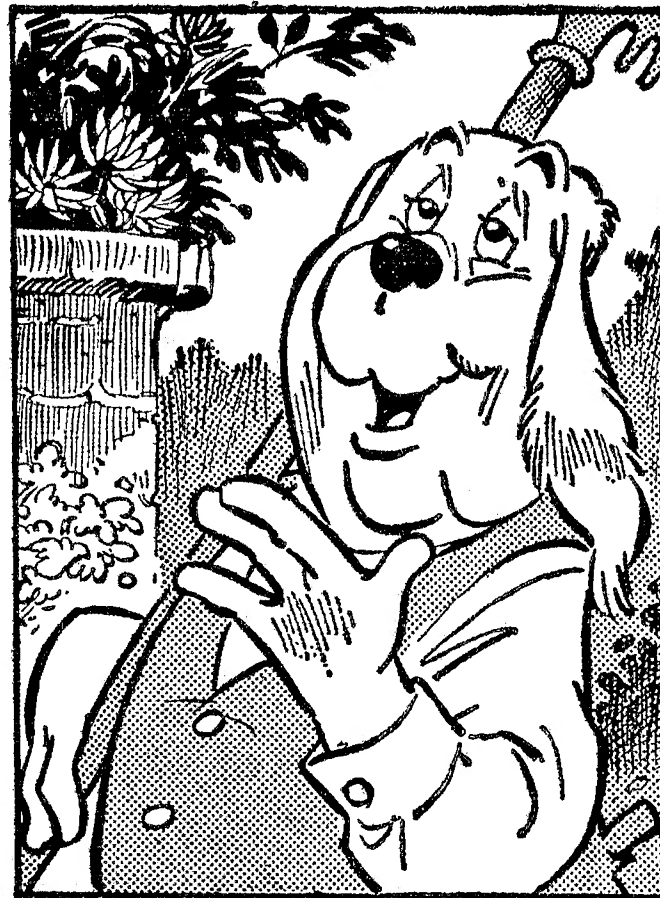
„Ben je?" hernam heer Ollie een beetje ontstemd. „Zo! Je weigert dus mijn helpende hand! Dan moet je het zelf ook maar weten. Wat ga je doen, als ik vragen mag? De boer op of in een fabriek?"

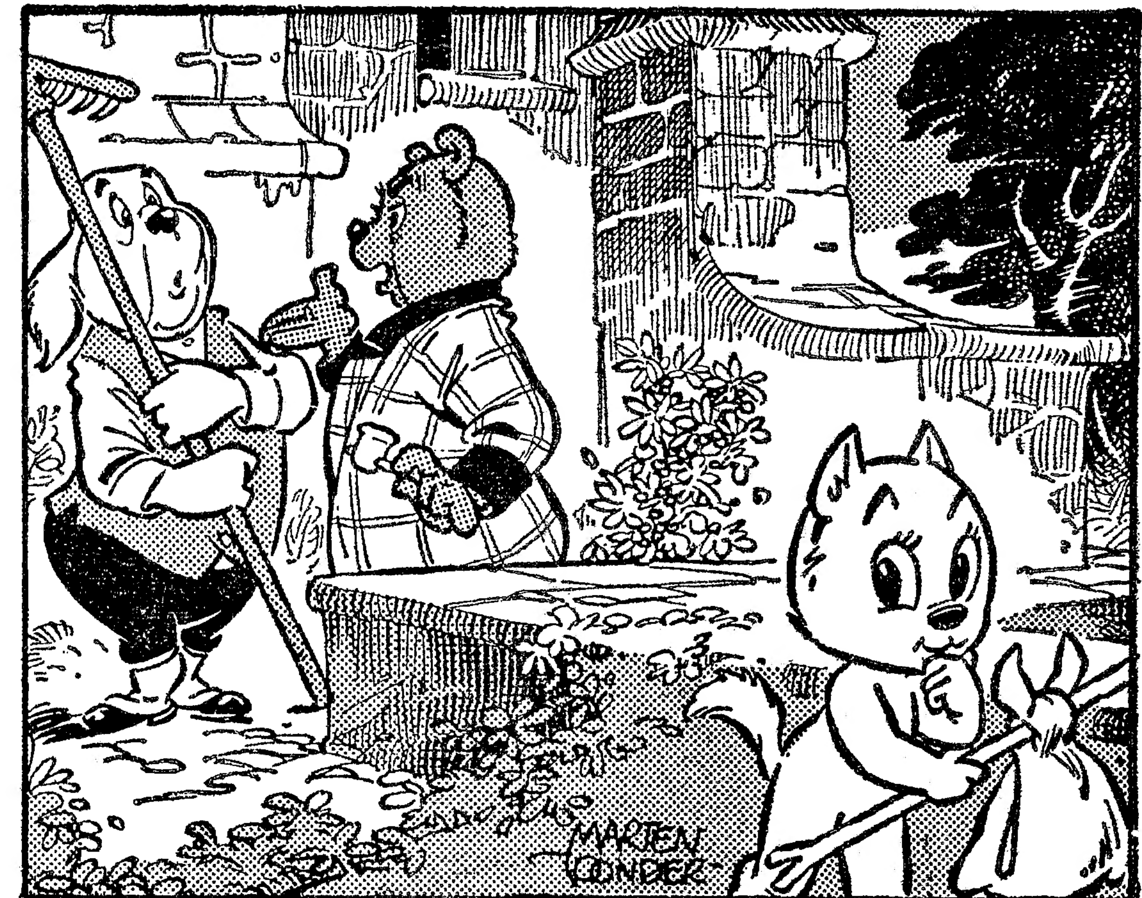
„Nee", zei Tom Poes, „dat is niets voor mij. Ik wil het anders aanpakken. Een begraven schat vinden of zo. Ik moet alleen even weten waar ik zoiets zoeken moet".

De bediende Joost, die niet ver vandaar bladeren bijeen had geharkt, keek bij die laatste woorden glimlachend om.

„Dat herinnert me aan de schat van Abold Wissel", mompelde hij.

Joost deed een pasje voorwaarts en kuchte.

„Excuseer", zei hij. „Al harkende ving ik toevallig enige flarden op, met uw welnemen. Ik hoorde dat de jongeheer belangstelling heeft voor het vinden van een begraven schat En dat herinnert mij aan een kinderversje dat mijn grootmoeder mij leerde . . . ."

„Nee, nee!" riep heer Ollie haastig. „Begin nu niet weer met je bakerrijmen! Daar komt altijd narigheid van!"

Doch het was reeds te laat. De trouwe knecht schraapte zijn keel, hief een hand op en sprak op gevoelvolle toon:

„In het bos, daar ligt een schat, in het huis van Abold Wissel. Want Abold Wissel groef een gat, Toen hij heel veel centen had. Hij heeft ze daar verborgen; De schat van Abold Wissel . . . ."

„Nu is het genoeg!" riep heer Bommel uit. „Ik wens verder niets over Abel Wissels te horen!"

„Wie hem vindt is uit de zorgen", vervolgde de bediende met wegstervende stem. „Het spijt mij", voegde hij er aan toe. „Ik wilde slechts van dienst zijn, als u mij toestaat . . . ."

„Nou, ik vind het best interessant", zei Tom Poes. „Er zit soms heus wel wat in die oude versjes, dat hebben we toch al vaker gemerkt. Weet jij waar die Wissel heeft gewoond, Joost?"

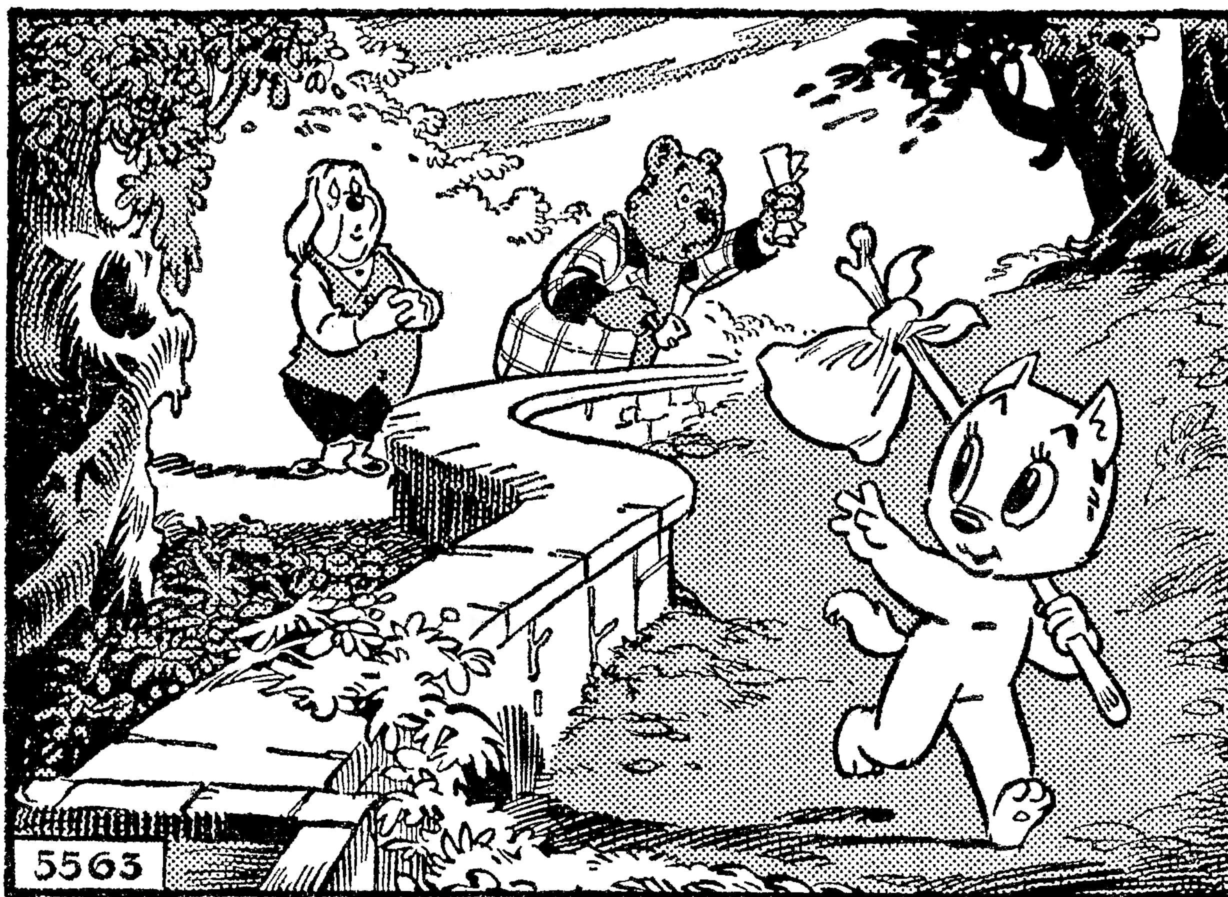
„Onzin!" riep heer Ollie. „Wie gelooft er nu nog in begraven schatten? Het is ongezond!"

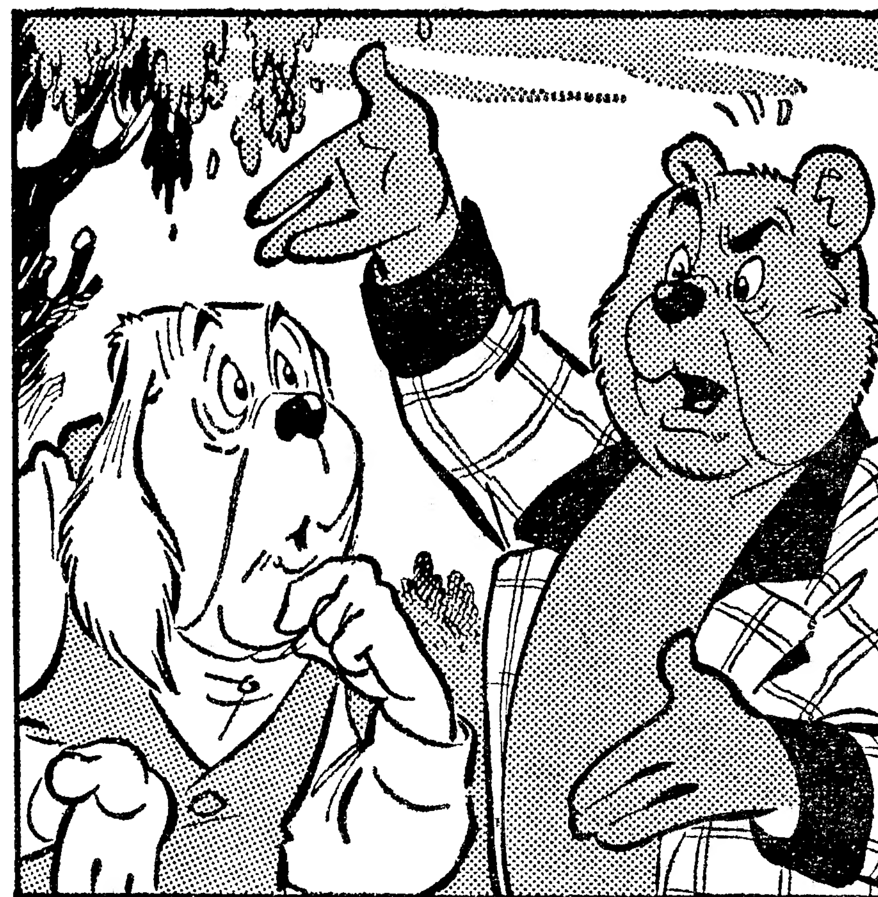
„Permitteer, heer Olivier", zei de knecht, „de heer Wissel was een groot roofridder in zijn tijd. Hij moet in het Donkere Bomen Bos geleefd hebben — en daar zijn heel wat reizigers ellendig aan hun einde gekomen, als ik zo vrijpostig mag zijn . . . ."

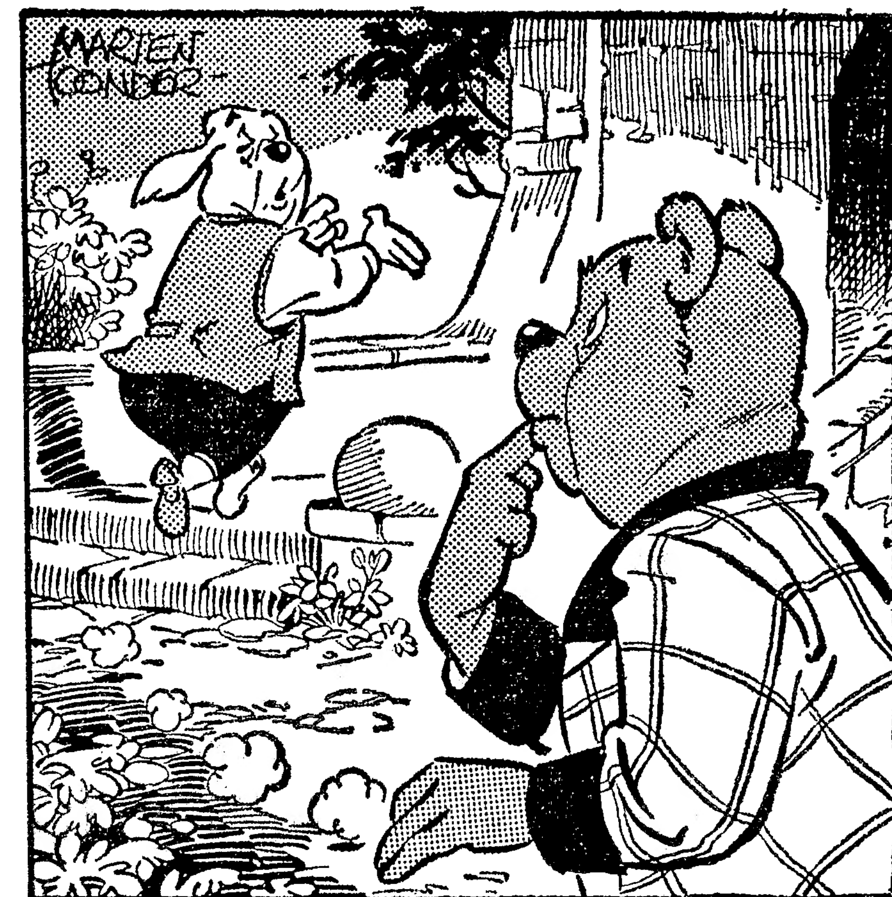
„Nee, dat mag je niet!" riep heer Bommel rood. „Je vergiftigt de gedachten van de jonge vriend hier! Hij kan zijn tijd wel beter besteden".

Maar Tom Poes had een andere mening.

„Daar ga ik eens achteraan", mompelde hij, terwijl hij zich omdraaide.

Tom Poes hees zijn bundeltje over zijn schouder om zijn tocht te hervatten.

„Dag heer Ollie, dag Joost", zei hij. „Ik ga eens naar die schat in het Donkeren Bomen Bos kijken".

„Doe dat toch niet"! riep heer Bommel over zijn muurtje. „Dat akelige bos is gevaarlijk; met roofridders en zo. Het is uit de tijd, bedoel ik. Er zijn tegenwoordig toch gemakkelijker manieren om aan geld te komen? Als je geen hulp van mij wilt hebben kun je toch in de overbrugging gaan"?

Maar Tom Poes luisterde niet. Hij wuifde vriendelijk en verdween in de avondschemering, zodat heer Ollie het nakijken had.

„Daar heb je het nu", sprak deze toornig. „Begraven schatten zoeken! Bah! Jij, met je bakerverzen steunt hem in zijn rare ideeën. Zo komt hij nooit aan het geld, dat hij nodig heeft — en ik sta machteloos met mijn steun".

„Het spijt me, als u mij toestaat", prevelde Joost beteuterd. „Ik meende de jonge heer te helpen, Hij zou er zo'n schik in hebben".

Hij wende zich terneergeslagen af om naar binnen te gaan, doch bij het beklimmen van de stoeptreden schoot hem een gedachte te binnen.

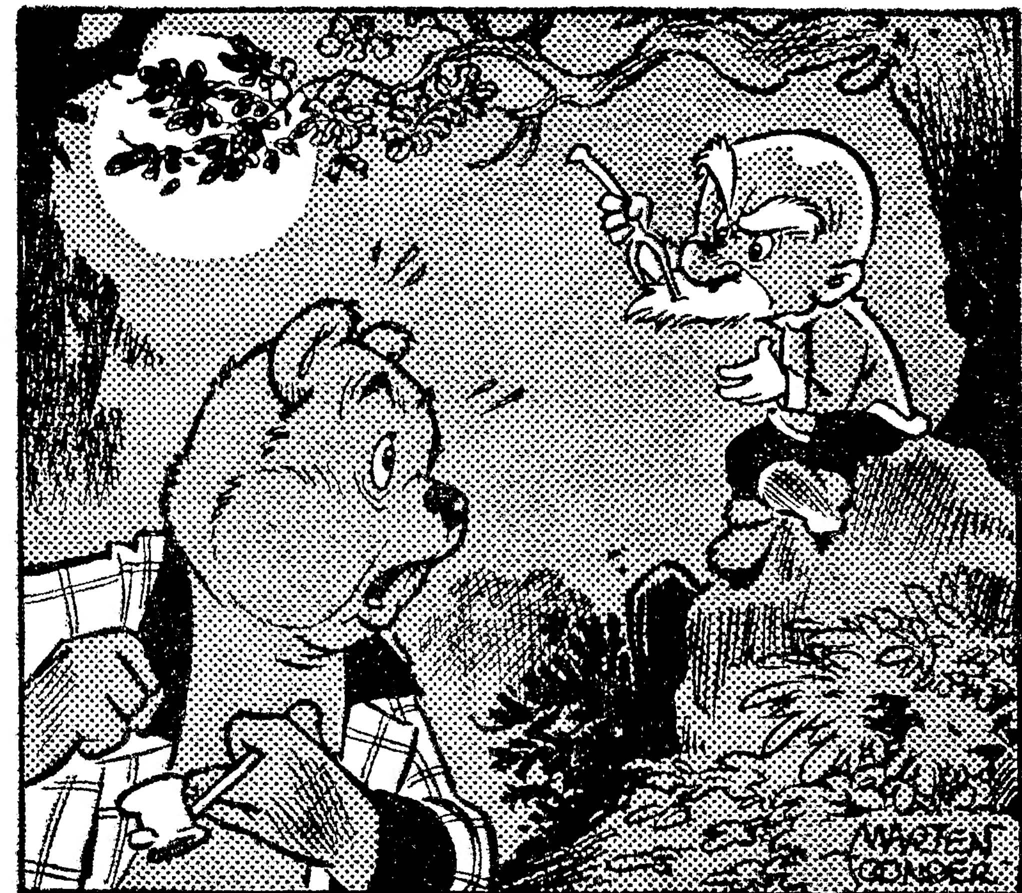
„Waarom helpt u hem niet met die schatgraverij?" vroeg hij over zijn schouder. „Met uw steun en uw middelen, als ik mij zo mag uitdrukken? Dat zou net wat wezen"!

„Dat is het toppunt"? prevelde de heer Ollie. „De brutaliteit! Waarom help ik hem niet met die schatgraverij? Eh....wat bedoel je eigenlijk"?

Doch de trouwe bediende was reeds in het huis verdwenen.

Na het eten maakte heer Bommel een wandeling naar het Donkere Bomen Bos. De maan scheen nevelig op zijn pad, een zware pofgakker schuivelde voor zijn voeten het struweel in en op een boomtak riep een korriaan.

„Een mooie avond om een schat te gaan zoeken", sprak de wandelaar tot zichzelf. „Maar op mijn leeftijd weet men, dat er geen begraven schatten meer bestaan. Hoe kan ik Tom Poes dan helpen? Die Joost heeft gemakkelijk praten"!

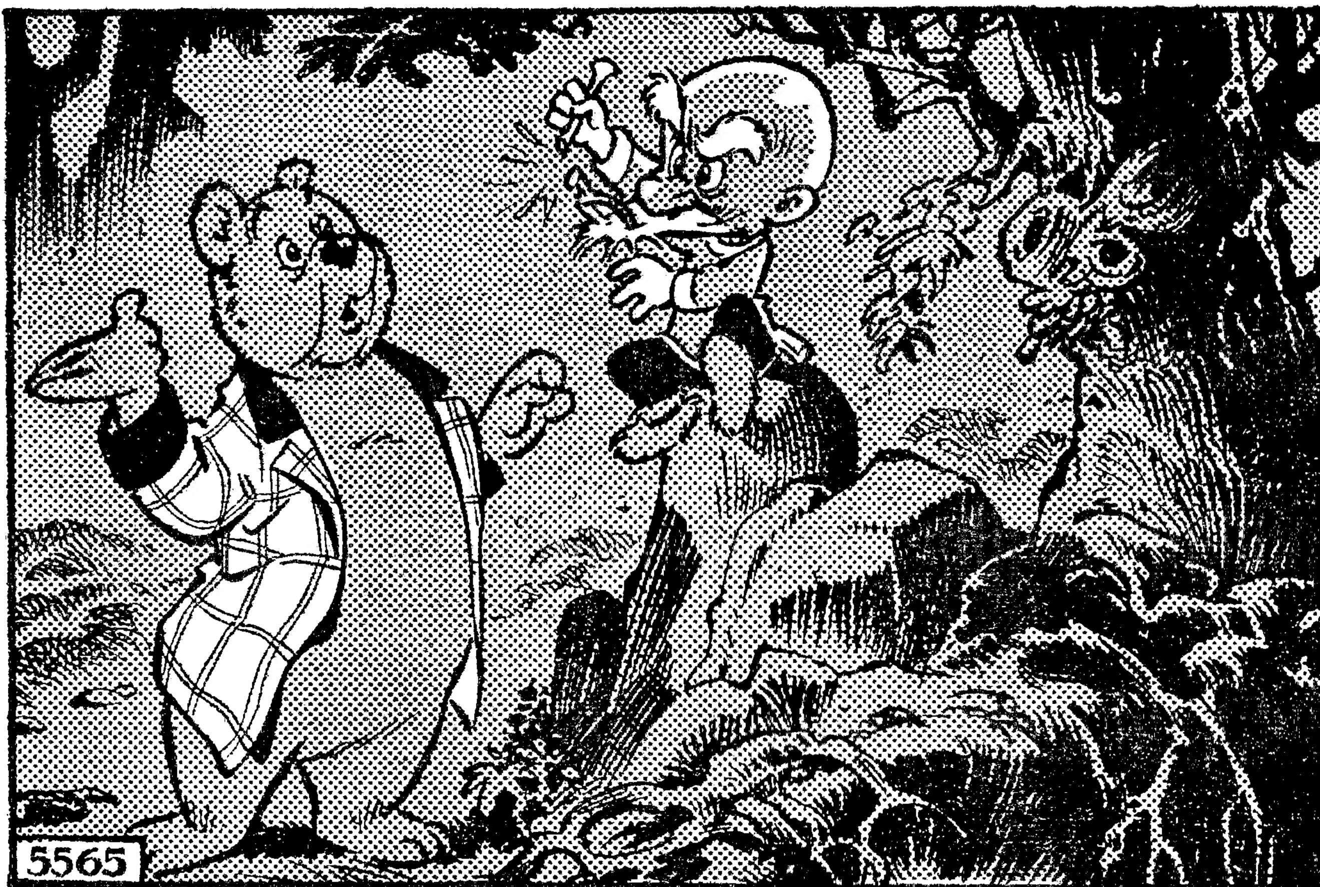
Zo peinzende geraakte hij in het woud en al spoedig was hij omringd door ritselend gebladerte en zwarte schaduwen. Hierdoor liet hij zich echter niet afleiden.

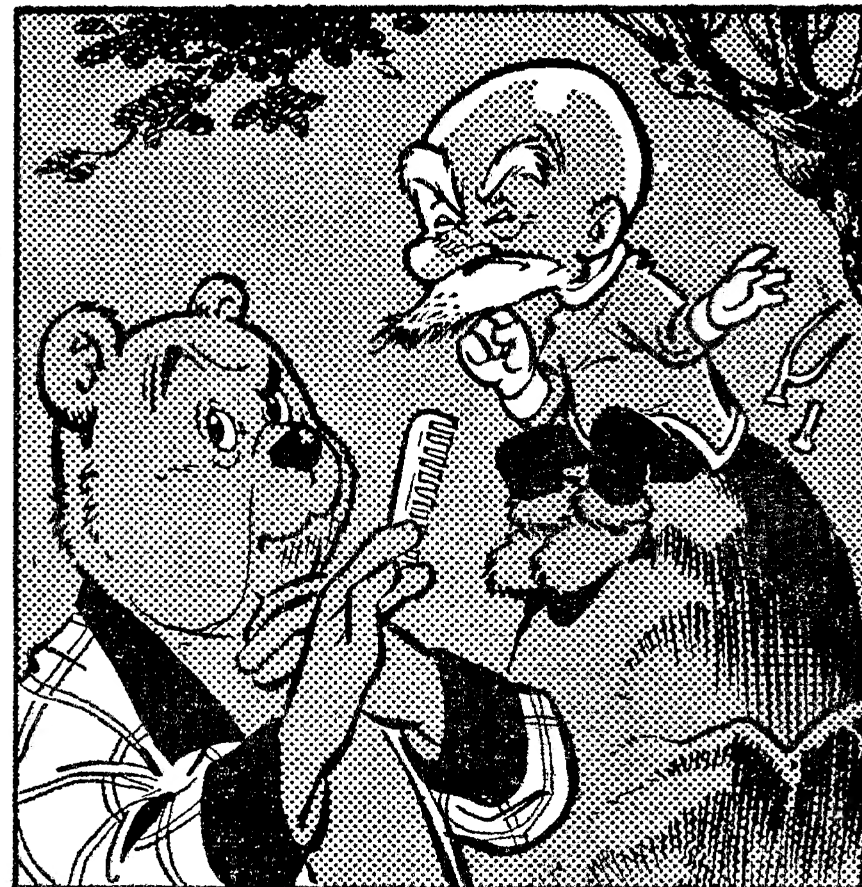
„De jonge vriend zit in moeilijkheden", hernam hij. „Maar van mij wil hij geen geld aannemen en daarom zou hij toch .... Wacht eens even; Ik heb het! Het is mijn taak om te zorgen, dat hij een schat vindt! Natuurlijk! Het is héél eenvoudig; als men maar eenmaal op het idee komt.... Maar hoe kan ik daarvoor zorgen"....?

Op dat moment klonk er achter hem een korzelige uitroep en geschrokken keerde hij zich om. Nu viel zijn blik op een klein mannetje dat, zittende op een steen, doende was zich de baard te kammen met een gevorkte twijg.

„Kwetal!" riep heer Ollie uit. „Dat is toevallig! Hoe maak je het"?

„Niet zo goed", zei het ventje knorrig. „Mijn haar is in de verknoping geraakt en dat geeft kriebels en baardkramp. Maar dit takje is te krakerig om het glad te trekken. Het is moeilijk werk voor iemand met een klein denkraam, hoor"!

Heer Bommel keek peinzend naar Kwetal, die driftig met de twijg in zijn baard harkte.

„Daar heb je het al”! riep het ventje geërgerd. „Daar knapt de tak. De houtsoort is te krakerig voor mijn haarverknoping”.

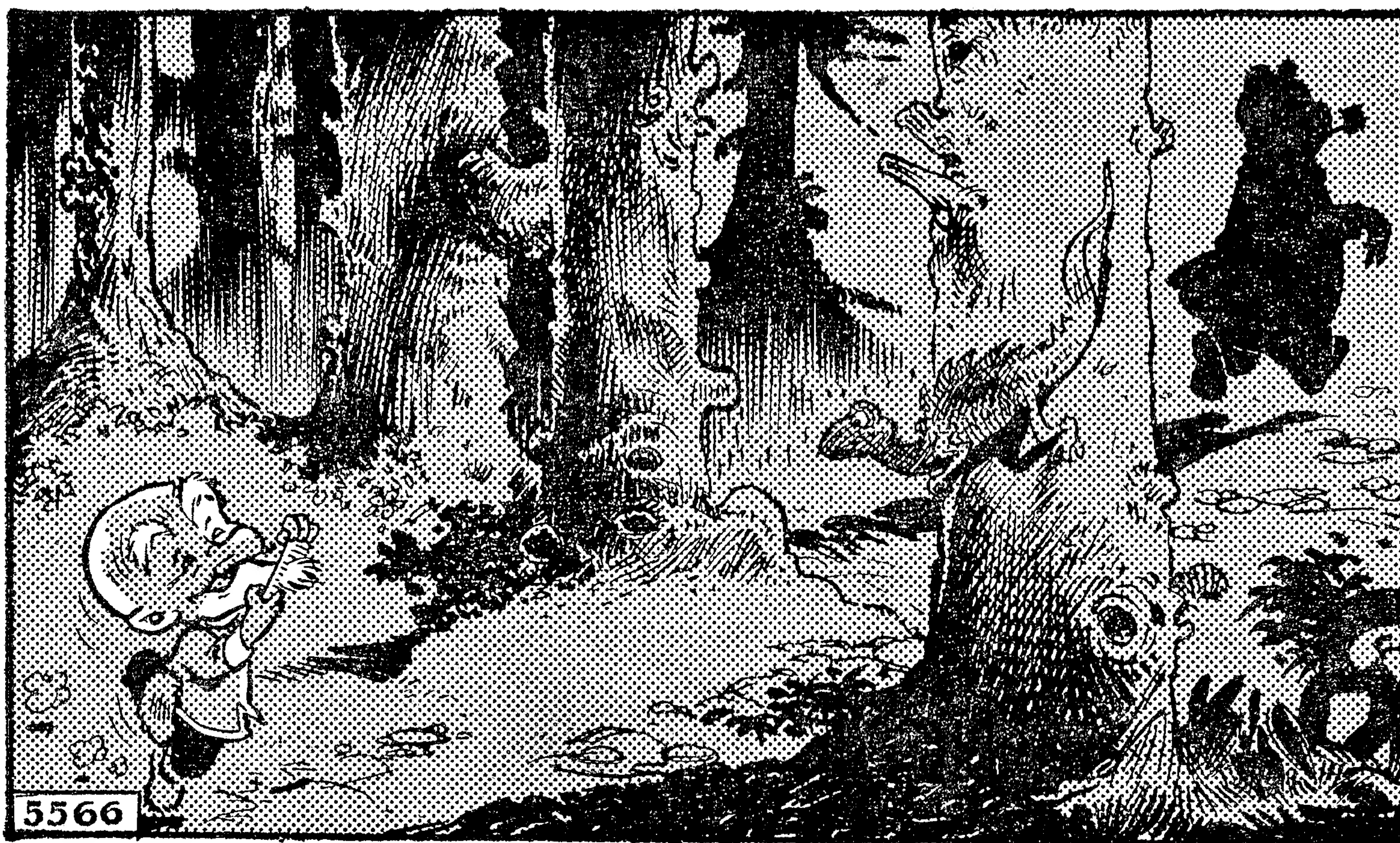
„Ja, ja”, zei heer Ollie afwezig. „Je kunt beter een kam nemen. Maar nu ik je toch tref, wil ik je een vraagstuk voorleggen waar ik mee zit. Hoe kan ik Tom Poes een schat laten vinden, die er niet is”?

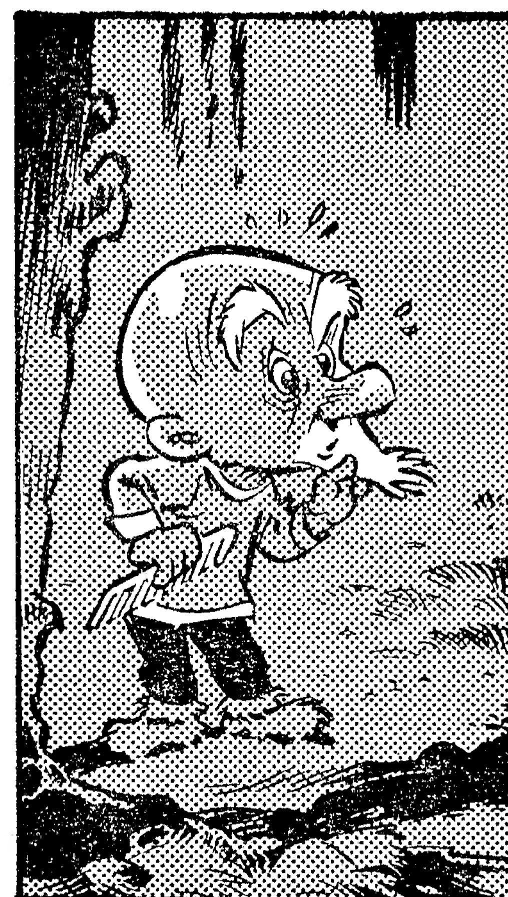
„Door hem te maken, natuurlijk”! zei de dwerg. Hij wierp het takje weg en schudde bekommerd het hoofd. „Als ik nu maar een regelmatig gesplitste schijf had”, hernam hij. „Een beetje afgeplat aan één kant, zodat er een tandvorming optreedt. Maar dan van verlicht materiaal, natuurlijk. Géén silicaat; dat is te bros. Eerder iets met een kalkverbinding....”

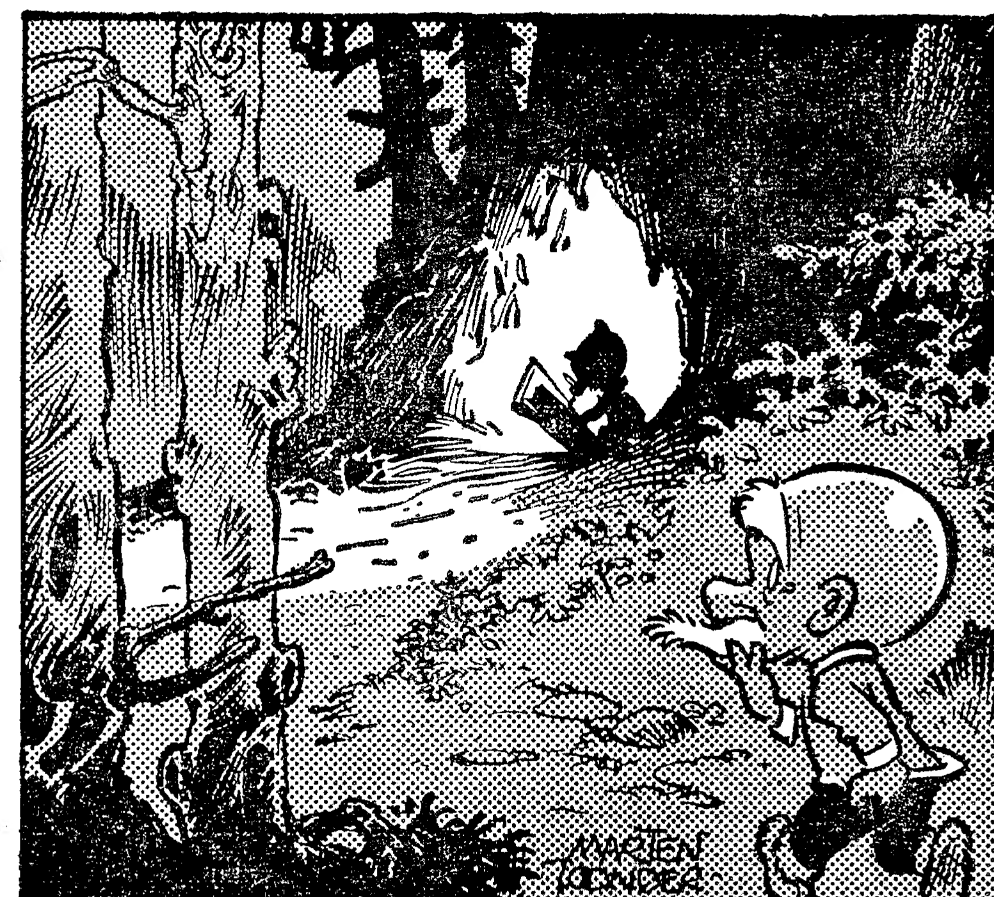
„Neem mijn zakkam maar”, mompelde heer Bommel, die zijn eigen gedachten volgde. „De kwestie is: hoe maakt men een schat? Het is zo gemakkelijk gezegd....”!

Kwetal antwoordde niet direct. Hij wierp een blik op het haargerief, en begon toen verheugd rond te dansen.

„Dat is precies wat ik bedoel”! riep hij uit. „Wat een denkraam! Precies de goede, taaie grondstof met een scherpe en toch afgeronde vertanding! Een kam, hè? Nou, als ik deze Kam mag hebben zal ik een schat voor de geestelijke reus Bommel maken”!

„Afgesproken", sprak heer Bommel. „Jij mag mijn kam hebben wanneer jij voor mij een schat maakt, die Tom Poes kan vinden".

„Afgesproken!" riep de dwerg. „Zo zal het gebeuren!". „Dan is de zaak in goede handen," zei heer Ollie. En tevreden verliet hij het woud om thuis een licht hapje voor het slapen te gaan gebruiken.

Kwetal begon zich nu opgeruimd de baard te kammen en al spoedig had hij de ergste klitten verwijderd. Doch nu begon het langzaam tot hem door te dringen, dat hij een moeilijke taak op zich had genomen en een beetje verslagen liet hij het kammetje zakken.

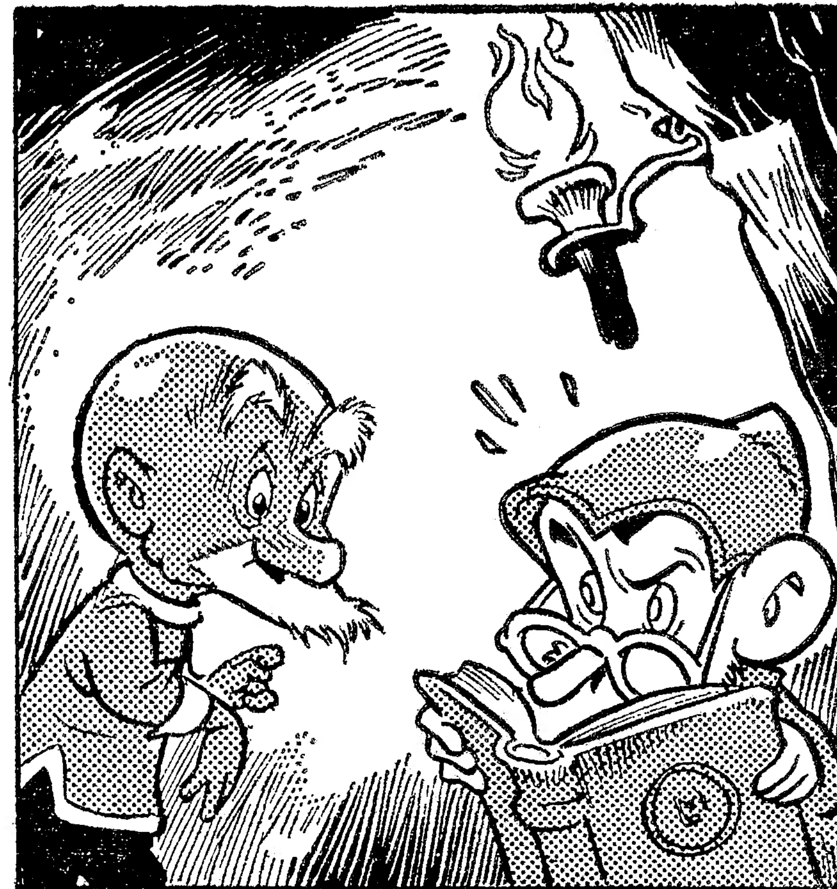
„Een schat," prevelde hij. „Nu moet ik een schat maken. Maar wat is een schat? Ach, was Bommel nu nog maar hier, die weet alles. Ik heb maar zo'n klein denkraampje!".

Het was echter te laat. Heer Ollie was reeds in de avondnevels verdwenen — en bovendien verbood Kwetal's trots hem om achter de geestelijke reus aan te hollen. Bedrukt stak hij de kam in zijn zak en begaf zich dieper het woud in.

„Ik ga naar Monkel Oor", sprak hij tot zichzelf. „Die heeft een boek waar alles in staat. Misschien kan hij me vertellen wat een schat is".

De plek waar deze Monkel Oor woonde, was niet ver vandaar en al spoedig kwam zijn verlichte grot dan ook in het zicht.

De dwerg Monkel Oor was een zeer belezen iemand, die reeds jaren doende was de dikke Van Dale uit het hoofd te leren. Dit had zijn denkraam weliswaar niet verruimd, maar toch kwam zijn kennis soms handig van pas, zoals we zullen zien.

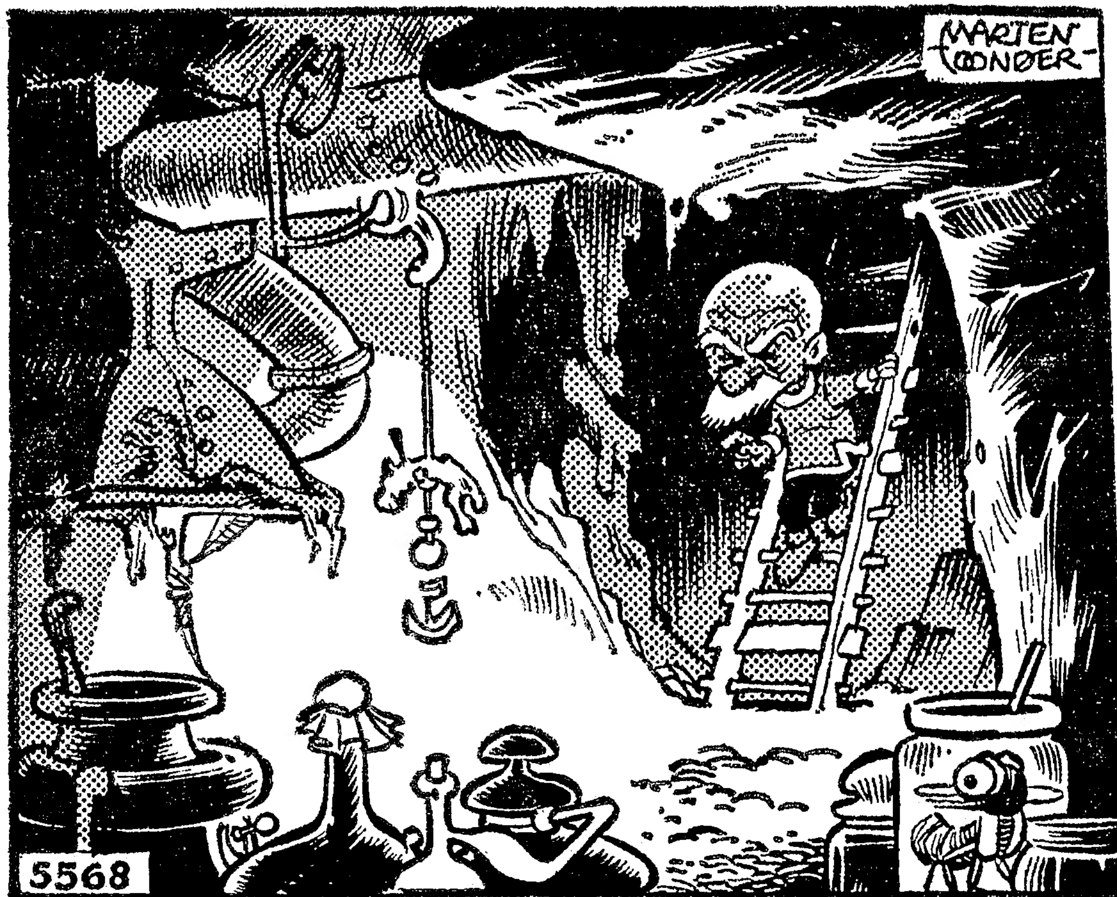
„Ik moet je even storen", zei Kwetal, die een beetje bedremmeld naderde. „Er is iets waar ik mee zit". „Iets wat je niet weet, bedoel je," sprak de lezer onderwijzend. „Je zit niet". „Nee, ik zit niet," gaf de ander toe. „Ik sta. Wat is een schat? Dat moet ik weten, want ik heb Bommel beloofd er een te maken".

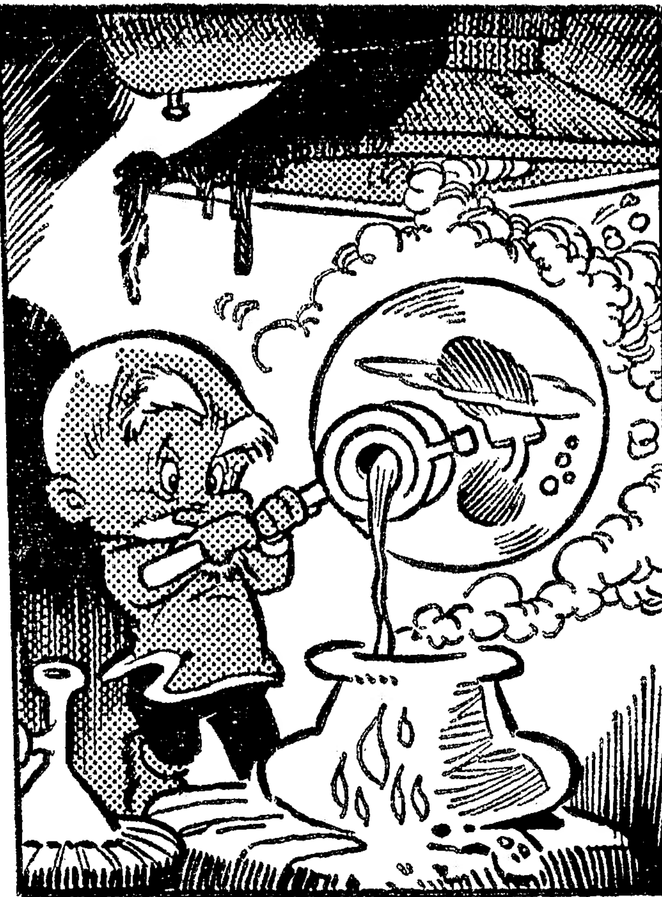
„Juist", hernam Monkel Oor. „Een schat. Je bent aan het goede adres, want ik ben net aan de letter U bezig. De S heb ik dus reeds in mijn hoofd. Even kijken; scharten, schartig, schat. Juist; schat dus".

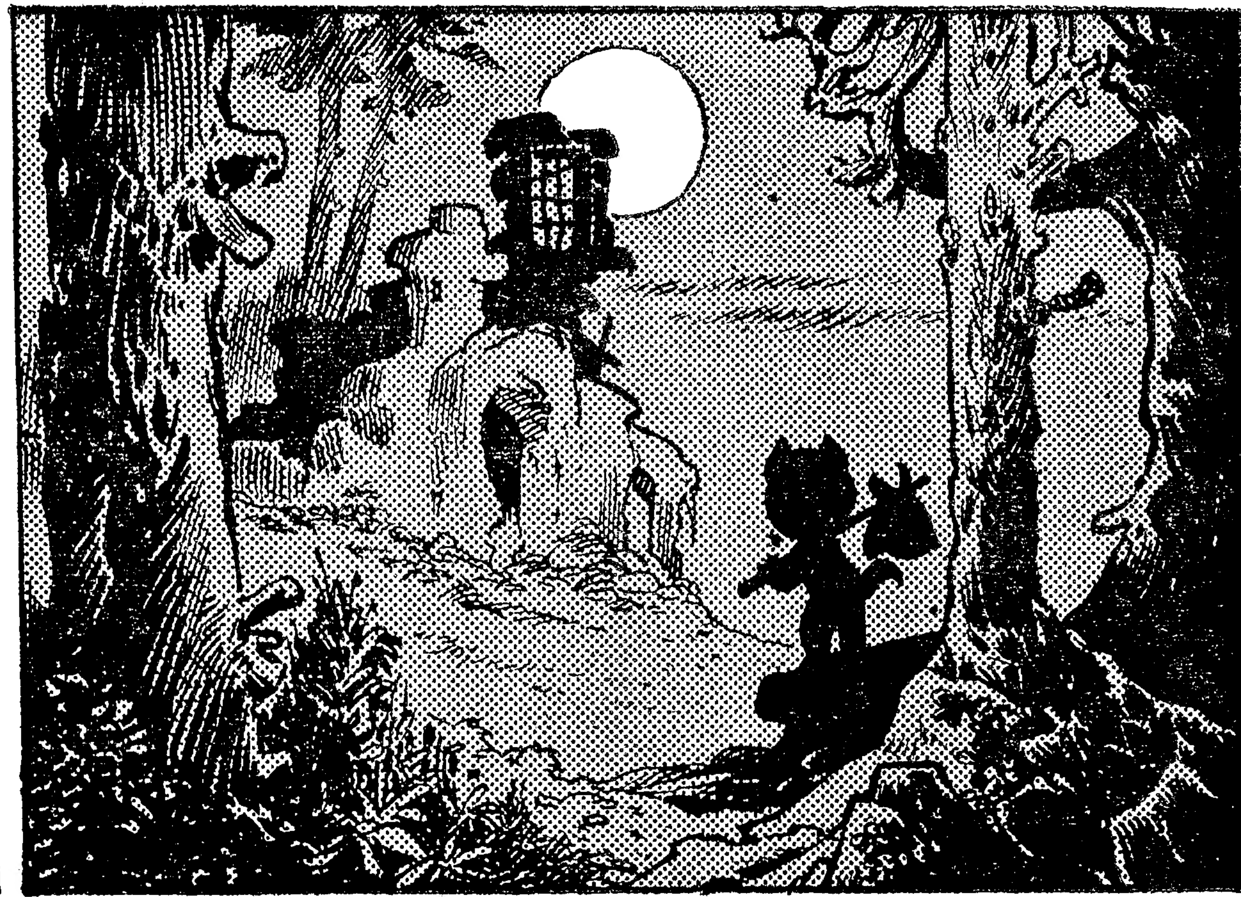
Hij legde zijn boek terzijde en stond op om al ijsberend beter te kunnen denken.

„1. Geheel", sprak hij, „verzameling van voorwerpen of stoffen bep. van edel metaal en/of edelstenen, die samen een grote waarde vertegenwoordigen, 2. grote geldswaarde, eh.... en nog zó iets, dat me niet direct te binnen wil schieten. Verder, eh.... geheel van grote geestelijke of zedelijke waarde. Even kijken; Juist! Iemand, die een ander na aan het hart ligt. Of iemand, die zeer lieftallig is. Heb je dat?" „Ja", mompelde Kwetal verward. „Nee, bedoel ik. Mijn denkraampje is maar klein en nu is het bijna vol. Is er nog meer?"

„Een oude inhoudsmaat", voer de geleerde voort. „En eh. ach ja. Nog veel meer, dat me even ontschoten is. Maar misschien kan je het hier wel mee doen".

Toen Kwetal die avond thuis kwam was hij tamelijk verward. „Ik wilde wel, dat ik een groter denkraam had," dacht hij. „Monkel Oor heeft het helemaal volgepraat en nu heb ik geen uitzicht meer. Wat is nu eigenlijk een schat? Als ik het goed begrepen heb is het voor de een dit en voor de ander dat. Moeilijk om zoiets te maken, hoor. Maar ik weet al wat......"

Zo peinzende daalde hij in zijn werkplaats af en liet zijn ogen langs de zaken glijden die daar waren opgetast. Er stonden sommels en ovelingen op sterk water en in een fiool kolkte een roerdekker. Maar daar had hij geen aandacht voor.

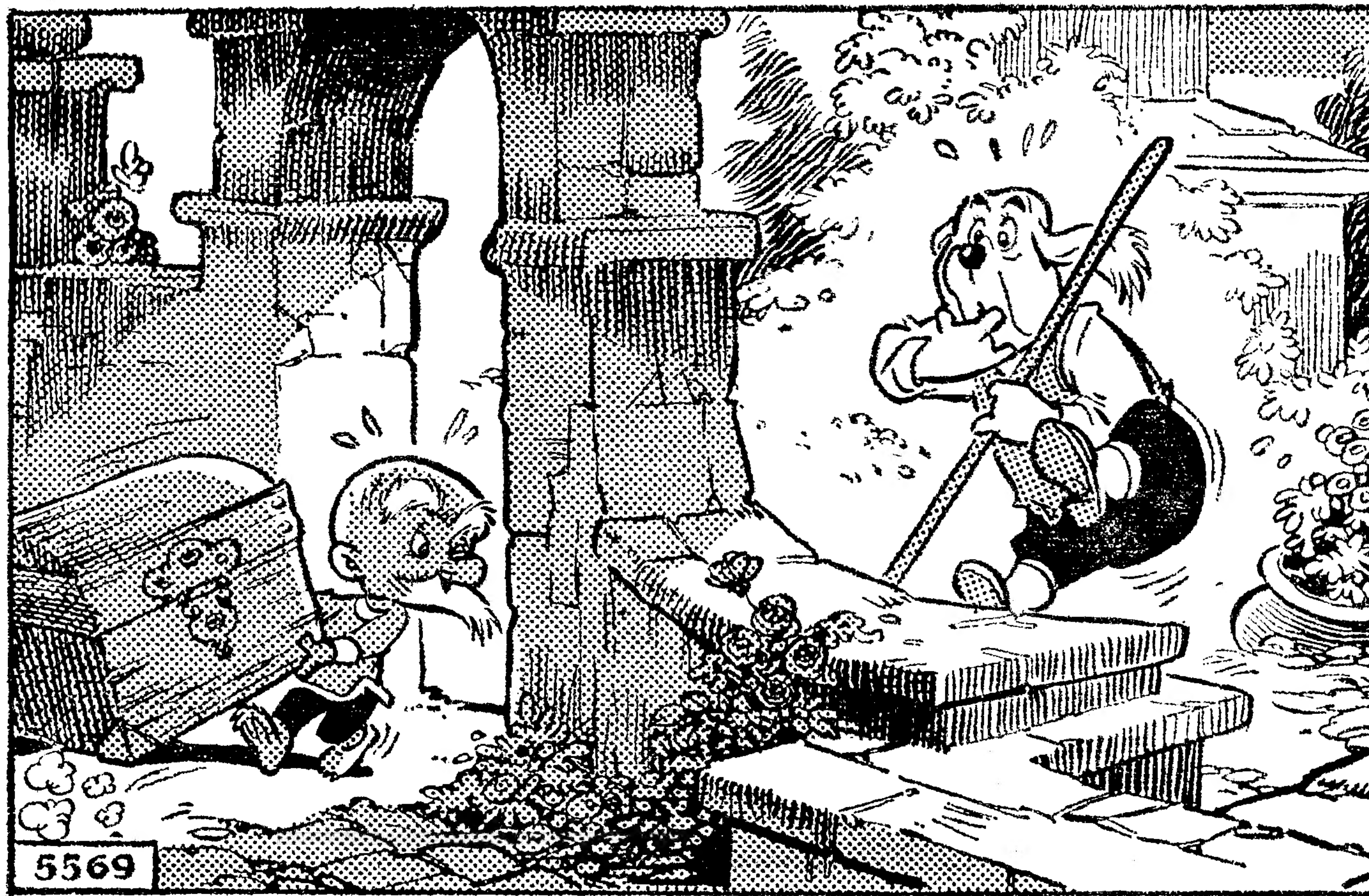
„Ik neem een ei van een cameetoen", sprak hij. „Wanneer ik dat meng met de wortel van een wilde geun, drie delen metaallook, zeven kalkaluwaten en een kwart parduin voor de verharding en ik breng dat aan de hoge kook...."

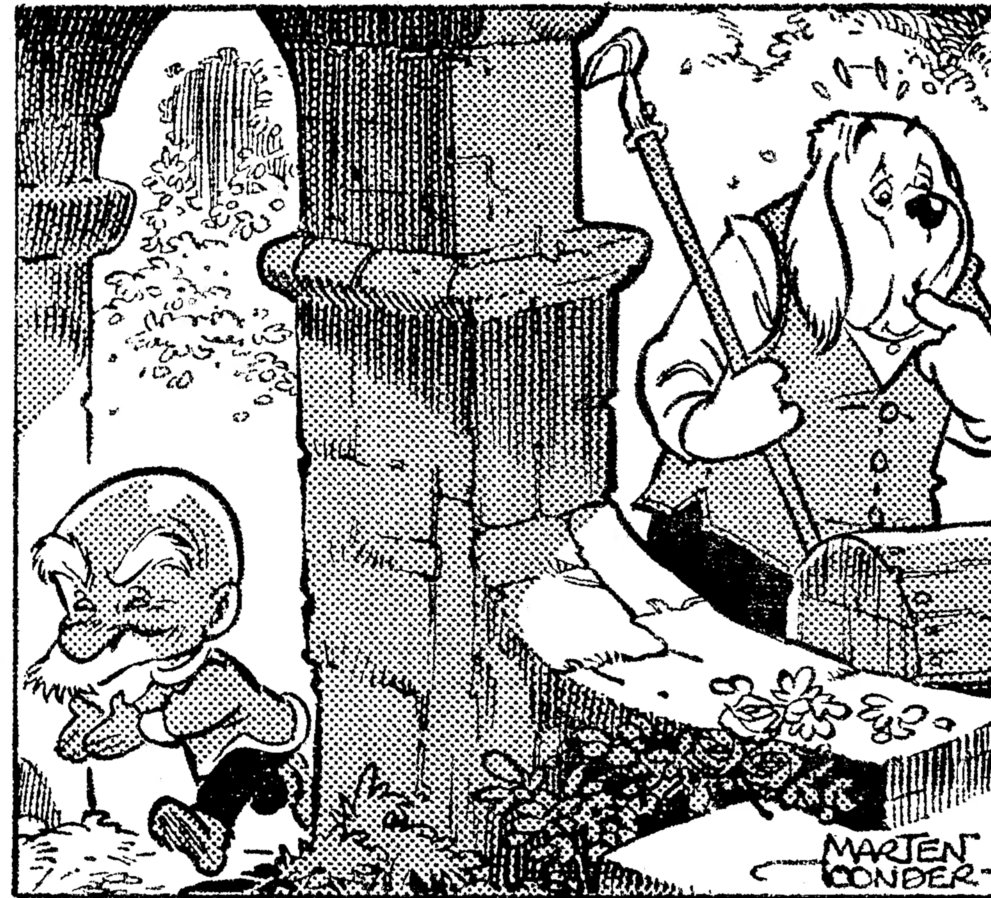
Zijn stem stierf weg in dof gemompel toen hij aan het werk ging. Hij mengde, wreef, en zeefde geruime tijd en goot tenslotte zijn maaksel in een hete pot.

„Ziezo," prevelde hij. „En nu maar indikken en uitzetten. Dat zal een mooi schatje worden!"

Tom Poes was zich intussen niet bewust van de drukke bezigheden die hij veroorzaakt had. Tegen middernacht bereikte hij de rand van het woud en daar zag hij een vervallen bouwwerk voor zich liggen.

„De Ruïne van Abold Wissel!" dacht hij. „Hier is het dus. Nu, het is een mooie plek om een echte schat te zoeken".

De volgende avond was Joost met een schoffel de tuin aan het verschonen toen hij opgeschrikt werd door de komst van een bejaarde vreemdeling. Het was een nietig ventje dat een grote kist achter zich aan door het poortje trok.

„Hier is het dan," sprak het. „Wilt U dit aan de grote Bommel geven? Met de kleine groeten van Kwetal, zegt U dat maar!"

„O, juist," zei Joost onthutst. „En.. wat is het, als ik zo vrij mag zijn? Heer Olivier koopt niet aan de achterdeur".

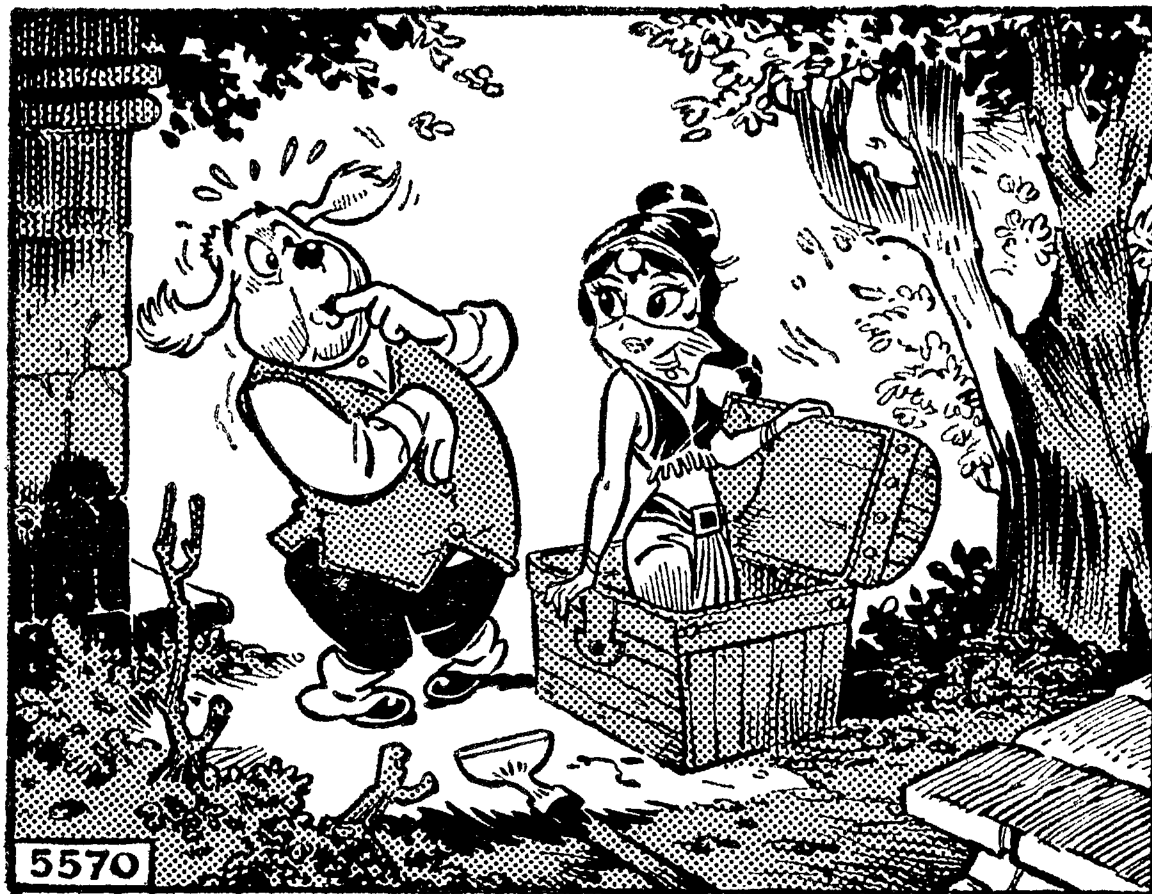
„Geen koop," hernam de dwerg. „Het is een ruiltje voor zijn platgetande schijf, die hij kam noemt. Een beetje moeilijk was het wel. Bommel heeft zo'n reusachtig denkraam, hè? Hij verzint de vreemdste dingen. Maar een mooier schatje zal hij niet gauw vinden".

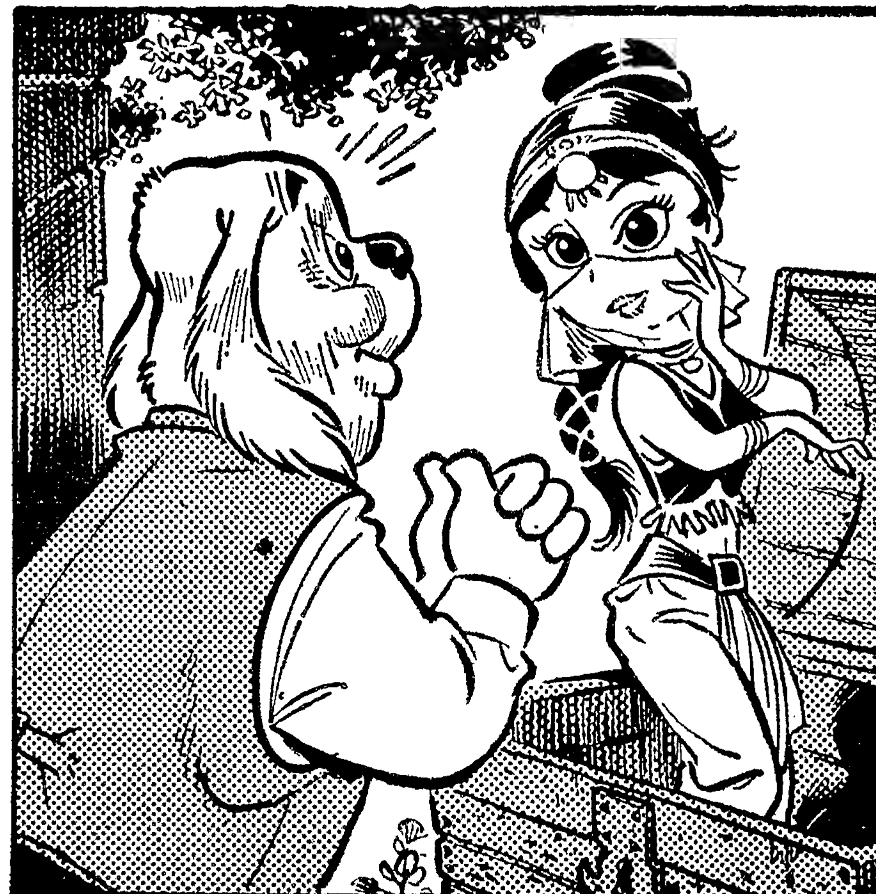
Na deze woorden draaide het mannetje zich om, klopte zich de handen af en snelde heen, de bediende verward achterlatend.

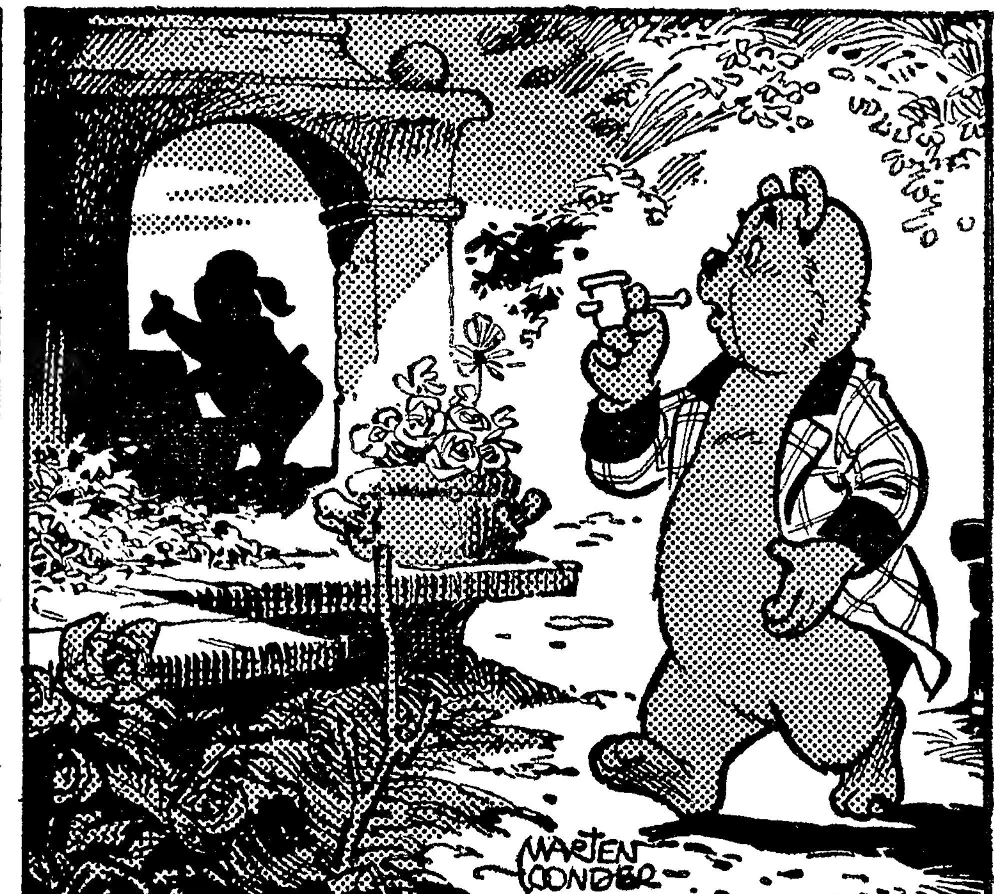
„Wat mag dat nu wezen?" mompelde deze terwijl hij een glazige blik op de kist wierp. „Die oude heer praatte een weinig onduidelijk, maar ik hoorde toch, dat hij het over een....hm.... eh....schatje had".

De trouwe knecht verviel een ogenblik tot gepeins, terwijl de avondwind zwoele geuren aanvoerde en een vogel kirrend lokte in het geboomte.

„Een schatje," hernam Joost met onzekere stem. „Wat zou heer Olivier.... Hm, even kijken kan toch geen kwaad....even maar, als men mij toestaat...."

„Wat mag er wel voor eh.... schatje in deze kist zitten?" vroeg Joost zich bevangen af. „Wat bedoelde dat oude heertje? Zou heer Olivier misschien.... Ach kom, even kijken kan geen kwaad, als men mij toestaat....".

Zo mompelende trok hij de stoute schoenen aan en opende met bevende vingers het deksel. En ja hoor, wat hij gevreesd had, bleek waar te zijn. In de kist zat een jonge dame van grote schoonheid, die de geschokte knecht met fluwelen ogen aankeek en langzaam overeind rees.

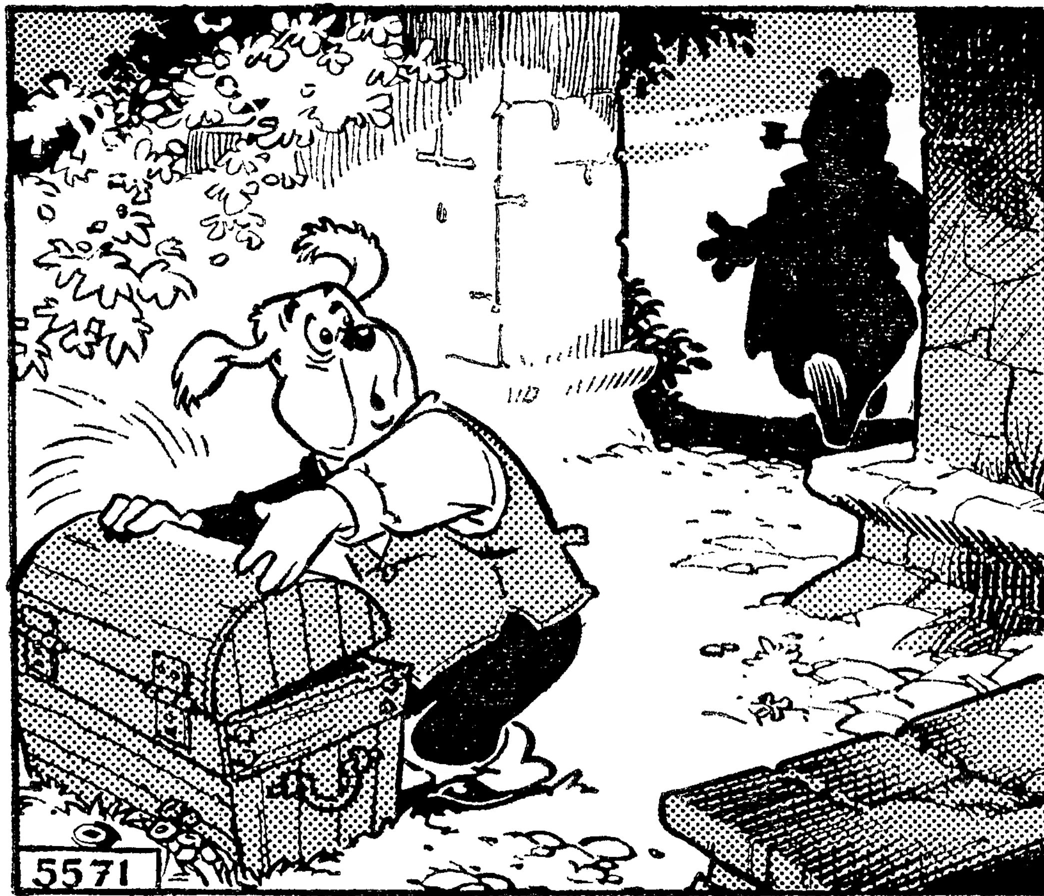
„Sta m-mij t-toe..." stamelde Joost met dikke stem. „Houd U mij ten goede! Excuseer, als ik z-zo vrij m-mag zijn...."

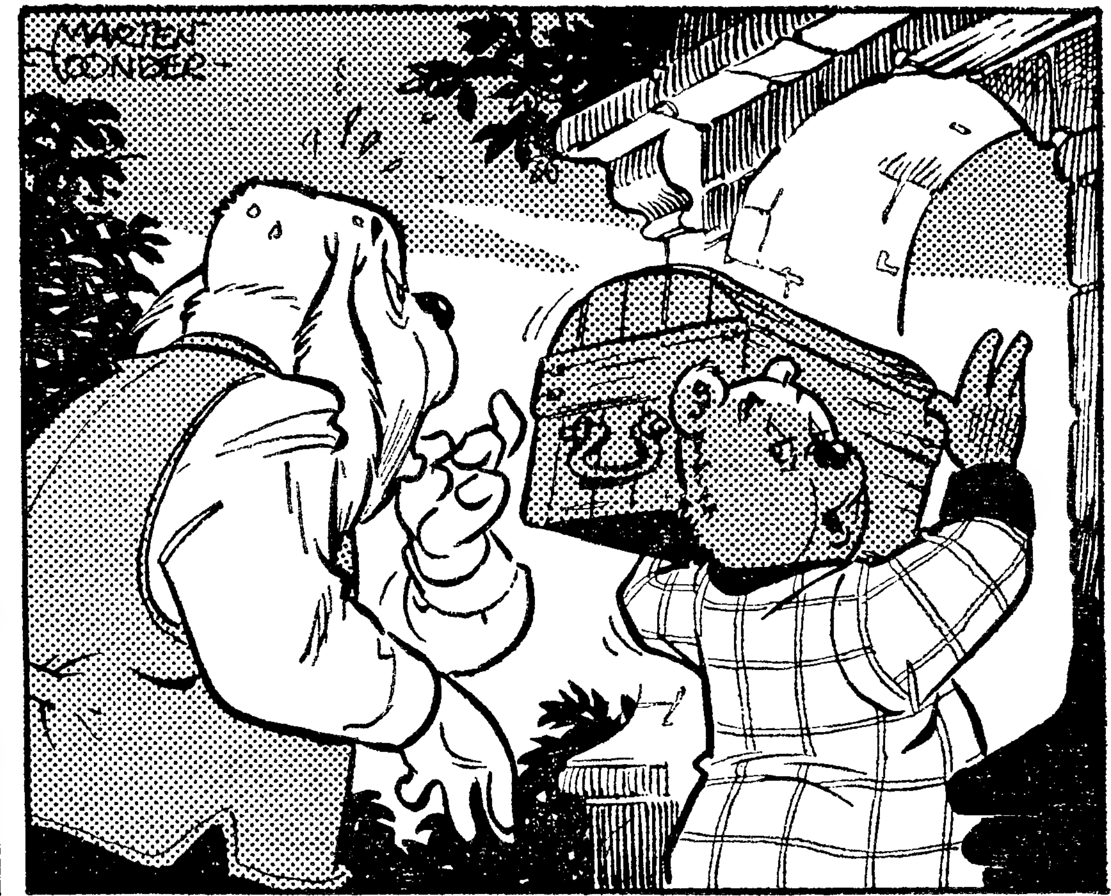
De dame antwoordde niet. Ze liet een kirrend lachje horen en zette zich met een sierlijke beweging op de rand van het houtwerk zonder haar vochtige blik van de bevende be diende af te wenden.

„U b-bent natuurlijk een Oosterse prinses", fluisterde deze. „Ik heb daar al dikwijls over gelezen: met Uw welnemen. Daardoor weet ik er alles van.... ruwe sheiks en harems en allerlei stuitende taferelen. En nu heeft heer Olivier.... Ach, wie had dat kunnen denken? Maar wees niet bevreesd, prinses! Ik ben een nederig iemand, maar onder mijn vest klopt een warm hart; wanneer ik mij zo mag uitdrukken! En ik zal heer Olivier eens ernstig onderhouden!"

Nu wilde het geval, dat heer Bommel die in de schemering een wandeling maakte, juist op dat moment het tuinpoortje passeerde.

„Daar staat Joost weer een bakervers op te zeggen!" mompelde hij geërgerd „Dat moet nu eens uit zijn! Ik zal hem ernstig onderhouden!"

Heer Bommel trok zijn jas recht en naderde het tuinpoortje met zware schreden.

„Wat doe je daar, Joost?" vroeg hij streng.

De knecht schrok hevig en terwijl hij het deksel dichtklapte keek hij verblekend om.

„N-niets, heer Olivier", stamelde hij. „Even kijken, met uw welnemen. Dat kan toch geen kwaad?"

„Ik hoorde je praten", hernam zijn meester. „Daar houd ik niet van. Je bakerverzen leiden tot niets goeds, bedoel ik! Ik bedoel......"

Op dat moment viel zijn blik op de kist en hij onderbrak zichzelf.

„Wat is dat voor iets? vroeg hij nadertredend.

„Een schatje", zei Joost verward. „De heer Kwetal kwam het brengen. Met de kleine groeten, zei hij. En toen meende ik, dat even kijken wel was toegestaan. Het heeft mij ernstig geschokt, met Uw goedvinden, heer Olivier!"

„Ah! De schat die ik besteld heb!" riep heer Bommel uit. „Dat is mooi vlug werk van Kwetal. Help me onthouden, dat ik hem bedank, Joost. Nu kan ik aan het werk, als je begrijpt, wat ik bedoel."

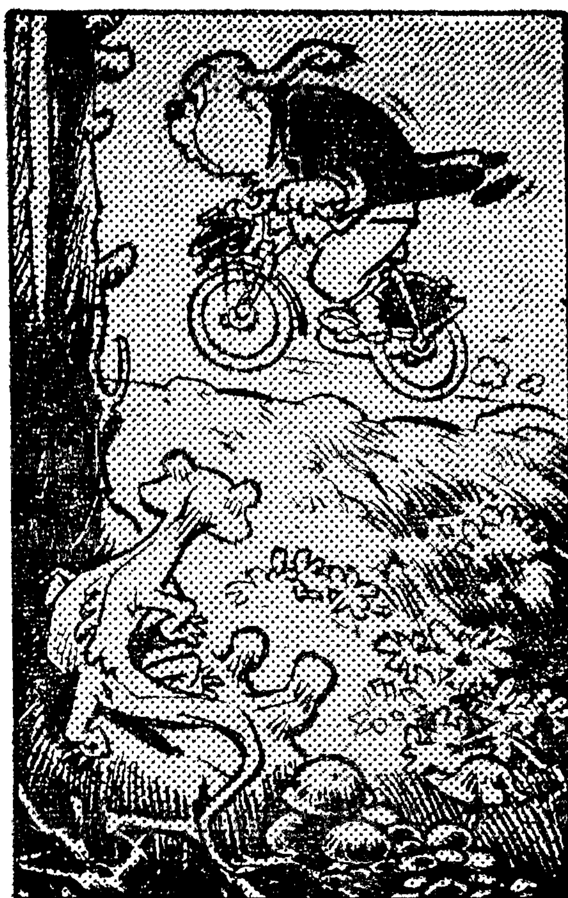
„Z-zal ik de l-logeerkamer in orde brengen?" vroeg de trouwe bediende.

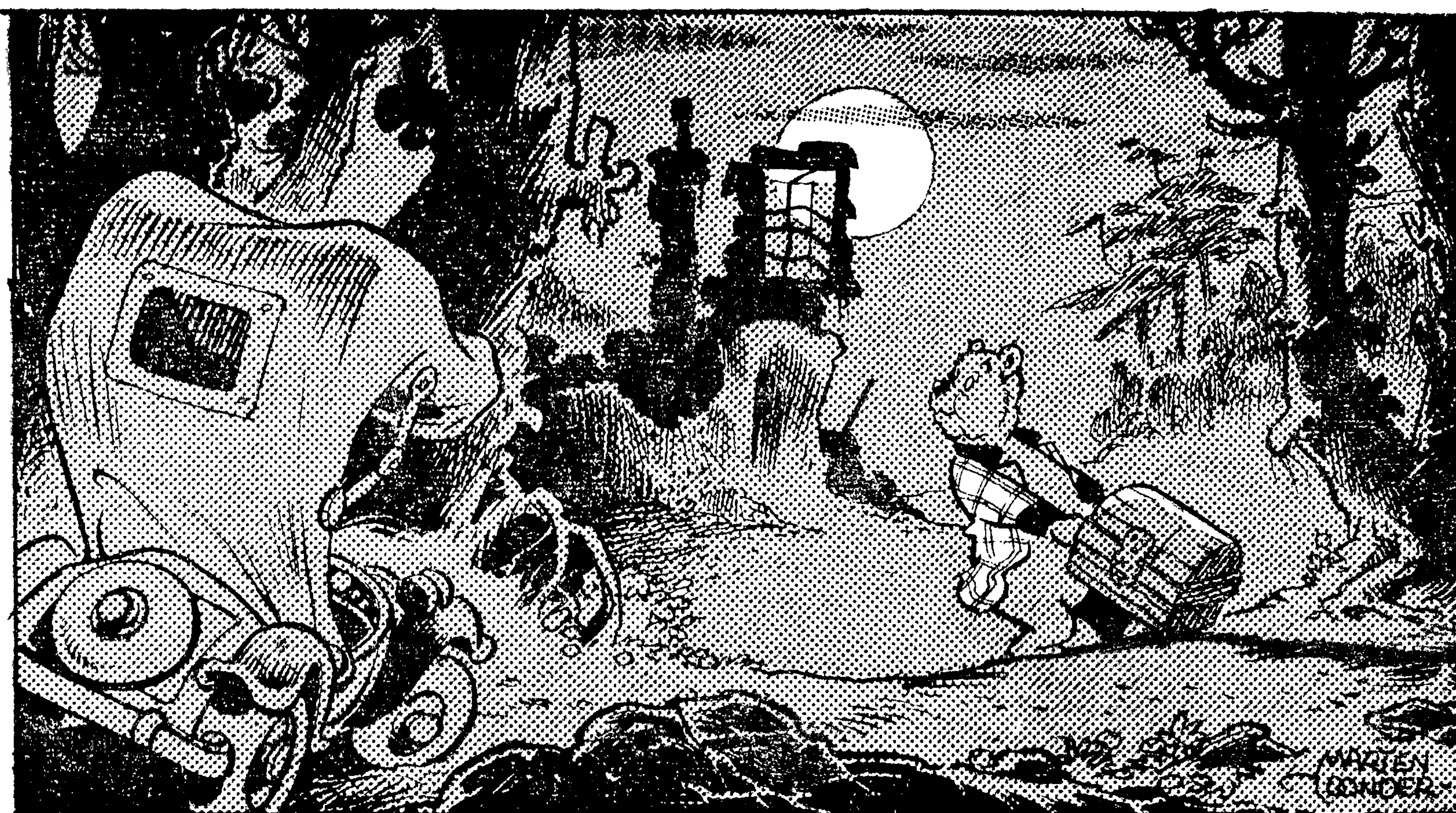
Doch heer Ollie zwaaide de kist met een luchtig gebaar op zijn schouder en liep er mee de poort uit.

„Niet nodig", sprak hij. „Ik ga de schat meteen begraven bij de ruïne. Hoe eerder dat gebeurt is, hoe beter".

Zo sprekende verdween hij in de schemering en Joost staarde hem vol ontzetting na.

Heer Bommel laadde de kist op de Oude Schicht en reed er snel mee heen, in de richting van het Donkere Bomen Bos.

De avond begon nu snel te vallen en in de toenemende duisternis stond Joost handenwringend het verdwijnende voertuig na te kijken.

„Ik had dit nooit mogen toelaten", sprak hij tot zichzelf. „Het is toch al te betreurenswaardig om dat schatje te gaan begraven bij een oude ruïne? Waarom heb ik heer Olivier niet ferm onderhouden? Ach, er is een zwakke plek in mijn karakter, wanneer men mij toestaat. Ik weet mijn plaats te goed!"

Verscheurd staarde de brave knecht enige tijd naar het waterige avondrood. De krekels sjirpten, de lauwe wind zong klagend om de boomstammen en hoe meer hij staarde, hoe duidelijker hij de vochtige ogen van de oosterse prinses voor zich zag.

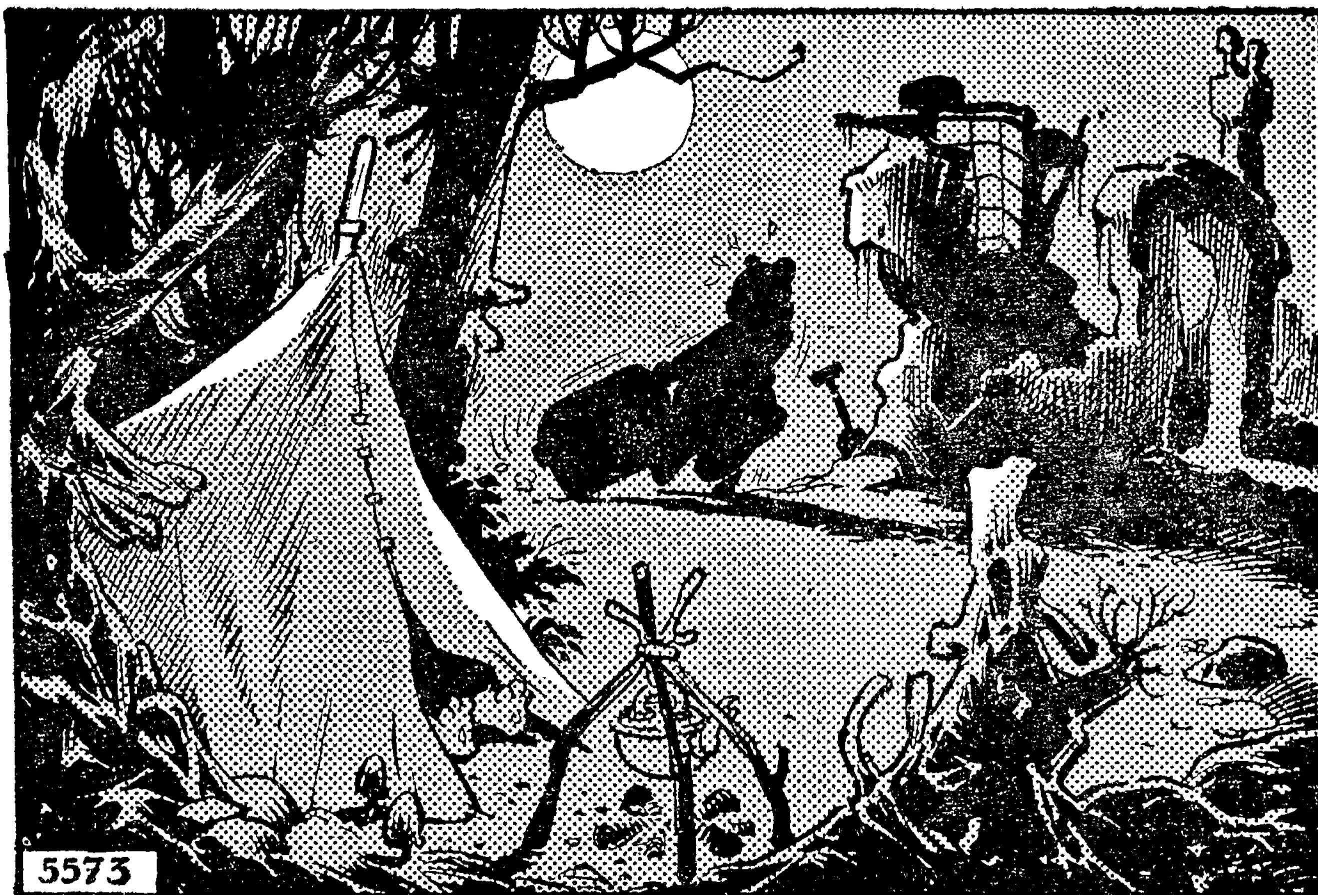
„Dit mag niet gebeuren!" riep hij ten slotte uit. „Er klopt een warm en dapper hart onder mijn vest!"

Zo sprekende schoot hij zijn jas er overheen, beklom zijn plof-fiets en volgde ronkend het pad, dat de Oude Schicht genomen had.

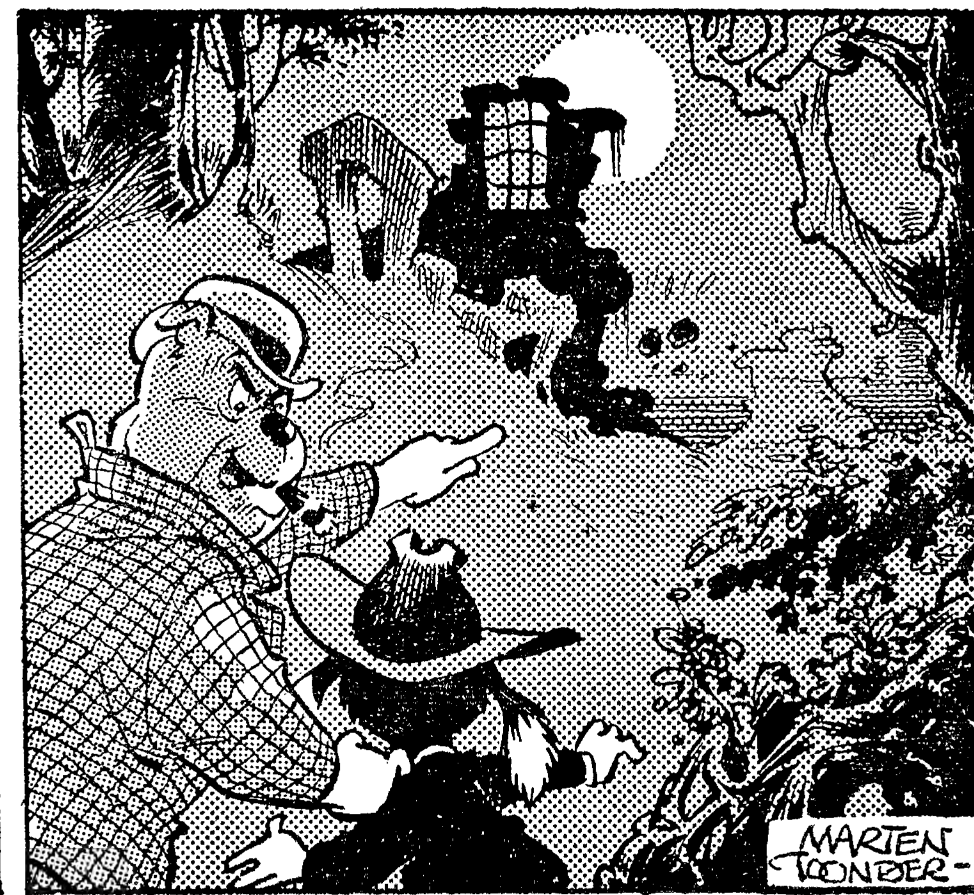
Deze reed natuurlijk heel wat vlugger. Tegen de tijd, dat Joost het woud bereikte, was het voertuig dan ook reeds op de plek aangekomen waar de bouwval zich bevond.

„De ruïne van Abold Wissel", mompelde heer Bommel remmend. „Juist, het kan niet missen. Tom Poes zal hier in de buurt wel overnachten. Wanneer ik nu vlug en stilletjes de schat hier ergens begraaf, kan hij hem morgen vinden en dan is alles in orde als men begrijpt wat ik bedoel".

Met deze woorden klom hij uit zijn auto en toog aan het werk.

Tom Poes had dicht bij de ruïne een tentje opgeslagen. De gehele dag had hij vlijtig naar de schat van Abold Wissel gespeurd en omdat hij moe was van al het graven had hij bij het vallen van de duisternis zijn slaapmat opgezocht. Hij sliep dan ook reeds diep toen heer Ollie te middernacht de kist naar de bouwval zeulde en hij hoorde het breken van takken en het gesteun waarmee dit gepaard ging, niet.

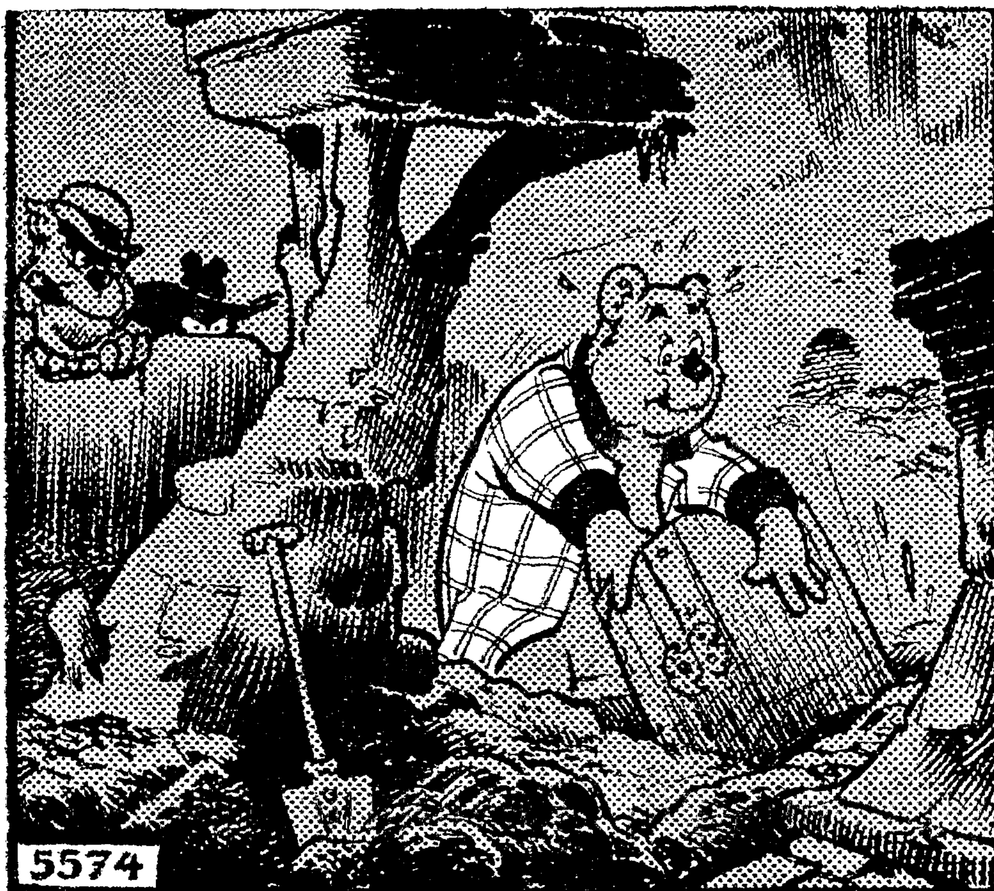
„Humpf", sprak heer Bommel tot zichzelf. „Dit is ver genoeg. Achter deze muur is een mooie plek — en hier staat gelukkig nog een schep in de grond. Pffft! Juist. Nu even een gat spitten — en de jonge vriend kan morgen zijn schat vinden. Ach, wat zal hij blij zijn!"

Vervuld van deze mooie gedachten toog de schatgraver aan het werk en hij deed dit met zo'n ijver, dat de aardkluiten al spoedig in het rond vlogen. Dit trok de aandacht van twee wandelaars, die zich bij nacht en ontij door het duistere woud bewogen.

Het waren Super en Hieper. Wegens het achteruitlopen van de speldjesmarkt was hun bedrijf over de kop gegaan en nu zochten ze naar een andere bron van inkomsten.

„Daar wordt nog gewerkt, baas", sprak Hiep. „Een continubedrijf zeker. Laten we een andere weg nemen". Hij maakte zich gereed de daad bij het woord te voegen; doch Super hield hem tegen.

„Jij zult het nooit leren", gromde deze. „Weet je, wat het betekent wanneer er iemand bij maanlicht aan het spitten is? Geen eerlijk werk, jongen! Nee, daar is iemand bezig zijn geld te begraven, wat ik je zeg!"

Het maken van een kuil is geen eenvoudig werk; iedereen die wel eens een schat begraven heeft zal dat weten. Toen heer Bommel dan ook klaar was en de kist voorzichtig in de opening liet zakken, was hij geheel buiten adem.

„Oemps", prevelde hij. „Als het niet was om de jonge vriend een genoegen te doen, zou ik hier nooit aan begonnen zijn. Maar komaan; het hoeft maar één keer — en het dichtgooien is gemakkelijk".

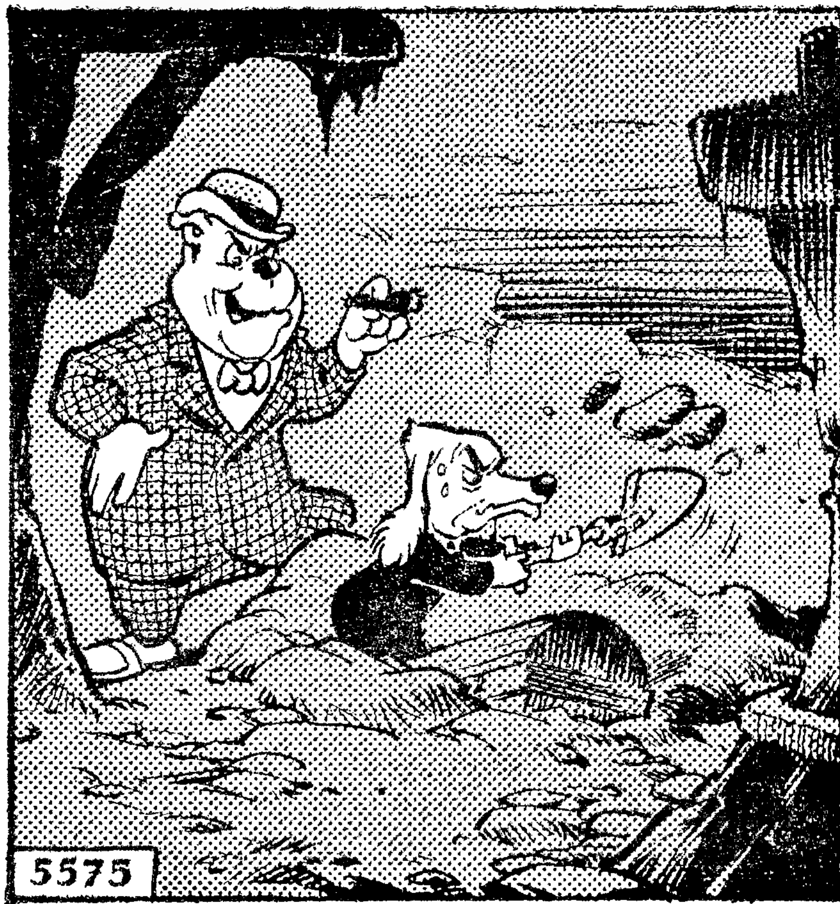
Hij greep opnieuw de spade om de aarde over de rand te schuiven. De kluiten bonkten dof op het hout; dat was een akelig geluid. Maar al spoedig raakte de kuil gevuld en toen was slechts de raspende ademhaling van de graver hoorbaar.

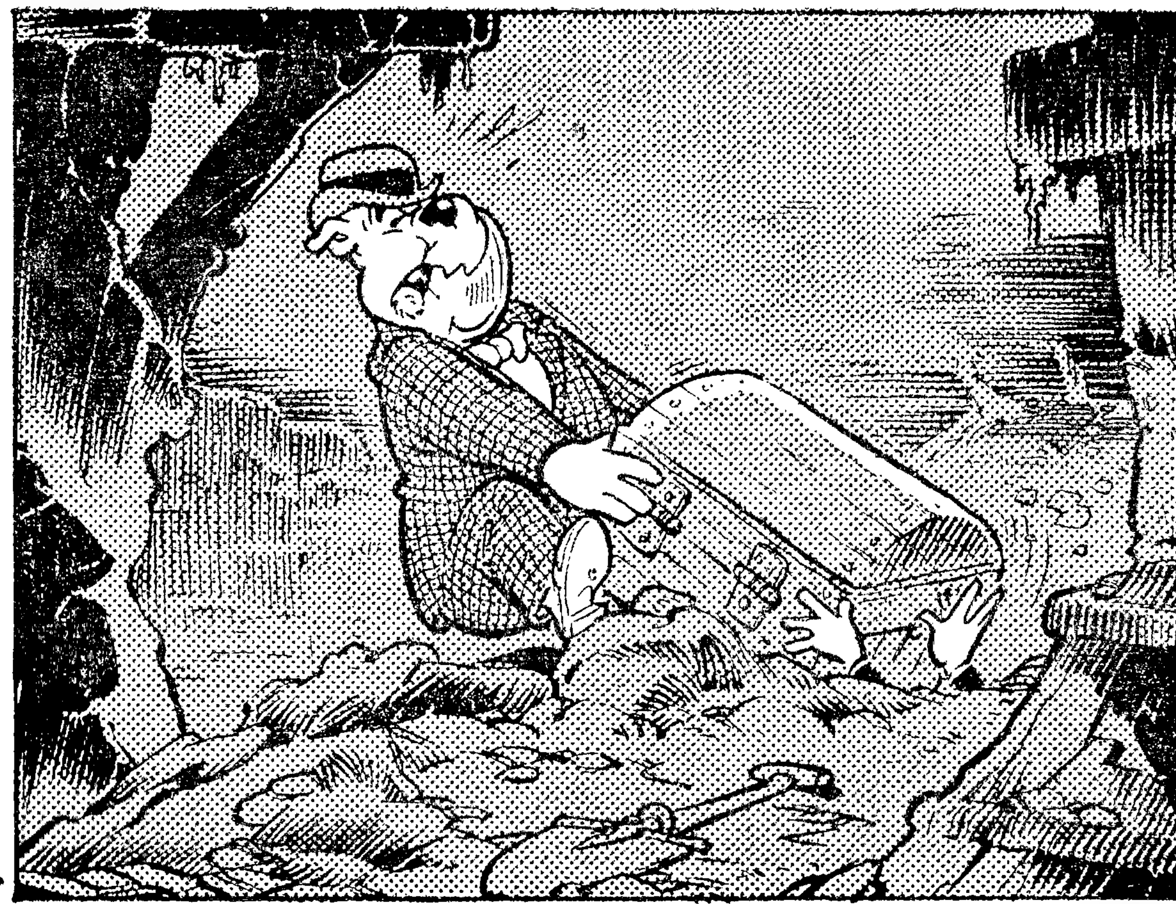
„Dat is dat", sprak hij ten slotte, terwijl hij zijn handen afsloeg en zich omdraaide om naar huis te gaan. Doch na enkele passen kreeg hij een beter plan. „Ik weet wat", dacht heer Ollie. „Ik ga, verscholen tussen de bomen, de ochtend afwachten. Dan kan ik het verheugde gezicht van Tom Poes zien wanneer hij de schat vindt en dat zal een mooie beloning voor al mijn zwoegen zijn".

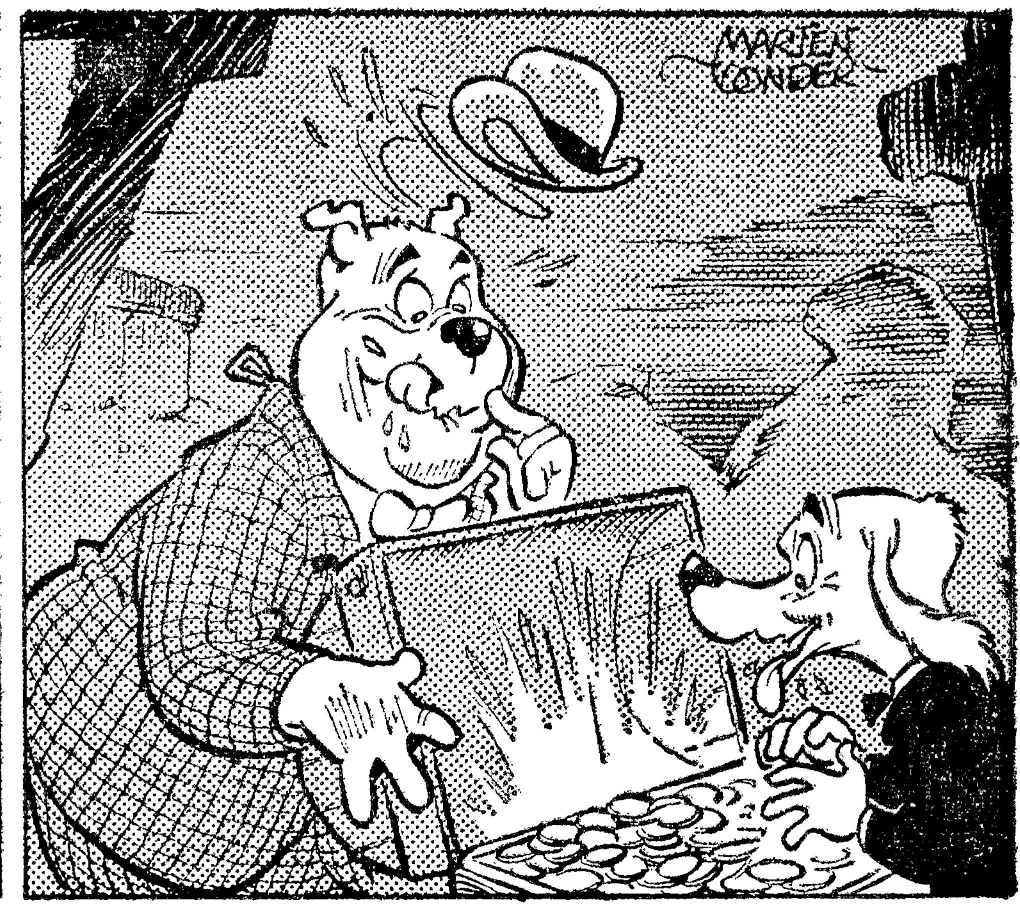
Met dit idee begaf hij zich tussen het geboomte zonder te merken dat twee stille gedaanten zich achter hem over het muurtje lieten glijden.

Intussen kwam de bediende Joost met grote snelheid in het spoor van de Oude Schicht, door het woud gefietst.

„Als ik maar op tijd kom", mompelde de brave knecht. „Hoe lang zou zo'n schat zonder lucht kunnen leven?"

Super en Hieper waren na het vertrek van heer Bommel snel over de muur geklommen.

„Een begraven schat", mompelde de eerste. „Net als ik al dacht. Pak de schep, Hiep! Graven jongen!"

Hieper gehoorzaamde met enige bitterheid. Het stond hem tegen om altijd het zware werk te moeten doen, doch aan de andere kant werd hij door begeerte bevangen. Daarom stak hij de spade in de losse grond en toog aan het werk zonder tegenwerpingen te maken. Al spoedig lag de kist dan ook weer bloot in het maanlicht.

„Mooi werk", prees zijn metgezel. „Die bolle heeft de aarde niet eens vastgestampt. Waarom niet, vraag ik me af?"

„Ja, waarom niet?" herhaalde Hiep vreesachtig. „Zou hij nog terugkomen, baas?"

Super haalde de schouders op.

„Laat hem", gromde hij. „Als hij terugkomt heeft hij pech gehad. Wij zijn nu de eerlijke vinders van deze kostbaarheden. In het zakenleven moet je hard zijn, onthoud dat en sta daar niet te treuzelen! Duw die doos eens wat omhoog aan deze kant, dan pak ik hem hier. Zo ja.... zachtjes aan...."

„Hij is zwaar!" steunde Hieper al drukkend. „Raar is dat. Hij leek veel lichter, toen die bolle er mee bezig was, bedoel ik. Zou hij zo sterk zijn?"

„Loodzwaar", gaf Super hijgend toe. „Het enige wat hier in kan zitten is goud, jongen! Goudstukken! Zullen we wedden?"

Hij liet de kist naast zich op de grond ploffen, rukte met begerige handen het deksel open en slaakte een kreet van vreugde.

Geen wonder. De kist was tot aan de rand met gouden dubloenen gevuld!

Dwars door het duistere woud voerde een slecht onderhouden weg naar de stad. Dit pad werd zelden gebruikt — en vooral in de nachtelijke uren werd het door oppassende burgers gemeden. Doch nu kon men er omstreeks middernacht toch het verkeer waarnemen van de bediende Joost, die zich per rijwiel achter zijn meester aanspoedde. Zijn nadering trok de aandacht van commissaris Bulle Bas die zich opzij van de weg in een politiejeep ophield.

Het geval wilde namelijk, dat er uit de Rommeldamse dierentuin een héél zeldzame vogel verdwenen was en daarom werden alle uitvalswegen streng bewaakt.

„Halt", riep de politiechef dan ook. „Een ogenblikje!" en hij stapte uit zijn voertuig.

„Excuseer", sprak de knecht hijgend. „Mijn lampen branden en mijn rem is in orde. Ik heb haast, met Uw welnemen".

„Een ogenblikje", herhaalde de hooggeplaatste beamte. „De drietenige quilibrant is verdwenen. Weggelopen of gestolen waarschijnlijk. Hebt U soms aanwijzingen, die tot haar opsporing kunnen leiden?'

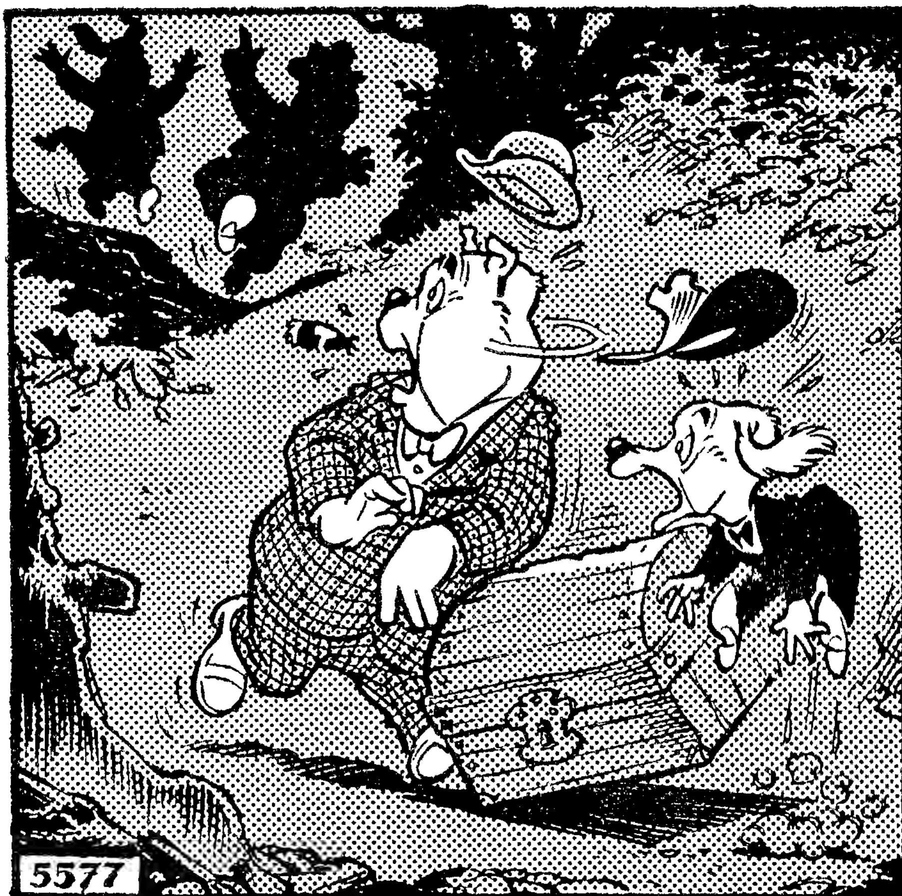
Het gelaat van de bediende nam een verwilderde uitdrukking aan.

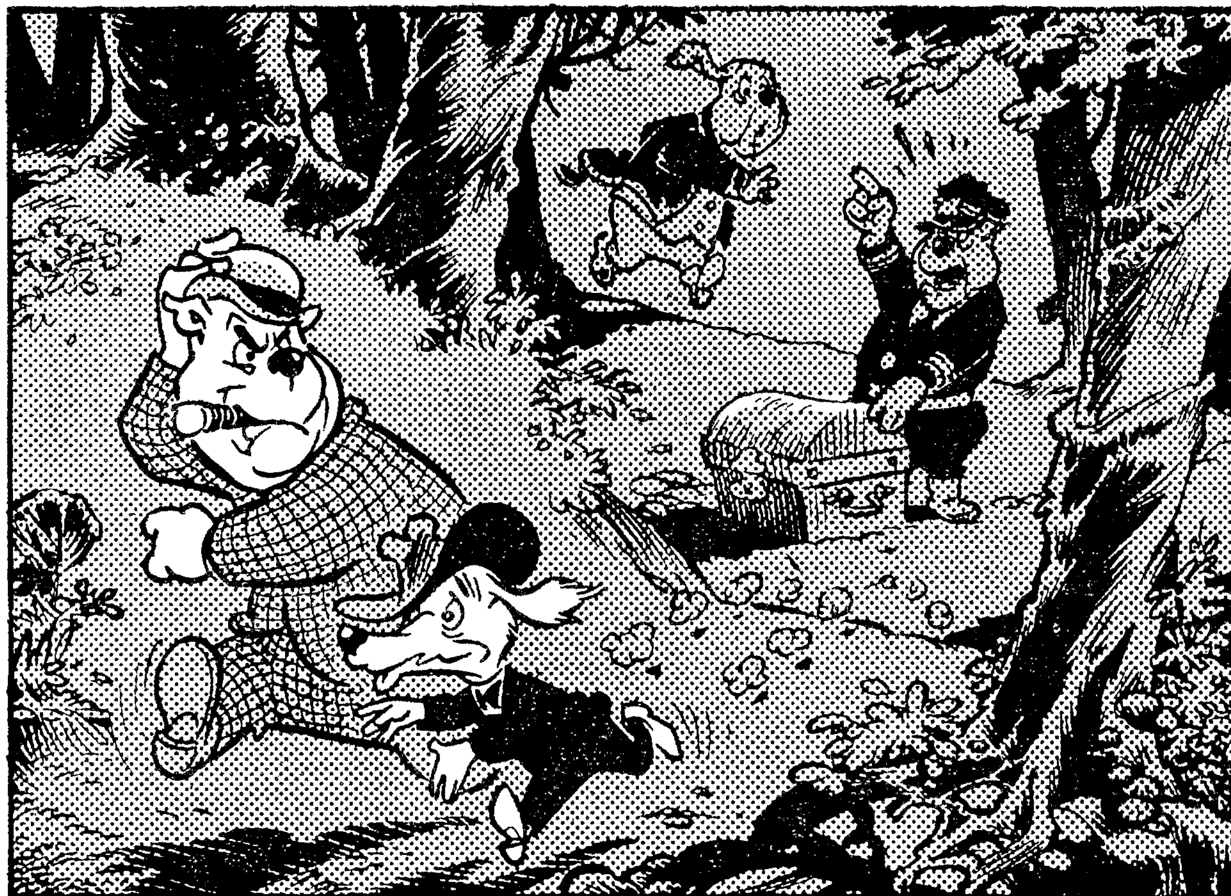
„Kwili Brandt?" riep hij uit. „Heet ze zo? Ja, ach ja; ik heb haar gezien. Beeldschoon als U mij toestaat. Maar ik ben bang, dat het al te laat is. Waarschijnlijk is ze reeds begraven. . . ."

De commissaris keek erg van deze mededeling op, dat valt te begrijpen. Doch voordat hij verder navraag had kunnen doen, slaakte Joost een kreet.

„Daar!" riep hij met overslaande stem. „Die kist is het! Ze zit in die kist!"

En hij wees met een bevende hand naar Super en Hieper die op dat moment uit het struikgewas braken,

Toen commissaris Bas de verdachte figuren van Super en Hieper gewaar werd, wachtte hij niet op verdere uitleg.

„Halt!" bulderde hij met een stem die krachtig tussen de woudreuzen weerkaatste. „Politie! Blijf staan!"

Hij haastte zich naar het dodelijk geschrokken tweetal toe, doch dit wachtte niet totdat hij hen bereikt had. Ze lieten de zware kist vallen en zetten het op een lopen.

„De eeuwige pech!" gromde Super onder het gaan. „We kunnen onze dubloenen wel gedag zeggen".

„Ze waren natuurlijk gestolen", piepte Hieper huilerig. „Rennen, baas! Wij krijgen de schuld, dat zal je zien!"

„Ik krijg jullie nog wel!" riep de politiechef, die bij de kist had halt gehouden. „Jullie signalement is bekend! Maar eerst moet ik deze zeldzame vogel in veiligheid brengen".

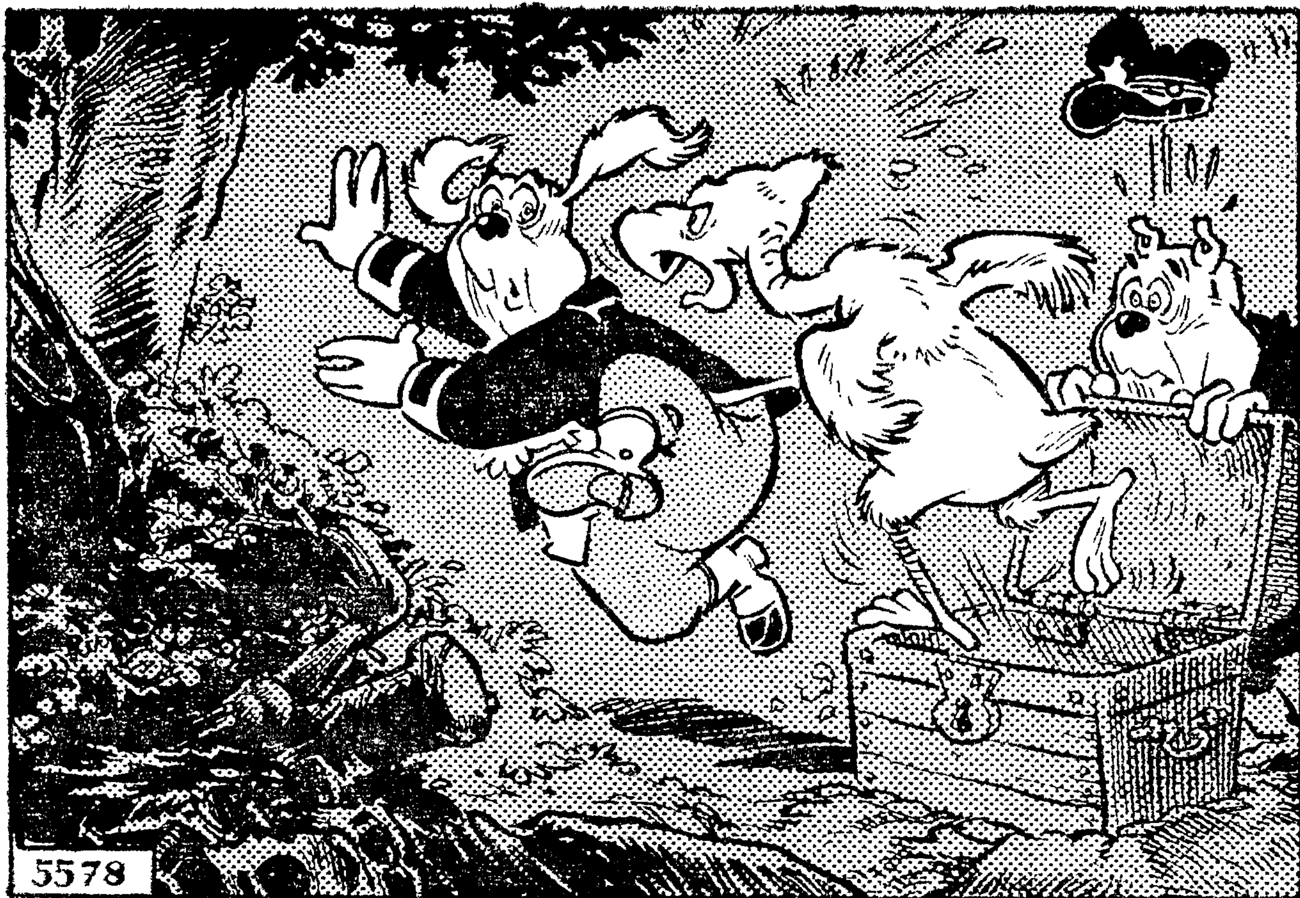
Daar was Joost het geheel mee eens.

„Het is betreurenswaardig!" prevelde hij met bevende lippen. „Die arme Kwilie Brandt! Zo jong nog en z-zó schoon en nu hier neergesmakt als oud vuil! We moeten haar in veiligheid brengen! Vlug toch, met Uw welnemen.

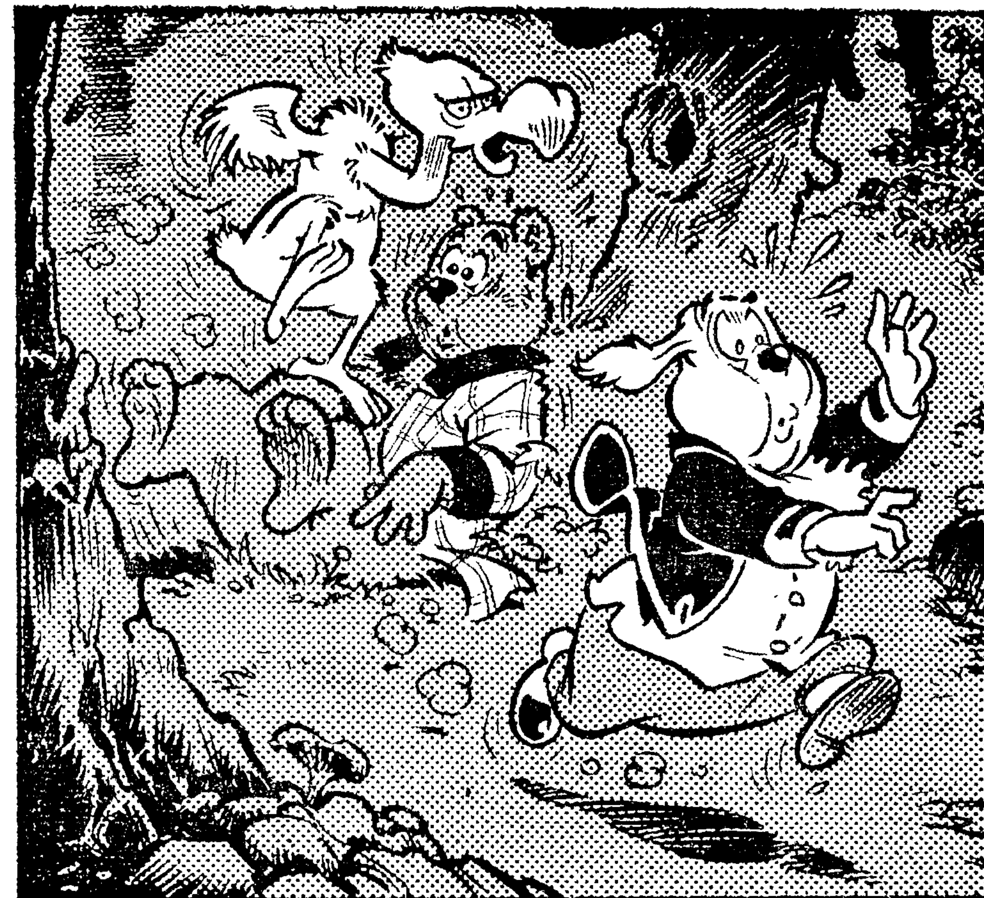
„Het is een schande!" gromde de commissaris. „Dit kistje is veel te klein! Een drietenige quilibrant mag zo niet vervoerd worden. Laten we hopen dat het dier niet te veel van het transport geleden heeft.... Met deze woorden opende hij met enige moeite het deksel en ademde toen verlicht op.

„Mooi!" sprak hij. „Goed gezond, zo te zien!"

De beklagenswaardige bediende deelde zijn opluchting echter niet, want de kop die nu te voorschijn kwam leek in het geheel niet op het schone gelaat, dat hij verwacht had.

Joost staarde enige ogenblikken verwilderd naar de loopvogel die uit de kist omhoog rees.

„M-maar dat is Kwili Brandt niet!” riep hij met overslaande stem.

„Toch wel”, sprak de commissaris. „Dit is de drietenige quilibrant die mij beschreven is. Het is in orde”.

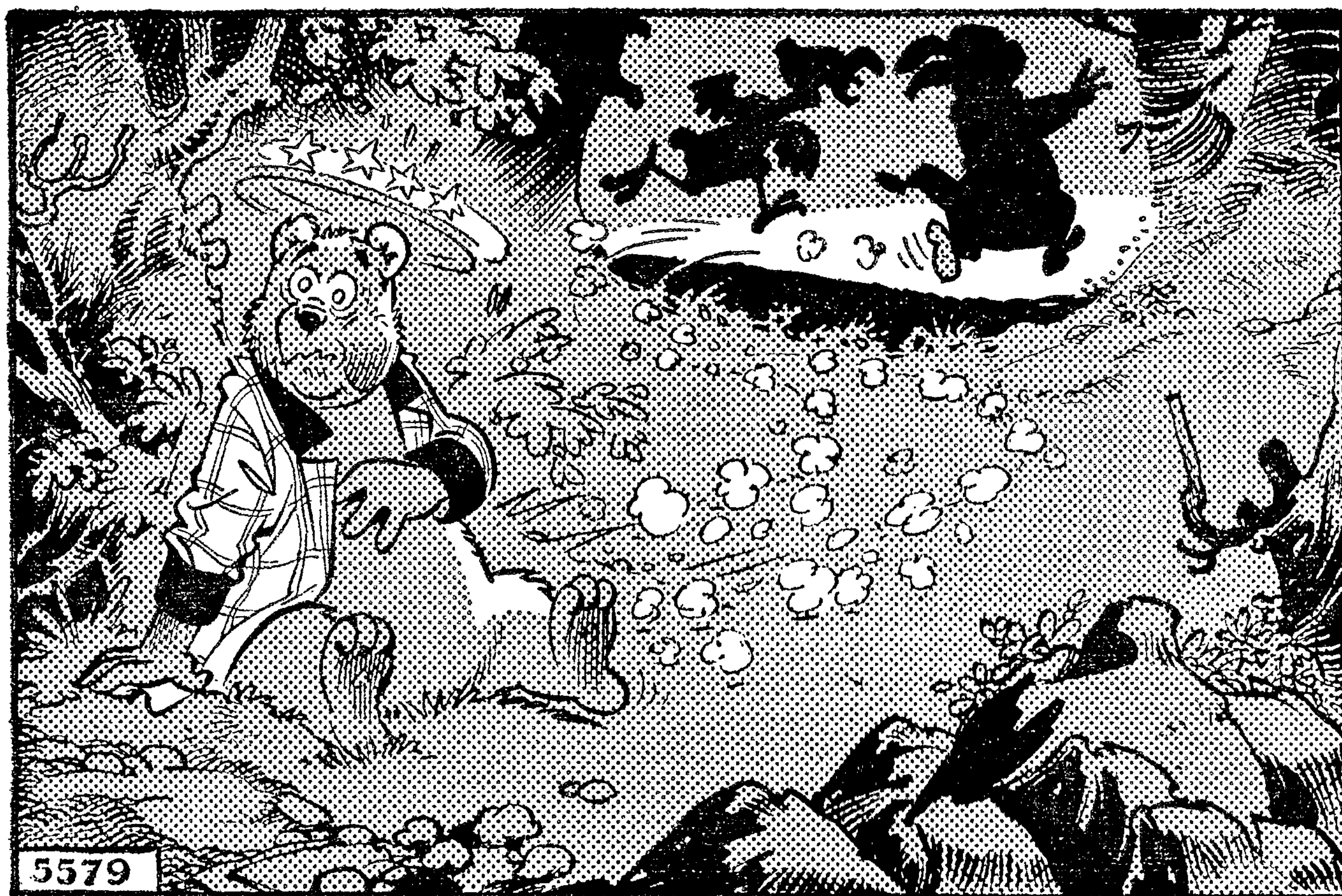
Hij maakte aanstalten om de kist weer te sluiten, doch nu kreeg de vogel er plotseling genoeg van. Met een scherpe kreet verhief het dier zich uit zijn nauwe bergplaats, schudde even de veren en sprong toen over de rand op de knecht af.

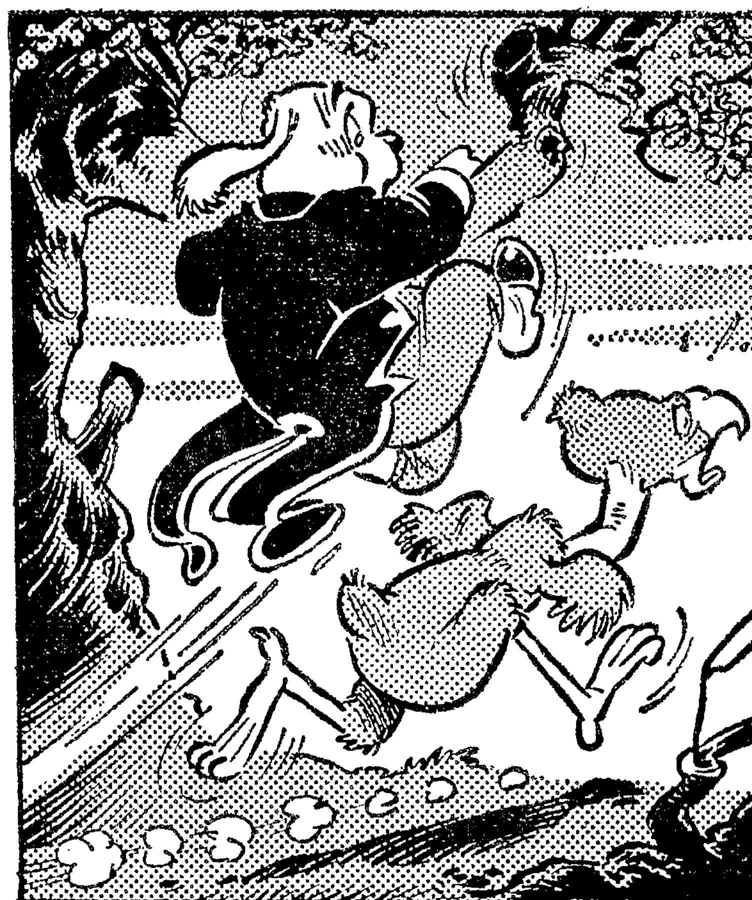
„Wacht even!” riep de politiechef nog. „Druk hem terug!”

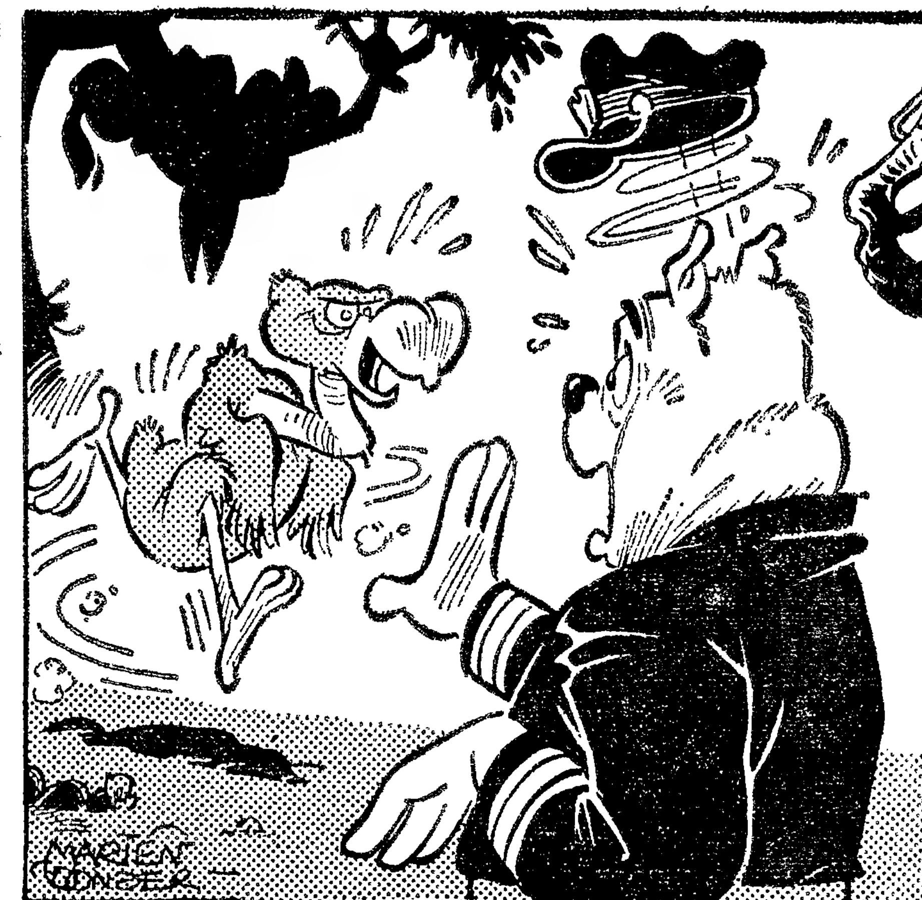
Maar het was reeds te laat. Joost had geheel ontredderd de vlucht genomen en de loopvogel zette hem krassend na. De mossige bodem trilde onder hun schreden, takken braken af en het woud weergalmde van de akelige kreten die de beklagenswaardige bediende en de vogel uitstieten.

Heer Bommel, die niet ver vandaan op de dageraad wachtte, had niet direct erg in het gebeuren. Overmand door vermoeidheid was hij in een lichte sluimer geraakt, en daaruit schrok hij pas op, toen de quilibrant hem in het passeren krachtig op de tors stapte.

Joost, die net over hem heen was gewipt, hoorde de loeiende ademhaling van de slaper achter zich, maar hij pauseerde niet. Zijn doodsangst was groter dan de eerbied voor zijn werkgever.

Toen de loopvogel hem op de romp stapte schrok heer Bommel wakker uit een verkwikkende slaap. Een ogenblik zat hij glazig en in grote ademnood voor zich uit te staren; doch toen keerde de lucht gierend in zijn longen terug.

„Oemps!" hijgde hij. „Uche, uche.... Kou gevat met teer gestel, uche in nachtlucht.... oef! Buikpijn, benauwdheid en nachtmerries! Daar droomde ik toch werkelijk dat men over mij heenliep! Of was het geen droom?"

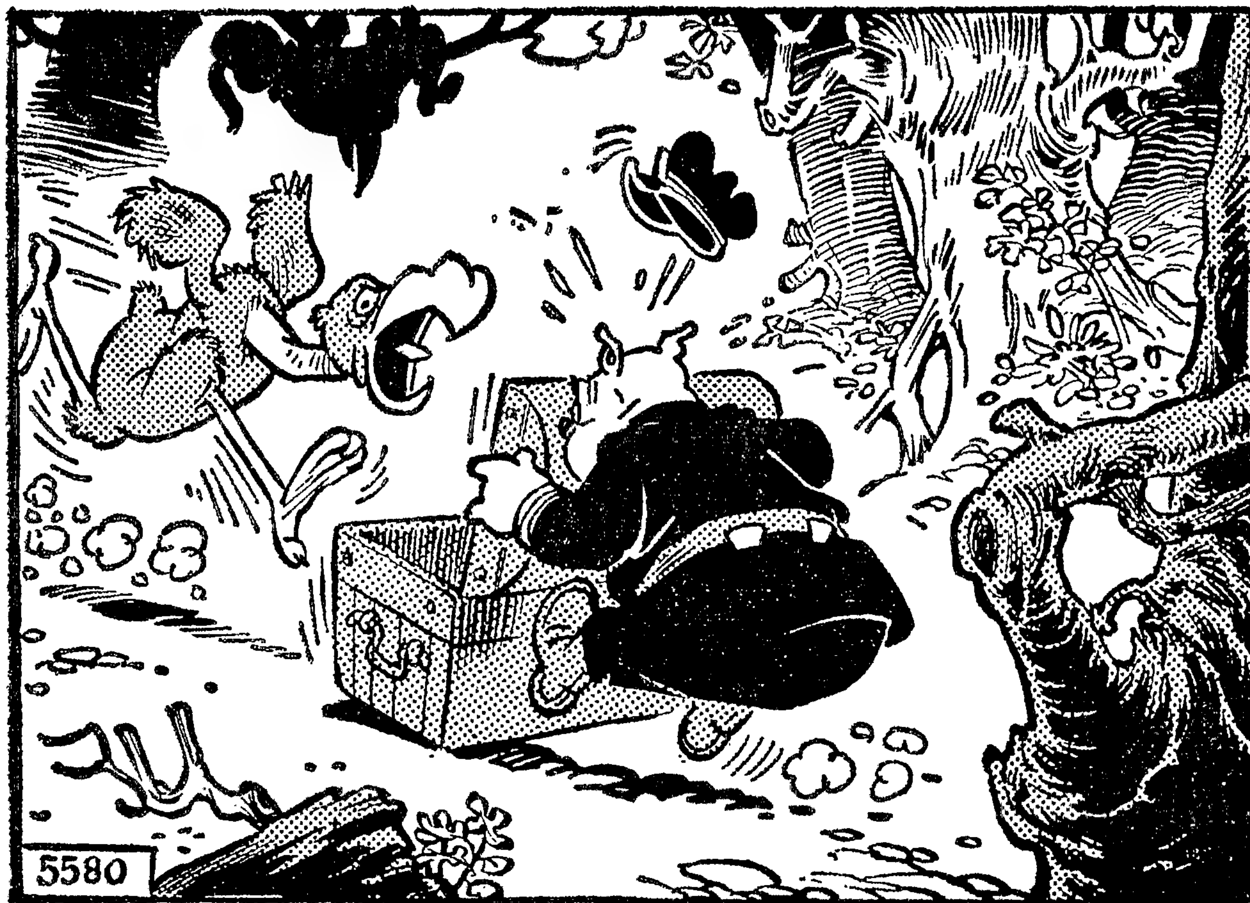
Versuft keek hij rond, doch het woud stond zwijgend in het ochtendkrieken en gaf geen antwoord. De kreten van de achtervolgde knecht waren dan ook reeds lang in de verte verdwenen, want door doodsangst gedreven rende Joost met onnatuurlijke snelheid door het bos, terwijl de quilibrant achter hem kraste en siste en langzaam op hem won.

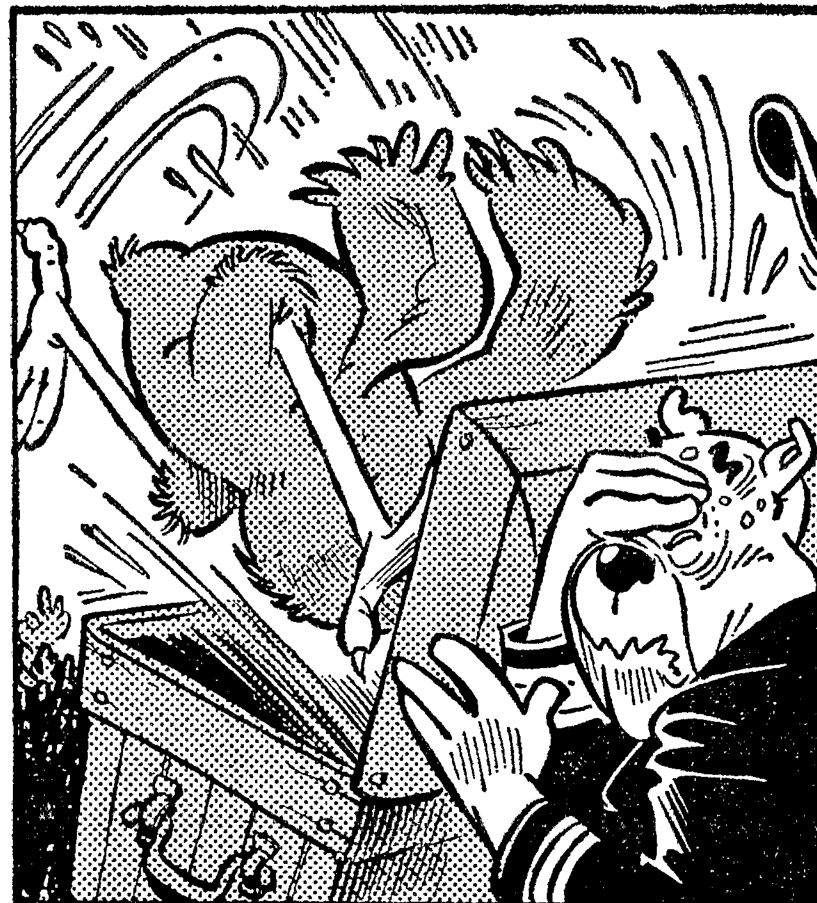
Dit kon dan ook niet voortduren en de beklagenswaardige knecht, die het einde voelde naderen greep wanhopig een overhangende boomtak en trok zich met zijn laatste krachten omhoog. Het was maar net op tijd. De loopvogel schoot met dichtklappende snavel onder hem door, maakte verbaasd een bochtje en kreeg zodoende commissaris Bulle Bas in het oog.

Het geval wilde namelijk, dat Joost, al rennende een grote boog had beschreven en nu dicht bij het punt van uitgang als een bovenmaatse vrucht in een woudreus hing.

De politiechef had het gebeuren met klimmende ongerustheid gevolgd.

„Halt!" riep hij. „Stop! Koest!" Maar vergeefs. Het akelige beest denderde recht op hem af....

De drietenige quilibrant stormde met grote drift op de commissaris van politie af en deze stond een ogenblik besluiteloos. De opengesperde snavel en het akelige gekras dat het beest uitstiet, deden hem verbleken, maar het denkbeeld van een vlucht stond hem tegen.

„Dat is iets voor knechten", mompelde hij — en grimmig greep hij de kist om de stoot op te vangen.

De vogel week geen duimbreed van zijn koers af. Uitzinnig stortte hij zich op het geopende houtwerk, zodat het dreunde — en de moedige politiebeambte stelde met enige verbazing vast, dat hij met een flits in het inwendige verdween. Zonder zich echter de tijd te gunnen om hier bij stil te staan, sloot hij met een klap het deksel en drukte dit met zijn volle gewicht omlaag.

„Donders!" prevelde hij. „Dat was een dubbeltje op zijn kant! Maar ik heb hem! Als dat krat het nu maar houdt!"

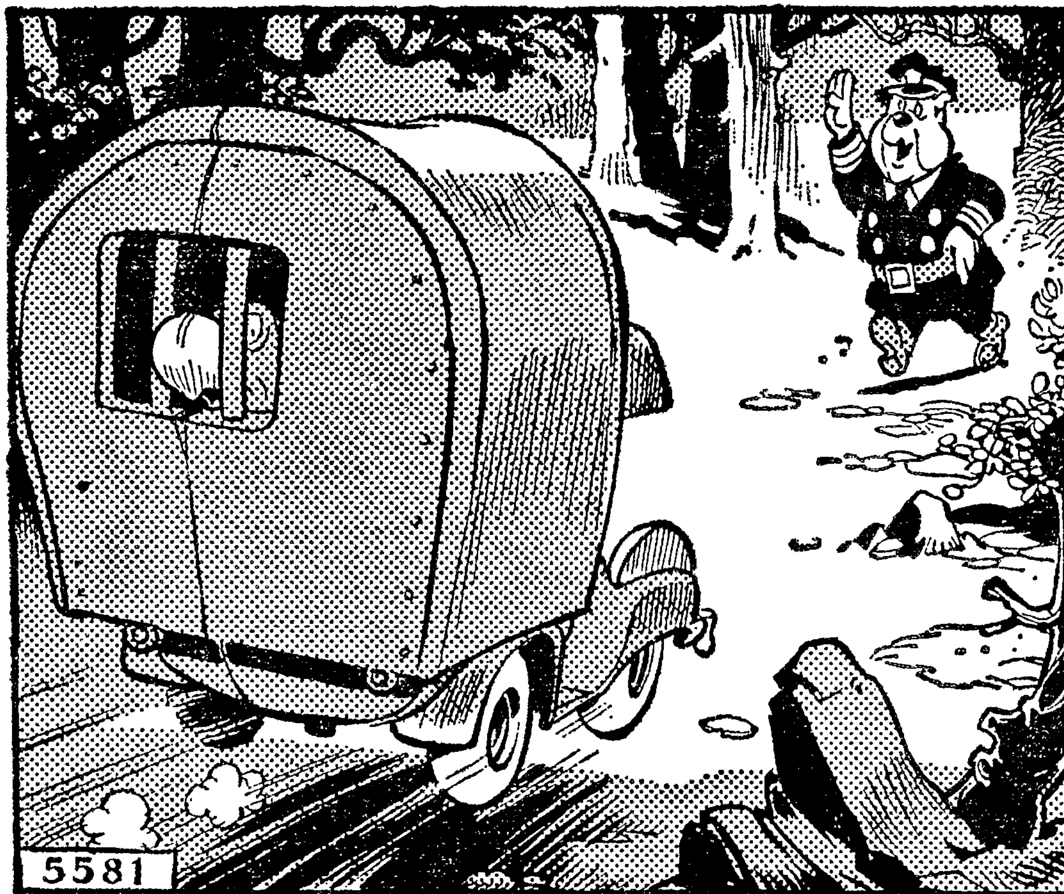
Joost had de gebeurtenissen in grote spanning vanuit zijn boomtak gevolgd en nu liet hij zich voorzichtig zakken.

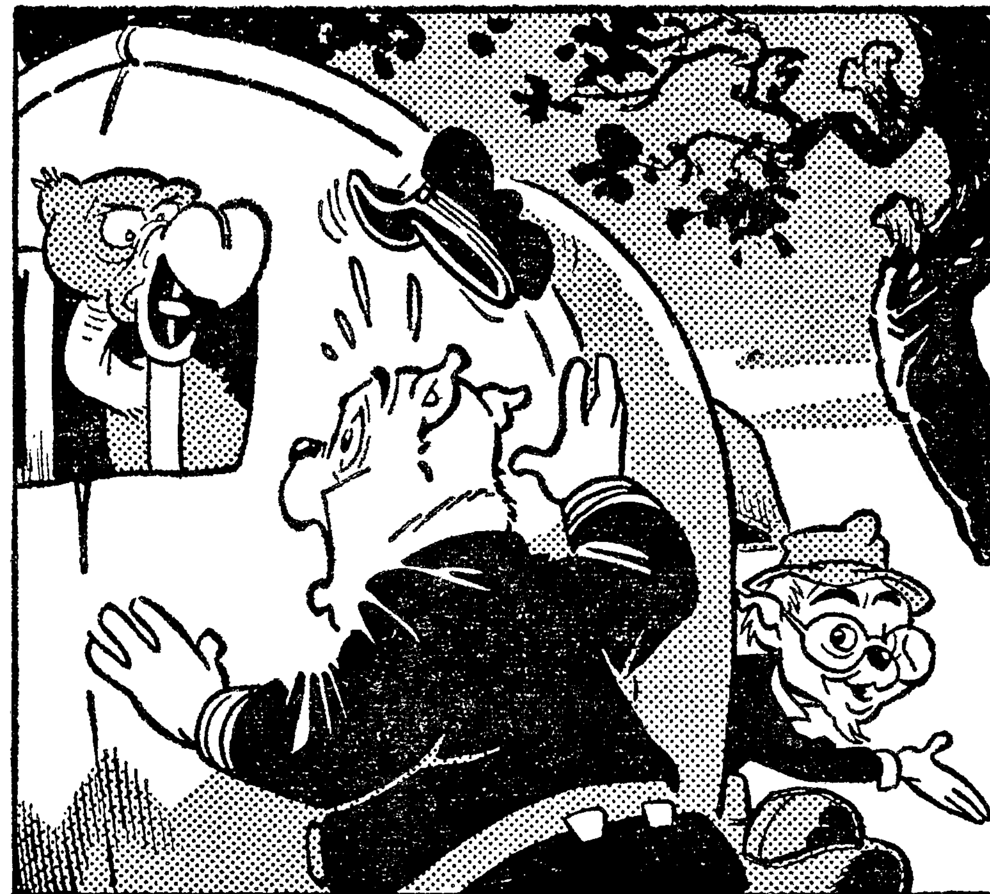
„Is het ge-gevaar ge-geweken, meneer Bas?" riep hij nadersnellend.

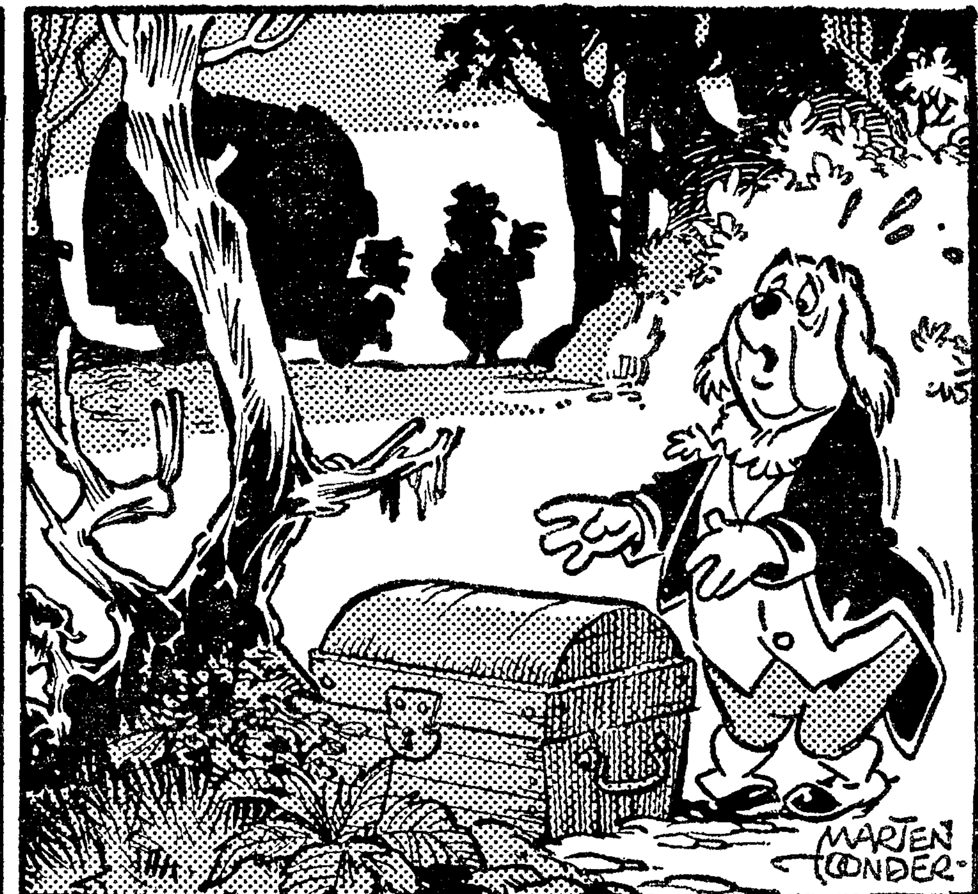
De politiechef antwoordde niet direct. Langzaam verminderde hij de druk op het deksel, terwijl hij oplettend luisterde. In de kist bleef het echter stil.

„Juist", sprak hij toen. „Het dier is verdoofd, vermoed ik. Geen beweging meer te voelen. Nu is de vraag hoe we het in de stad moeten krijgen".

Op dat moment werd er een naderend motorgeronk hoorbaar en over de heuvel verscheen een kleine vrachtauto.

De naderende vrachtauto had een vorm, die de politiechef bekend voorkwam.

„Zo worden ze door de Diergaarde gebruikt", mompelde hij. „Voor wilde dieren en zo. Dat treft; ik zal de bestuurder vragen om assistentie bij het vervoer van die vogel".

Met deze gedachte begaf hij zich naar de weg en stak een hand op, zodat het voertuig piepend naast hem tot stilstand kwam.

De woorden bestierven hem echter op de lippen toen hij de achterkant in het oog kreeg. Geen wonder! Daaruit stak de kop van de drietenige quilibrant, die onaangenaam kraste.

„W-wat is d-dat", stamelde Bulle Bas. „Hoe is da-dat nu mogelijk?"

„Ach, daar is de commissaris!" riep nu de heer. die naast de bestuurder zat. „U hoeft niet meer te zoeken, hoor! We hebben de vogel vannacht gevangen.

„Gevangen?" herhaalde de politiebeambte verslagen. „U hebt hem gevangen? Hoe is dat mogelijk?"

„Ik ben doctor Smoorgang", verklaarde het heertje. „Directeur van de Rommeldamse Dierentuin. U weet wel. We hebben uren gezocht. Zo'n rakker kan draven, hoor! Maar we hebben hem in de buurt van Stuipendrecht te pakken gekregen en de zaak is dus weer in orde. Bedankt voor Uw hulp, commissaris!"

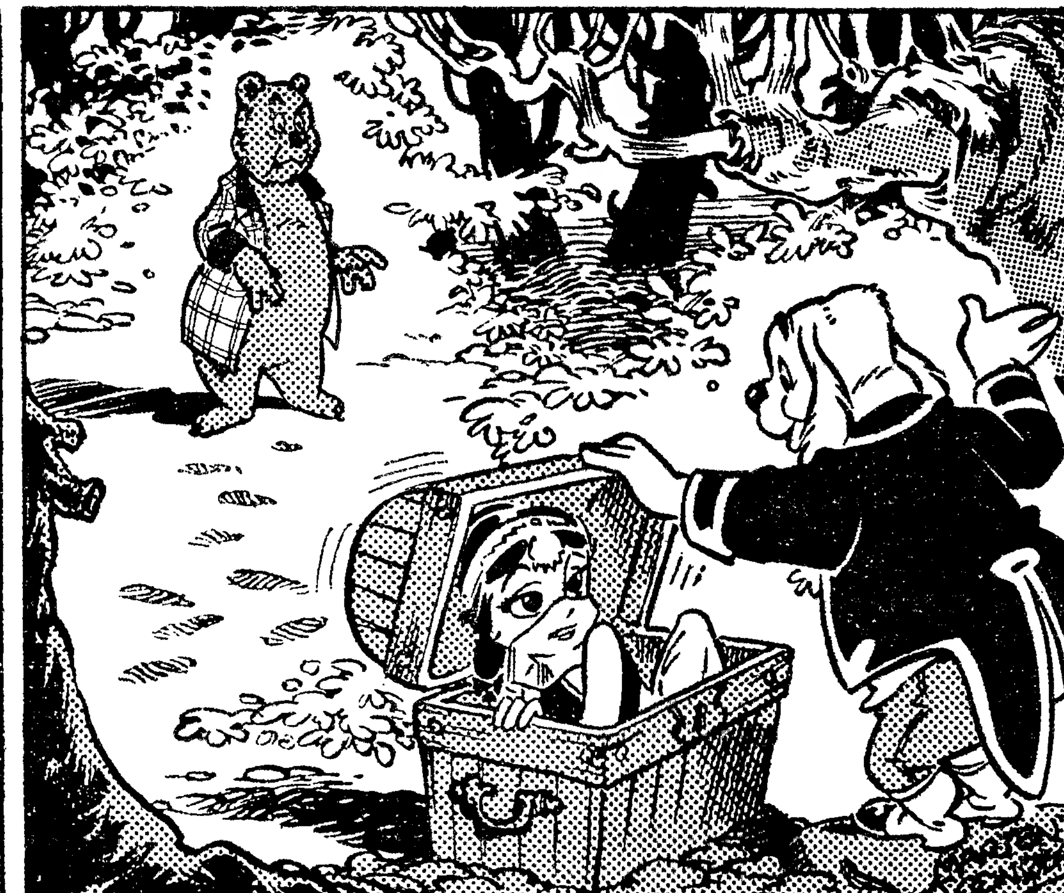
„Zo", prevelde de politiechef bleek. „De zaak is dus weer in orde, ja, ja — maar wat zit er dan in die kist, vraag ik me af?"

De bediende Joost, die het gesprek vanuit de verte gevolgd had, wierp een blik op het aangeduide voorwerp en hij begon te beven.

„Ja", fluisterde hij. „Wat zit er eigenlijk in deze kist? Zou dan tóch....?!"

Nadat de loopvogel hem op de romp gestapt was. kon heer Bommel de slaap niet meer vatten. Daarom verhief hij zich uit het gebladerte en wandelde met stijve benen naar de plek waar hij de schat begraven had.

„Even kijken of alles nog in orde is", dacht hij. „Daarna ga ik de jonge vriend wekken. De ochtend breekt al aan en het wordt tijd, dat hij aan het werk gaat. Daarna kan ik nog net even zijn vreugde zien voordat ik huiswaarts keer — met een mooi gevoel van binnen, als men begrijpt wat ik bedoel".

Maar er wachtte hem een schok. Op de plaats waar hij de kist ter aarde had besteld, was nu een kuil, die akelig gaapte in het licht van de bleke dageraad.

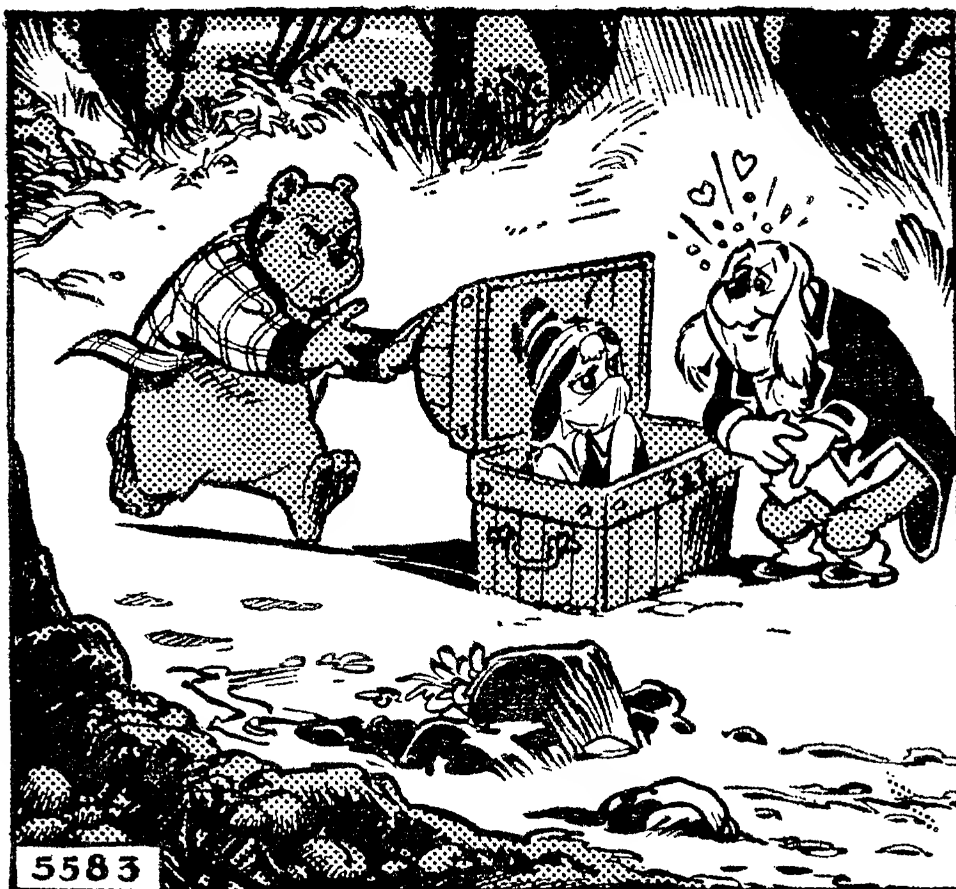
„D-diefstal!" stamelde heer Ollie verblekend. „Rovers! Men loopt over mij heen en men steelt mijn schat. Maar de schufken hebben sporen nagelaten! Ik zal ze vinden!"

Na deze woorden klemde hij grimmig de lippen opeen en zette de achtervolging in. Moeilijk was dat niet. De voetstappen van de knecht en de drietenige quilibrant tekenden zich duidelijk af in de mulle bodem en voerden hem in een flauwe boog naar de bosweg.

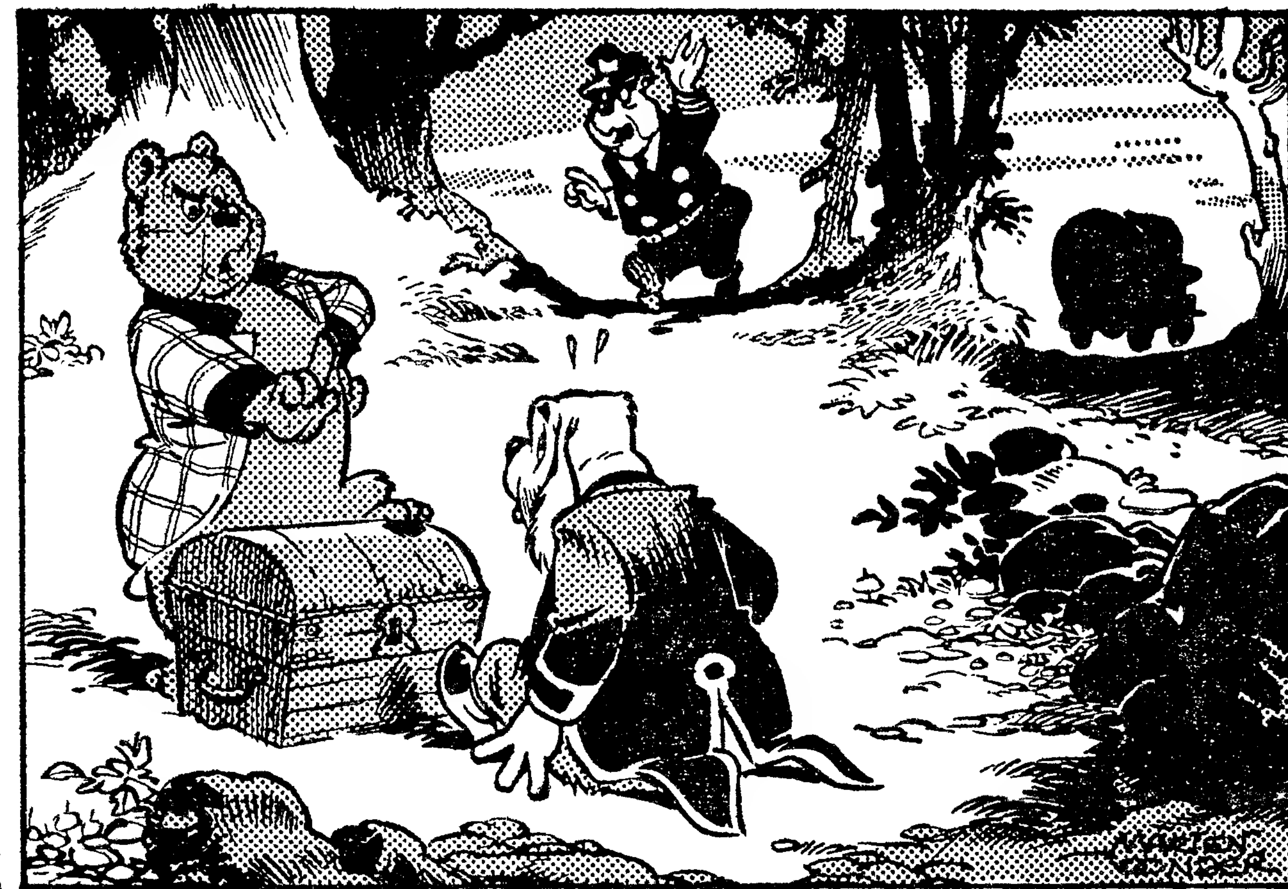
De wind blies klagend door de bomen, doch daar boven uit meende heer Ollie nu ook een stem te horen.

„Ik hoop, dat u mij wilt verschonen", sprak deze. „Het is héél betreurenswaardig wat er gebeurd is. Maar het kwam door de duisternis en de vermoeidheid . . . daardoor heb ik u even voor een loopvogel aangezien, met uw welnemen. Hoe is het mogelijk? Zo jong nog en zo schoon . . . . en dan die snavel en die kale poten . . . . Ach, wanneer ik zo vrij zou mogen zijn nu snel met u te vluchten . . . ."

„Joost!" riep heer Bommel met gebroken stem. „Dat ik jou hier nu moet betrappen!"

Joost was zo in de inhoud van de kist verdiept, dat hij de stem van zijn meester niet hoorde.

„Hoe heb ik u ooit voor een loopvogel kunnen houden?" lispelde hij. „Wat moet u wel van mij gedacht hebben? Maar het kwam alleen door het nachtelijk duister; dan lijkt alles anders. Laten wij nu snel samen vluchten, als ik zo vrij mag zijn...."

„Niks vluchten!" riep heer Bommel gauw. „Ik betrap je hier op heterdaad! Met mijn schat op de loop gaan, hè? Dat had ik nooit van je gedacht!"

Met deze woorden sprong hij voorwaarts en smakte het deksel met zo'n geweld dicht, dat de bediende ter aarde stortte.

Een ogenblik lag hij daar verwilderd te kijken, doch toen richtte hij zich in een zittende houding op.

„Excuseer, heer Olivier", sprak hij verwijtend. „U handelt verkeerd, als u mij toestaat. Er is veel, dat ik door de vingers kan zien, want ik ken mijn plaats. Maar dit keer gaat u te ver..."

„Nu nog mooier!" riep heer Ollie met donderende stem. „Hoe durf je? Je gaat er met mijn schat vandoor, je bedreigt en besteelt me en dan durf je zeggen, dat ik te ver ga?! Schaam je, Joost. Dat na zoveel jaren trouwe dienst! Ik ben sprakeloos! Ik ben diep in je teleurgesteld!"

Hij zweeg even om adem te halen en in de intredende stilte werd nu de nadering van commissaris Bas hoorbaar. De politiechef had afscheid genomen van doctor Smoorgang — en terwijl de auto van de Rommeldamse dierentuin zich ronkend verwijderde snelde hij de beklagenswaardige knecht te hulp.

„Een ogenblikje!" riep hij reeds van verre. „Het is een misverstand! De vogel is al terecht. In die kist zit een andere!"

Heer Bommel wendde zich verrast tot commissaris Bas. die haastig naderde.

„U vergist zich", sprak de politiechef. „Joost is de dief niet. De vogel was gestolen door twee figuren uit de Rommeldamse zelfkant; Bul Super en Hiep Hieper bij name".

„Wat vogel?" begon heer Ollie onthutst. doch de ander liet hem niet uitspreken.

„Wacht even", hernam hij. „Laat mij het anders zeggen. Super en Hieper hadden de vogel niet gestolen. Het was de verkeerde vogel, met andere woorden; de echte; de drietenige quilibrant uit de Diergaarde; die is gevangen door de directeur persoonlijk.

„Nee", zei heer Bommel, die met opgetrokken wenkbrauwen geluisterd had. „Ik heb nog nooit zo'n onzin gehoord. De politie zou beter op de bezittingen van een heer kunnen letten dan achter vogeltjes aan te jagen, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik vind het een schande, dat allerlei figuren hier door het bos lopen met mijn schat. Ik heb hem netjes begraven als een verrassing voor Tom Poes — en nu kan ik weer opnieuw beginnen, als u begrijpt wat ik bedoel".

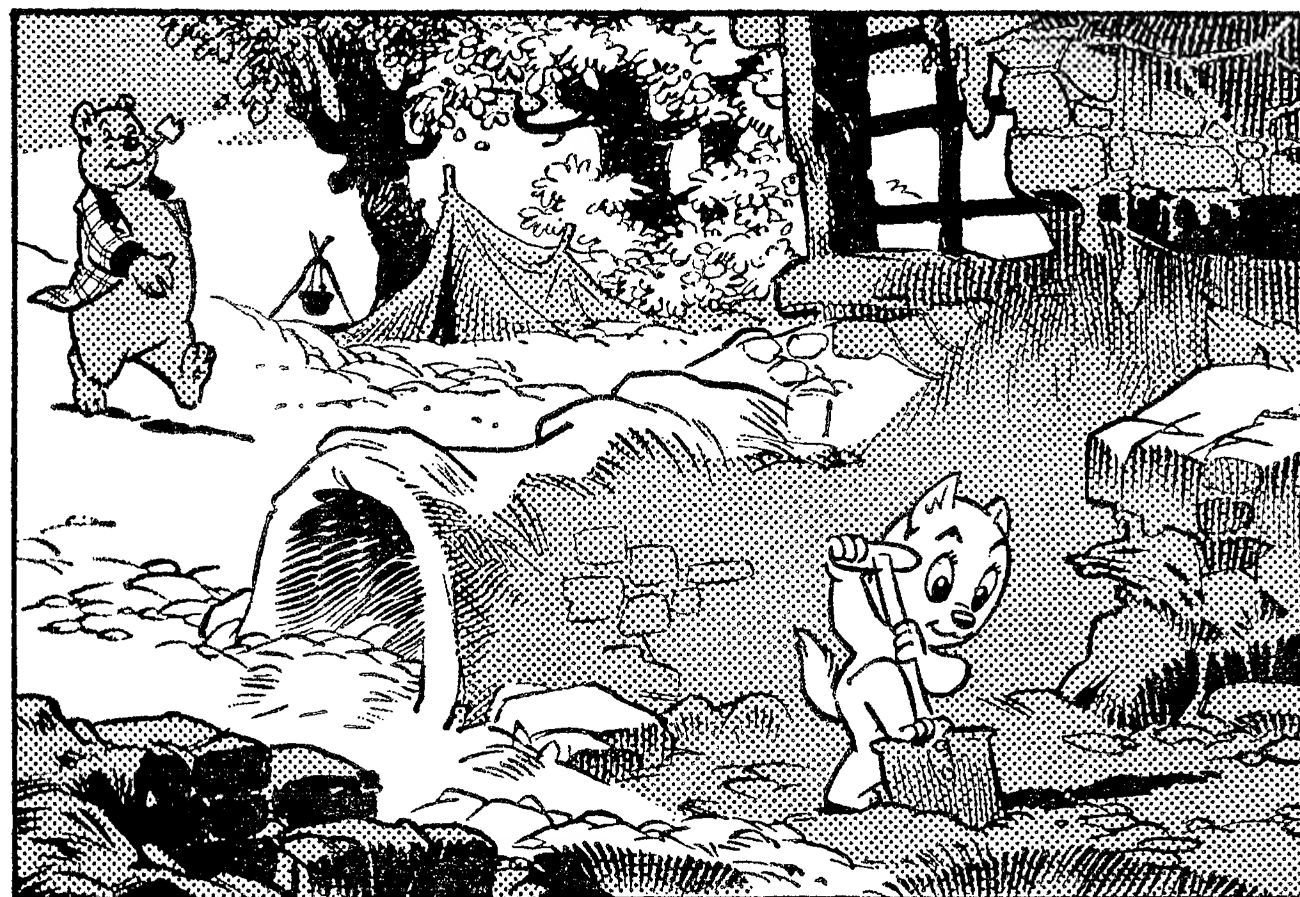
Na deze woorden zwaaide hij met een luchtig gebaar de kist op zijn schouder en verdween in de richting van de ruïne.

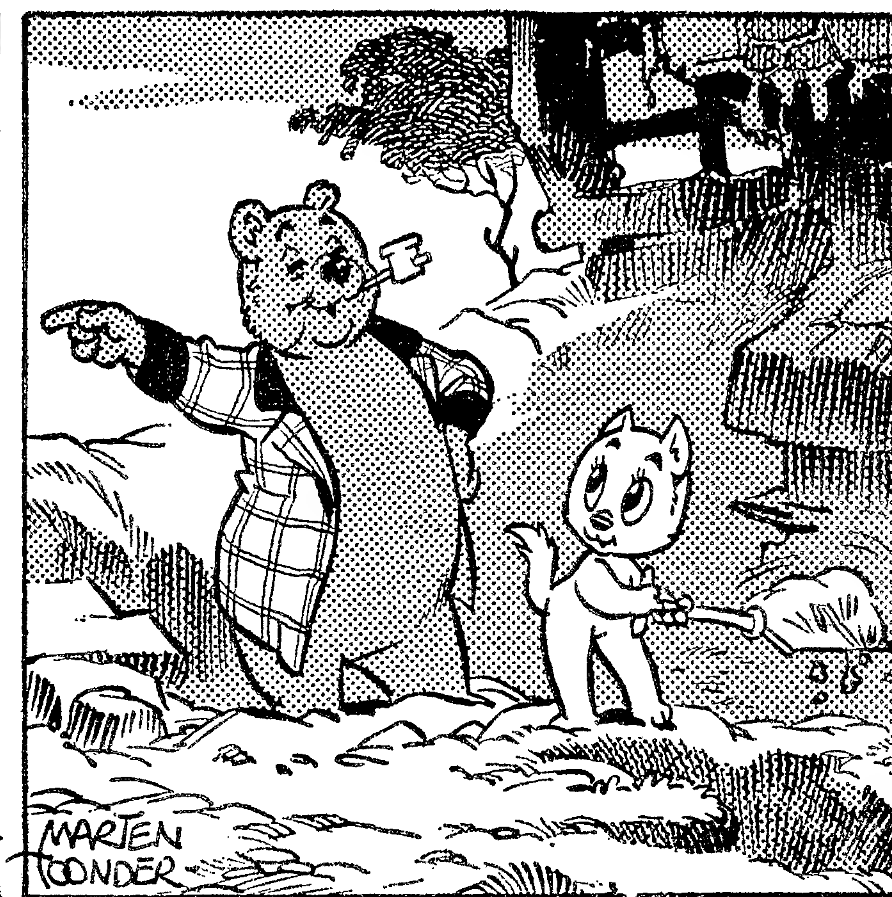
„Oef", mompelde de commissaris, zich het bezwete voorhoofd afwissend. Doch voordat hij hiermede gereed was trad de bediende Joost weer voorwaarts.

„Excuseer", zei de knecht met beverige stem. „Ik moet het aangeven, hoe het mij ook tegen de borst stuit. Heer Olivier is bezig.... eh.... hij ontvoert een dame! In die kist, met uw welnemen! Ach.... die ogen commissaris! Pruimedanten in griesmeel...."

„Nu is het uit", bulderde de politiechef verhit. „Ik word hier in de maling genomen! Verdwijn, voordat ik je op de bon slinger! Maak, dat je wegkomt!"

Heer Bommel droeg de kist opnieuw naar de ruïne van Abold Wissel en liet hem in de kuil zakken. Nogal uit zijn humeur wierp hij daarop het gat weer dicht en stampte de aarde aan.

„Ik kan wel aan de gang blijven", zo mopperde hij. „Zo'n schat wordt door de eerste de beste voorbijganger opgegraven en ik kan hem er weer instoppen. Het wordt tijd, dat Tom Poes hem vindt, dan ben ik van de zorg af. Oef, wat een werk voor een heer voor wie geld eigenlijk geen rol speelt...."

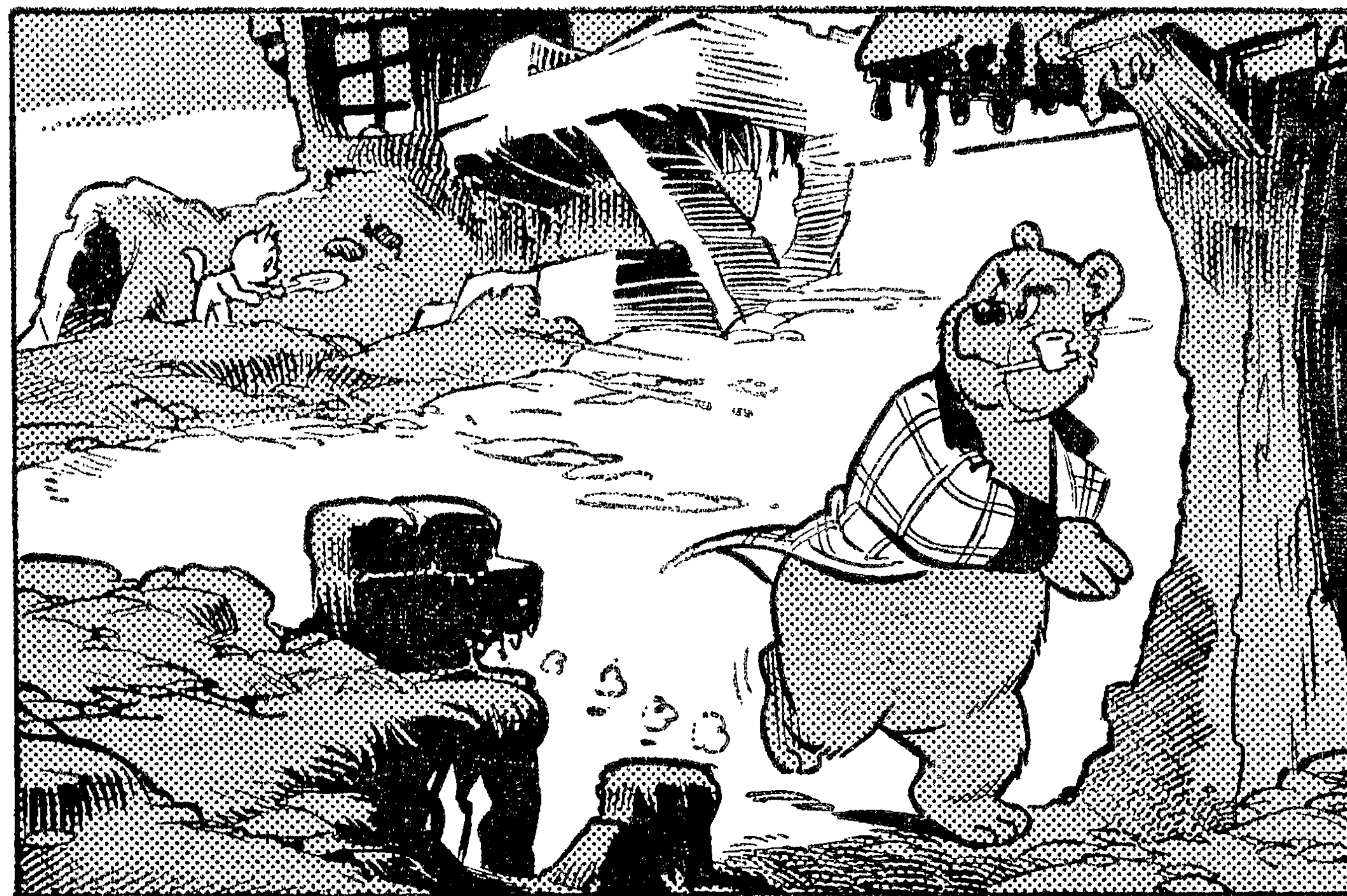
Maar toen het werk gedaan was verzachtten zijn trekken zich. De blijdschap van de jonge vriend zal mijn loon zijn", dacht hij, terwijl hij zich naar het tentje begaf waar Tom Poes de nacht had doorgebracht. Het was echter reeds verlaten. Bij het aanbreken van de dag was Tom Poes opgestaan om na een haastig ontbijt aan het werk te kunnen gaan — en toen heer Ollie hem naderde had hij al een mooi loopgraafje gemaakt.

„Ik kom eens kijken", sprak de bezoeker met een vriendelijke glimlach. „Heb je al wat gevonden?"

„Nog niet", zei Tom Poes. „Ik ben nog maar net begonnen en het zal wel eventjes duren voordat ik de hele ruïne doorzocht heb. Er zitten veel stenen in de bodem, ziet u?"

„Ja", gaf heer Bommel toe. „Veel stenen. Hm. Maar ik geloof dat je hier verkeerd zit, als je begrijpt, wat ik bedoel".

„Bij het zoeken naar schatten moet men volgens zijn gevoel te werk gaan", sprak heer Bommel. „En mijn gevoel zegt mij, dat hier niets kan liggen, jonge vriend. Je moet daarginds eens gaan graven; ik weet zeker, dat je er iets zult vinden".

Hij liet deze raad door een dringende knipoog vergezeld gaan, doch Tom Poes schonk er geen aandacht aan.

„Het kan zijn", zei hij. „Maar ik werk volgens een vast plan, heer Ollie. Van west naar oost en van zuid naar noord. Dat is de beste manier om alles te doorzoeken, geloof ik. Op de plek die u aanwijst kom ik over een paar weken, als ik zo doorga".

„O", hernam heer Bommel teleurgesteld. „Een vast plan, hè? Maar als je nu toch eens eventjes daar gaat zoeken? Voor allerlei zwervers je vóór zijn bedoel ik? Dan kan ik tenminste voldaan naar huis gaan, als je begrijpt, wat ik bedoel".

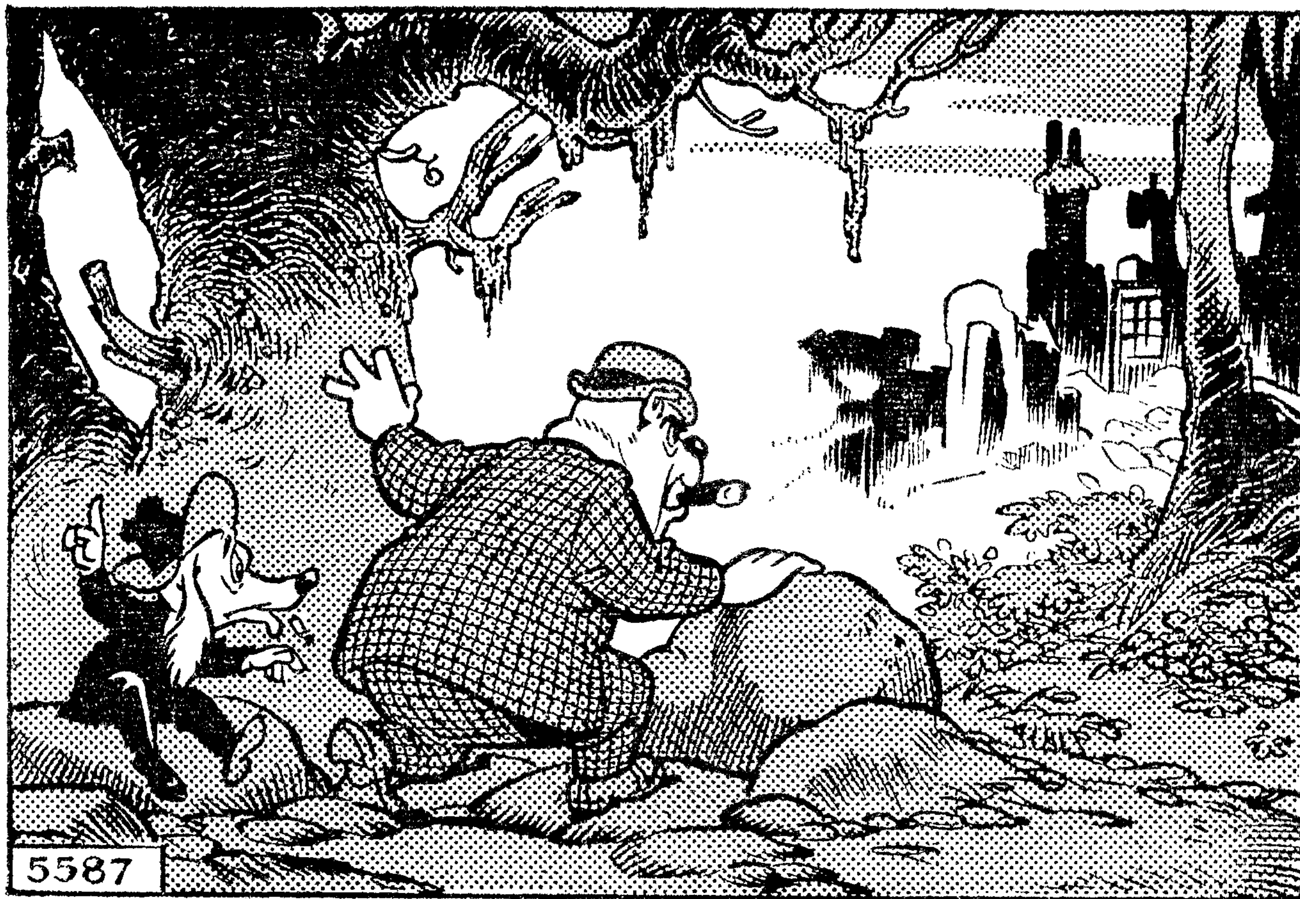
Tom Poes schudde echter het hoofd en ging verder met graven, zodat heer Ollie zich gegriefd omdraaide en wegliep.

„Dan moet hij het zelf maar weten", mompelde hij. „Altijd eigenwijs. Nooit luisteren naar ouderen en wijzeren. Daar sloof ik me uit om hem als verrassing een schat te laten vinden, ik graaf en zwoeg bij nacht en ontij, ik krijg een groote mond van Joost, maar de jonge vriend gaat zijn eigen gang".

Zo mopperend had hij de plek weer bereikt, waar hij de kist verborgen had en hij ging er zuchtend bij zitten.

„Eigenlijk ligt hij hier wel goed", hernam hij. „Als er niemand langs komt, tenminste. Ik geloof, dat ik maar naar huis ga en deze zaak op zijn beloop laat. Over een paar weken zullen we wel weer verder zien, maar voorlopig heb ik er genoeg van".

Helaas; het zou anders lopen.

De trouwe lezertjes die nu menen, dat Super en Hieper het er bij hadden laten zitten, vergissen zich.

„Een goede zakenman bijt zich vast", sprak Super van achter een boom. Nooit loslaten als je iets te pakken hebt, jongen, onthoud dat".

„Zullen we het nu wel doen, baas?" vroeg Hiep klagerig. „Ik vind het gedoe met die schat bloedlink. De politie houdt er een oogje op en die dikke scharrelt er om heen en ik denk, dat het een val is om ons erin te laten lopen".

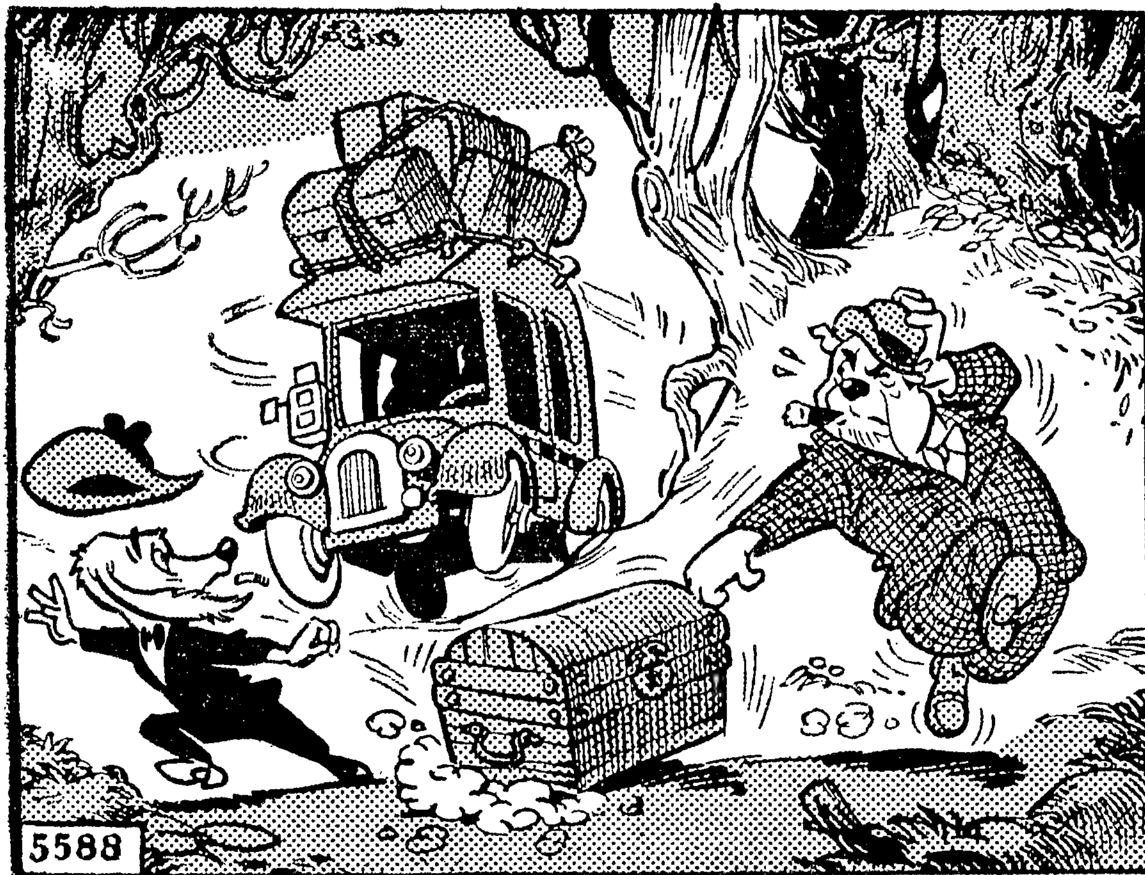
„Je bent een bange sukkel", gromde Super. „Je hebt te veel fantasie, dat is het. Vooruit, kom mee! De bolle heeft zijn dubloenen weer begraven en wij hebben ze nodig om een eerlijke zaak op te zetten".

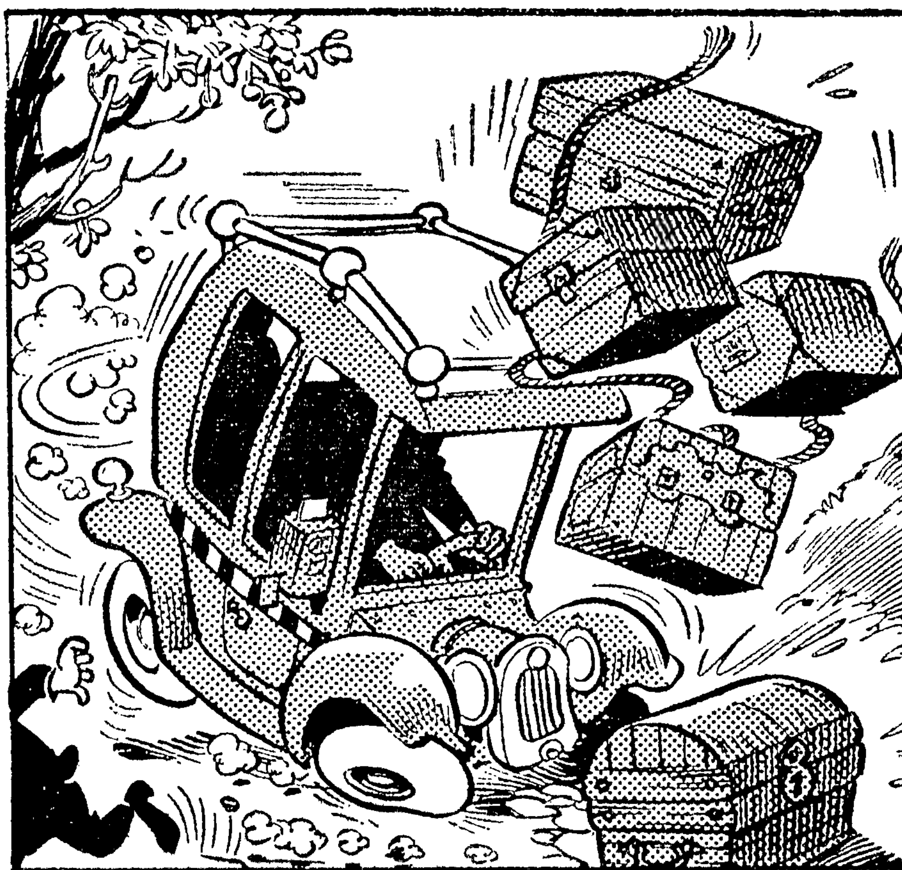
Zo sprekende vatte hij zijn maat in de dunne nek en duwde hem voor zich uit naar de ruïne. Heer Bommel had de bouwval juist verlaten om naar huis te gaan en Tom Poes werkte aan de andere kant, zodat ze het terrein voor zich alleen hadden. Het duurde dan ook niet lang of men kon de beide duistere figuren met de kist tussen zich in over de weg zien draven.

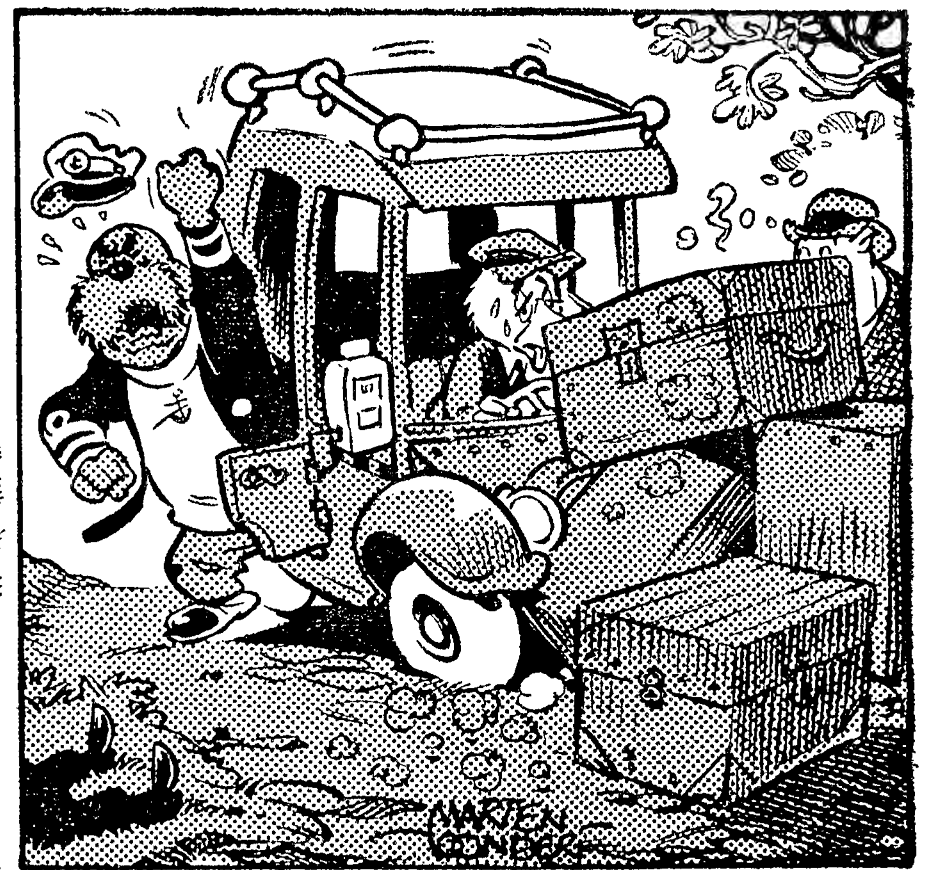
„Waar is de politie nou?" riep Super uitgelaten. „Merk je, dat je de zaken te zwart ziet, jongen? Er is geen vuiltje aan de lucht!"

„N-nee", gaf de ander hijgend toe. „Het gaat lekker. Oef, het is zwaar hè? Ik snap niet, dat die bolle Bommel zo'n doos met goud alleen kan dragen! Waar gaan we naar toe, baas?"

Voordat Super kon antwoorden klonk er naderend motorgeronk en toen ze ongerust omkeken zagen ze een hoog beladen voertuig met grote snelheid op zich af stormen.

Om de kromming van de weg naderde een taxi. Het voertuig was hoog opgetast met bagage en omdat de bestuurder de bocht met grote snelheid nam raakte het een weinig van de wielen.

„Kijk uit!" piepte Hieper terwijl hij terzijde sprong. Super volgde zijn voorbeeld, doch omdat hij de andere zijde van de weg koos, moesten zij de kist wel loslaten. Zodoende kwam deze voor de auto op de grond terecht en de chauffeur had geen andere keuze dan krachtig te remmen. Dat deed hij dan ook.

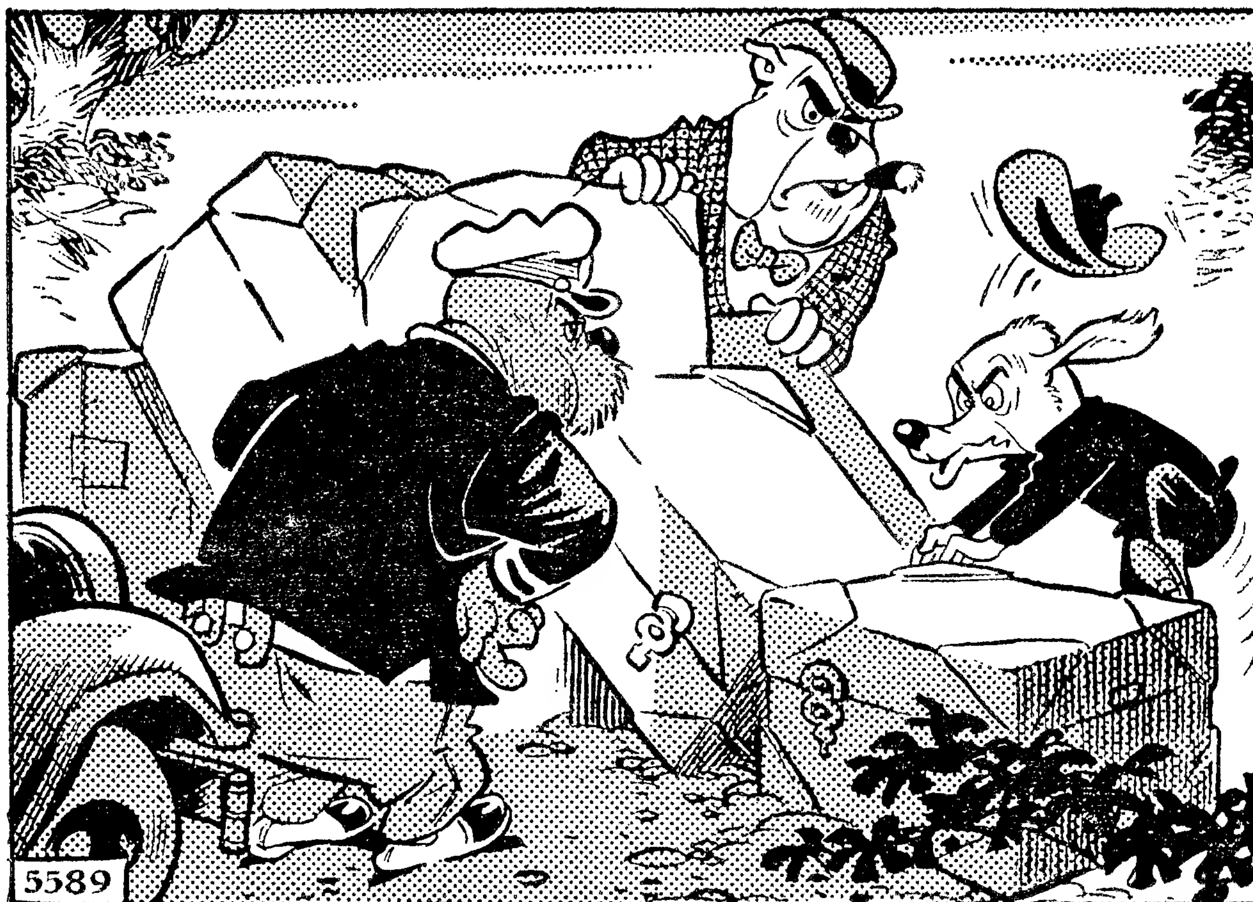
Gedurende enkele ogenblikken werd de stille nazomer verscheurd door het gepiep van remmen, het gegil van rubber banden en het gebonk van neerstortende hutkoffers. Daarna trad er even een stilte in, die echter al spoedig weer verbroken werd door het geroep van de passagier, die in de taxi zat. Deze, een zekere kapitein Wal Rus, had haast omdat het schip waarop hij gezagvoerder was onder stoom lag. Het is dan ook geen wonder, dat het oponthoud hem ontstemde en dat hij tierend naar buiten trad.

„Overgehaalde landlubbers?" bulderde hij. „Wat is dat voor een manier om je afval in mijn vaarwater te spuien? Kunnen jullie geen koers houden?"

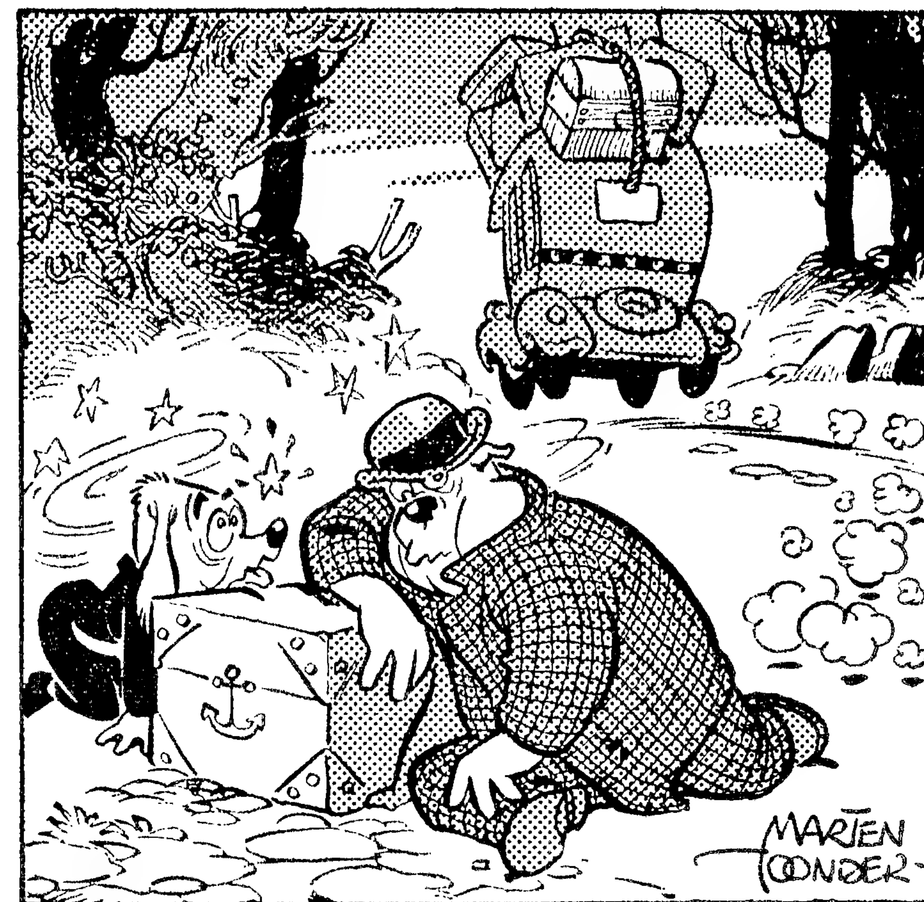
„Nou, nou", gromde Super. Hij stond verontrust naar de bagage te kijken die de schat bedekte en zijn gelaat bewolkte zienderogen.

„Ik zou maar niet zo'n grote mond hebben!" zei hij. „Is dat een manier van rijden? Haal die rommel van mijn kist af, wegpiraten!"

De kapitein verstrakte. Het zou al spoedig blijken, dat dit niet de goede manier was om hem aan te spreken.

Kapitein Wal Rus drukte zijn pet in de ogen en zette de handen in de zijde.

„Wegpiraat?" gromde hij. „Zei je: wegpiraat?"

Super antwoordde niet. Hij had haast om zijn schat onder de gevallen koffers uit te halen en daarom begon hij krachtig te sjorren.

„Hier, Hiep", riep hij. „Help es even die rommel opzij gooien. Ik zie daar al een hoekje van onze kist!"

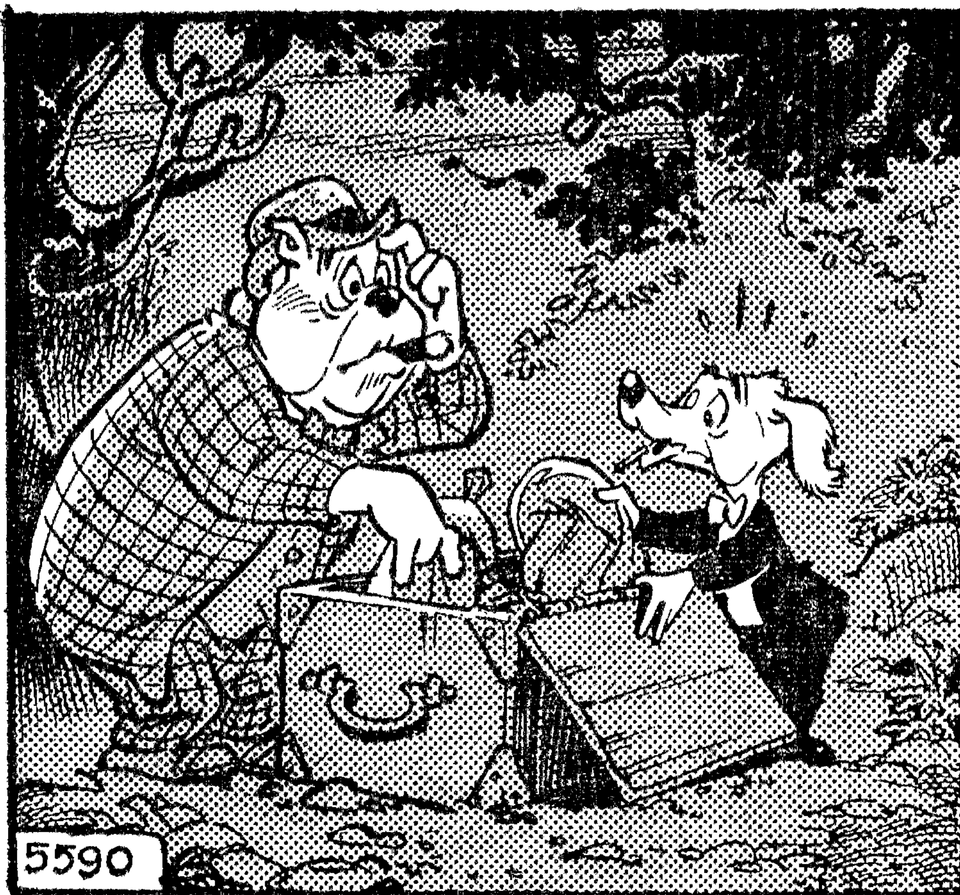
Hieper gehoorzaamde, doch nu deed de gezagvoerder een pasje voorwaarts en herhaalde met klem: „Zei je wegpiraat? Dan wordt het tijd, dat je leert hoe je een meerdere aan moet spreken, overgehaalde landsardien! En blijf met je tengels van mijn bagage af".

Zo sprekende wipte hij over zijn koffers heen en deelde enkele tikken uit die krachtig aankwamen. Super en Hieper waren dan ook geheel verrast. Ze stortten dreunend ter aarde en een tijd lang poogden ze tevergeefs om hun gedachten te verzamelen. Toen dit eindelijk gelukte bevonden ze zich alleen midden op het bospad terwijl de taxi zich met grote snelheid verwijderde om de verloren tijd in te halen.

„W-wat wastat?" prevelde Super met dikke stem.

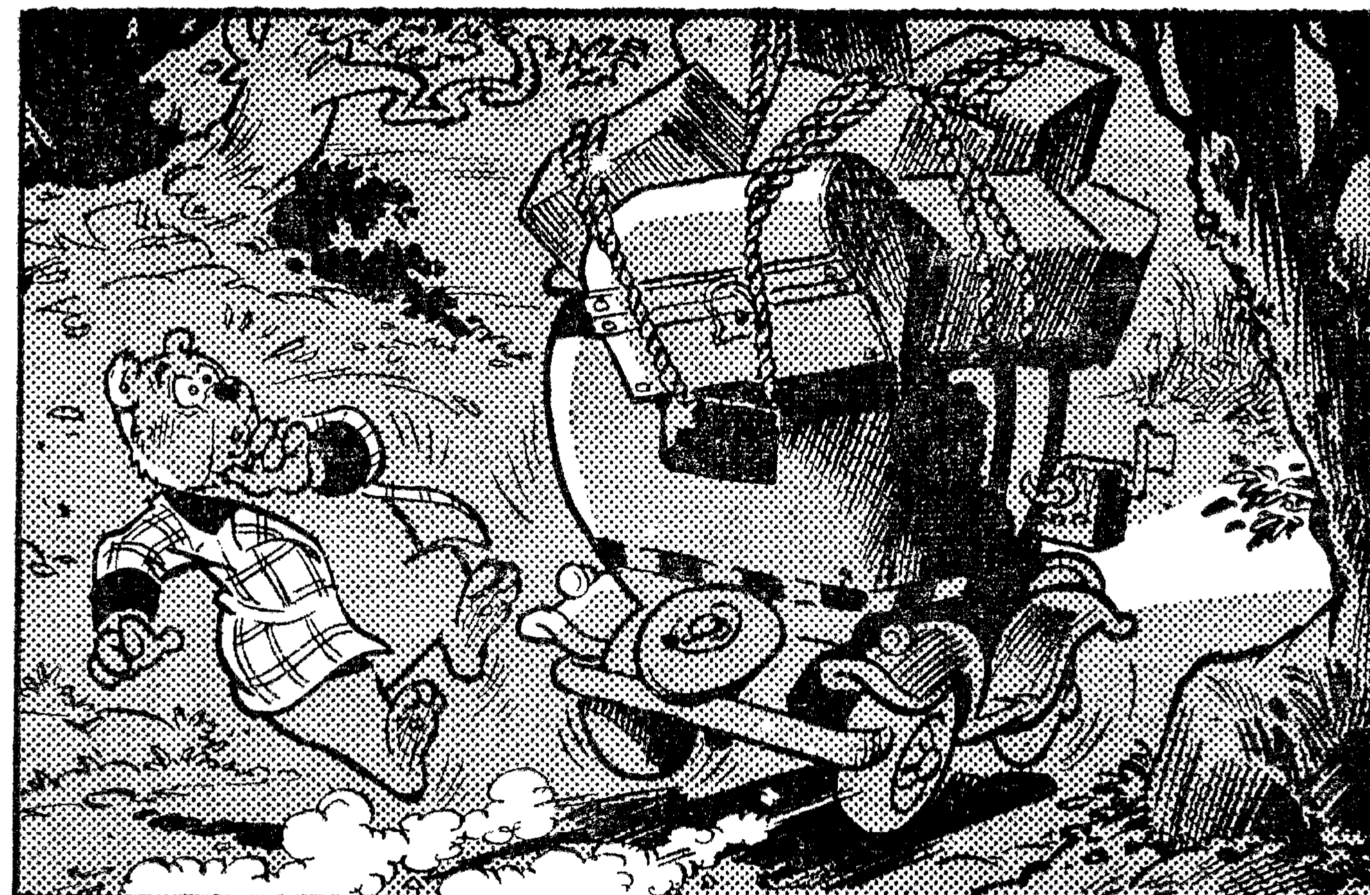
„Een ontplof-ploffing!" stamelde Hieper suffig. „Een l-landmmijn baas!".

De ander richtte zijn dwalende blikken moeilijk op de koffer, waar hij tegen aan leunde en staarde peinzend naar het beslag. Pas langzamerhand drong het tot hem door, dat er iets vreemds aan was, maar toen bracht de schok hem geheel tot zichzelf. Geen wonder; het was de schatkist niet! In zijn haast had de gezagvoerder die op de taxi gesjord in plaats van een van de kisten uit zijn bagage....

Super en Hieper scharrelden overeind en de eerste opende met bevende vingers de kist die tussen hen in stond.

„Gedragen kleding", mompelde hij dof. „Truien en borstrokken".

„En een Zuidwester", vulde Hiep aan. „Dit is onze schatkist niet, baas! Het is een hutkoffer van die wilde zeeman, als je het mij vraagt. Wat moeten we nu doen?"

Super antwoordde niet direct. Hij viste een uniformpet uit de textiel voorraad en zette die peinzend op de schedel. Toen verhelderde een glimlacht zijn zorgelijke trekken.

„Ik krijg een idee", verklaarde hij. „We moeten achter die Walrus aan om onze schat terug te krijgen, dat is duidelijk. Maar vechten met hem doe ik niet meer".

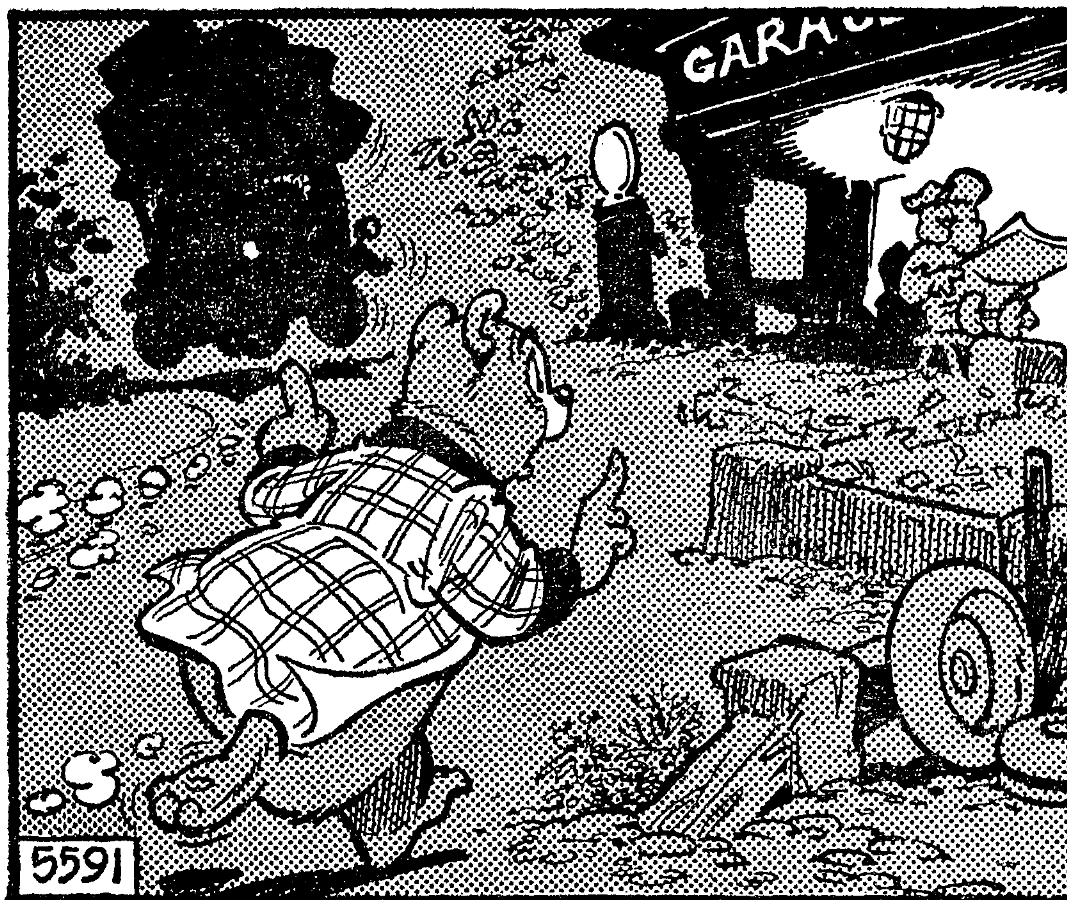
„Ik ook niet", zei Hieper bleek. „Al mijn kiezen zitten los".

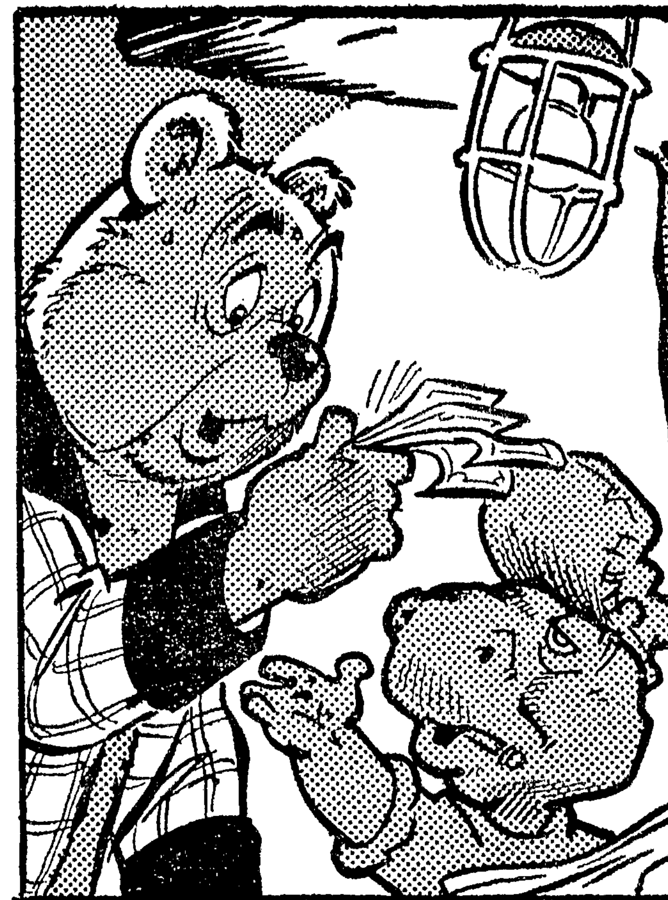
„Goed", hernam de ander. „Wat doen we dus? We monsteren bij die woesteling aan als zeelieden! En als de boot dan eenmaal vaart, kunnen we op ons dooie gemak onze eigen kist in een sloepje zetten en in een ver land aan wal gaan om een goed leven te gaan leiden".

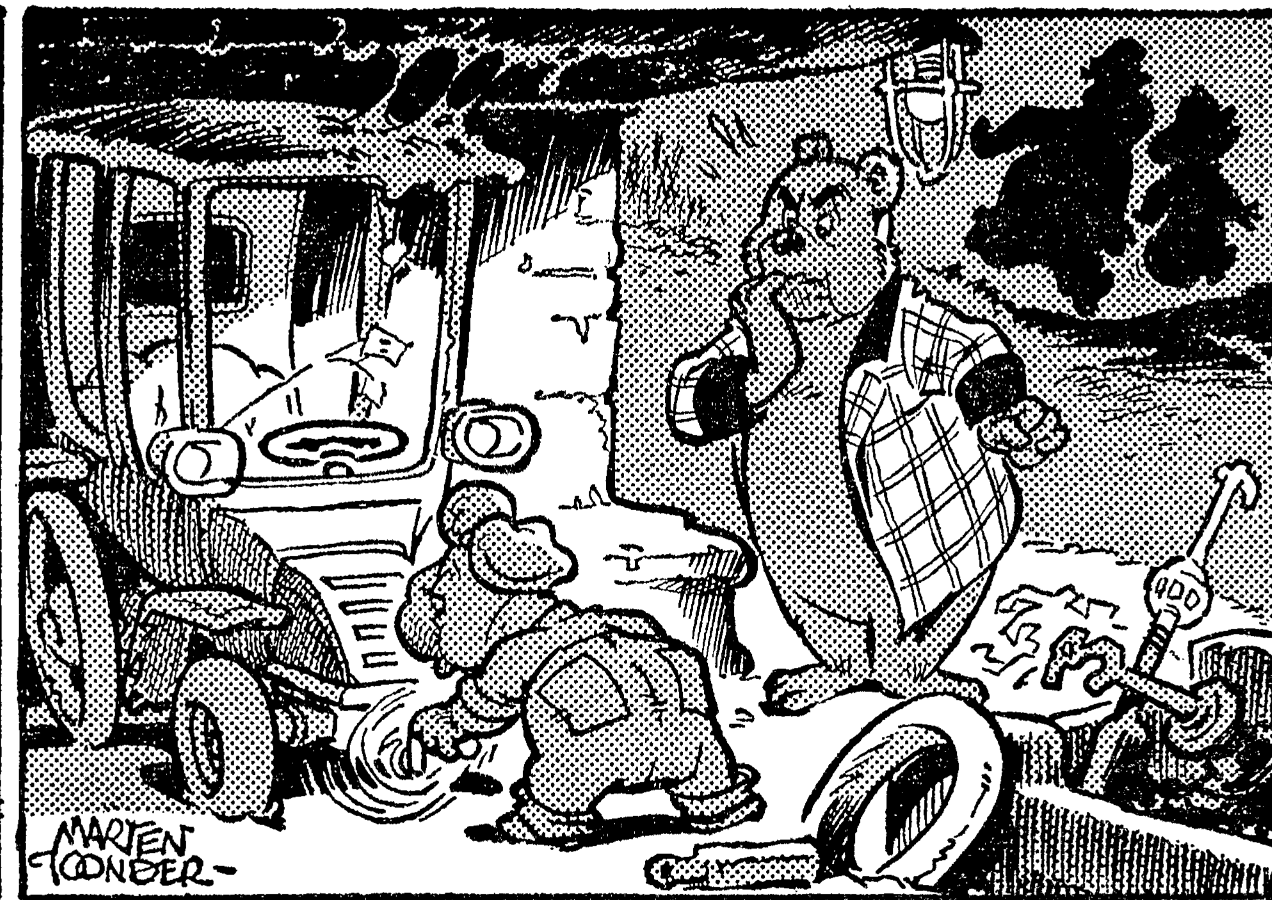
Nu, dat bleek wel een goed idee. Maar de uitvoering was nog niet zo eenvoudig omdat de taxi waarin de gezagvoerder gezeten was met grote snelheid havenwaarts reed, zodat de afstand steeds groter werd. Rokend stoof het voertuig door de stille nacht — en heer Ollie, die vergeefs naar de plek zocht waar hij de Oude Schicht geparkeerd had, sprong haastig terzijde om het te laten passeren. Zodoende viel zijn blik op de bagage, die het dak sierde en daartussen herkende hij met een schok zijn eigen schatkist.

„Ho! Stop!" riep hij met overslaande stem uit. „Diefstal!"

Doch het geloei van de motor overstemde zijn ijl geroep en de auto raasde zonder remmen voort....

Heer Ollie rende een poosje roepend achter de taxi aan. Maar het werd hem al spoedig duidelijk, dat hij die niet in kon halen.

Gelukkig bevond er zich een garage aan de kant van de weg en de hijgende heer draafde kortbesloten naar de ondernemer die onder een olielamp zijn avondblad las.

„Vlug!" riep hij ademloos. „Volg die taxi! Ik zoek een taxi, bedoel ik. Om die taxi te volgen, als u begrijpt wat ik bedoel! Mijn schat zit er op!"

De garagehouder liet zijn krant zakken en keek hem bevreemd aan.

„Er gebeuren 's nachts toch maar de gekste dingen", stelde hij nadenkend vast. Doch heer Bommel liet hem niet verder gaan.

„Hier!" riep hij, terwijl hij een bundeltje bankbiljetten te voorschijn trok. „Ik wil een auto huren- en geld speelt geen rol. Gauw dan toch! Of heb je geen wagen?"

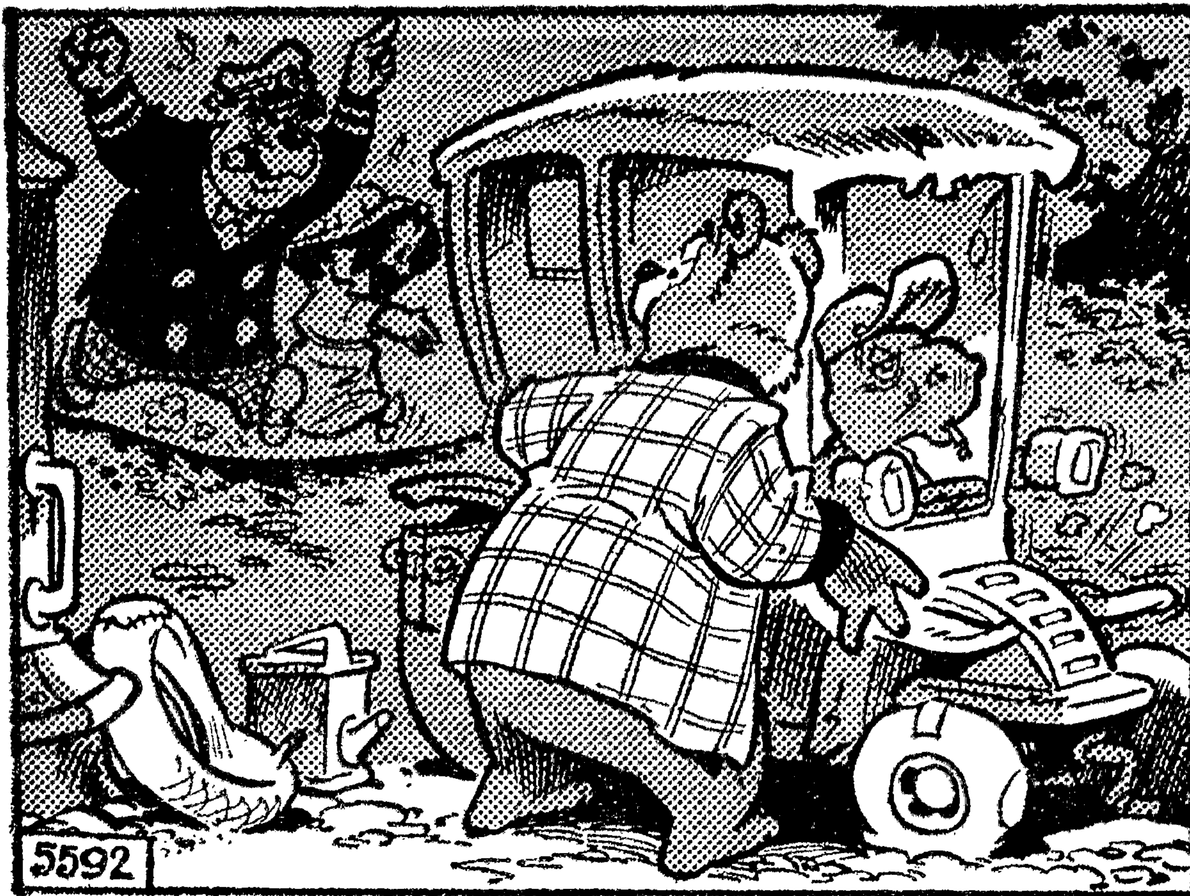
„Natuurlijk", sprak de ander terwijl hij gretig een hand naar het geld uitstak. „Een beetje oud misschien, maar rijden doet hij. Kom maar mee, heer".

Met deze woorden stond hij op en slofte naar een afdakje waaronder een bejaard voertuig stond te roesten.

„Es eventjes piekfijn aanzwengelen", prevelde de autokenner. „Als het een beetje meezit lukt het meestal wel. Maar u moet me niet in de zenuwen jagen met dat gedribbel".

Heer Ollie beheerste zich. Nagelbijtend en vuistenballend volgde hij de verrichtingen van het kereltje, dat rustig zijn gang ging en er reeds na enige minuten in slaagde de motor aan te doen slaan in blauwe dampen en knallende ontploffingen.

Boven dit geweld uit werd nu echter ook een naderend geroep hoorbaar — en van achter een heuveltje naderden twee draven de gestalten....

De taxi-ondernemer borg zijn zwengel op en nam rustig achter het stuurwiel plaats.

„Zo", sprak hij. „We kunnen rijden. Kom er maar in".

Heer Ollie rukte het portier open doch nu werd zijn aandacht getrokken door twee zeelieden, die gejaagd uit de nacht opdoemden.

„Ho! Wacht even!" riep de grootste. „Dat is onze taxi! Ga weg, bolle!"

„Wij waren er het eerst, hè baas?" vulde de kleinste aan. Opzij, anders missen we de boot!"

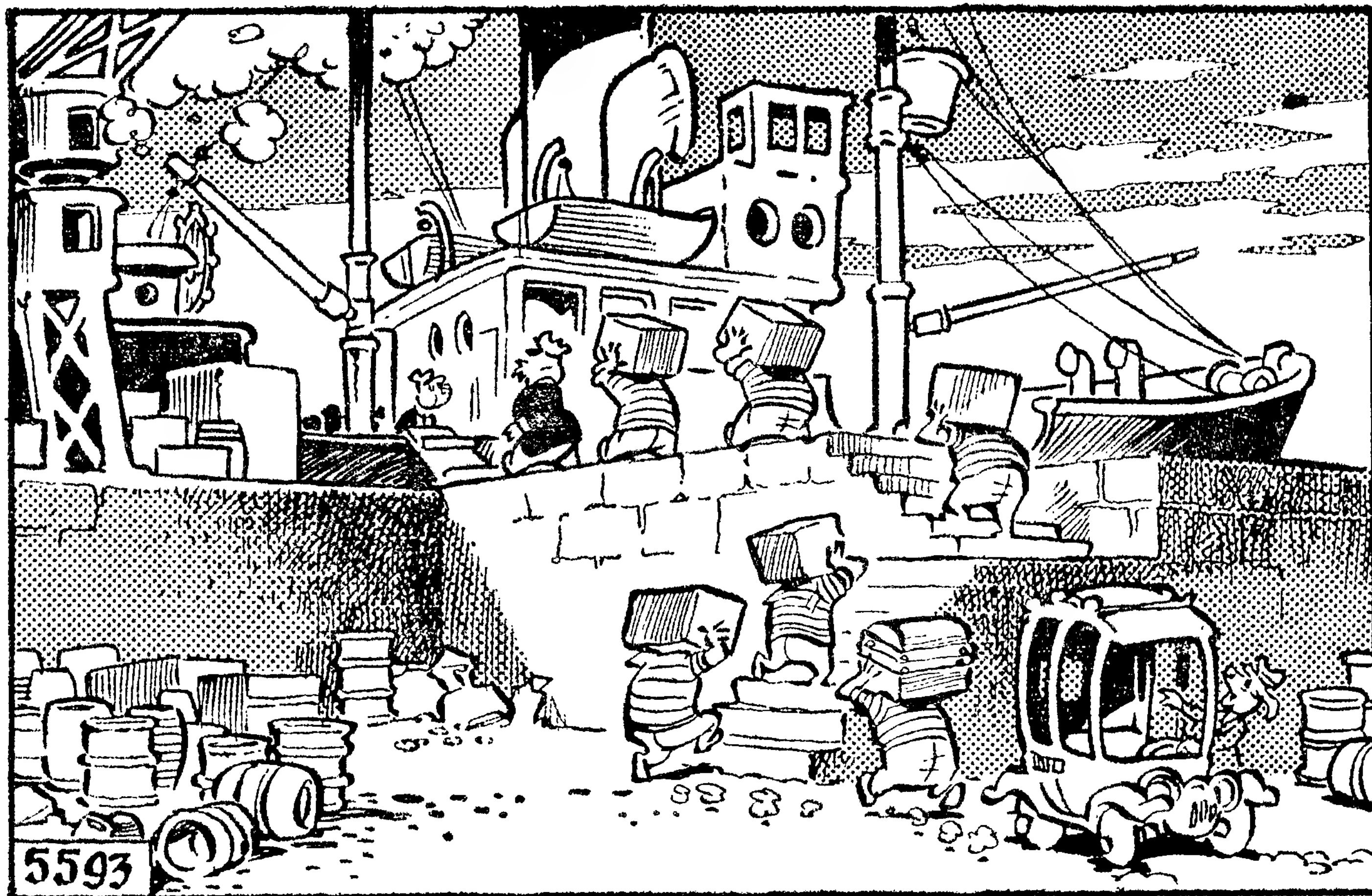
Zo sprekende duwde het tweetal de onthutste heer opzij en sprongen zo driftig in het voertuig, dat de carrosserie kraakte.

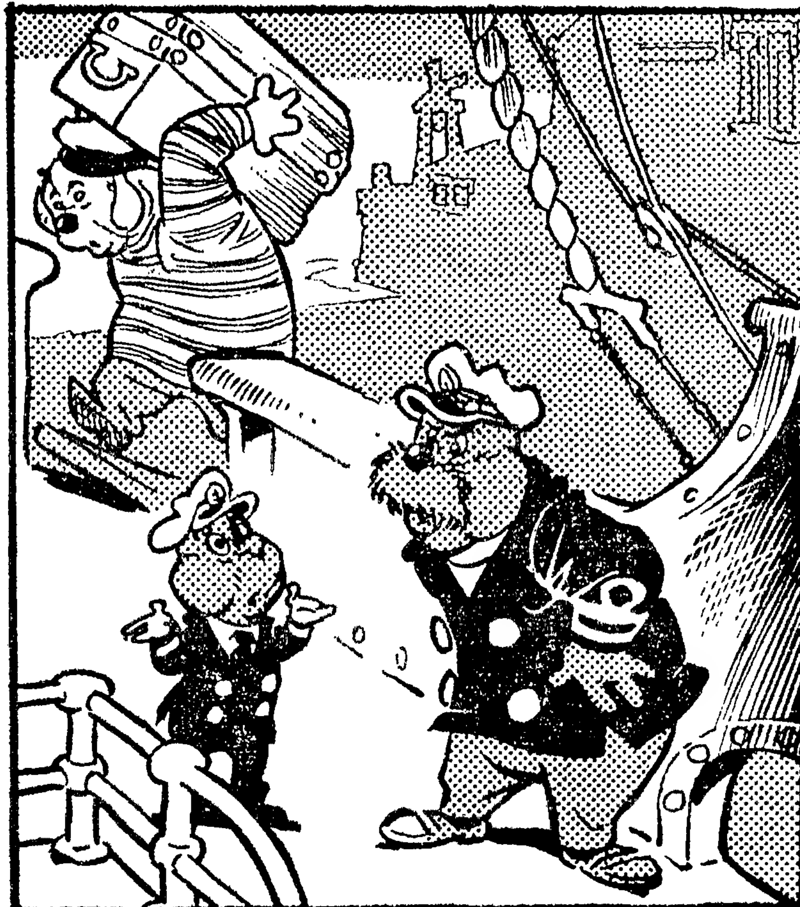
„In orde!" riepen ze. „Rijden, chauffeur!"

Nu was het de garagist om het even wie hij vervoerde, zolang er maar betaald werd. Zonder navraag te doen schakelde hij dan ook in en gaf gas zodat de oude wagen zich ronkend in beweging zette en heer Ollie in blauwe smoor achterliet.

De geur van de kwade dampen bracht de ongelukkige weer enigszins tot zichzelf.

„Hoe ruw is dit alles", prevelde hij met verstikte stem. „En ik sta overal alleen voor, terwijl Tom Poes.... Ach wat! Ik doe dat immers voor de jonge vriend? Nu, ik zal bewijzen dat ik ook zonder hem kan zorgen dat hij de schat vindt; als iemand begrijpt wat ik bedoel! Maar hoe doe ik dat?"

Bij de noorderpier van Rommeldam lag het goede schip Albatros op vertrek. Dikke rookwolken rezen uit de schoorsteen omhoog en de gezagvoerder, die zich verlaat had, haastte zich de loopplank op. Zijn bagage werd hem door enkele matrozen nagedragen, doch daar schonk de oude zeerob weinig aandacht aan.

„Alles klaar?" vroeg hij. „Zijn de papieren in orde? Is de bemanning aan boord?"

„Nee kaptein", zei de stuurman. „De bemanning is niet voltallig. Er zijn er een paar thuisgebleven. Die konden een betrekking aan de wal krijgen, zoals dat gaat tegenwoordig. Er is geen aardigheid meer aan ”

„Wat aardigheid?" riep de gezagvoerder rood. „Varen is geen lolletje, meneer! Daar zit ik nu met een ondermaatse bemanning in een aflopend tij, terwijl de ochtend al aanbreekt. Maar we varen, voltallig of niet!"

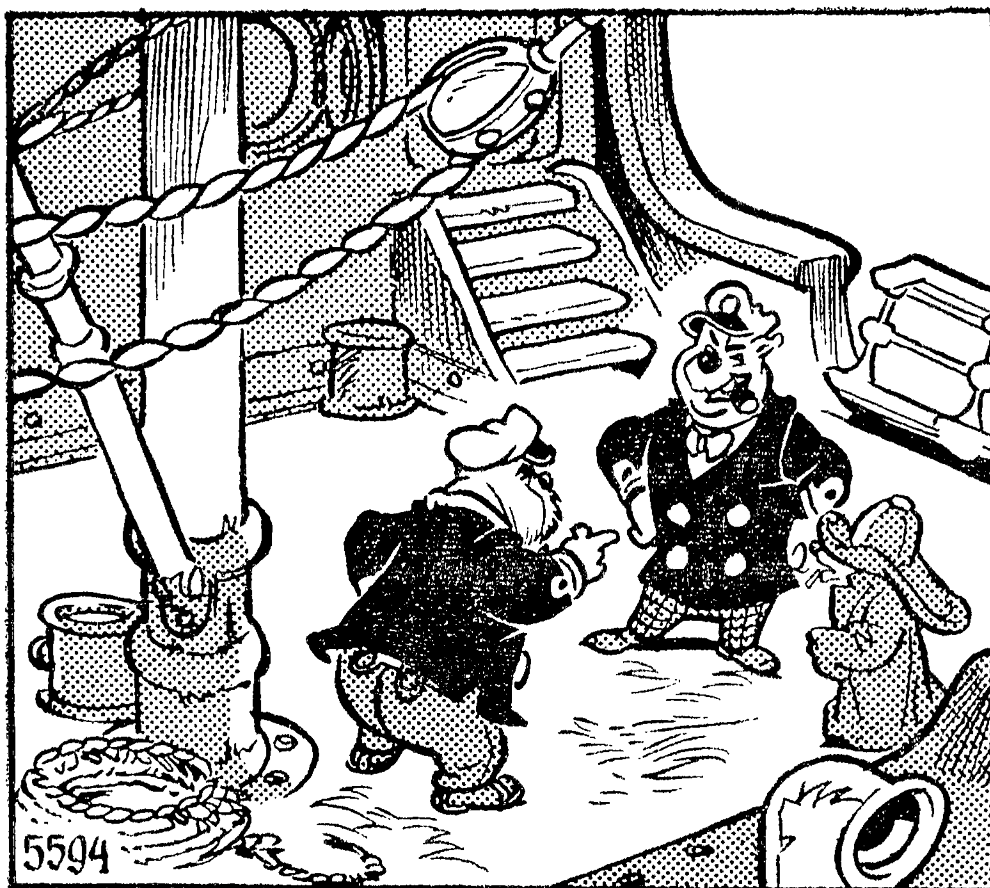
„Daar kunnen we narigheid mee krijgen", zei de stuurman zorgelijk. „De vakbonden zijn niet mal op dat punt en de inspectie ”

Kapitein Wal Rus zwol nog verder op, maar voordat hij tot uitbarsting had kunnen komen klonk er vanaf de kade een luide stem.

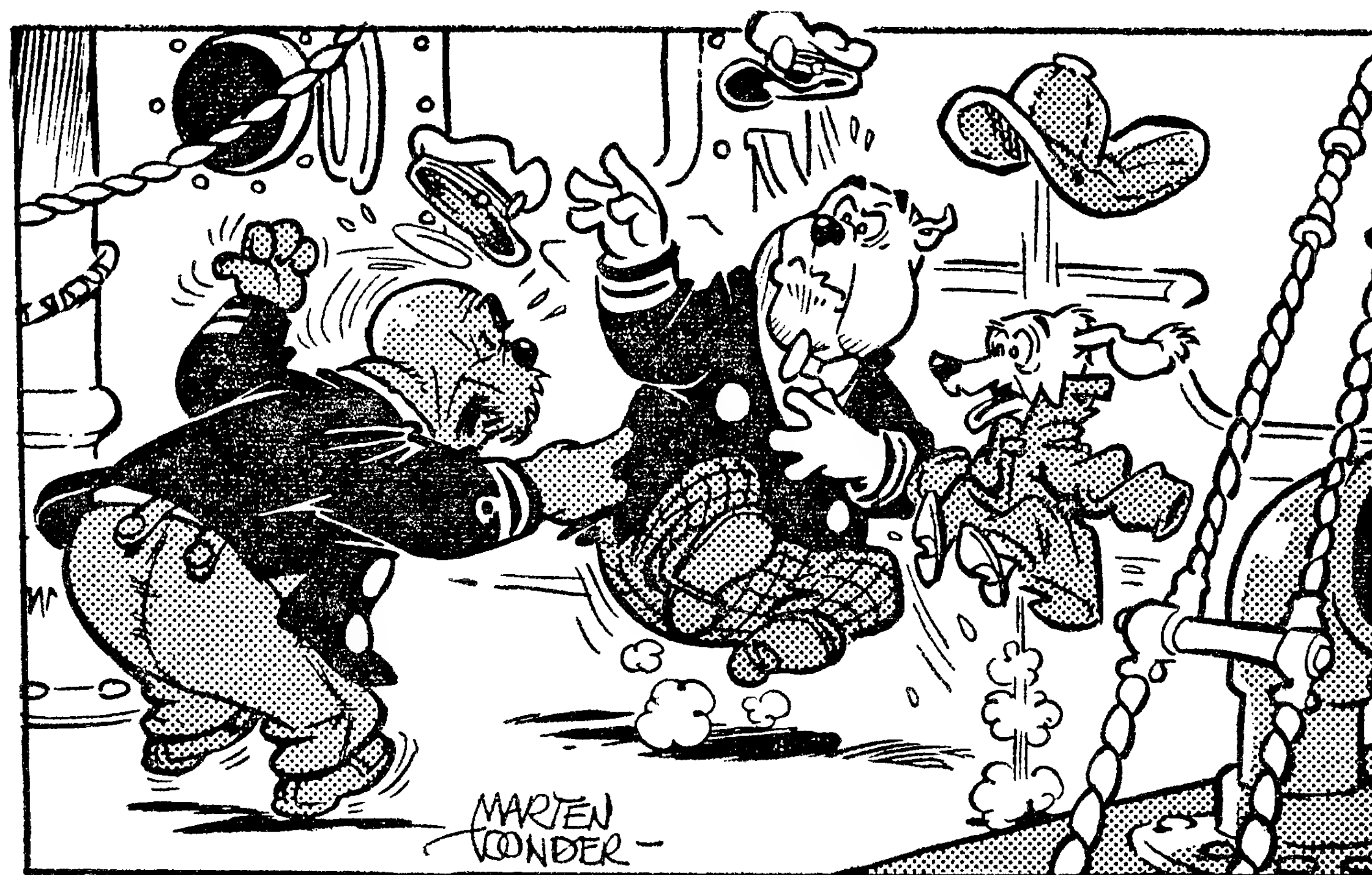
„Schip ahoy!" riep die. „Kunnen jullie nog een paar geschoolde krachten gebruiken? We zoeken een net schip waar we voor de bagage kunnen zorgen. En stof afnemen en zo".

De gezagvoerder boog zich onthutst over de verschansing en nu viel zijn blik op twee zeelieden waarvan de grootste beleefd de pet afnam.

„We kunnen direct beginnen, ouwe!" sprak hij. „En over de soldij worden we het wel eens".

Oplettende lezertjes zullen in de beide zeelieden zonder twijfel Super en Hieper hebben herkend. De gewetenloze zakenlieden hadden zich in de gevonden kledingstukken gestoken en hoewel Hiep een beetje met de maten sukkelde klommen ze vol zelfvertrouwen aan boord.

„Jullie treffen het", zei kapitein Wal Rus, die hen aan de loopplank opwachtte. „De bemanning is niet voltallig en ik zal jullie aanmonsteren. Maar wat zijn jullie voor een overgehaald stel? Huh? Wat betekenen die strepen op je jas?"

Super wierp een verschrikte blik op zijn mouw en begon toen uitsloverig te lachen.

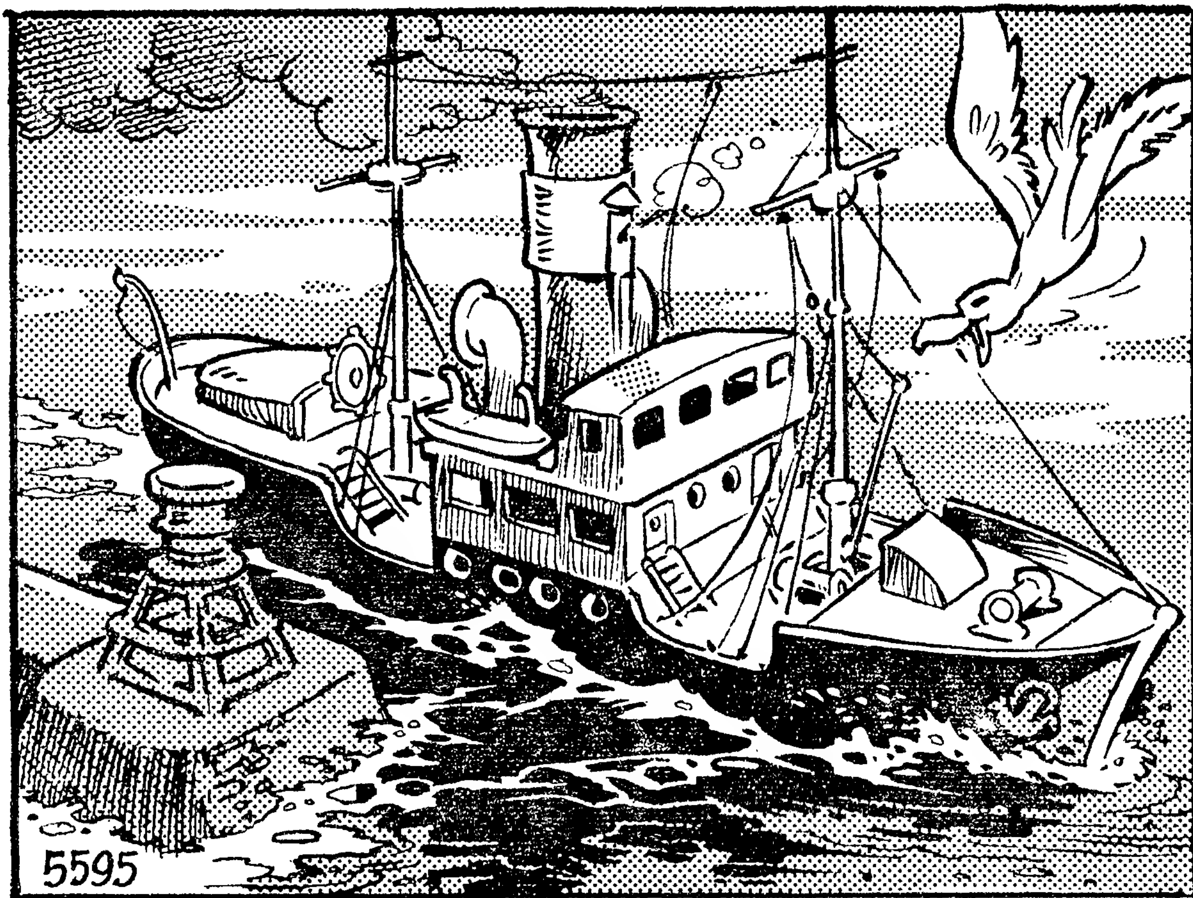
„Haha. O, die?" sprak hij. „Dat zit zo. Ik ben eigenlijk kapitein eerste klasse, maar voor de aardigheid wil ik wel eens een andere baan hebben. Zullen we nu even voor de bagage zorgen? Zeg maar waar uw kisten staan, dan zullen wij . . . ."

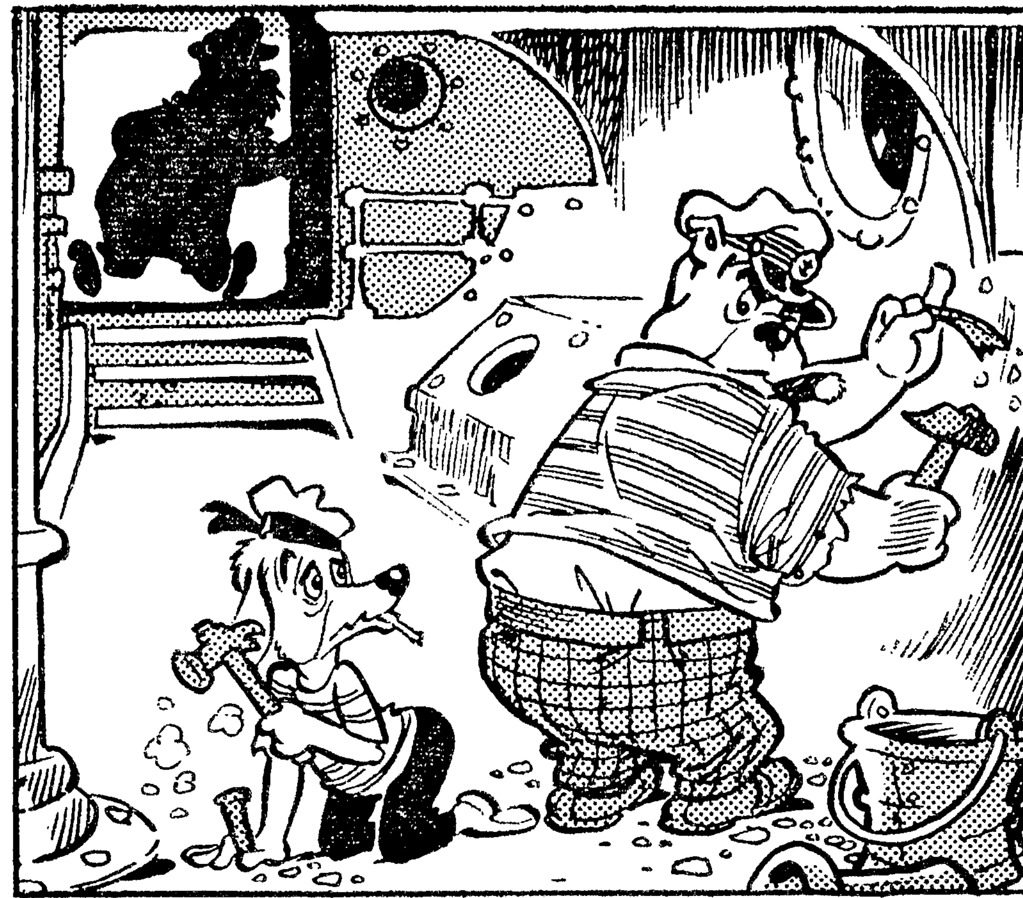
Verder kwam hij echter niet. De gezagvoerder had met klimmende ontstemming geluisterd en nu viel hij hem zó krachtig in de rede, dat de masten trilden.

„Wàt bagage?!" bulderde hij. „Niks eerste klasse! Niks bagage! Scheepsjongens en lichtmatrozen bikken roest. En doe die sigaar uit je mond! Vort! meldt je bij de bootsman!"

De beide zeelieden deinsden geschrokken achteruit en haastten zich om aan het bevel te voldoen.

„Ik weet toch niet of je plan wel zo goed was, baas!" klaagde de kleinste beklemd onder het heengaan.

Bij het ochtendkrieken voer het goede schip Albatros de haven uit. Het zicht was goed en het tij gunstig zodat de open zee al spoedig in zicht kwam. Er heerstte een vredige stilte aan dek, die slechts verbroken werd door suizen van de wind in de touwen en het gehamer van een paar lichtmatrozen die roest bikten.

„Wat een akelig werk, baas", klaagde de kleinste van de twee die Hieper heette. „Het was toch een slecht idee dat aanmonsteren. Direct gaat de boot slingeren — en daar kan ik niet tegen . . . ."

„Sst! Zever niet!" gromde zijn maat waarschuwend. Hij wees op de gestalte van kapitein Wal Rus, die van de brug afdaalde om zich naar zijn hut te begeven. De deur bonkte achter hem dicht en Super grijnsde tevreden.

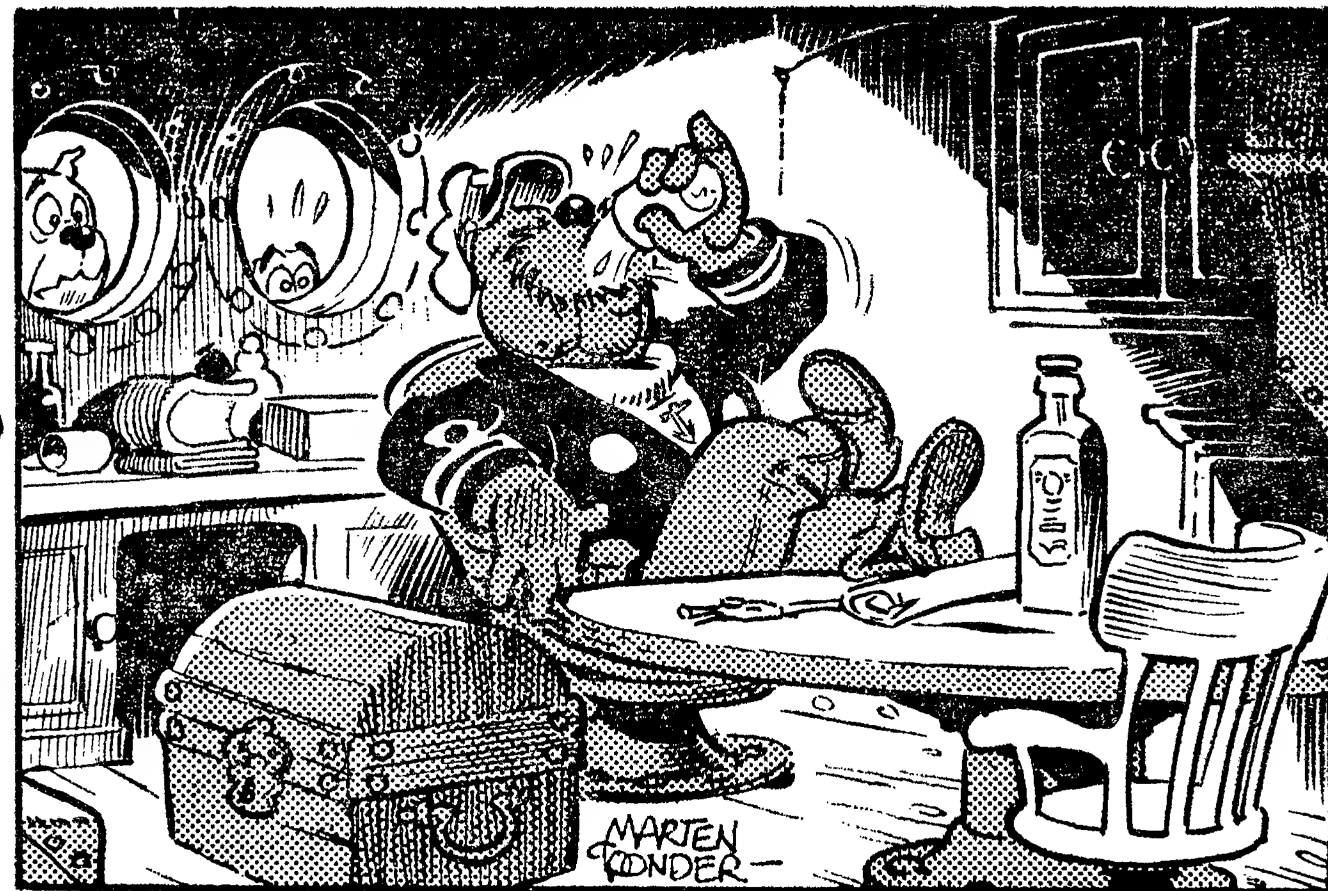
„Zie je wel?" fluisterde hij. „Die woesteling woont in dat kamertje! Daar staat dus ook onze schatkist. Een werkje van niks om het te klaren, Hiep. Vanavond slaan we onze slag en dan is de ellende voorbij. Hou je taai, jongen!"

Het vermoeden van Super was juist. De schatkist bevond zich inderdaad in de hut en de gezagvoerder keek er bevreemd naar.

„Wat is dat voor een overgehaalde oude krat?" prevelde hij, zich onder de pet krabbend. „Dat ding heb ik nog nooit gezien. Het is geen eerlijke hutkoffer en een slaapkist is het ook niet. Hoe kom ik daar aan? Zouden de jongens zich in de hut vergist hebben?"

Kapitein Wal Rus keek bevreemd naar de onbekende kist doch toen doorbrak een glimlach zijn verweerde trekken.

„Het is natuurlijk een cadeautje van de scheepshandelaar", prevelde hij. „Die overgehaalde deugniet weet, dat hij vriendjes moet blijven met de kapitein — en kleine geschenken onderhouden de vriendschap, zeggen ze aan de wal. Eens even kijken..."

Zo mompelende opende hij het deksel en een tevreden geknor ontsnapte hem toen hij de flessen zag die de kist vulden.

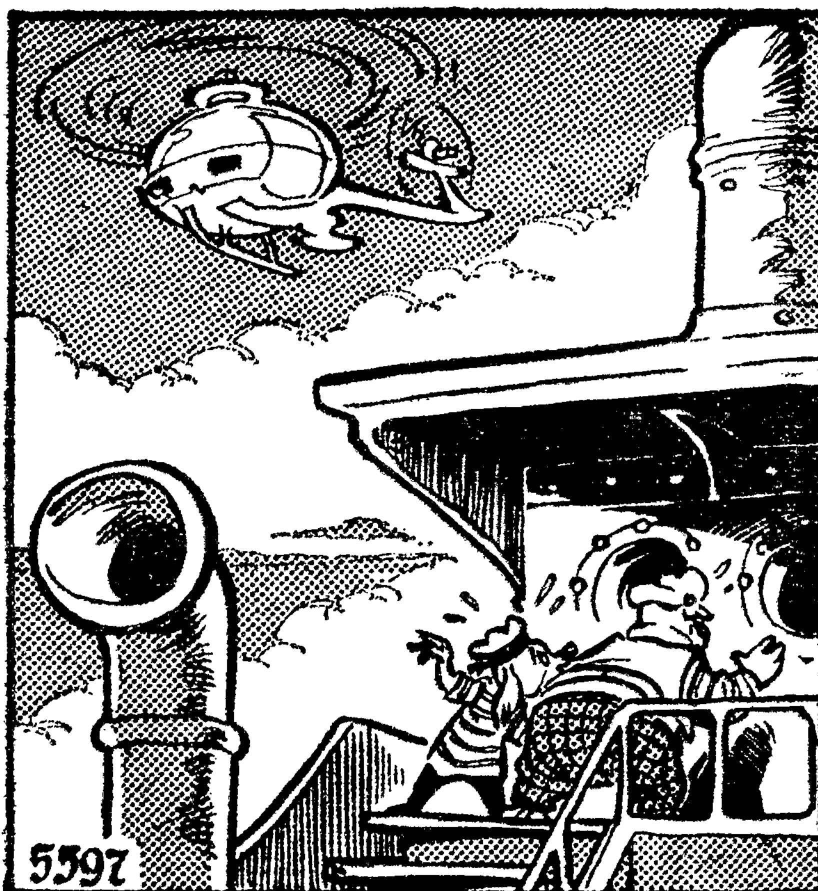
„Oude Troost!" zo riep hij uit. Dat is nu net waar ik trek in heb. Toch aardig van die kerel; ik zal aan hem denken als ik weer in Rommeldam kom".

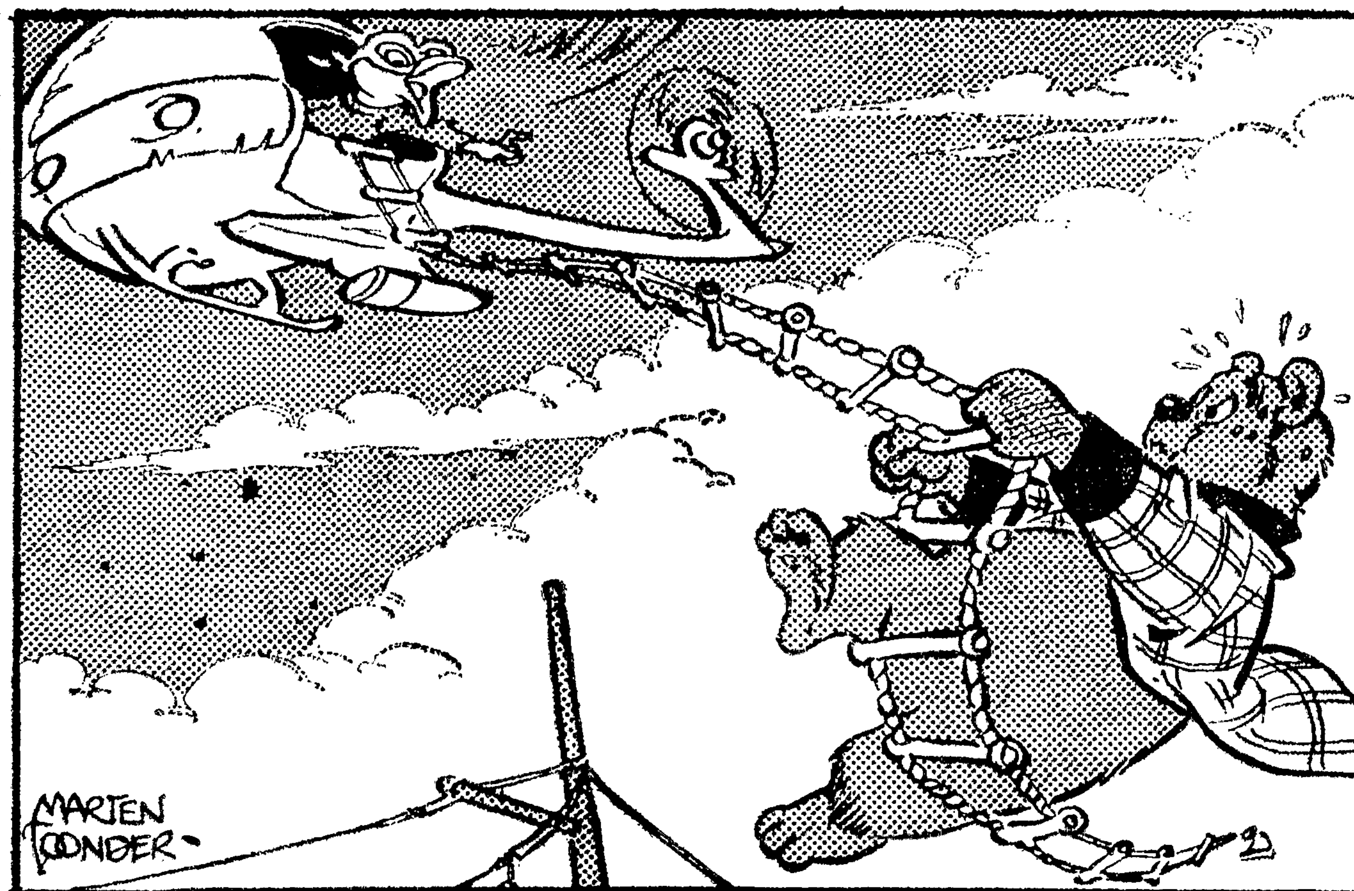
Met een teder gebaar schroefde hij de dop van een der flessen, vulde een waterglas en ging zitten om op zijn gemak een dronk te gebruiken. Daar ging hij zo in op, dat het gestommel tegen de wand achter hem aan zijn aandacht ontsnapte.

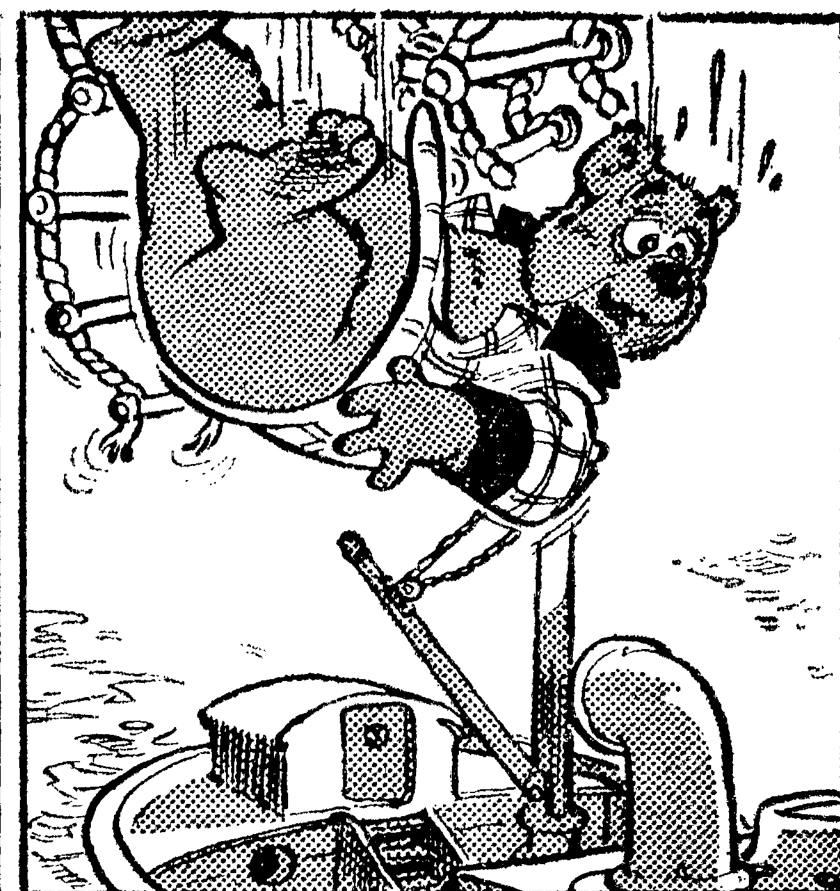
„Z-zie je d-dat?" stamelde Hieper, die op zijn tenen stond om door een patrijspoort naar binnen te kunnen kijken.

Super knikte sprakeloos. Hij was te zeer door aandoening overmand om woorden te kunnen vinden.

„Er zit alleen maar drank in die kist!" hernam Hiep fluisterend.. „Allemaal flessen. baas! Ik heb het duidelijk gezien. Hoe kan dat nou? Waar zijn onze goudstukken?"

Hieper deed een pasje terug en stiet Super aan.

„Heb je dat gezien, baas?" fluisterde hij dringend. „Die hele kist zit vol met drankflessen. Hoe kan dat nou? Waar zijn de goudstukken? Of is het toch onze kist niet?"

„Zever niet, jongen", zei Super schor. „Natuurlijk is het onze kist wel. Die smeerlap heeft de dubloenen er uit gehaald en ze ergens verstopt, dat is vast! En nu gebruikt hij het kistje om er zijn vuurwater in te bewaren. Maar ik laat me niet beetnemen; als hij weg is keren we zijn hele hut binnenste buiten!"

In de lucht boven hen werd op dat moment een zacht gebrom hoorbaar. Het was een helikopter die met grote snelheid op het schip afkwam en er met zoemende wieken boven bleef hangen. Daarop klapte er een deurtje open, een touwladder werd neergelaten en nu verscheen de gestalte van heer Bommel in het daglicht.

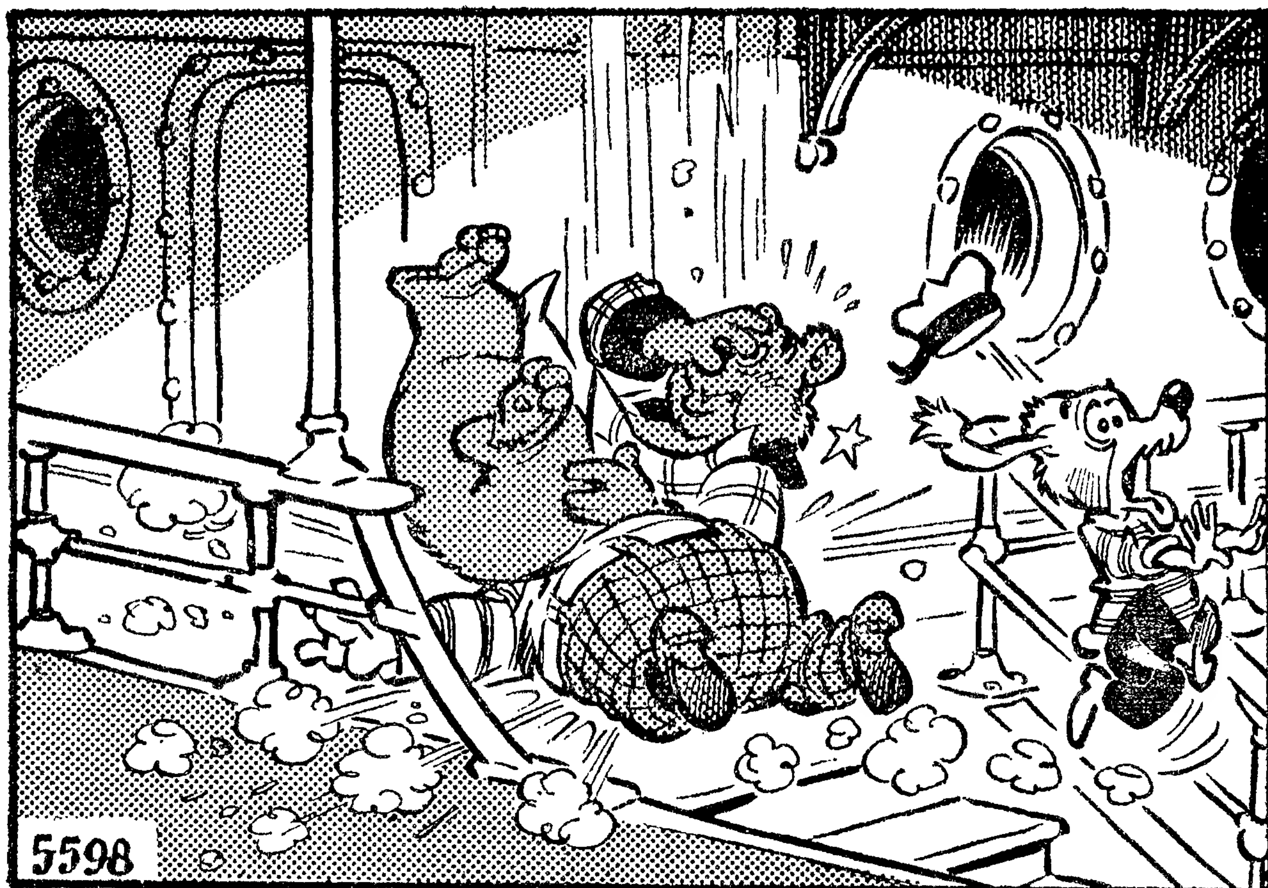
„Langzaam zakken", sprak de piloot, die hem naoogde. „Treedje voor treedje en goed vasthouden".

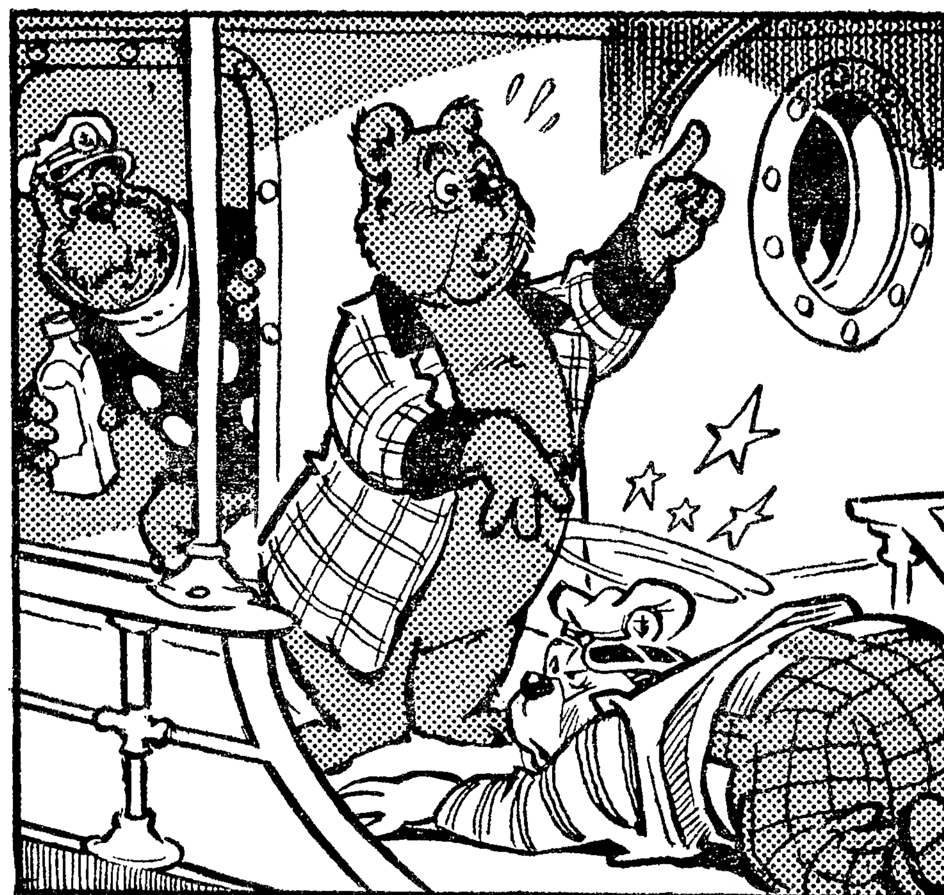
„Is dit het goede s-schip?" vroeg heer Ollie hijgend. „Weet u het zeker?"

„Dit is de enige boot, die op vertrek lag", verklaarde de bestuurder. „Niet zo slingeren! Zachtjes aan, vadertje!"

Deze woorden gaven de afdalende heer nieuwe kracht. Tot zover had hij zich met gesloten ogen en bevende knieën langs het zwaaiende touwwerk laten zakken. Doch nu stak hij ferm een voet tussen de sporten en sloeg de kijkers op.

„Oho!" riep hij uit. „Z-zó oud ben ik nog niet! Ik k-klaar dit wel, hoor!" Met deze woorden bevrijdde hij zijn been met zo'n geweld, dat hij geheel in de touwen verward raakte en door een diepe duizeling bevangen werd. Daardoor verslapte zijn greep en met een hoge kreet stortte hij van de ladder af....

Super en Hieper hadden ontdaan naar de verrichtingen van de luchtreiziger staan kijken.

„Het is die bolle weer", sprak de eerste dreigend. „Heeft een helikopter gehuurd om ons dwars te kunnen zitten. Maar ik laat me niet in de luren leggen! Als hij hier aan boord komt zullen we...."

Op dat moment verloor heer Bommel zijn greep op de touwladder en stortte naar beneden waardoor hij eerder aan boord kwam dan Super voorzien had. De woorden werden de spreker dan ook in de mond gesnoerd.

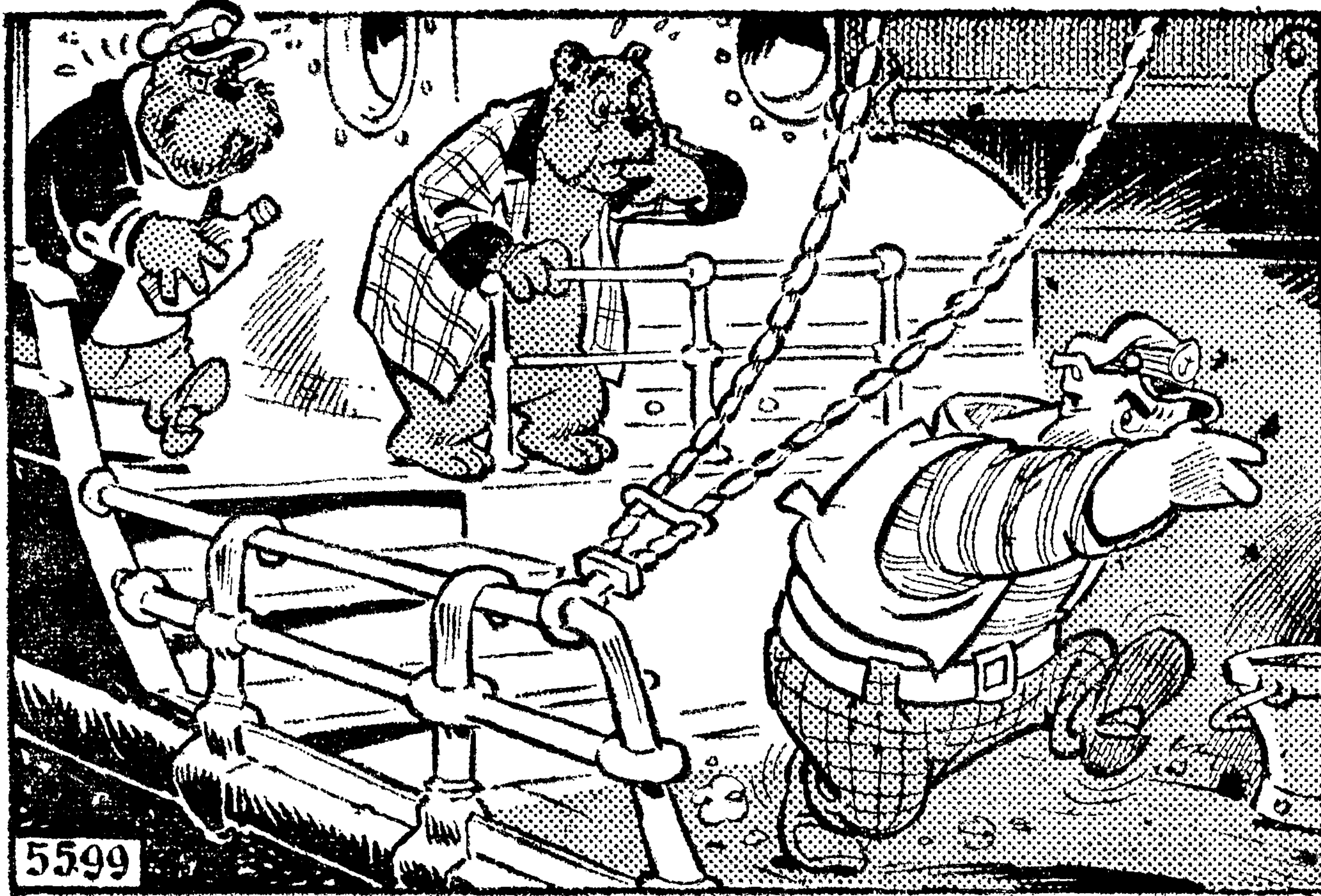
Hieper wachtte trouwens ook niet af wat hij had willen zeggen; hij zette het onmiddellijk op een lopen, terwijl hij riep: „Het is de bolle! Hij zit ons dwars!"

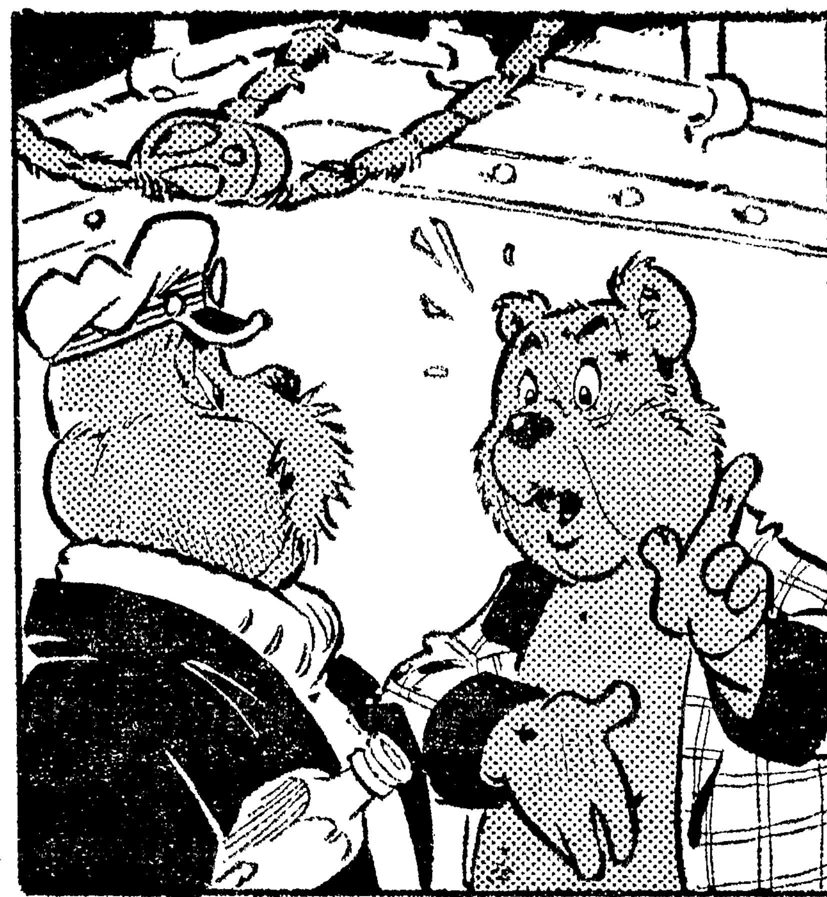
Heer Ollie, die recht was neergekomen, herstelde zich snel van de schok.

„Geen beledigingen!" zei hij opstaande. „Ik ben een heer die alles op het spel heeft gezet om op dit schip te raken en ik verwacht een beleefde begroeting van de bemanning. Mijn naam is Olivier B. Bommel!"

Nu werd de deur van de kajuit met kracht geopend door de gezagvoerder, aan wiens scherpe oren het gerucht van heer Ollie's komst niet ontgaan was.

„Als dat Bobbels niet is!" riep de zeerob uit. „Donders, meneer! Wat mankeer je om mijn bemanning neer te slaan en uit te schelden! Overgehaalde luchtpiraat! Is dat een manier om aan boord te komen?"

Super die een sterk gestel had, herkreeg al spoedig zijn tegenwoordigheid van geest. Een enkele blik op zijn omgeving was voor hem voldoende om te weten, dat het ergens anders veiliger voor hem zou zijn. Hij sloop dan ook weg met een hand voor het gelaat.

„Vreemd", mompelde heer Ollie, die hem naoogde. „Die matroos komt me bekend voor. Hij lijkt op iemand, die ik eens ontmoet heb... "

Op dat moment tikte kapitein Wal Rus hem op de schouder.

„Nou?" bulderde de gezagvoerder dreigend. „Wat moet dat, Blobbers? Wat zijn dit voor streken?"

„Mijn naam", sprak heer Bommel waardig, „is Olivier B. Bommel. En streken heb ik niet. Ik ben een onversaagd heer, die een schatkist wil begraven en die door tegenspoed achtervolgd wordt!"

Daarop vertelde hij in korte trekken wat er allemaal gebeurd was en waarom hij een helikopter had gehuurd om aan boord te komen.

„Die kist", zo besloot hij, „is in uw bezit, Kapitein! Ik heb hem op uw taxi zien hangen!"

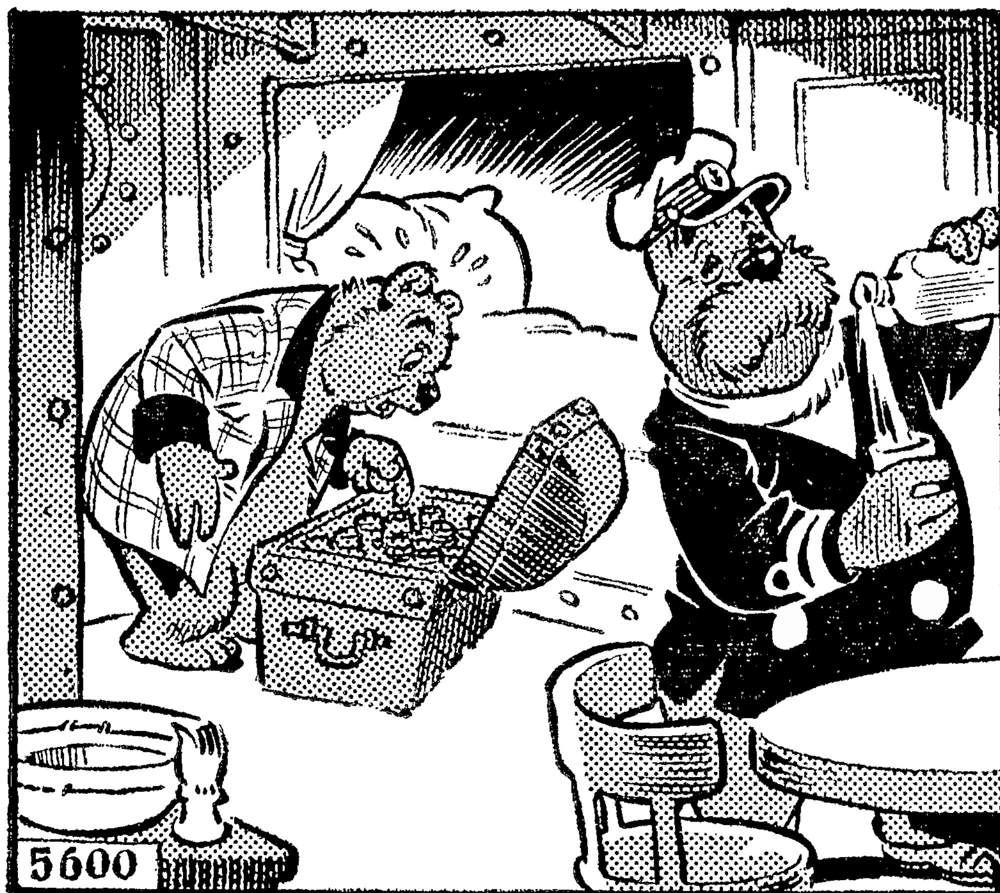
„Zo", bromde de zeerob en hij klemde zijn fles stevig onder de arm. „Zo! Is dat jouw kist? Ik dacht, dat het een cadeautje van de scheepshandelaar was. Hm, een overgehaald rare schat om te begraven, meneer! Kom maar eens mee".

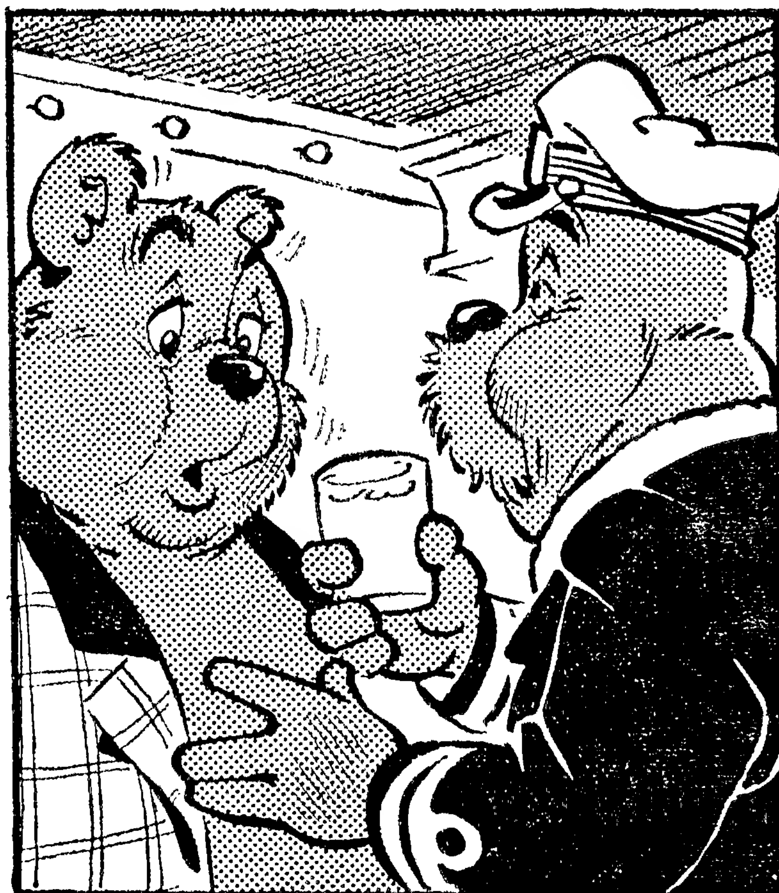
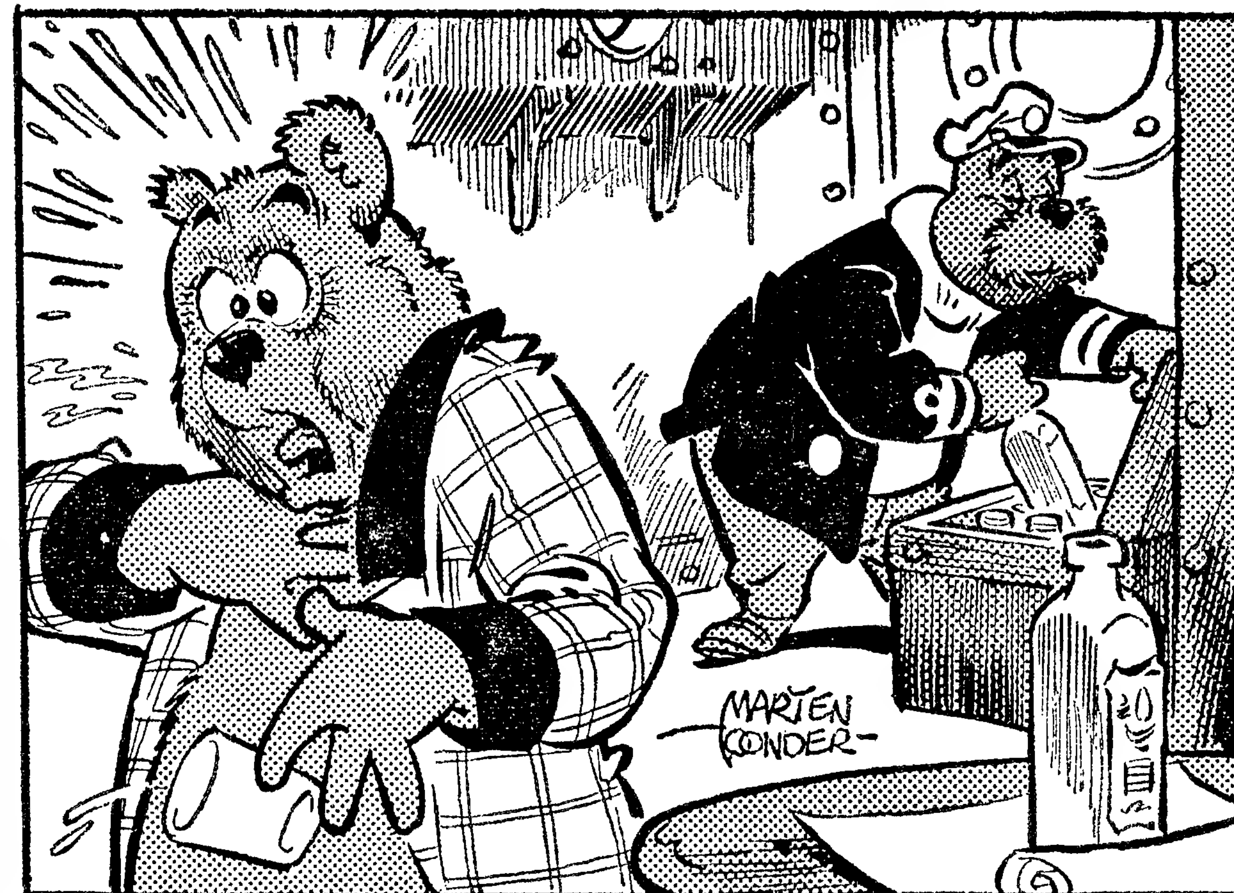
Zo sprekende ging hij heer Ollie voor en opende zijn hut.

„Is dat het krat, dat je bedoelt?" vroeg hij.

„Juist", zei heer Bommel waardig. „Dat is hem. Wat is er raar aan?"

„De kist is goed", verklaarde de gezagvoerder. „Maar wat er inzit is Oude Troost — en die moet je niet begraven, Bokkels. Dat is zonde".

Kapitein Wal Rus opende de kist zodat de flessen in het licht fonkelden en trad toen wat terzijde om een glas te vullen.

„Oude Troost", sprak hij. „Dat is alles wat er in zit. Een mooie drank meneer; maar niet om te begraven. Dat is zonde!"

Heer Bommel staarde sprakeloos naar het glaswerk en een diepe teleurstelling maakte zich van hem meester.

„Is dit de s-schat?" stamelde hij verslagen. „Heb ik hier al die moeite voor gedaan? Bah! Hoe kan Kwetal zó dom zijn? Deze rommel is toch niets voor Tom Poes!"

Nu zie je het toch te somber meneer!" zei de gezagvoerder. „Als dit geen schat is, weet ik het niet meer. Hier, proef maar eens".

Hij stak de ontgoochelde heer het glas toe, doch deze wierp er een walgende blik op en deinsde achteruit.

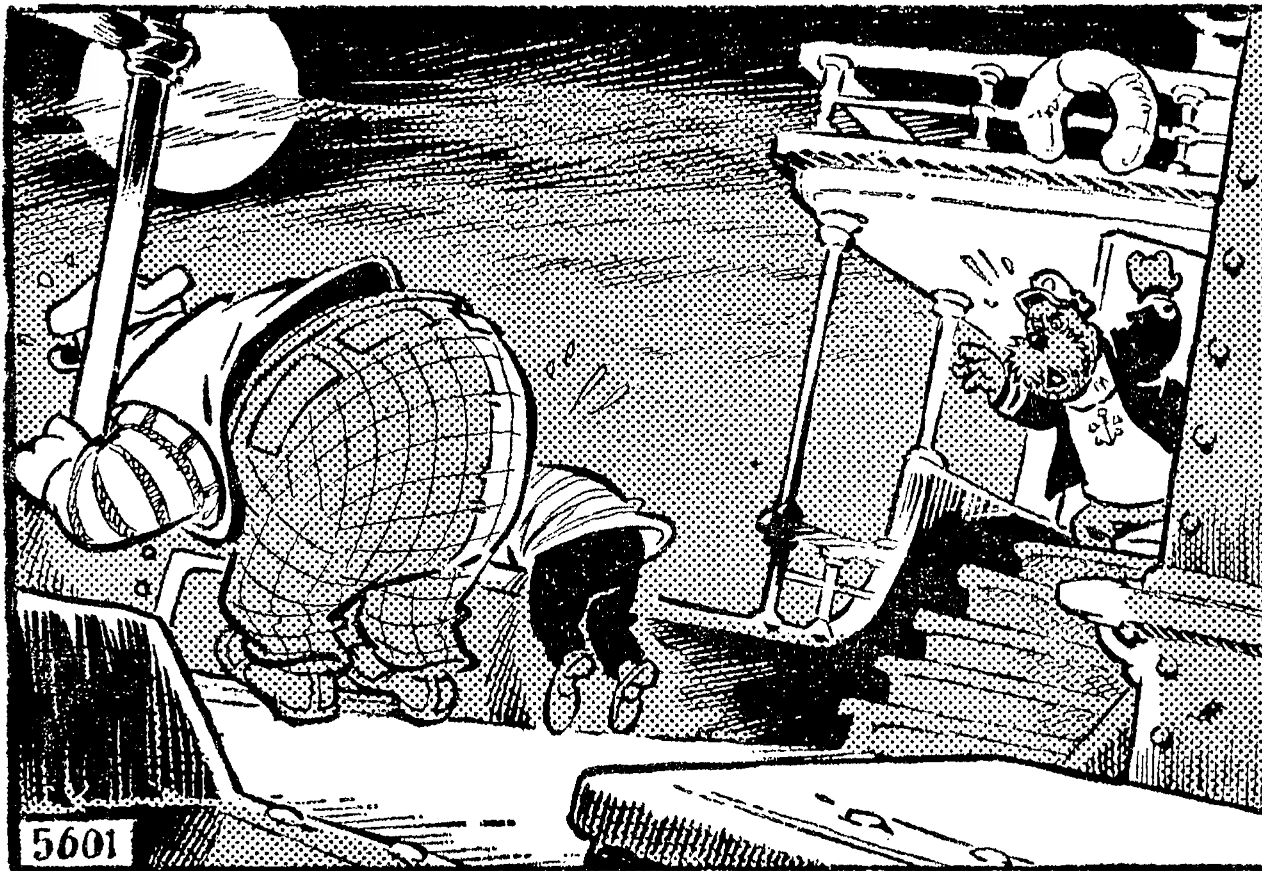
„Nee!" riep hij. „Ik heb geen dorst! Ik wil mijn schat terug! Waar hebt u hem gelaten?"

„Schiet op Hobbels", drong de ander aan. „Het zal je goed doen".

„Het zal me goed doen", prevelde heer Ollie aarzelend. „Mijn zenuwen zijn geschokt en een enkel slokje kan geen kwaad. Maar mijn naam is Bommel en niet Hobbels...."

Na deze woorden nam hij een krachtige teug, terwijl de kapitein zich naar de kist spoedde om een tweede fles te halen.

„Zo", zei de zeerob goedig, „nu kunnen we in een prettige sfeer de passage-kosten even bespreken".

De avond was gevallen en het goede schip Albatros deinde zachtjes over de maanbeschenen zee. De matrozen Super en Hieper hadden echter geen oog voor de vredige stemming om hen heen. Ze hadden die dag teveel schokken gekregen en bovendien bekwam de beweging van het vaartuig hen slecht. Doch ook nu kregen ze geen rust.

„Wat hangen jullie daar?” riep de kapitein, uit zijn hut tredend. „Overgehaalde zoetwaterharingen! Denken jullie soms dat dit een betrekking aan de wal is?”

„Nee, baas”, zei Hieper. Hij draaide zich wankel om en salueerde mat. „Nee, dat denk ik niet. Ik ben ziek. Ik wil naar bed. Ik wil niet aanmonsteren”.

„Let niet op m'n maat, kapitein”, zei Super haastig. „Hij is nogal fijn gebouwd en het schip doet zo raar, hè? Heen en weer.”

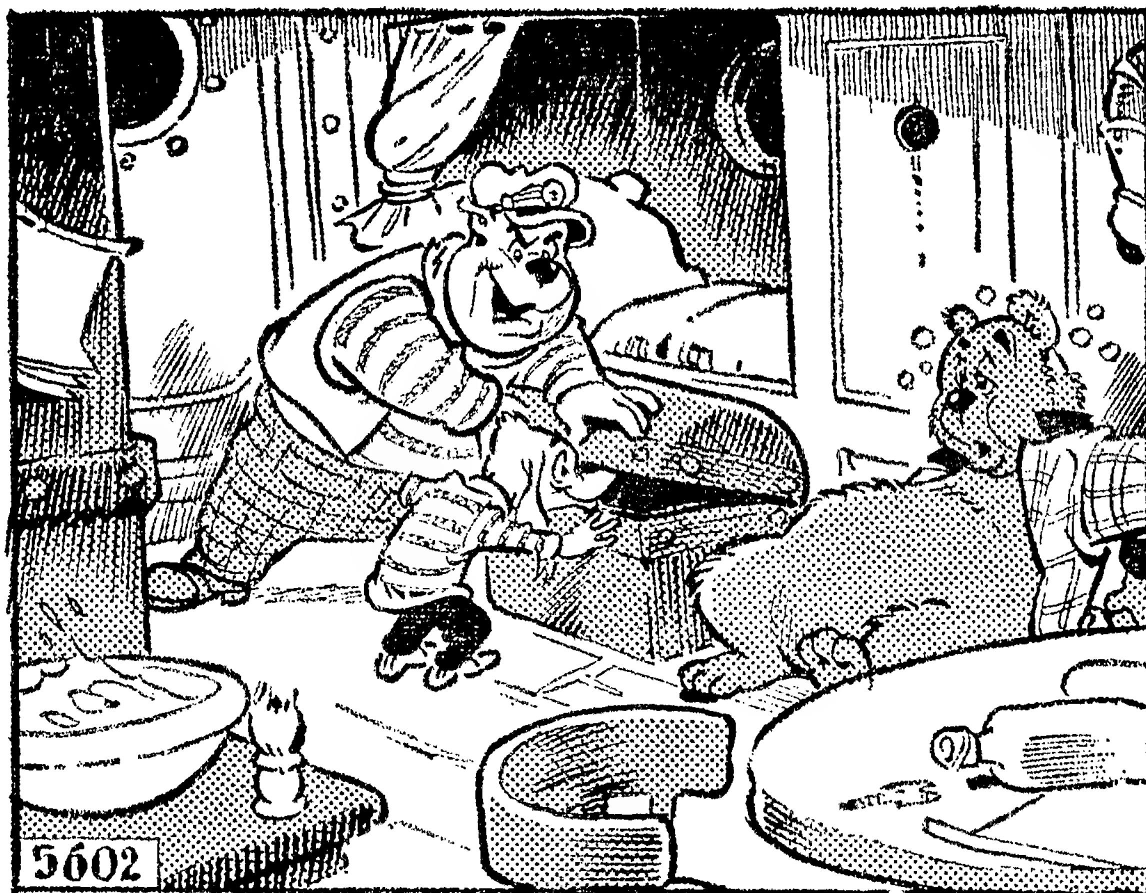
„Heen en weer, m'n pet!” bulderde de gezagvoerder. „Breng de passagier Stoppels naar z'n hut en ga roest bikken. Schiet op!”

Na deze woorden beklom hij stampend de trappen die naar de brug leidde en Hieper wendde zich alweer met een groen gelaat naar de verschansing toen hij door Super werd tegengehouden.

„Dit is onze kans!” gromde deze. „Die woesteling is naar boven gegaan en wij mogen in zijn hut. Kom mee, jongen!”

Hieper klaarde een weinig op. Hij slikte moeilijk en volgde zijn collega naar de openstaande deur. Een vreemd zoemend geluid kwam hem tegemoet en toen ze binnentraden merkten ze, dat het afkomstig was van de passagier Bommel die op onsamenhangende wijze neuriede. Hij hief minzaam zijn glas naar hen op en glimlachte vormloos, doch de beide zeelieden schonken geen aandacht aan hem.

„Daar staat de schatkist!” zei Super. „Nog even Hiep, dan is de ellende vergeten!”

De lichtmatroos Hieper slikte zijn zeeziekte door en klom achter zijn maat aan over de hoge drempel van de kapiteinshut.

„Dit is de schatkist", gaf hij toe. „Maar de schat is er immers uit? D'r zit alleen maar drank in; ik heb het zelf gezien".

„Dat is alweer een tijdje geleden", zei Super. „De bolle is aan boord gekomen om z'n geld terug te halen — en ik wil wedden, dat hij de kapitein heeft overgehaald om de dubloenen er weer in te doen. Is het niet zo, Bommel?"

„Ouwe Tjoost", prevelde heer Ollie. Hij staarde lodderig naar de twee zeelieden en trachtte hen scherper in het oog te krijgen, want ze kwamen hem vaag bekend voor. Door de inspanning zakte hij echter verder onderuit, zodat hij zijn poging staakte.

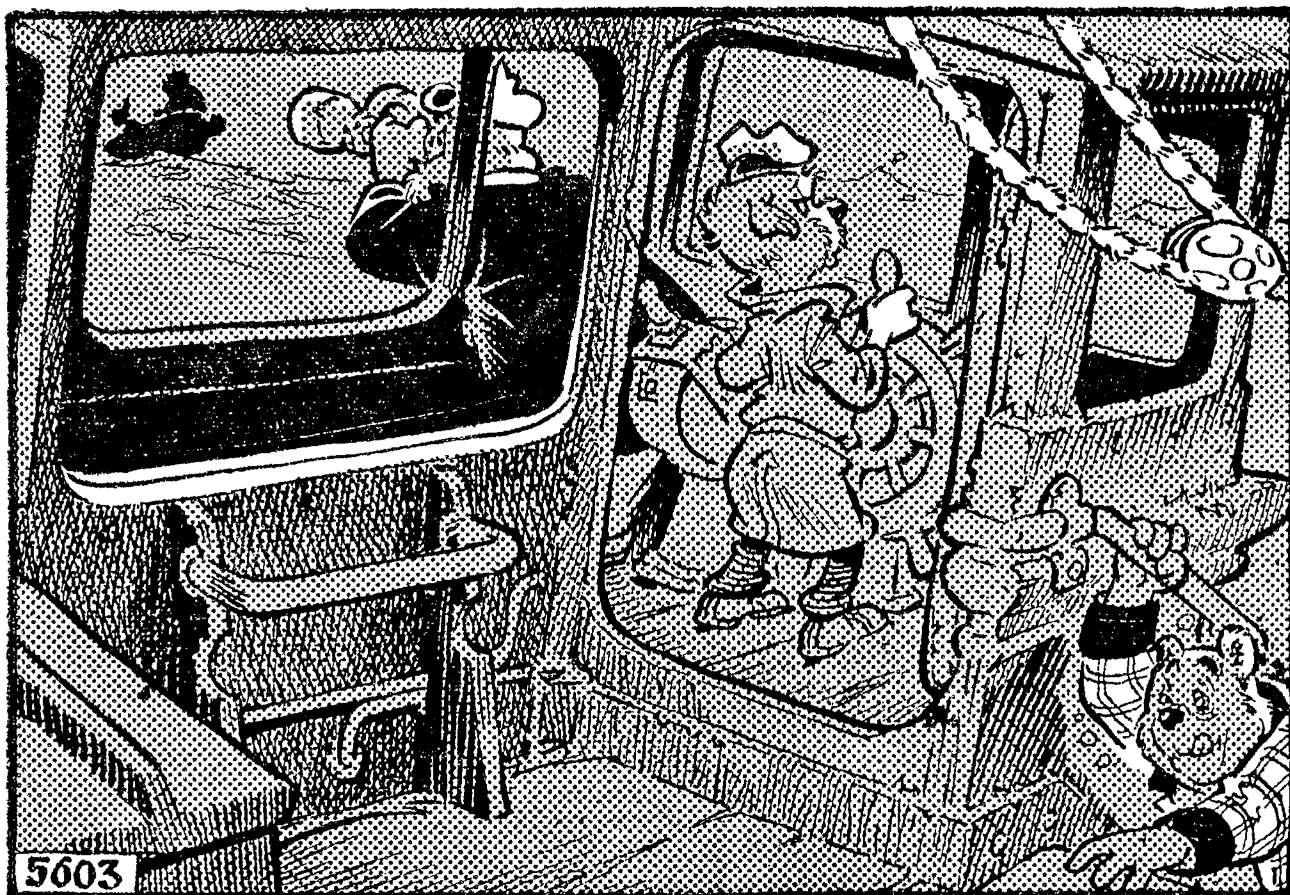
„Ouwe Troosjt", hernam hij. „Kisjt vol Goeie ouwe Troosjt. Hik...."

„Die is onbekwaam", stelde Super vast, terwijl hij ongeduldig aan het deksel rukte. „Laten we maar eens kijken, Hiep; dat is beter dan praten".

Met die woorden opende hij de kist geheel en tot zijn vreugde merkte hij nu, dat hij zich niet vergist had.

„Gouden dubloenen!" riep hij uit. „Net als ik dacht! Er is aardig wat uit, dat zal het aandeel van die walrus wel zijn. Maar daar hebben we nu geen tijd voor. We moeten weg wezen. Pak aan, Hiep! Naar de sloepen, jongen!"

Hieper gehoorzaamde en even later kon men de varensgasten dan ook met hun zware last over het dek zien sluipen. Ze repten zich want achter hen duidde een luid gestommel er op, dat de passagier Bommel overeind kwam. Het was duidelijk dat het zien van de munten hem ernstig geschokt had.

Zacht wiegend gleed het goede schip Albatros over de gladde zee. Een heldere maan verlichtte haar pad, zodat de navigatie geen moeilijkheden gaf; maar toch bevond kapitein Wal Rus zich nog steeds op de brug. De oorzaak daarvan was een sloepje, dat zijn aandacht getrokken had op het moment, dat hij naar beneden wilde gaan. Het vaartuigje dobberde op enige afstand over de golven en werd door een der inzittenden op krachtige, doch onbekwame wijze voortgeroeid.

„Overgehaalde zondagsvissers", prevelde de gezagvoerder. „Geen schipbreukelingen. Voeren geen noodsein en zoeken geen contact. Landrotten; dat is vast. Anders wel een aardige sloep! Lijkt op...."

Op dat moment werd hij op een schouder getikt dóór heer Bommel, die moeizaam de brug beklommen had.

„De kisjt!" sprak deze. „De schatkisjt! Die isj gesjtolen, hoor! U dacht, dat daar Oude Troosjt in zat, hè? Haha. Nee.... allemaal goudsjtukken. Haha!"

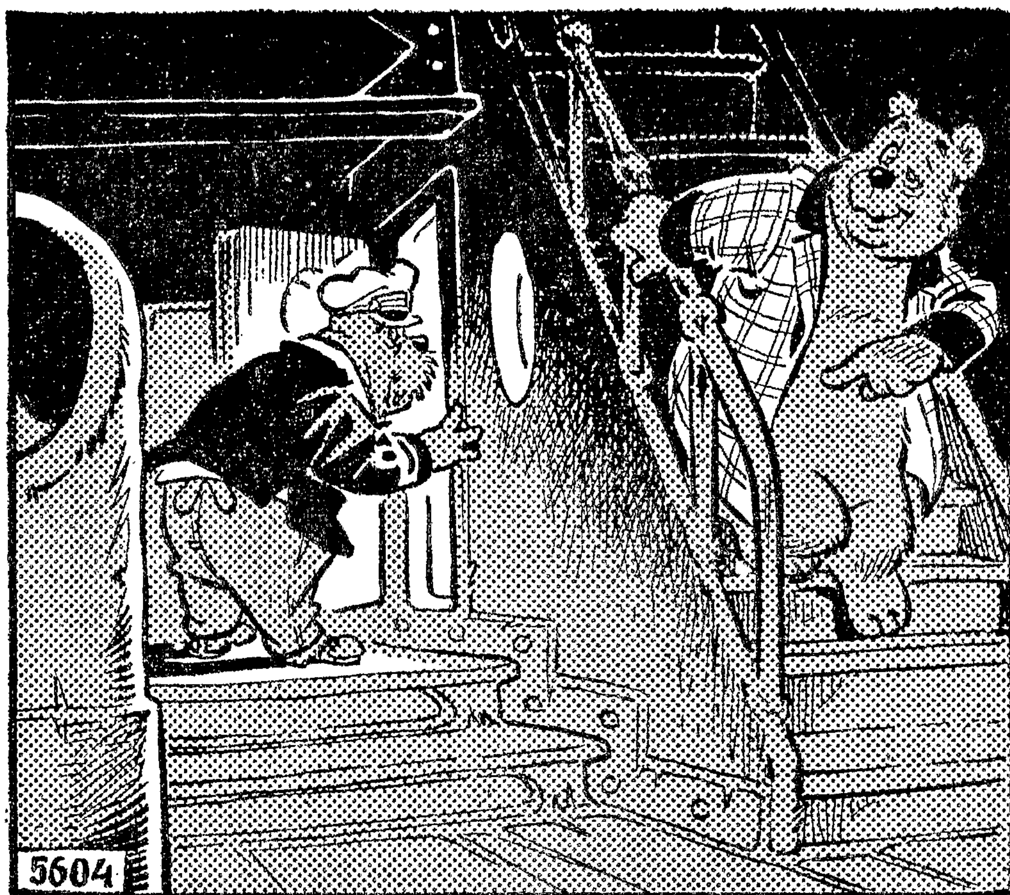
De oude zeerob keerde zich om en wierp een misprijzende blik op zijn passagier.

„Ga naar kooi, Bobbels!" sprak hij. „Daar zal je van opknappen".

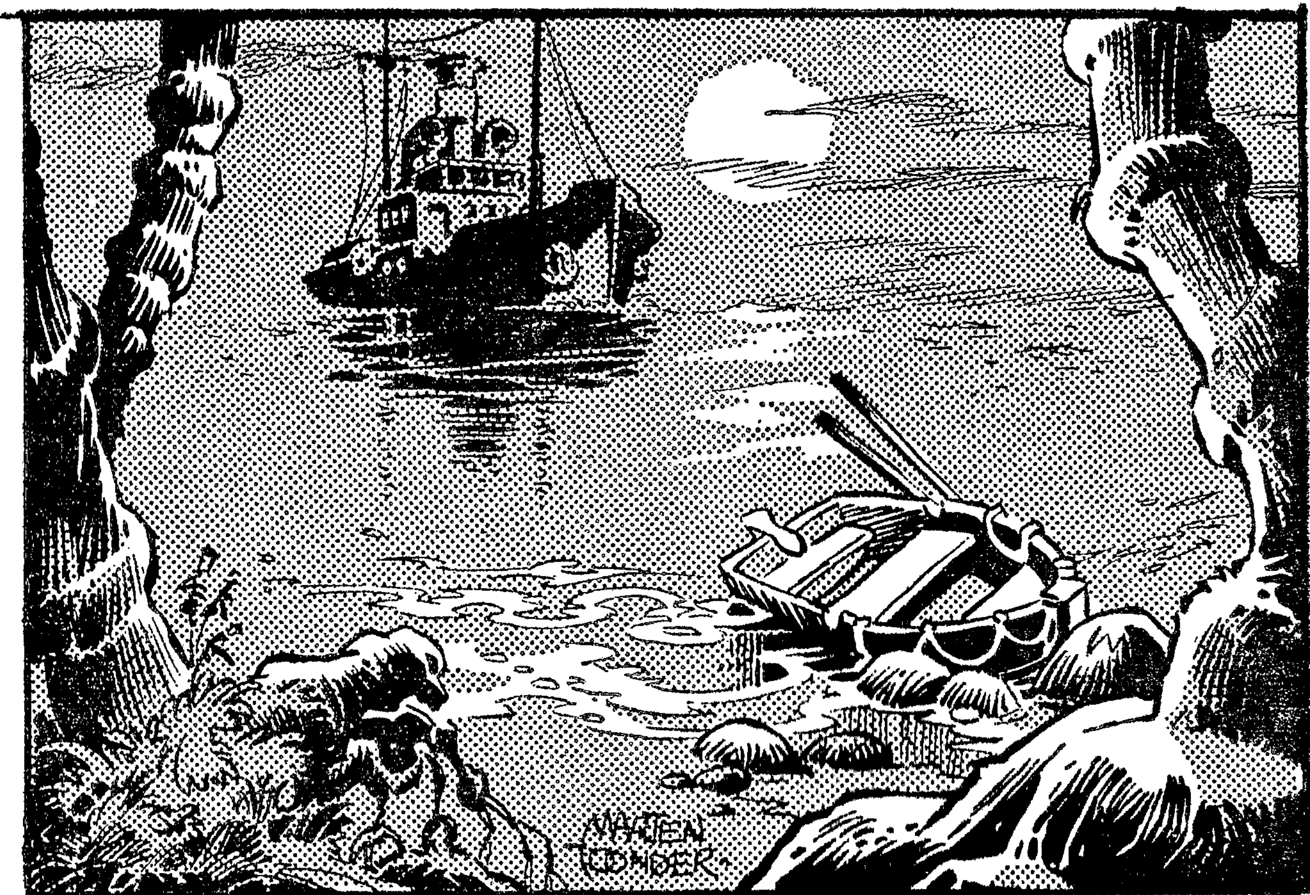
„Oho!" hernam de ander waardig. „Niet Bubbels! Bobbels isj.... is de naam. Ik bedoel, er waren goudstukken in de kisj.... kist, bedoel ik. En die is gestolen door twee matrozen. Zelf gezien.... Eigen ogen!"

De gezagvoerder barstte in een schamper gelach uit en draaide zich weer om teneinde opnieuw naar de sloep te gaan kijken. Doch plotseling betrok hij en een luide uitroep ontsnapte hem.

„Donders!" riep hij. „De kist is gestolen door twee matrozen, zei je toch? Dan zitten ze die boot, meneer! Dat is mijn eigen sloep!"

Kapitein Wal Rus bolderde grommend de brugtrappen af en stormde naar zijn hut. Een enkele blik was hem voldoende.

„De kist is weg", mompelde hij. „Een hééł anker Oude Troost! Dat heb je er van wanneer je zoetwatermatrozen aanmonstert. De overgehaalde platschollen!"

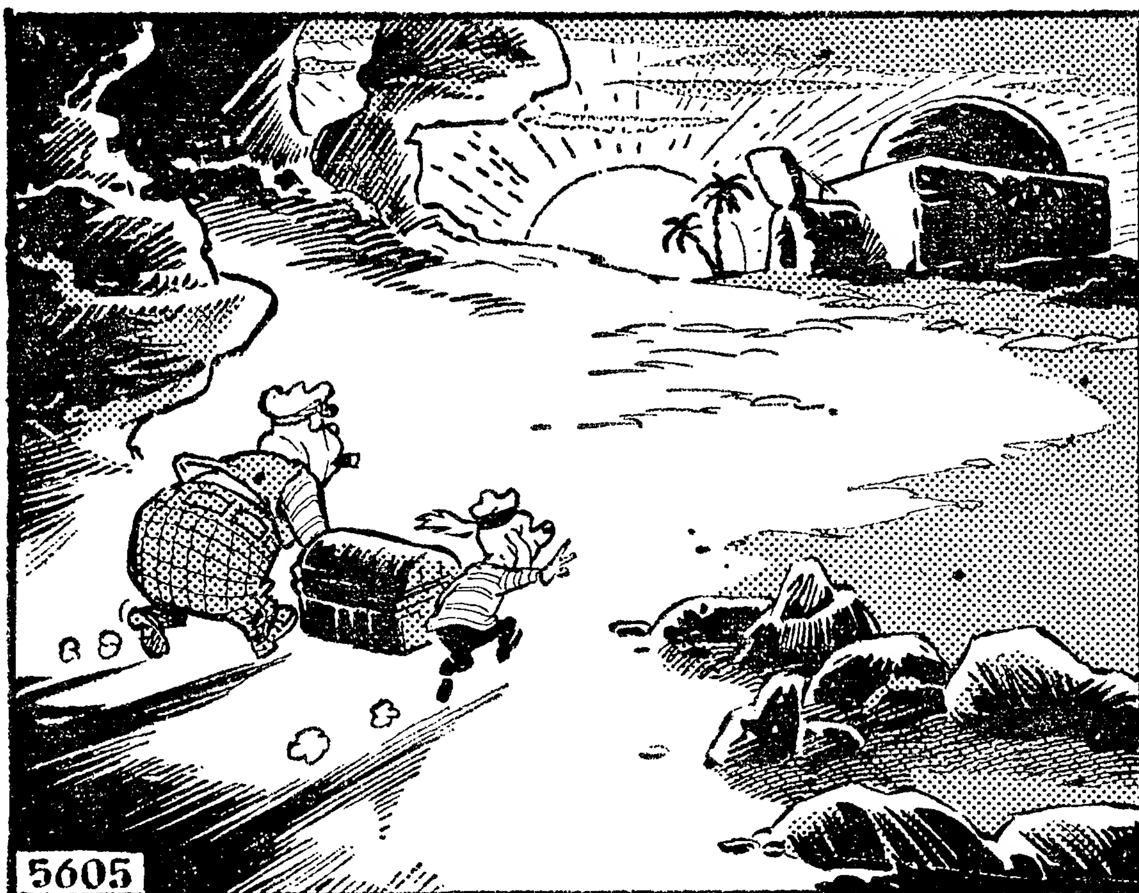
„Nee, nee", sprak heer Ollie, die voorzichtig achter hem aan stommelde. „Zat géén anker in die kisj.... kist, heer Rusj! Gouds.... goudstukken! Zelf gezien! En die zijn van mij. Weet ik zeker; is de schat voor Tom Poes".

Een ogenblik keek de gezagvoerder hem verwilderd aan. Toen drukte hij zich de pet in de ogen en dreunde het dek op.

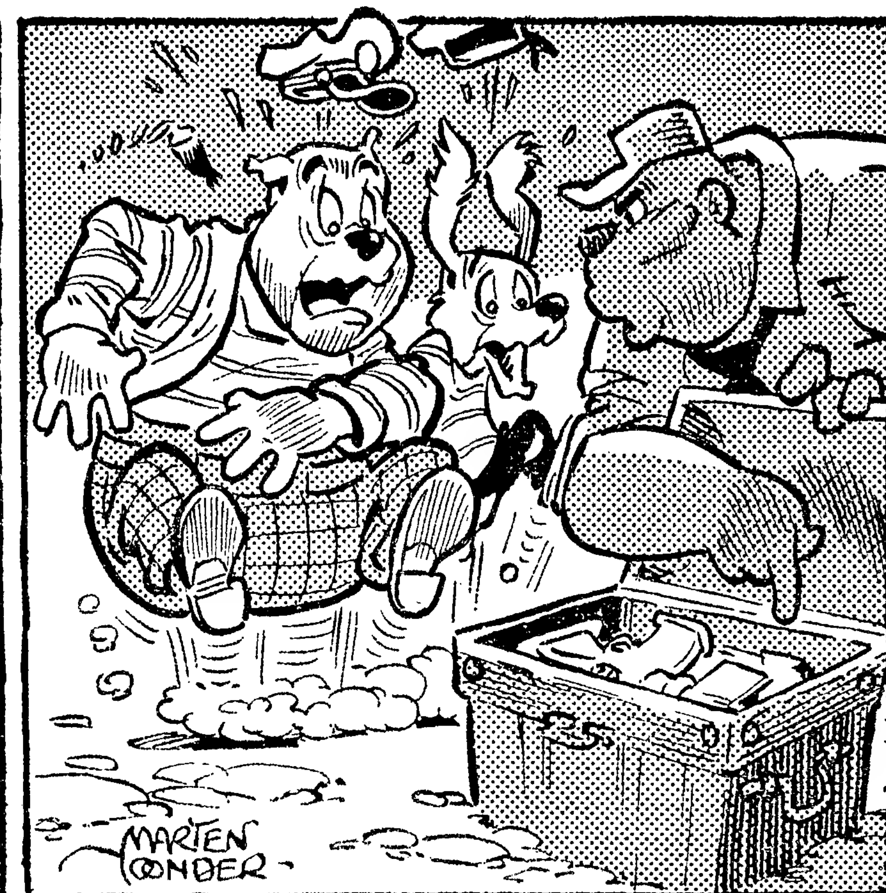
„Koers veranderen!" bulderde hij naar boven. „Recht naar de kist! Volle kracht!"

Er voer een rilling door het goede schip; de horizon zwenkte langzaam rond en de schuimbaan achter de schroef begon een ote boog te vertonen. Het was juist vloed, zodat het tij gunstig was en het duurde dan ook niet lang voordat het land in zicht kwam.

Super en Hieper waren daar reeds aangekomen, zoals uit de sloep bleek die eenzaam op het strand lag. De golfjes sloegen kabbelend tegen het vaartuigje aan de maan verlichtte het met bleke stralen, doch van de beide schurken was geen spoor meer te bekennen. Het was duidelijk dat ze zich met de schatkist landinwaarts hadden gerept.

De opkomende zon zette het dorre woestijnlandschap in een rode gloed en verdreef zodoende kilte en de duisternis die daar 's nachts plachten te hangen. In deze verwarmende sfeer kon men twee hijgende figuren waarnemen. Zij zeulden een zware kist tussen zich in en wierpen lange schaduwen achter zich terwijl ze zich met grote snelheid over de rulle bodem spoedden. Het waren Super en Hieper, die doende waren de schat in veiligheid te brengen.

„Oef", hijgde de laatste, „je zei, dat we ellende achter de rug hadden! Maar dit is nog erger dan die boot, baas!"

„Een ogenblikje!" suste de ander. „Een ogenblikje, jongen. Hier in de buurt moet de stad Okro liggen. Als we daar eenmaal zijn kunnen we spoorloos verdwijnen en pret gaan maken. Kijk, daar staat een huisje! Daar kunnen we de weg vragen".

Met dit voornemen spoedde het tweetal zich naar het aangeduide gebouw. Maar aangezien daar de douanier verbleef hadden ze het beter niet kunnen doen; zoals al spoedig bleek. Bij hun aankomst stapte er een geüniformeerde gedaante naar buiten, die hen achterdochtig opnam.

„De stad?" herhaalde hij desgevraagd. „En niks aan te geven. Eerst eens zien wat er in die kist zit! Wapens voor de opstandelingen zeker! Ik ken jullie soort!"

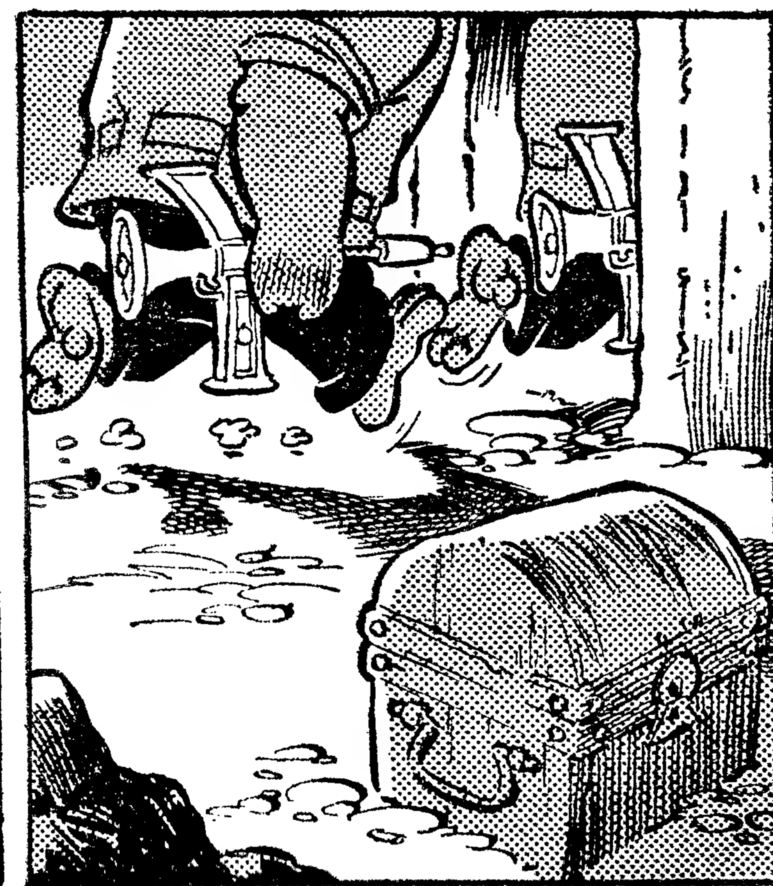
Zo sprekende opende hij het deksel en ja hoor! Tot grote ontzetting van de reizigers was de kist grotendeels met wapentuig gevuld.

„Nou, dat tref ik", hernam de douanier. „Jullie zijn er gloeiend bij!"

Hoewel Super en Hieper in het geheel niet begrepen, hoe de wapens in hun kist kwamen, trachtten ze toch niet om hun onschuld te bewijzen. Eensgezind wendden ze zich om en snelden de woestijn in terwijl de douane-beambte nog doende was het schiettuig te bekijken. Hun vlucht trok de aandacht van een tweede douanier, die toevallig juist een blik naar buiten wierp.

„Hela!" riep hij. „Die gaan er van door! Moet er niet geschoten worden?"

De ander keek onverschillig op en schudde het hoofd.

„Laat ze lopen", sprak hij. „Die komen niet ver. Ze kennen de weg niet en alles wat ze zullen vinden is zand. Die kan je afschrijven. Nee, ik heb hier iets veel beters!"

Zo sprekende hief hij een stengun op en liet het metaal in de prille zonneschijn glanzen.

„Prachtig!" riep zijn collega uit. „Wat is kunst uit een beschaafd land! Hoe kan zoiets gemaakt worden vraag je je af! Wat een cultuur!"

„Ja", gaf de eerste toe. „En dan te bedenken, dat deze schoonheid voor de opstandelingen bestemd was! Het is een mooie vangst; in ga meteen de koning opbellen, dan word ik generaal!"

Vervuld van deze gedachte ging de beambte met lichte tred zijn huisje binnen en de ander volgde hem, na zich ook van een schietijzer voorzien te hebben.

De schatkist bleef onbeheerd buiten staan.

De douanebeamten hadden zich in hun kantoor teruggetrokken en enige tijd lag het gebouwtje nu eenzaam te glanzen in het licht van de opkomende zon. Deze was echter nog niet ver geklommen toen de stilte van het landschap verscheurd werd door de piepende ademhaling van heer Bommel. Gevolgd door kapitein Wal Rus ploeterde deze door het hete zand, in de voetsporen die Super en Hieper hadden achtergelaten. En hoewel hij geplaagd werd door hoofdpijn en nare gevoelens in de maagstreek kreeg hij toch onmiddellijk het witte huisje in het oog.

„Daar zijn ze binnengegaan", sprak hij. „Voorzichtig, heer Rus; er kunnen wel medeplichtige inboorlingen wonen!"

„Ach wat", gromde de gezagvoerder. „Niks mee te maken. De kist staat buiten; die pikken we op — en we zijn weg voordat er praatjes worden gemaakt".

Helaas, de brave zeerob had buiten de waakzaamheid van de ambtenaren gerekend. Nauwelijks hadden ze de kist aangeraakt of een van de douaniers snelde reeds naar buiten, aangetrokken door heer Ollie's fluitende ademstoten.

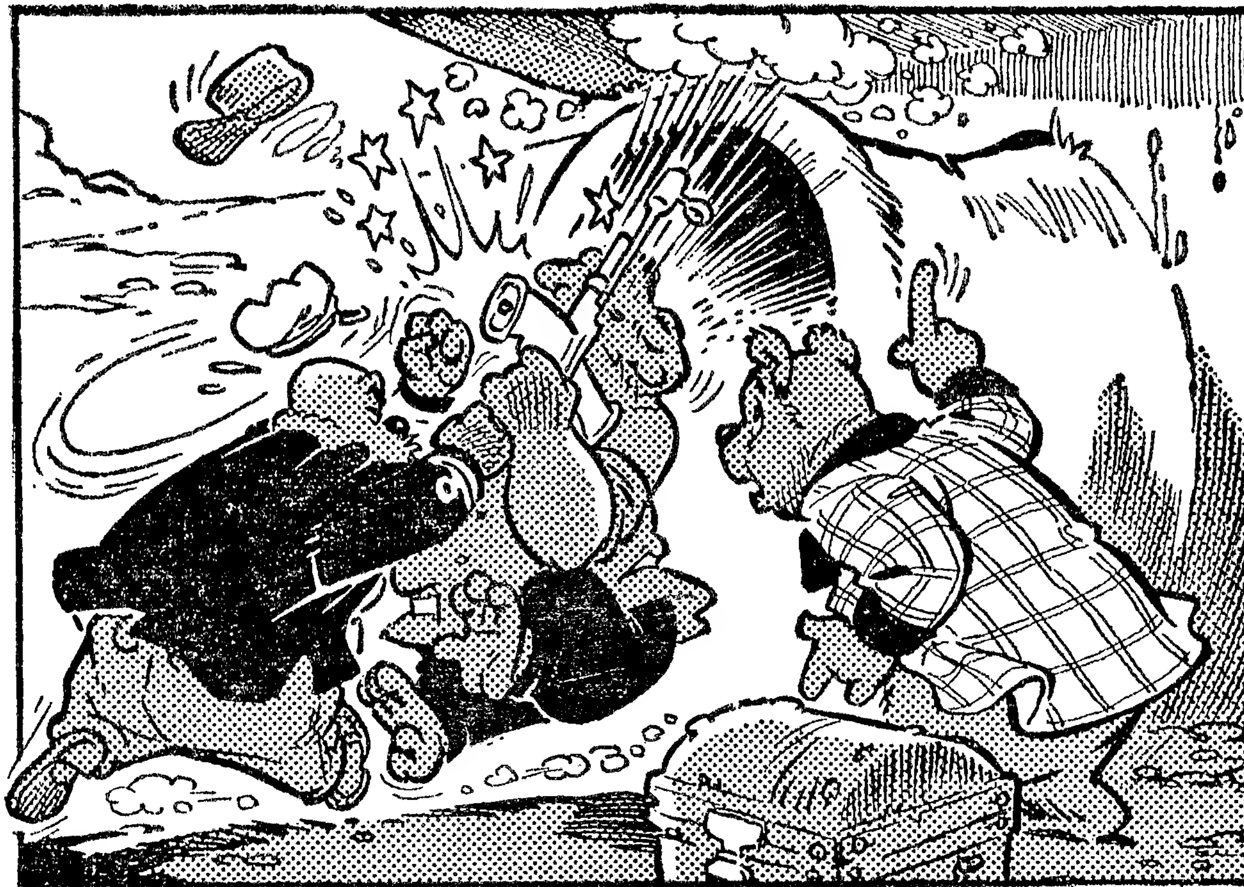
„Aha", riep hij uit. „Vrijwilligers van het opstandelingenleger! Wat moeten jullie met die wapens, huh?"

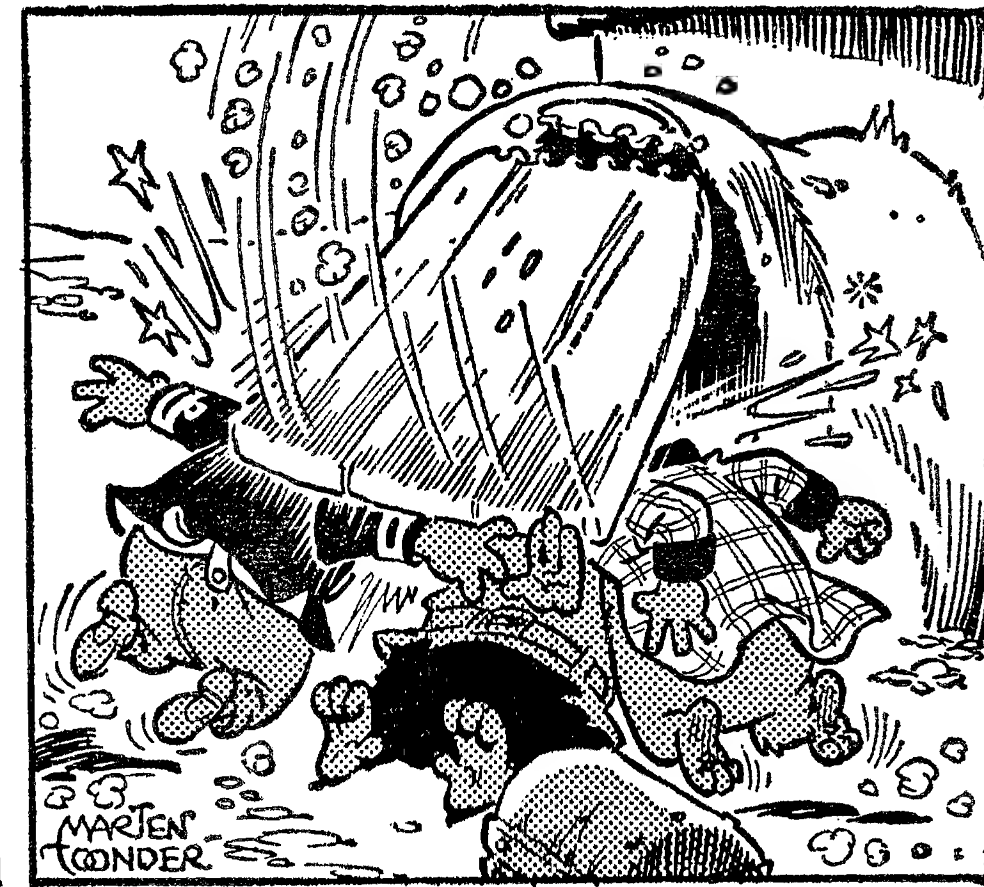
„Wapens?" herhaalde Wal Rus verbaasd. „Dit is gewoon een ankertje Oude Troost? Een slokje voor een eerlijk zeeman, meneer! Schiet op!!"

„Het is goud", sprak heer Ollie met waardigheid. „Ik heb u nu al meer dan eens gezegd, dat er goudstukken in die kist zitten, kapitein. Ik heb ze zelf gezien!"

„Knoeiers!" snauwde de beambte. „Schei uit met die praatjes! Jullie zijn er gloeiend bij!"

„Naar binnen!" riep de douanier. „Het gesmokkel van wapens hier in de buurt moet maar eens uit zijn. Wij maken korte metten".

„De metten die ik maak zijn nog korter!" sprak Wal Rus, voorwaarts tredend. „Vooral als ik dorst heb. Ga weg met je overgehaalde schietijzer, meneer, je maakt met kriebelig".

Heer Bommel volgde het toneeltjej met klimmende ongerustheid. Hij kende de driftbuien van de kapitein en hij wist uit de kranten dat het gevangeniswezen in deze streken nog in de kinderschoenen stond.

„Voorzichtig, heer Rus", waarschuwde hij dan ook, „laten we het liever even rustig uitpraten. Over de schatkist bedoel ik...."

Zijn verstandige woorden kwamen echter te laat. De ambtenaar haalde reeds de trekker over om aan het opdringen van de gezagvoerder een eind te maken. Doch deze stiet het wapen omhoog, terwijl hij met een losse zwaai een linkse toediende die de ander als een blok ter aarde deed storten.

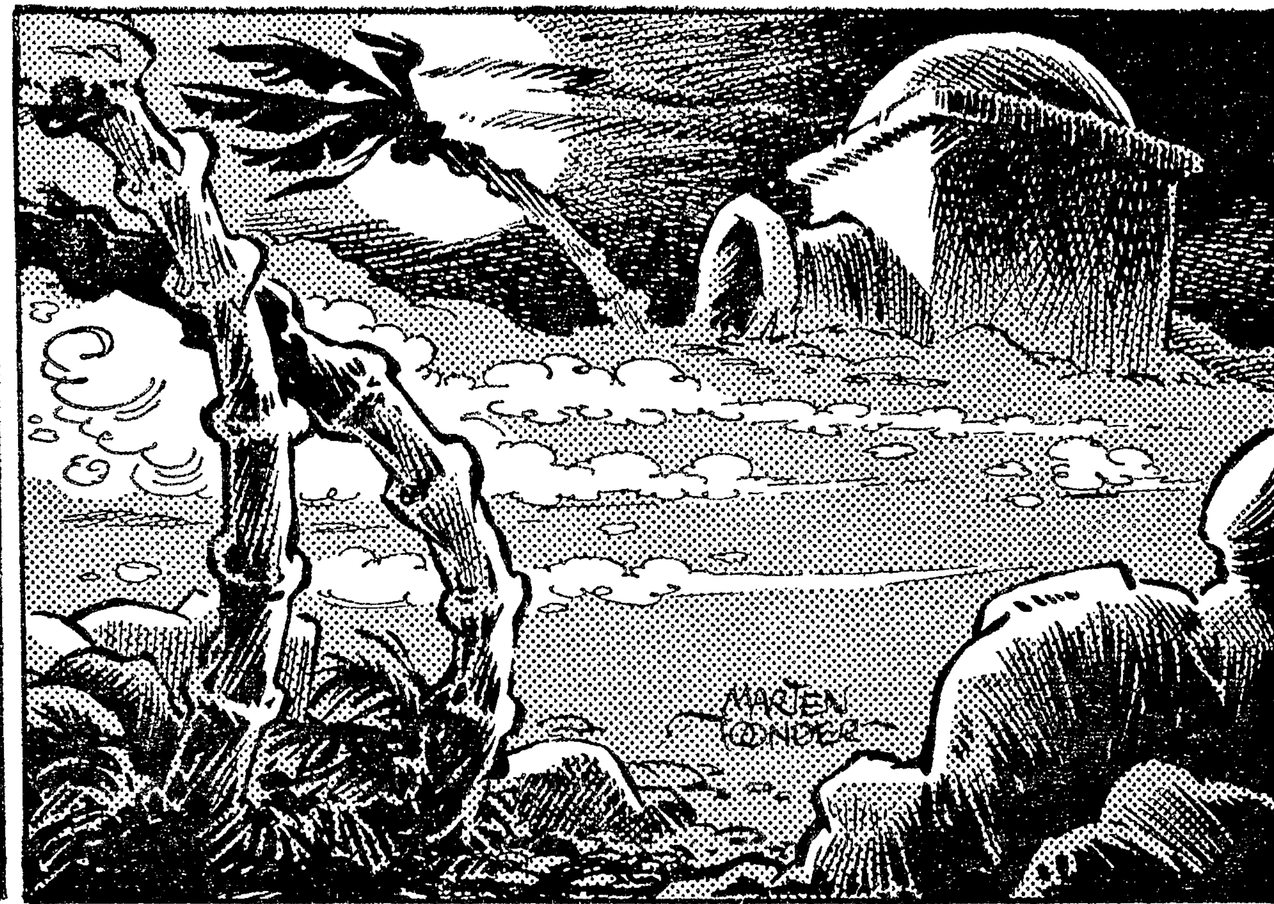
De lading van de stengun spoot nu ongericht de lucht in en zaagde knallend de klep af die als afsluiting van het gebouwtje diende.

De gevolgen waren vreselijk.

Het zware houtwerk kwam dreunend omlaag en trof de omstanders aan het achterhoofd, zodat er een onverwacht einde aan het meningsverschil gemaakt werd....

Heer Bommel en kapitein Wal Rus herstelden zich slechts langzaam van de klap die ze gekregen hadden. Toen ze weer bijkwamen bevonden ze zich in een klein, ruwgemetseld vertrekje, waar de maan door een venstertje naar binnen scheen. De wind floot klagend om de tralie die het afsloot en voerde lauwe tocht en zandkorrels met zich mede.

„Het w-was die d-deur", stamelde heer Ollie met zwakke stem. „Ik zag hem vallen. Ik waarschuwde nog. Maar niemand wilde luisteren — e daar zitten we nu. Waar zitten we, bedoel ik?"

„In een kaleboe", verklaarde de kapitein. „In een overgehaalde cel, meneer. Hm, ik zou best een drupje lusten. En kijk, dat is toevallig! Daar staat de kist met oude Troost!"

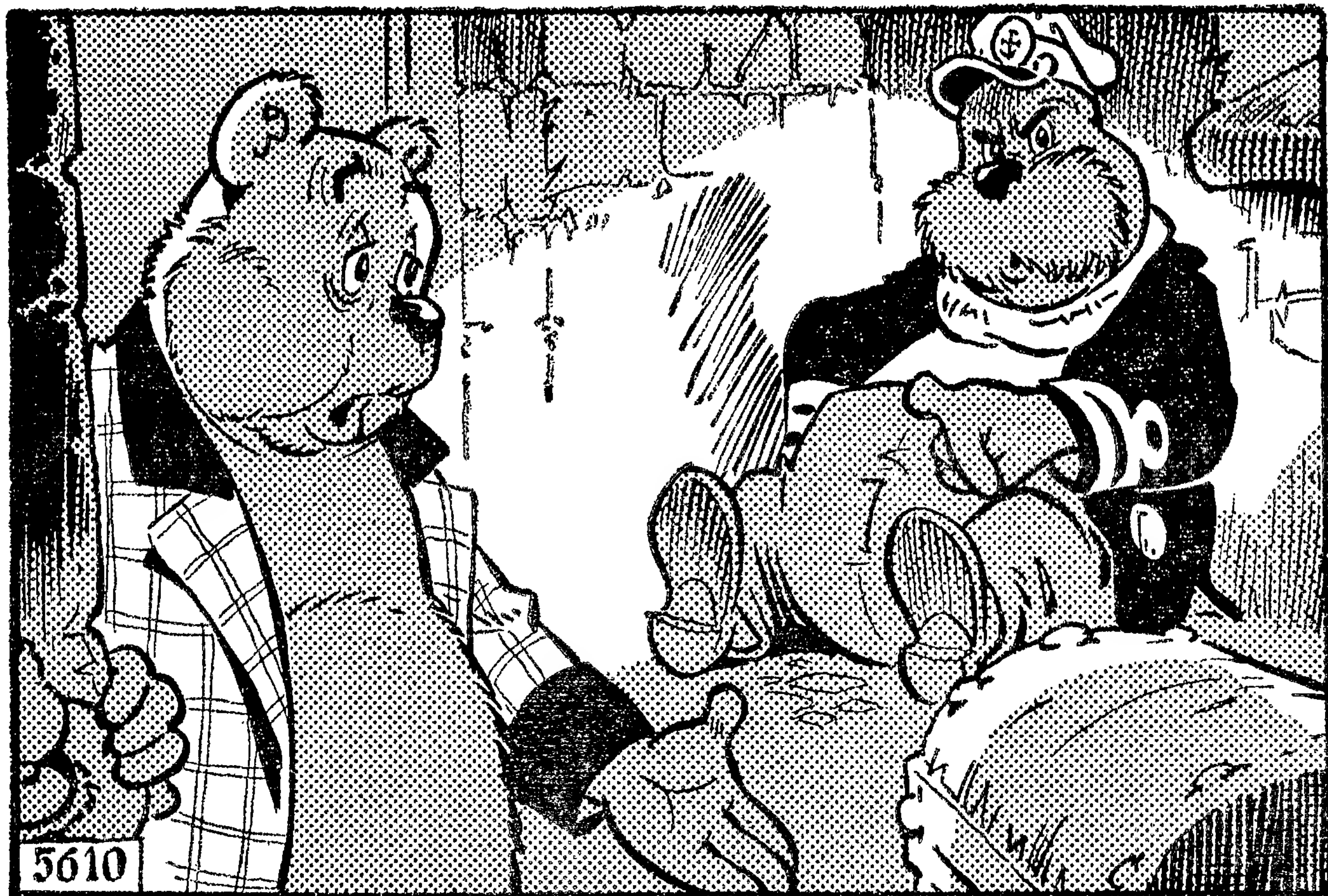
Heer Bommel stond moeilijk op en nam een waardige houding aan.

„Niks drupje!" sprak hij. „In deze kist zit goud, dat heb ik U al dikwijls genoeg gezegd. Maar we hebben nu wel wat anders aan ons hoofd, zou ik menen! Moe komen we er uit? De toestanden in de gevangenissen hier zijn onvoorstelbaar, heb ik gelezen. M-moet ons j-jonge leven hier dan eindigen?".

Hij zweeg even en wierp een verslagen blik op de kist.

„En dat alles om z-zo'n snertschat...." prevelde hij met trillende lippen. „Wat heeft men aan goud, als men omkomt van dorst...."

„Zever niet over dorst, Blubber", snauwde de gezagvoerder. „Buiten waait een zandstorm en die is slecht voor het gestel. De korrels raspen me door de strot. Doe dat deksel open en reik me een flesje aan. Schiet op, meneer; doe niet zo krenterig!"

De wind, die buiten huilde, joeg grote zandwolken over de woestijn en wiste zodoende alle sporen uit die er de vorige dag gemaakt waren. Heer Bommel maakte zich daar echter nog geen zorgen over; hij had wel wat anders aan zijn hoofd.

„Ik wil er uit!" sprak hij klagend. „Het is héél slecht voor een heer van mijn stand om in een cel om te komen! Ach, ik zou er de hele schat voor over hebben, wanneer ik weer vrij was. Maar hoe krijgen we ooit deze zware deur open?"

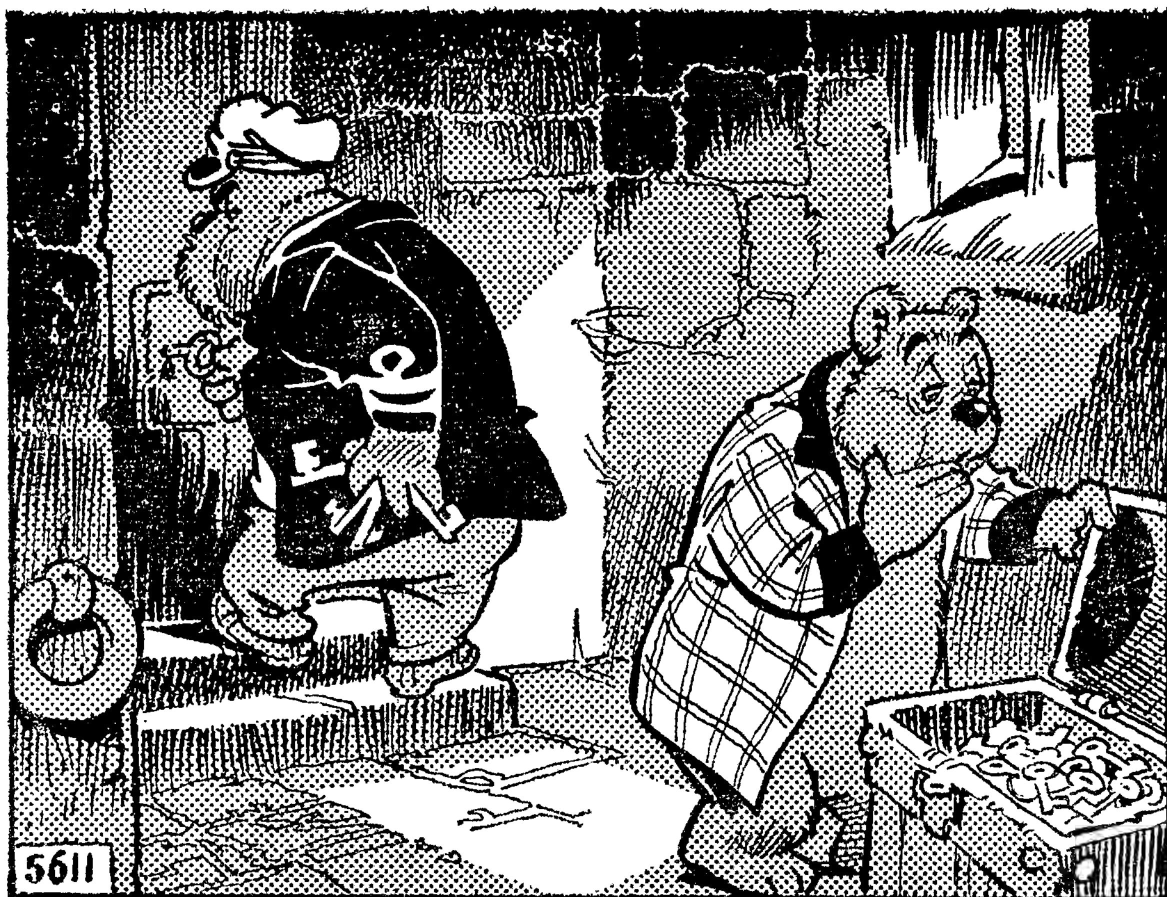
„Bobbels", zei de kapitein, „je bent een huilebalk. Ik heb ook geen zin om hier te blijven zitten als een paling in een fuik. Geef me een drupje Oude Troost, dan beloof ik je dat ik ons er uit help!"

Heer Bommel aarzelde even, doch toen boog hij zich over de kist en wrikte aan het deksel.

„Géén Oude Troost", hoorde men hem mompelen. „Goud! Maar wat geeft het allemaal! Het kan mij niets meer schelen, bedoel ik. Die hele schat niet...."

Met deze woorden sloeg hij het lid terug en verstarde. De gezagvoerder, die snel overeind gekomen was wierp een beluste blik op de inhoud. Doch ook hij zette grote ogen op toen hij zag dat deze geheel uit grote, stalen sleutels bestond.

„Dat gaat me boven de pet!" gromde hij. „De overgehaalde zandlubbers die ons hier hebben opgesloten, hebben de flesjes uit de kist gehaald. Dat kan ik me indenken. Maar waarom hebben ze er sleutels ingedaan?"

Heer Bommel bleef in grote verbazing naar de inhoud van de kist staren.

„Sleutels!" prevelde hij. „Hoe kan dat? Ik bedoel: er zat goud in.... en Wal Rus zei, dat er flessen in zaten. En nu zijn het sleutels! Wat betekent dat?"

„Sleutels zijn sleutels" verklaarde de gezagvoerder. „Dingen om deuren open te maken, je weet wel. Het kan mij niet schelen hoe ze er in komen: als ze ons maar helpen om er uit te raken". Zo sprekende greep hij een handvol van de stalen werktuigjes en begaf er zich mee naar de deur om ze op het slot te proberen. Heer Ollie schonk daar echter geen aandacht aan. Er begon een eigenaardig vermoeden in zijn brein te rijpen.

„De inhoud van de kist verandert!" sprak hij tot zichzelf. „Het ligt er maar aan wat men onder een schat verstaat. Dàt is het natuurlijk, geloof ik.... als iemand begrijpt wat ik bedoel...."

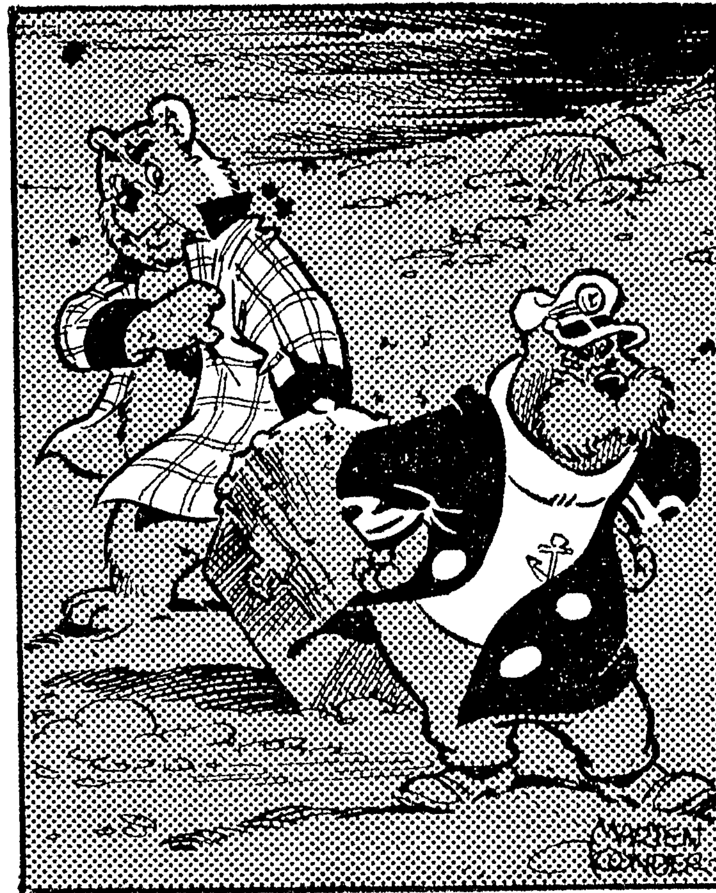
„Sta daar niet suffen, Hobbels", sprak de kapitein. „Hier heb ik er een, die past. Kom mee, meneer, we gaan er vandoor. En laat dat krat maar staan".

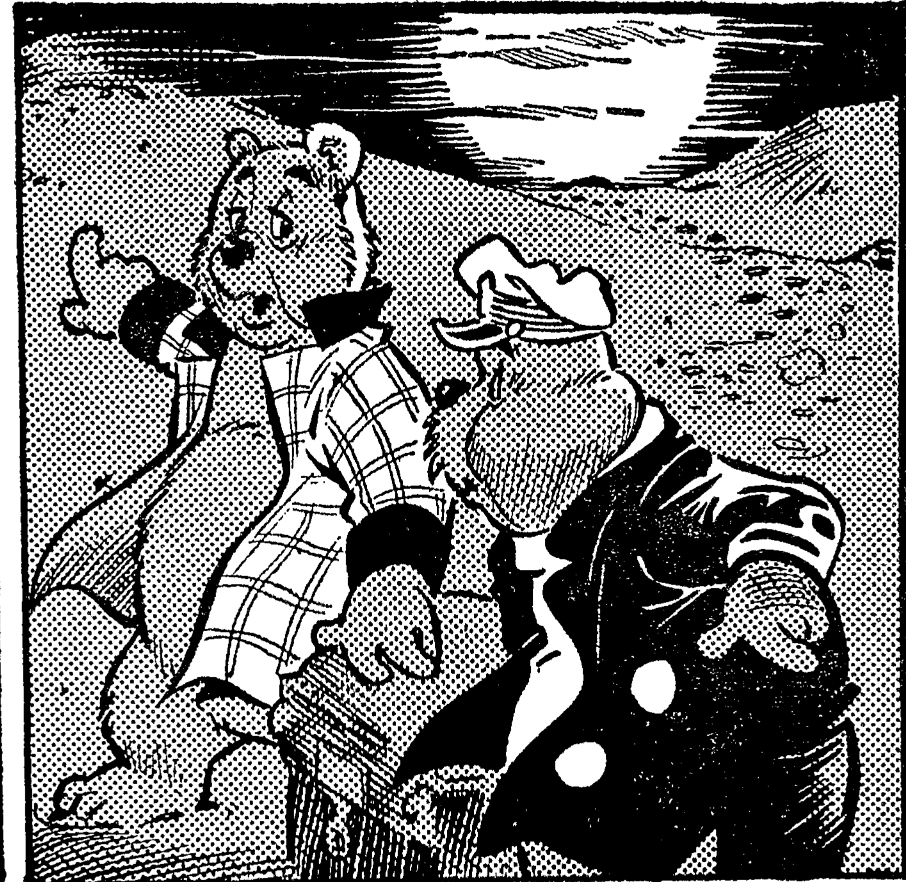
„Nee", zei heer Bommel vastberaden. „Mijn kist gaat mee, kapitein! Die schat is groter dan ik dacht!"

Wal Rus bewolkte. Doch toen mompelde hij iets over landga[illegible]len met overgehaalde streken en hielp heer Ollie met het naar buiten brengen van zijn vrachtje.

Dat was niet moeilijk, want door het bezit van de sleutels gingen alle deuren open. En zo kon men het tweetal even later de woestijn zien intrekken waar alle sporen door de krachtige wind waren uitgewist....

De maan scheen vaal door de zandwolken en de wind floot gierend door de palmen die het landschap sierden. Het was dan ook een bange tocht, die heer Bommel en Wal Rus tegemoet gingen.

„Slecht weer”, bromde de laatste. „Als het stormt moet men zout water proeven, als zeeman zijnde. En geen verdorde zandkorrels. Dit werkt me op de keel, Hobbels!”

„Bommel”, hijgde heer Ollie zo waardig mogelijk. „Géén Hobbels. Pfff.... Dat zand is ook slecht voor mijn gestel, dat voel ik!”

„En dan die overgehaalde kist”, hernam de zeerob. „Wat is dat voor een landlubber idee om met een sleuteldoos door deze bende te trekken? Ik ben een uitgebraden kaan als ik daar nog langer aan meedoe!”

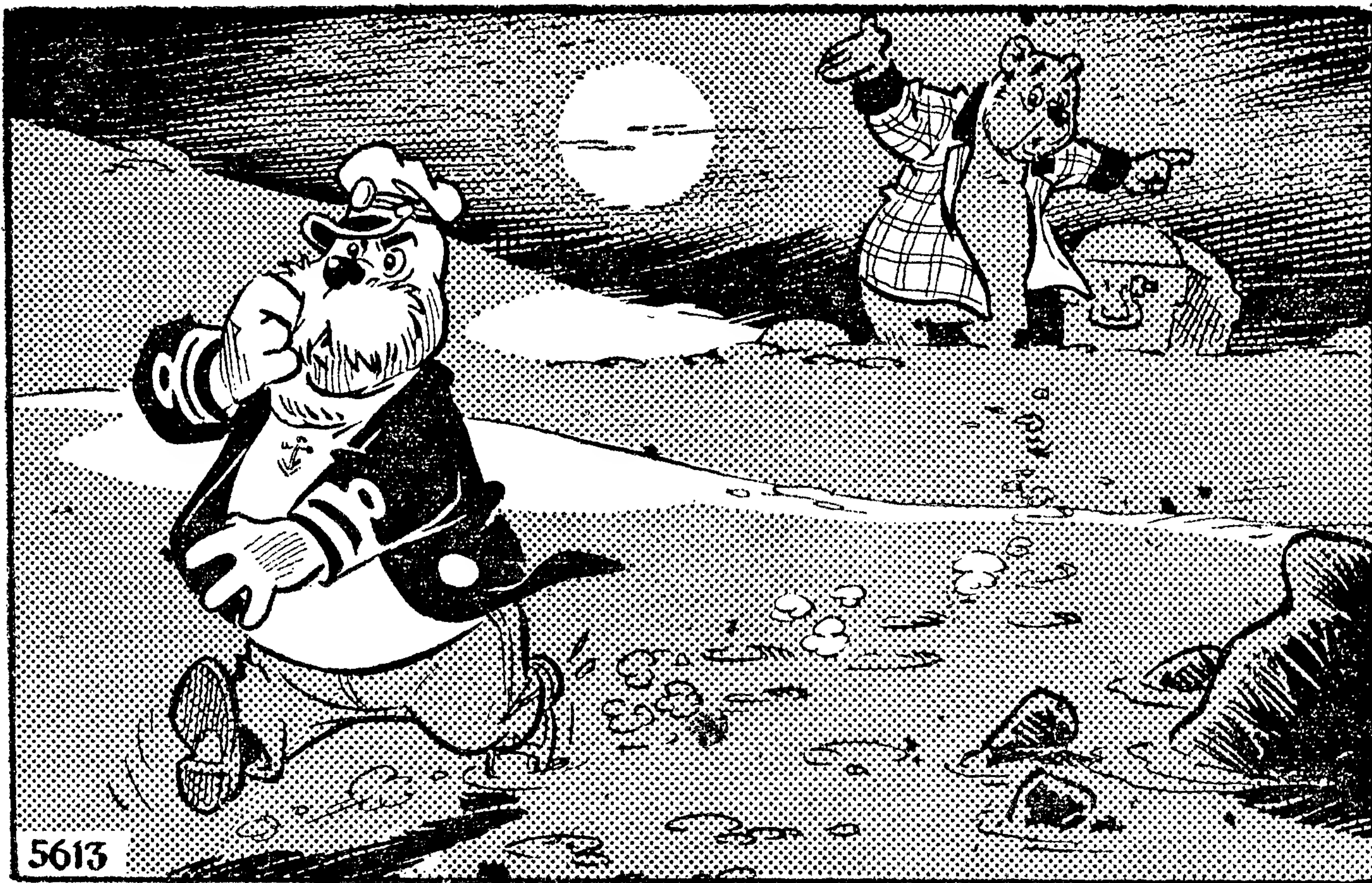
„Geen sleuteldoos!” fluiterde heer Bommel hees. „Het is een schatkist, maar de schat verandert, als u begrijpt wat ik bedoel...” De gezagvoeder stond niet lang bij deze uitleg stil. Hij mompelde iets en liet toen de handgreep los.

„Daar heb je het nu!” sprak hij, door de stofwolken turend. „Ik heb mijn kompas niet bij me en de sporen die we gisteren gemaakt hebben zijn weggewaaid. Wij zijn verdwaald, meneer! Waar is de kust?”

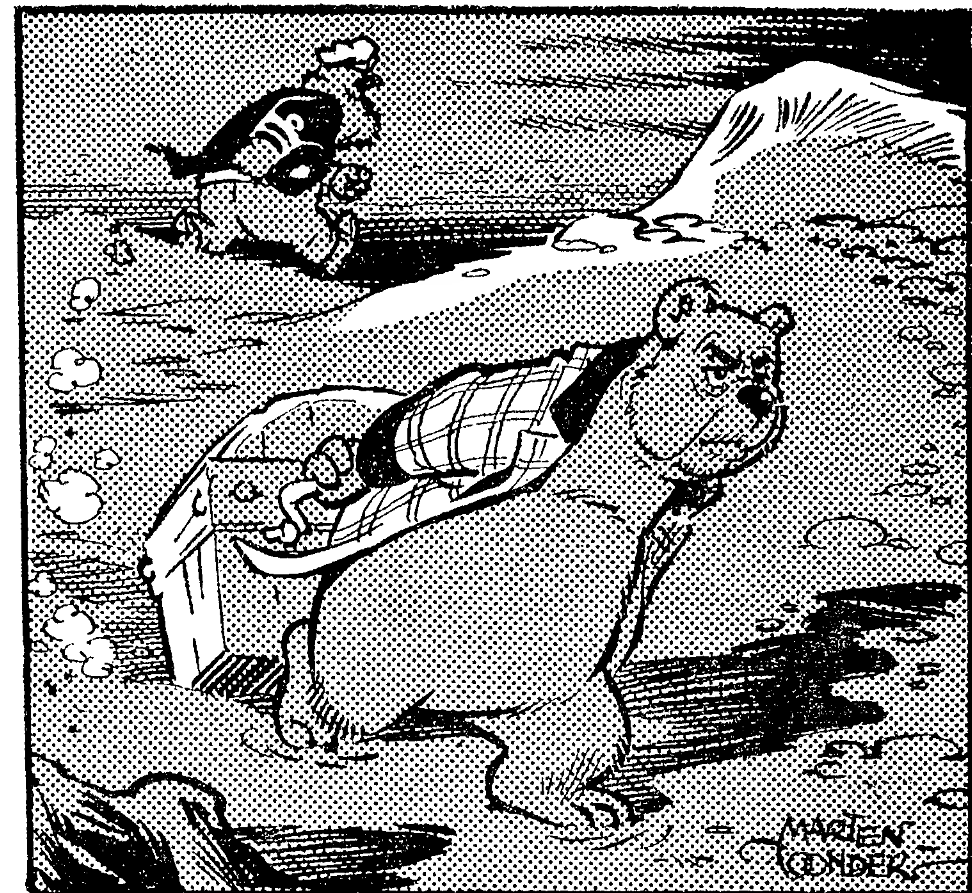
„Verdwaald?” herhaalde heer Ollie ontdaan. Hij keek twijfelend om zich heen en wees toen op goed geluk in de verte.

„Daar, geloof ik”, zei hij.

„Onzin!” riep Wal Rus uit. „We moeten de andere kant op, daar ruik ik water”.

De tegenspraak van Wal Rus prikkelde heer Ollie.

„De kust is daar!" sprak hij vaag in de verte wijzend. „Ik weet het zeker! Gisteren zijn we deze steen gepasseerd!"

De kapitein luisterde niet. Hij wierp een blik op de maan, keek op zijn horloge en begon toen vastbearden de andere kant op te stappen.

„Wacht even!" riep heer Bommel hem na. „U kunt me hier toch niet zo laten staan? Bovendien is het niet aardig om mij alleen met de kist te laten sjouwen. En U loopt verkeerd, heer Rus!"

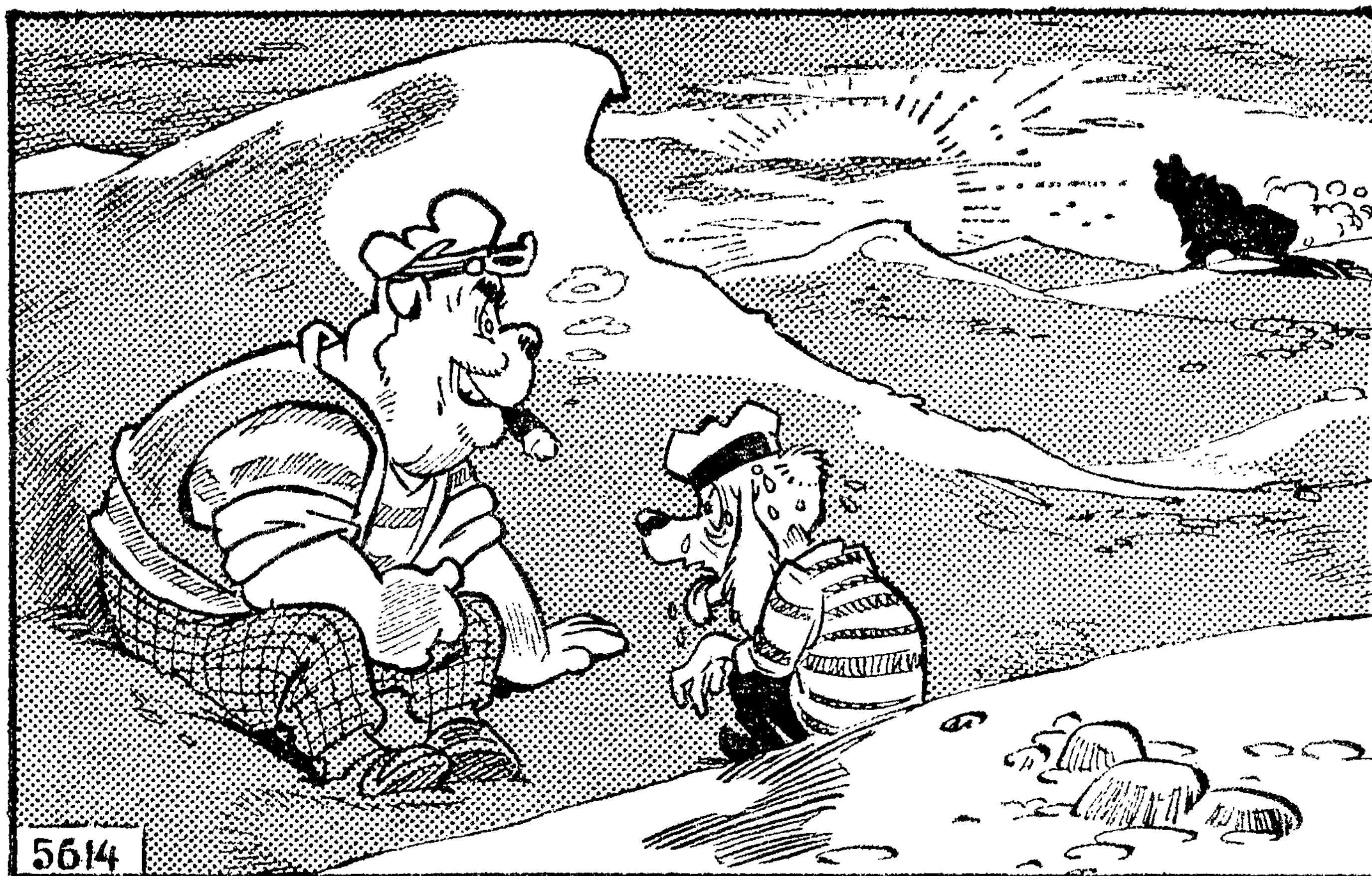
De gezagvoerder hield de pas in om een blik achterom te kunnen werpen.

„Hoor eens, Broddel!" zei hij streng. „Ik wil geen overgehaalde doos met sleutels over het zand dragen. Sjouw je rommel maar alleen. En als je de woestijn in wilt is dat jouw zaak. Je kunt meegaan of achteruit scharrelen als een half gare kreeft. De boot wacht niet; ik heb al schade genoeg door je kuren!"

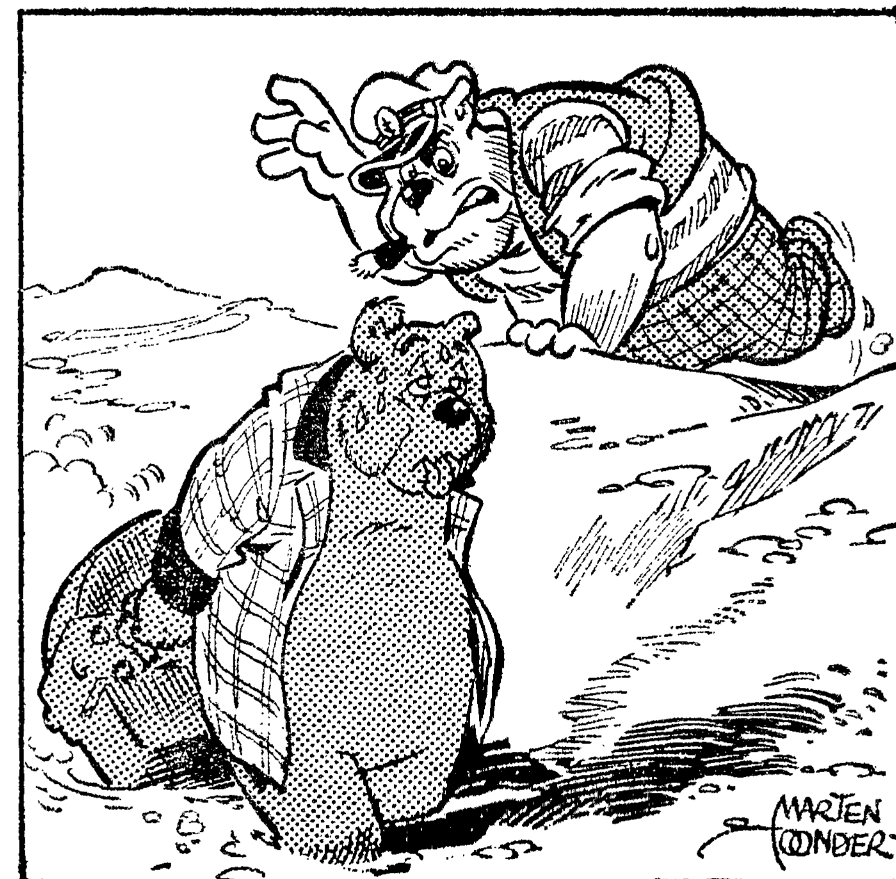
Na deze woorden stampte hij opnieuw driftig voort, kleine zandwolkjes opwerpend.

„Zijn ongeluk tegemoet" mompelde heer Ollie hoofdschuddend. „Zóveel eigenwijsheid ontmoet men zelden. En dan nog schelden ook! Broddel!! Wel ja! Nu, hij moet het zelf maar weten; onder deze omstandigheden kan men van een heer toch geen zachtheid verwachten...."

Een kort ogenblik keek hij de verdwijnende gestalte in tweestrijd na, doch toen verscheen er een koppige frons op zijn gelaat en moeizaam begon hij zijn kist achter zich aan te zeulen door het mulle zand.

Het is reeds enige tijd geleden, dat we Super en Hieper door angst bevangen, de woestijn in zagen rennen. Deze vlucht had hen echter niet veel heil gebracht. Uren lang hadden zij zich onder de brandende zon voortbewogen door mul en broeierig zand, totdat zij bij het vallen van de duisternis uitgeput tegen een heuvel neerzegen. De nacht bracht koelte, doch de eerste zonnestralen maakten daar spoedig weer een einde aan.

„'k Heb dorst", zei Hieper klagend. „Reuze dorst, baas! Ik wil naar huis"

Super wierp hem een wrevelige blik toe. Doch toen werd zijn aandacht getrokken door een bewegende stip in de verte, die wankelend naderbij kwam — en zijn verzakt gelaat leefde op.

„Daar komt de bolle aan", sprak hij. „Met de kist! Nou, als hij zo'n moeite voor dat ding doet moet er wel iets kostbaars in zitten!"

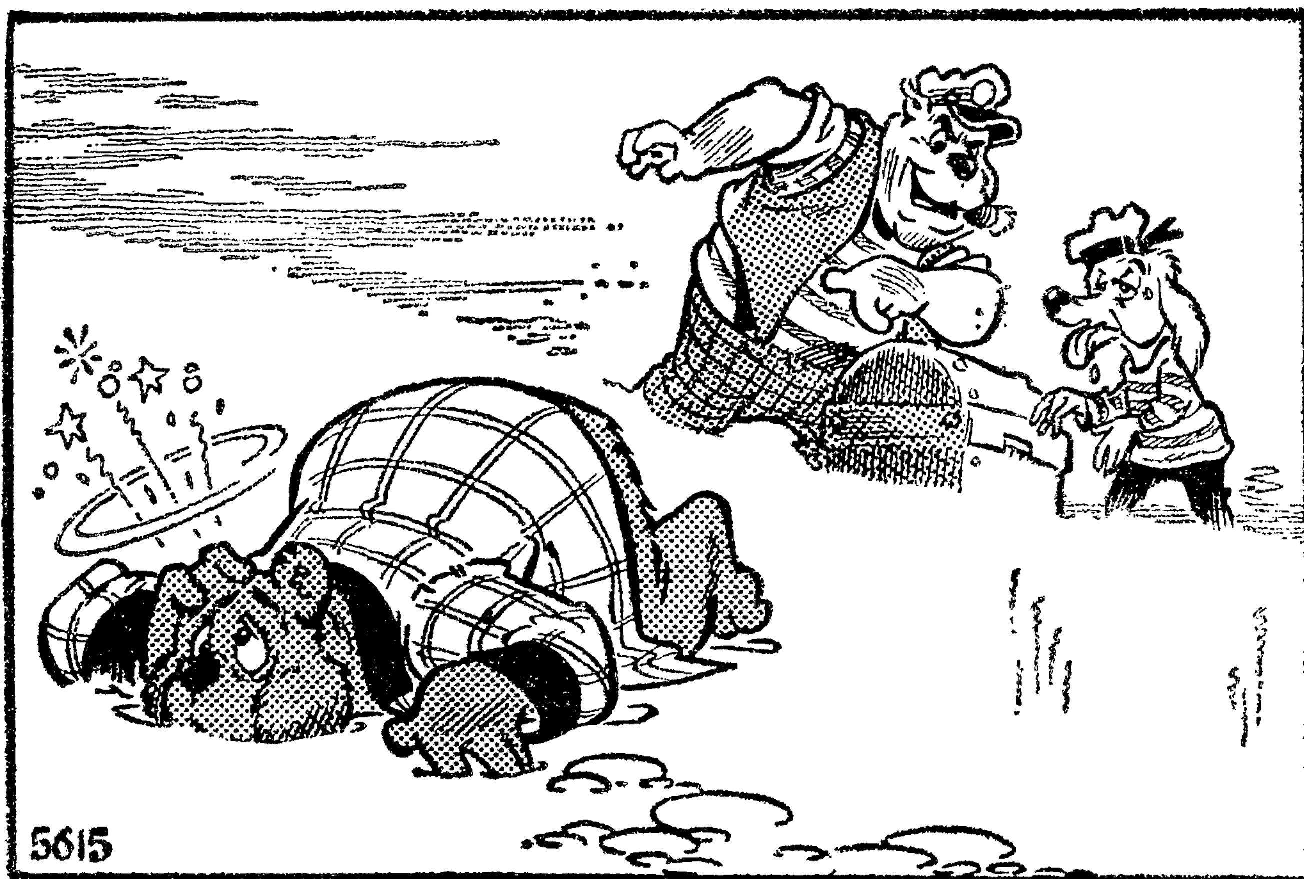
„Wapens...." hernam de ander moedeloos. „Zelf gezien! 'k Heb dorst".

„Dat met die wapens was raar", gaf Super toe. „Maar wapens betekenen in deze streken ook goud. Die kist is de moeite waard. We moeten aan de slag!"

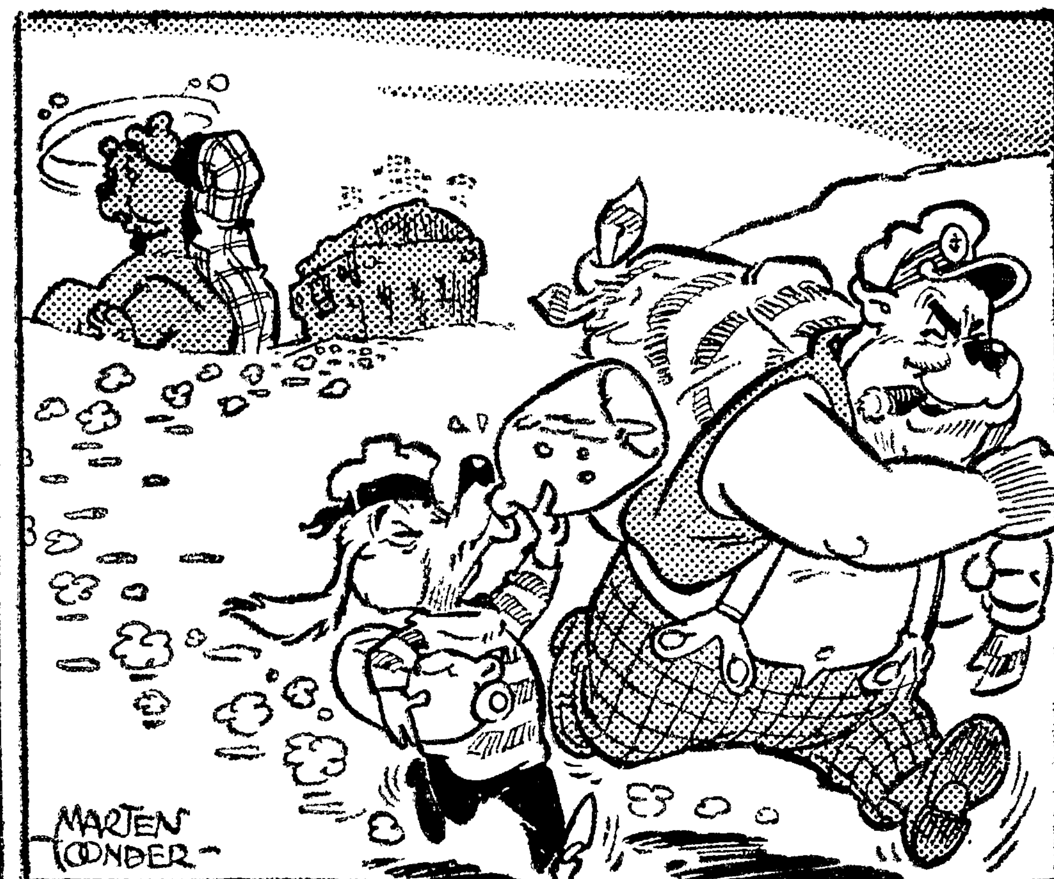
„Geen zin", prevelde Hieper. „'k Heb zo'n dorst".

„Dorst...." mompelde ook heer Bommel die moeizaam voortstrompelde. „Maar ik ga de goeie kant op, dat voel ik. Achter die heuvel moet de kust zijn. Of een oase of zo. Nog eventjes...."

Zo sprekende zeulde hij zijn vracht over de stoffige bodem, totdat hij de voet van de zandheuvel had bereikt. Doch inplaats van palmbomen rees er een zware gedaante naast hem op, die zich ruw op hem stortte.

Toen Super zich zo plotseling op hem stortte, was heer Ollie door de schrik geheel verlamd. Overigens werd hij ook door vermoeidheid en dorst geplaagd, zodat de verlopen varensgezel weinig moeite met hem had.

„Hierheen, Hiep!" riep de laatste met rauwe stem. „Het kistje is weer van ons! Nu zullen we eens even kijken wat er in zit. Maar wat het ook is, het betekent goud. Wedden?"

„Goud...." mompelde Hieper, die lusteloos nadersloftte. „'k Heb dorst, baas! Het kan me helemaal niks meer schelen; als ik maar wat water had".

Zijn maat rukte met een korzelige uitroep aan het deksel, zodat dit knarsend opensprong, en boog zich over de inhoud. Deze was sterk verminderd doordat er Oude Troost, wapentuig en sleutels aan onttrokken was, maar toch was het nog een mooi gezicht.

„Goud, net als ik al zei!" sprak Super tevreden.

„En water", vulde Hieper aan.

„Voor ieder dus wat!" riep de eerste uit. Hij ontdeed zich van zijn zeemanstruitje, knoopte de mouwen en de halsopening dicht en begon de dubloenen in de aldus ontstane zak te proppen.

„Ik het goud", hernam hij, het vrachtje op zijn schouder zwaaiend. „En jij het water. Als ik dorst krijg, koop ik wel wat van je, afgesproken? Het is jammer, dat ik niet alles in deze borstrok kan bergen, maar vooruit. De bolle mag ook iets voor zijn moeite houden. Ik zie dat ruim".

Zo schertsend snelden de beide gedroste zeelieden de woestijn in en lieten heer Bommel naast zijn bijna lege kist achter.

Super en Hieper snelden met hernieuwde levenskracht door de woestijn. De eerste werd verkwikt door het gerinkel van de goudstukken in zijn trui, de tweede door het klotsen van het water in zijn maag en beiden zagen de toekomst hoopvol in.

„Nog eventjes doorduwen", sprak Super. „De zon komt in het westen op. Het kan dus niet missen, jongen. Dáár is de kust".

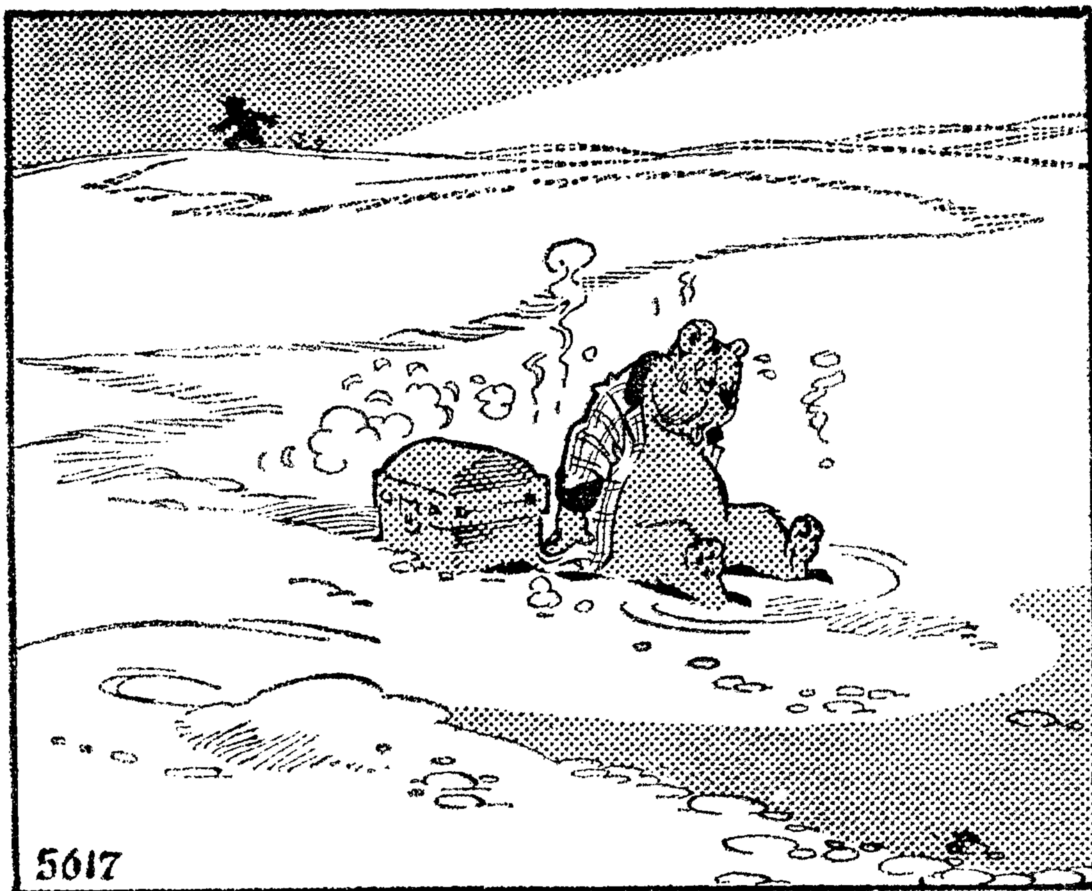
„Zoals je zegt, baas", zei Hieper. „En als je soms dorst krijgt, moet je het zeggen, hoor. Voor de helft van de centen krijg je een slokje".

Het zal de oplettende lezertjes nu wel duidelijk zijn, dat ze nog een bange tocht voor de boeg hadden. Maar daar zal ik het niet verder over hebben, dit is ten slotte het verslag van heer Ollie's lotgevallen en daarin is voor de misplaatste varensgezellen verder geen plaats.

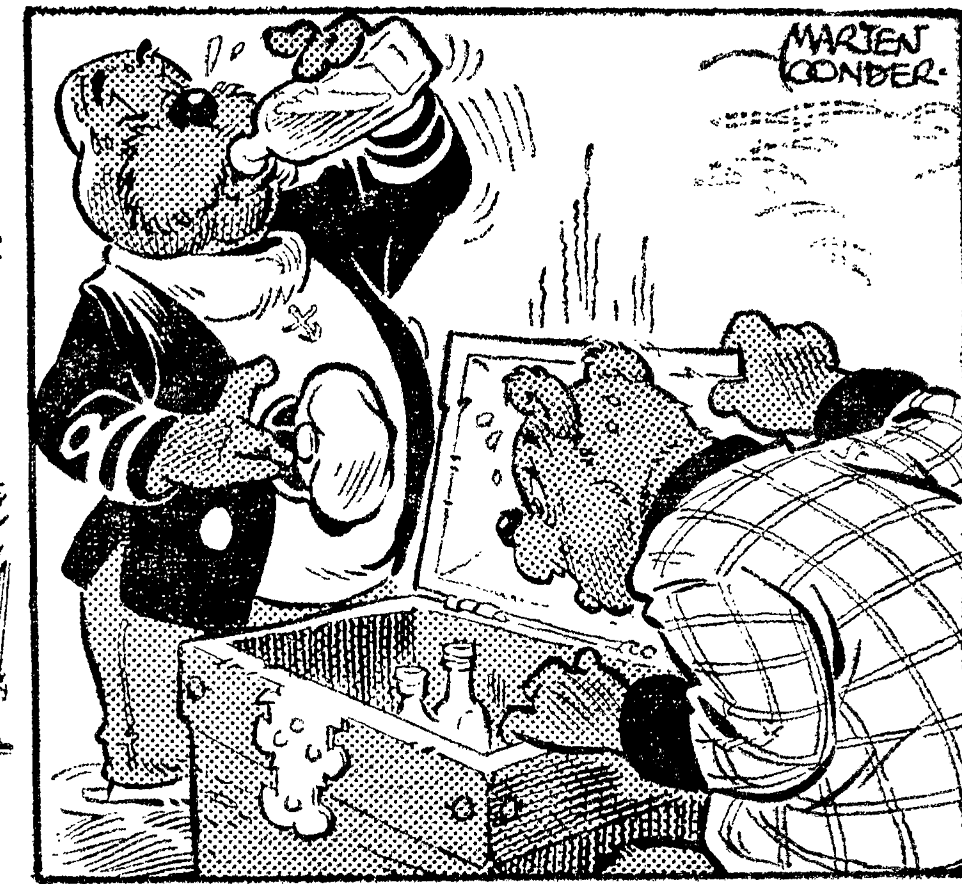
Heer Bommel dan, was na enkele mislukte pogingen weer overeind gekomen en had het hengsel van de kist gegrepen. Deze was akelig licht geworden, doch de beproefde heer was zóver heen, dat dit niet tot hem doordrong. Met onzekere tred trok hij zijn last door het zand, terwijl hij vergeefs trachtte zijn gedachten te verzamelen.

„Die Bobbels redt het niet", sprak kapitein Wal Rus op dat moment tot zichzelf. Hij had de weg, die naar de kust voerde gevonden en hield nu tussen enkele palmen de pas in.

„Die overgehaalde landrot laat me niet met rust", mompelde hij. „Ten slotte is hij mijn passagier en hij is me nog passage verschuldigd. En.... ach wat! Ik kan hem toch niet helemaal in de steek laten, als eerlijk zeeman zijnde...."

Wat ik —en vele trouwe lezertjes met mij — reeds gevreesd had, gebeurde. Heer Bommel verloor het stuur over zijn benen en struikelde. Overmand door dorst en uitputting en uitgedroogd door de hitte van de zon in het middaguur, zonk hij neer in het warme zand.

„Ga m-maar alleen v-verder", lispelde hij met dorre stem. „Ik b-ben alleen maar t-tot l-last. Dit is het einde...."

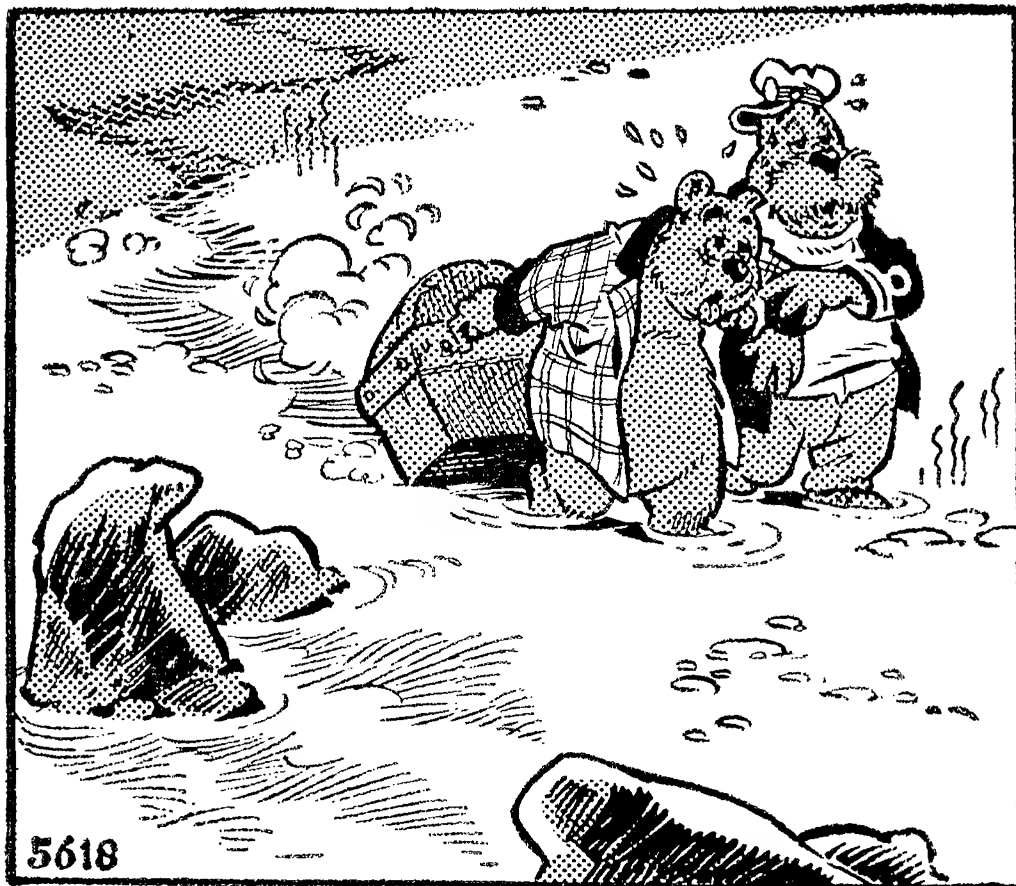
Met deze woorden sloot hij de ogen om zijn veelbewogen leven nog eenmaal door zijn gedachten te laten gaan. Dit viel echter niet mee. Steeds als hij zich zijn goede vader voor de geest haalde, werd zijn aandacht steeds afgeleid door het geklots van dranken of het beeld van smakelijke maaltijden en gehinderd sloeg hij, na enige tijd, de ogen weer op. Voor hem stond een donkere gestalte, die keurend een fles omhoog hield.

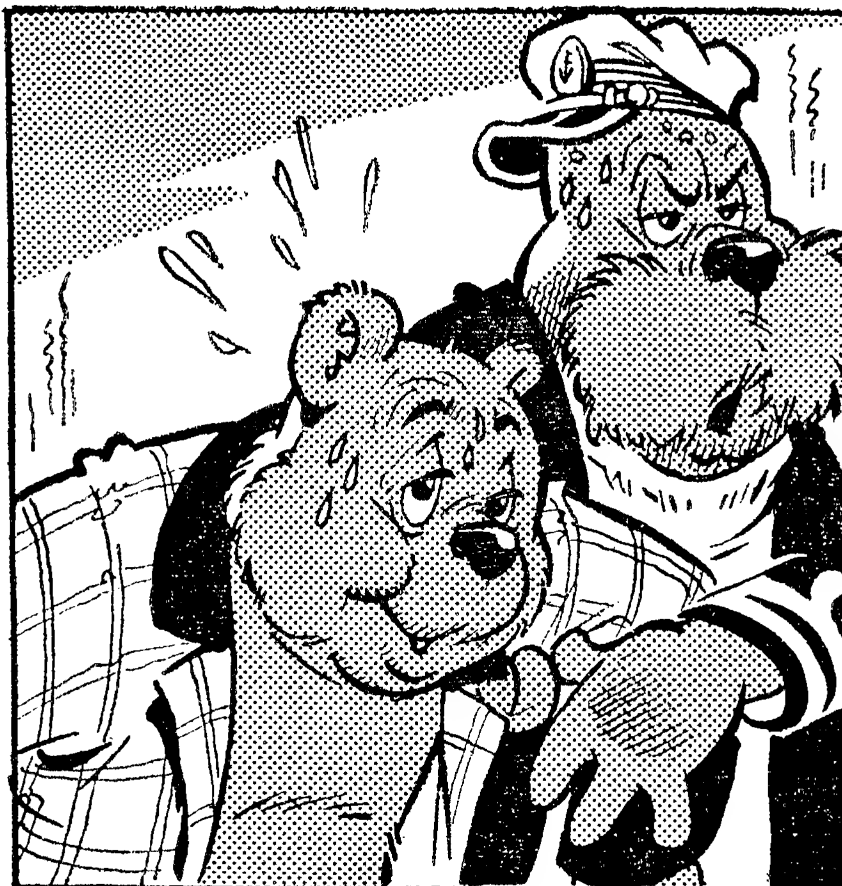
„Ga toch w-weg", prevelde heer Ollie. „Je sjtoojt.... stoort m-mijn geesjtesoog!"

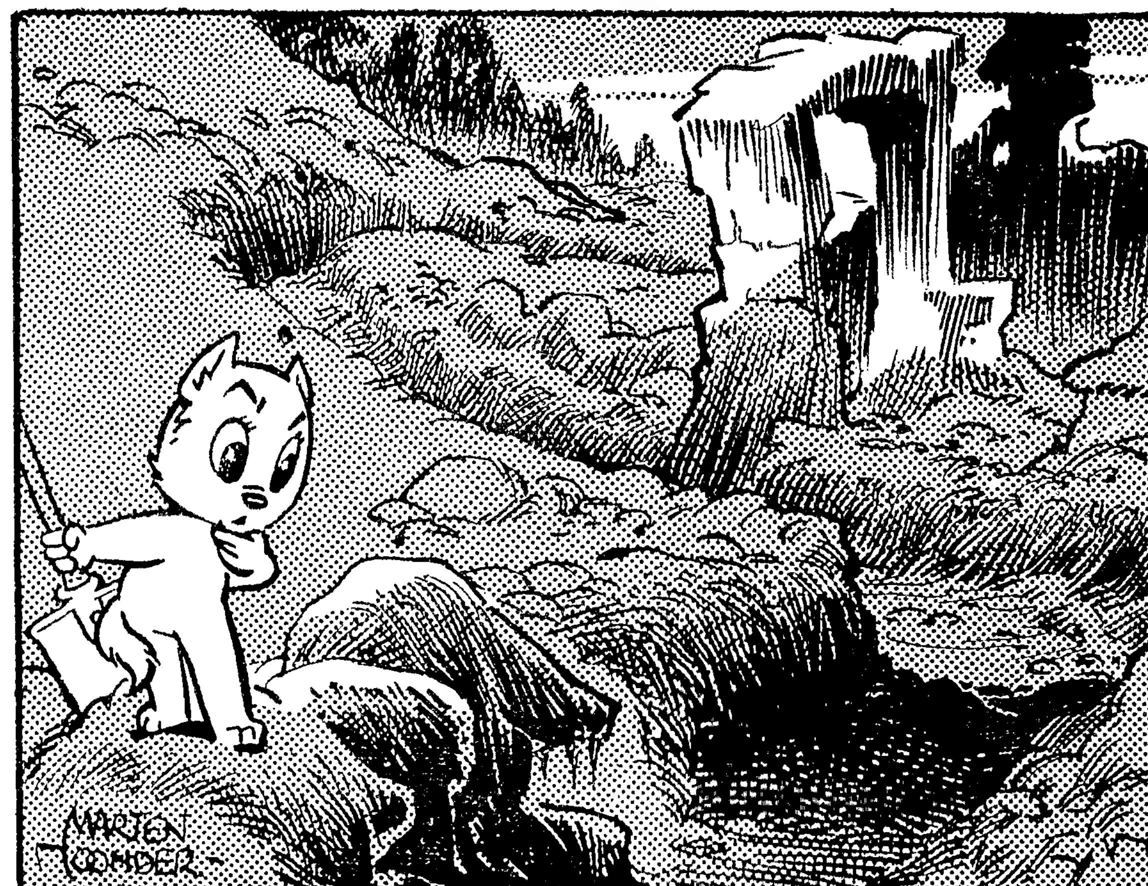
„Zo", sprak de gedaante. „Je hebt hem flink geraakt, Hompels. Maar ik kan je geen ongelijk geven, de zon droogt uit".

Met deze woorden zette hij de fles aan de mond en dronk klokkend.

Dit geluid nu bracht de verdroogde heer voor een kort ogenblik tot zichzelf. Plotseling herinnerde hij zich alles weer en met een ruk keerde hij zich naar de kistt die geopend achter hem stond. Een droge kreet ontsnapte hem toen hij de inhoud zag en geen wonder! Die bestond nog slechts uit twee flesjes Oude Troost — en dat was alles wat er van de eens zo rijke schat was overgebleven....

In het begin van de middag kon men aan de rand van de woestijn twee uitgeputte figuren zien voorttrekken, in de richting van de kust.

De eerste was heer Bommel, die een nagenoeg ledige kist aan het hengsel voortsleepte en de tweede was kapitein Wal Rus. Hij ondersteunde de geheel vervallen heer met een greep die het uiterste van zijn uitgebluste krachten vergde. Maar zijn geestkracht was nog ongebroken.

„Dat gaat een dure passage worden, Hobbel!” sprak hij hijgend.

„Geld”, prevelde heer Ollie, „speelt geen rol. Men moet er iets voor over hebben om zijn vrienden een schat te laten vinden.... Ook al is het maar een héél klein schatje.... Als U begrijpt, wat ik bedoel.... En mijn naam is Bommel!”

„Ook goed”, gromde de gezagvoerder. „Maar ik kan je niet volgen. Er zaten sleutels in die doos. Nu zitten er weer flessen in. Hoe doe je dat? Trouwens, ik heb trek in een slokje”.

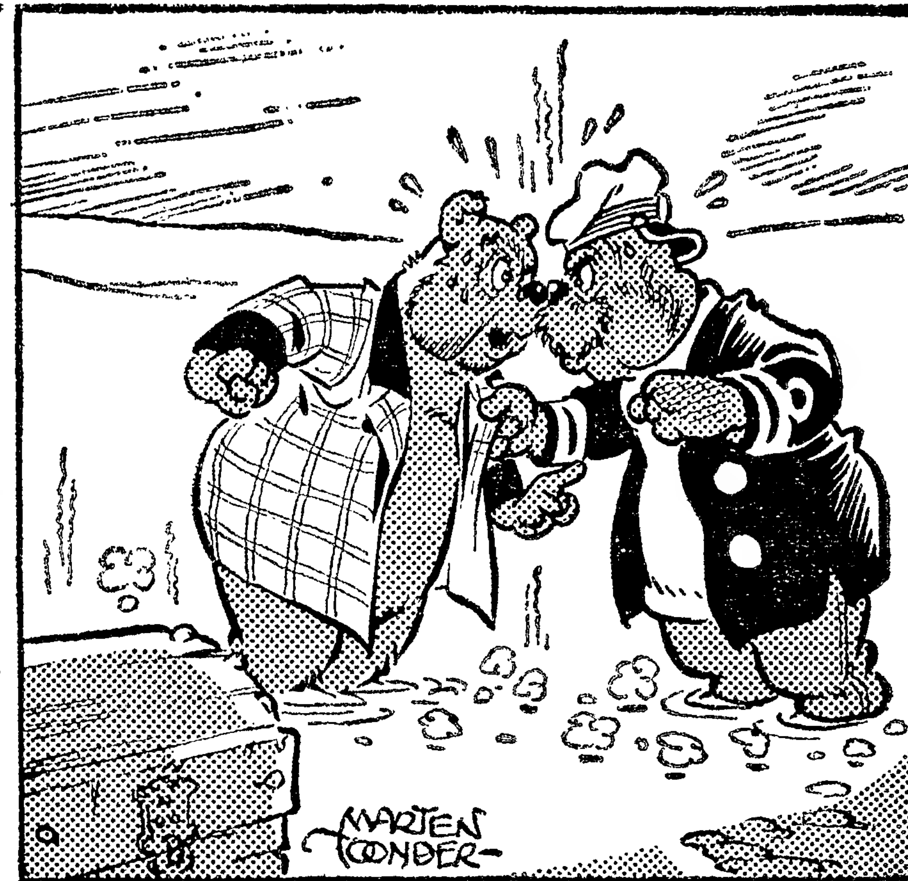
„Nee, nee”, hernam heer Bommel, terwijl er een mooie glimlach op zijn gelaat verscheen. „Nee, wat er nu nog inzit is voor de jonge vriend, hoor! En als hij al die tijd voor niets gegraven heeft, is ook een klein beetje voldoende. Om hem blij te maken, bedoel ik”.

Inderdaad had Tom Poes nog steeds de schat van Abold Wissel niet kunnen vinden. Hij had bijna het gehele terrein om de oude ruïne omgespit, doch nu stond hij er nogal moedeloos naar te kijken.

„Jammer van het werk”, dacht hij. „Ten slotte hoeft het geen schat te zijn; als ik maar een paar goudstukken vond zou het al voldoende wezen”.

Tom Poes keek wat betrokken naar zijn graafwerk, doch toen nam hij zijn schep weer op en ging opnieuw aan de slag.

„Deze richting is de enige, die ik nog niet gehad heb", dacht hij. „Als ik zo doorga kom ik bij het muurtje terecht, dat heer Ollie me een poosje geleden gewezen heeft. Wie weet; misschien had hij wel gelijk". Peinzend groef hij een poosje door, toen liet hij zijn spade zakken en fronste de wenkbrauwen.

„Vreemd eigenlijk, nu ik er over nadenk", mompelde hij. „Waarom zou heer Bommel me die plek gewezen hebben? Het leek wel alsof hij er een bedoeling mee had! Hm, nu ja, ik zal het wel merken als ik daar aan kom, — en anders vraag ik het hem als ik hem weer zie".

Het zag er echter niet naar uit dat dit spoedig zou zijn. Heer Ollie stond met knikkende knieën in een buitenlandse woestijn en voerde een woordenstrijd met kapitein Wal Rus.

„Afbjijven!" sprak hij met verdroogde stem. „Dit isj een schj.... schatkist.... en die isj voor Tom Poesj besjtemd!"

„Overgehaalde haringaal!'!' gromde de gezagvoerder. „Ondermaatse schriep!! Ik weet, dat je nog Oude Troost in dat kistje hebt! Mijn tong hangt als een leren lap op mijn vestje en jij bent te vrekkig om eens uit te schenken, huh?"

Hij deed een onzekere stap naar de kist toe, doch nu trad heer Bommel hem in de weg om zijn schat te beschermen. Zo stonden de woestijnreizigers nu neus aan neus, terwijl ze dreigende rooddoorlopen blikken wisselden.

Helaas, hoe moet die aflopen?

Het is toch vreselijk waartoe het bezit van een schat leiden kan....

Toen de avond viel zonder dat de kapitein aan boord terugkeerde, werd de stuurman ongerust.

„De ouwe is nu al twee dagen voort", sprak hij tot zichzelf. „Met de passagiers de wal op, ik ken dat. Zich vertreden en de stuurman met de verantwoordelijkheid laten zitten. Maar dit wordt me te mal hoor!"

Met deze gedachte verzamelde hij enige schepelingen en begaf zich aan het hoofd daarvan landinwaarts.

Het duurde enige tijd voordat de voetsporen van de gezagvoerder gevonden waren. De maan stond dan ook al aan de hemel en de kilte van de nacht daalde reeds over het vreugdeloze landschap toen het wakkere groepje zich met een ferme pas door de woestijn bewoog.

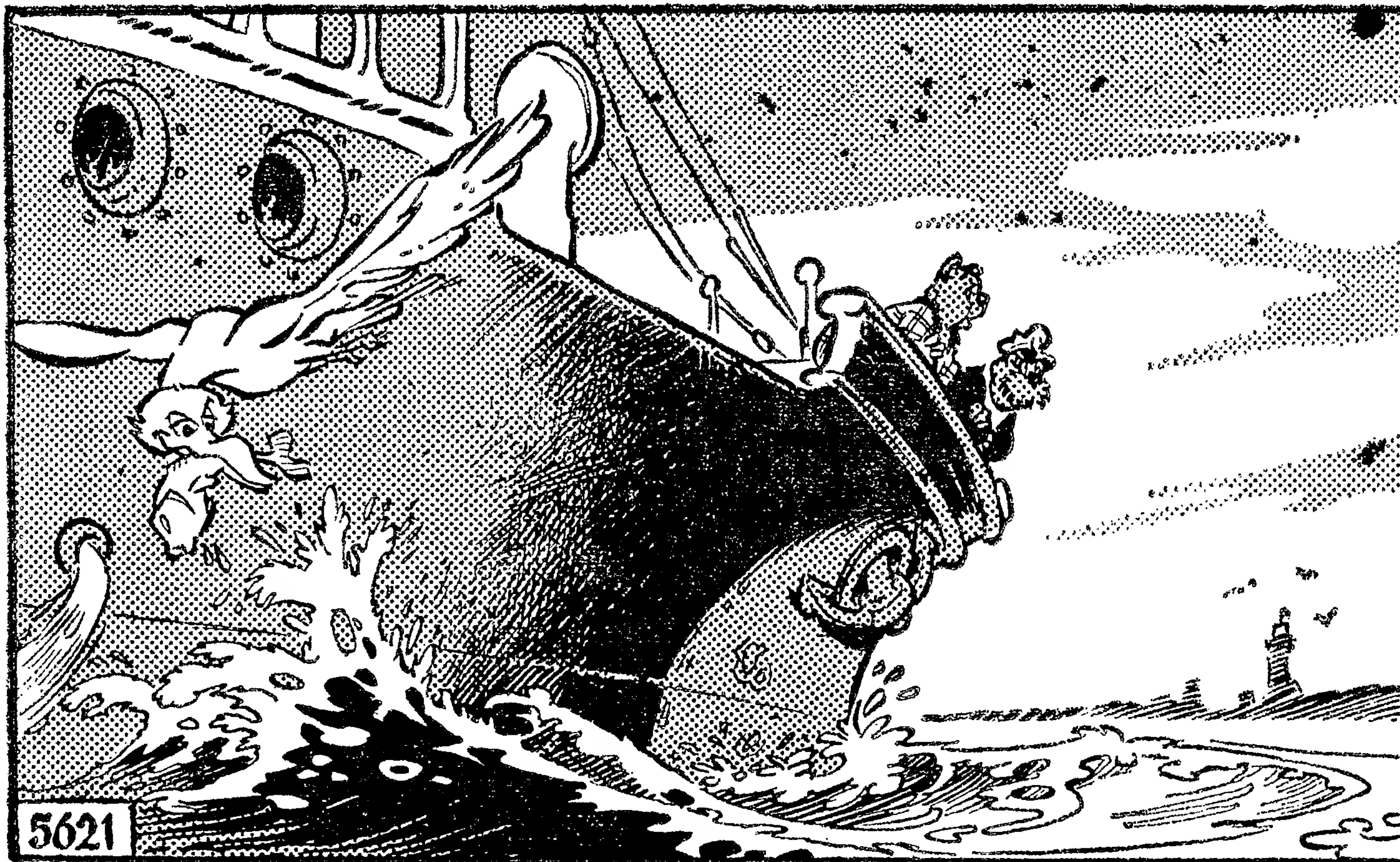
„Wat een lol", mopperde de bootsman. „Heb je ooit zo'n kale boel gezien? Je vraagt je af, waar zo'n kapitein zin in heeft gehad!"

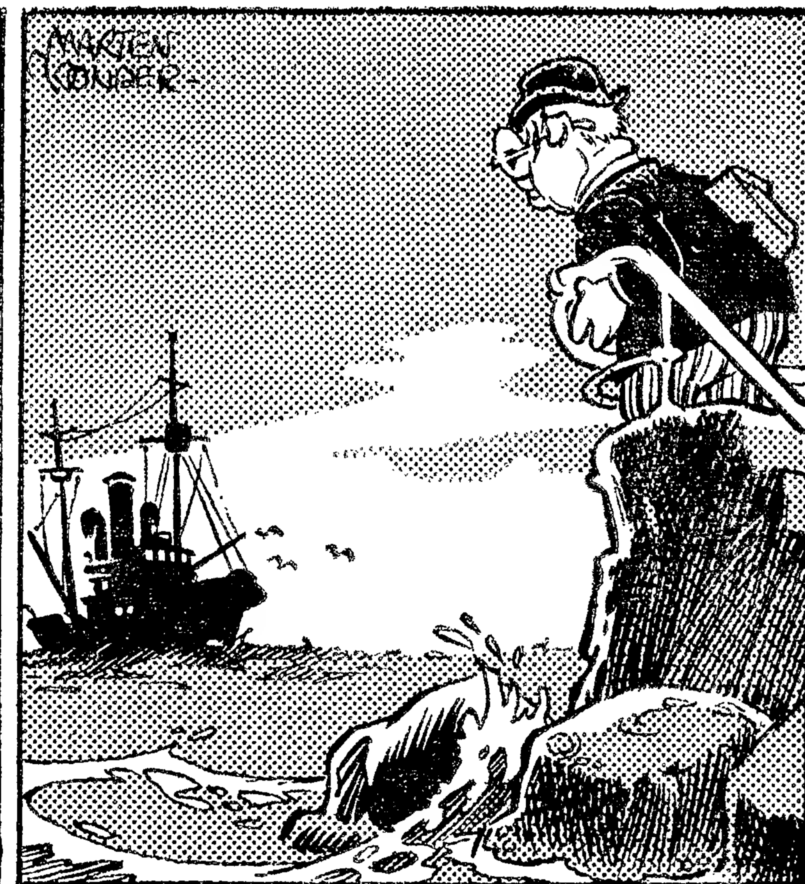
„Ja, ja", gaf de stuurman toe, „dit is geen vertreden meer. Hij moet in het ongerede zijn geraakt. De koers kwijt, je weet wel. Zie je die vogels daar, boots?"

„Vinkies", stelde de ander vast; doch zijn meerdere schudde het hoofd.

„Gieren", verklaarde hij. „Die vliegen altijd boven de ellende. Daar achter die heuvel ligt de ouwe met averij; let op mijn woorden".

Hij beklom de zandhoop vol verwachting en die werd niet teleurgesteld. Uitgeput door twist en ontberingen lagen heer Ollie en Wal Rus daar roerloos in het dorre zand en ze kwamen zelfs niet uit hun verdoving bij toen ze zorgzaam werden opgeraapt en weggedragen; terug naar het schip.

Op een late middag in de herfst naderde het goede schip Albatros de kust van het vaderland weer.

„Het was een zware reis", sprak heer Bommel peinzend. „Mijn gezondheid heeft ernstig geleden, dat voel ik. Vochtgebrek, teveel zonneschijn en ruwe bheandeling hebben me achteruit gezet. Maar toch is het wonderlijk, wat een heer met een teer gestel allemaal verdragen kan wanneer hij wordt gesteund door een mooi ideaal!"

„Brabbelpraat", zei kapitein Wal Rus. „Vochtgebrek; mooi ideaal, mijn pet! Zeg liever, dat je te schrieperig was om een drupje te schenken daar in die overgehaalde woestijn. Maar ik wil niet haatdragend zijn. Je kan je vrekkigheid goedmaken door een ruime passage te betalen. Ik heb twee dagen verspeeld door achter je flessendoos aan te draven, Stoppel!"

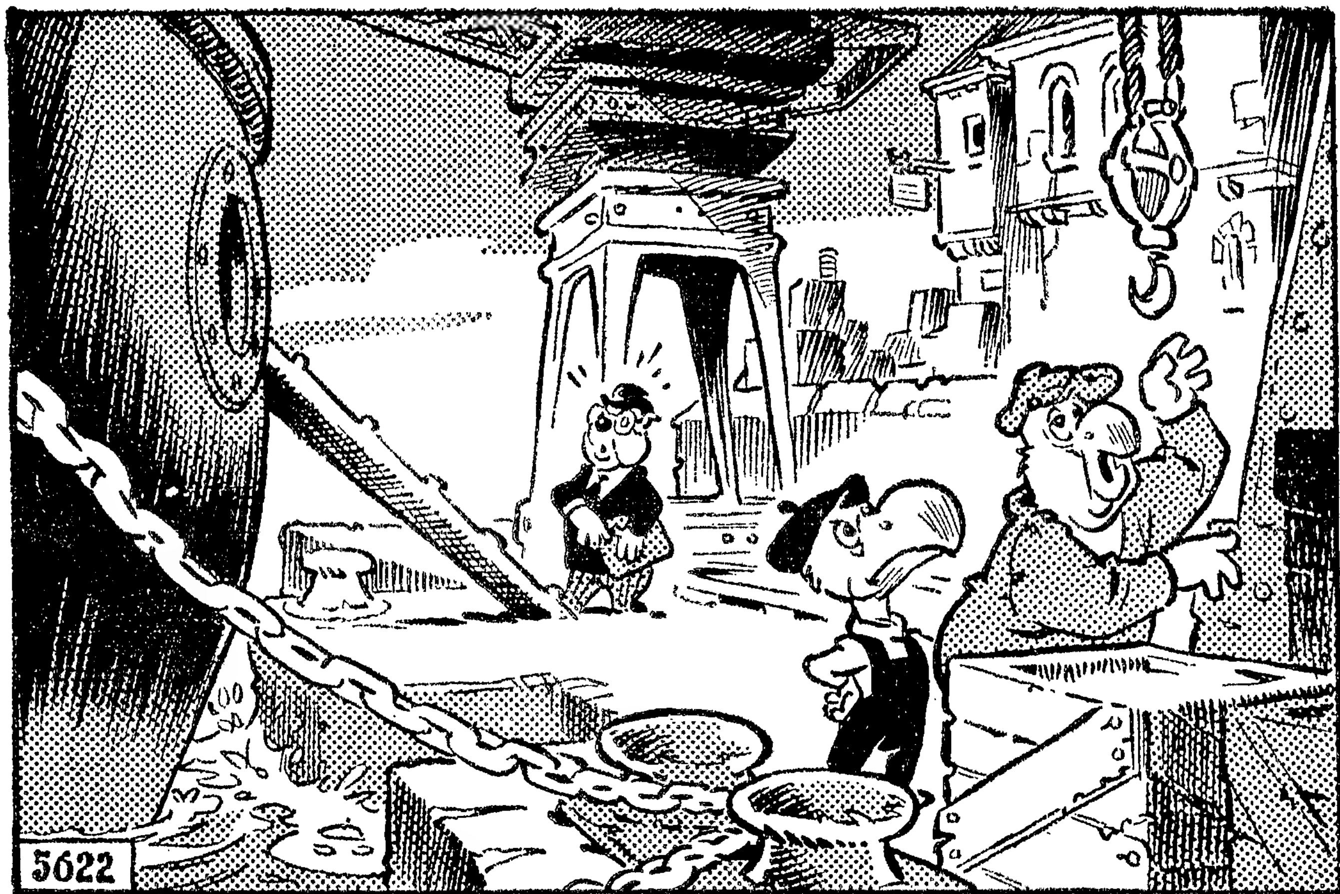
„Bommel!" verbeterde heer Ollie. Hij greep zijn portefeuille en onttrok er een bundel bankbiljetten aan.

„Vrekkig", hernam hij waardig, „ben ik niet. Geld speelt voor mij geen rol, dat moest U weten. Maar wanneer ik bezig ben een schat te begraven moet men hem niet opdrinken, als U begrijpt wat ik bedoel! Daar kan ik niet tegen".

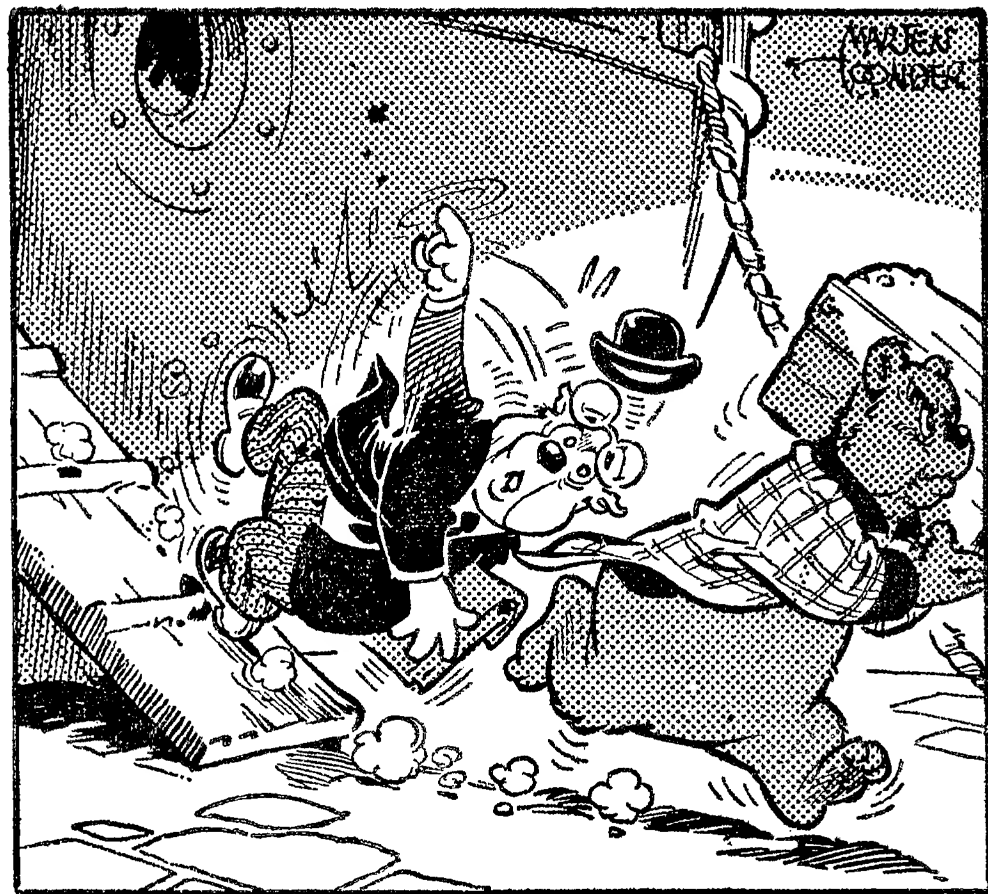
De gezagvoerder wierp een blik op de biljetten en frommelde ze snuivend in zijn zak.

„Goed" gromde hij. „We praten er niet meer over. Maar je bent de droogste landgarnaal, die ik ooit met Oude Troost heb zien scharrelen. Trouwens, ik ben benieuwd of je je doos ooit gaaf aan land krijgt. Ze zijn hier scherp in die dingen".

Mm, dat was waar. Op het havenhoofd had reeds een ambtenaar eerste klasse post gevat om de hand te houden aan de invoerrechten en accijnzen die het binnenlopende vaartuig verschuldigd zou zijn.

De Albatros meerde aan de kade; er werd een loopplank uitgelegd en terwijl de ambtenaar eerste klasse Dorknoper voorwaarts trad om zijn plicht te doen, kwam heer Bommel beladen uit zijn hut.

„Er is weinig meer over van mijn schat", sprak hij, wat terneergeslagen. „Maar het gaat niet om de grootte; het is het gebaar, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik ga hem nu vlug begraven, voordat het te laat is!"

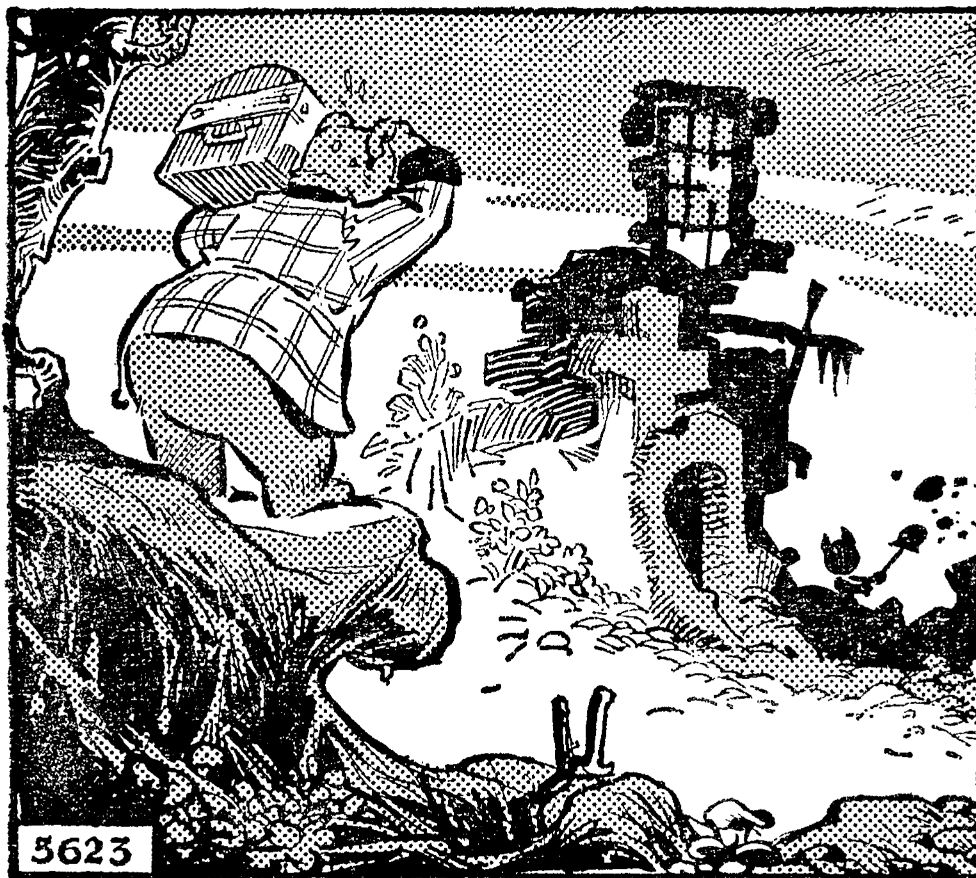
„Dan moet je overgehaald vlug zijn, Hompel!" zei de gezagvoerder. „Daar komen de accijnzen al aan; die zijn niet soepel als het om jouw soort schat gaat".

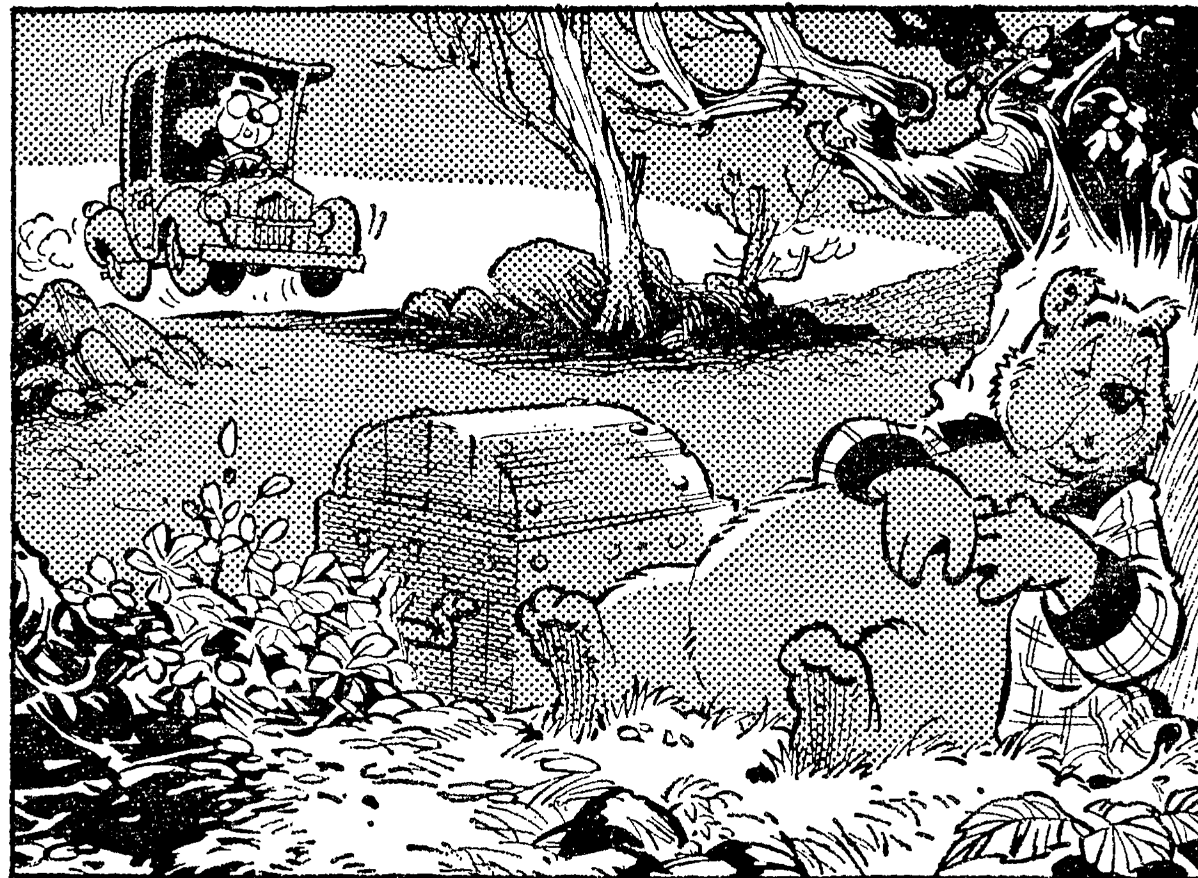
Hij wees naar de beambte, die voorzichtig een voet op de wankele plank zette en heer Ollie verbleekte. Het drong tot hem door, dat hij na alle geleden ontberingen nog niet aan het eind van de moeilijkheden was.

„Maar dat is te gek!" prevelde hij met dunne mond. „Men kan een heer die met een mooi plan bezig is, niet blijven tegenhouden! Het wordt tijd, dat men de kracht van een Bommel leert kennen!"

Na deze woorden mompelde hij een afscheidsgroet en snelde verbeten de loopplank af.

„Een ogenblikje", sprak de heer Dorknoper nog, maar de vastberaden heer stiet hem onzacht met een hoek van de kist terzijde en zette het op een lopen.

Tegen het vallen van de avond kwam heer Ollie bij de ruïne van Abold Wissel aan. De bouwval stond er nog net zoals hij hem verlaten had, alleen de omringende bomen waren wat kaler geworden en de grond er omheen was geheel omgegraven. In het gele licht van de schemering tekende de gestalte van Tom Poes zich, al spittend, duidelijk af.

„Gelukkig", mompelde heer Ollie. „Het ziet er naar uit, dat hij nog niet gezocht heeft op de plek waar ik de schat begraven heb.

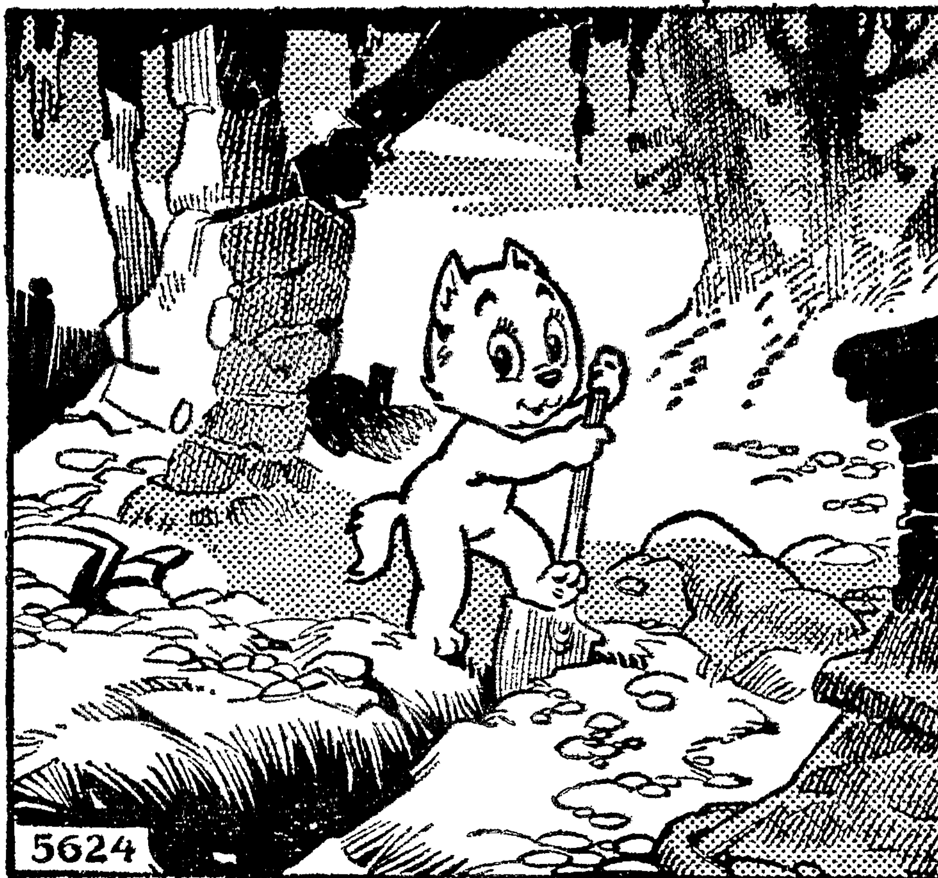
Ik bedoel, waar ik de schat begraven zal, als men begrijpt, wat ik bedoel. Ik zal nu rustig wachten tot hij gaat slapen; dan stop ik de kist in de grond, zodat hij hem morgen vinden kan. Dat zal mooi voor hem zijn, al is het ook weinig wat er in zit".

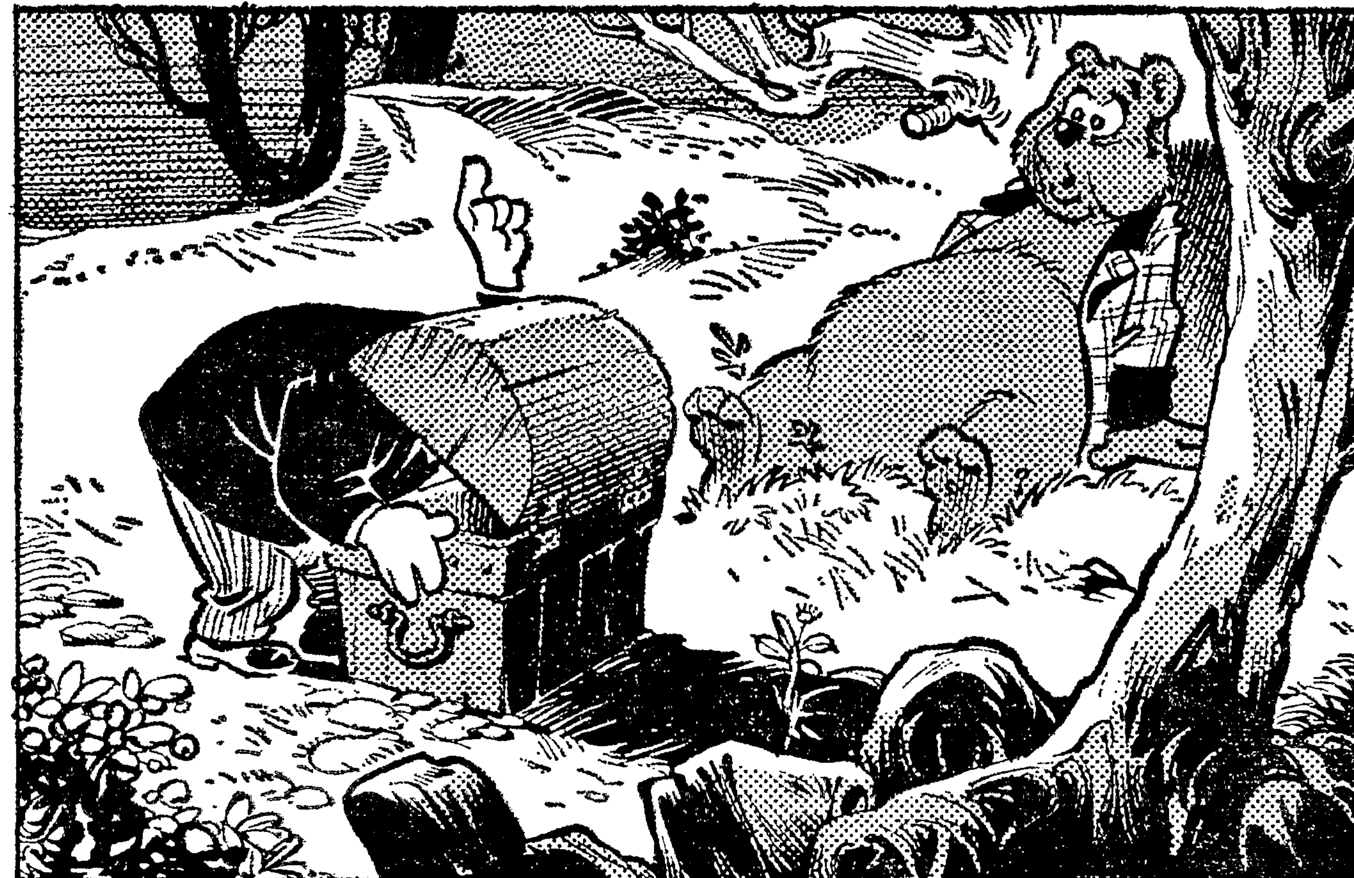
Met deze gedachte sloot hij de ogen om zich een ogenblik te ontspannen, terwijl de duisternis inviel.

Doch hij had buiten de heer Dorknoper gerekend. Men kan een ambtenaar eerste klasse nu eenmaal niet ongestraft onder de voet lopen en het mag dan ook geen verwondering wekken, dat de ijverige beambte al spoedig ter plaatse verscheen.

Nadat hij zijn automobiel netjes geparkeerd had, steeg deze uit en trad op de rustende heer toe om een nadere blik op diens bagage te werpen.

„Het verdachte gedrag van de eigenaar duidt op het smokkelen van contrabande", zo sprak hij tot zichzelf. „We zullen zien of het hier een overtreding van artikel 94 of van 94a betreft. Ik voor mij houdt het op het eerste".

Tom Poes werkte ijverig door, ook toen de schemering al begon te vallen.

„Dit is de plek, die heer Ollie mij een tijdje geleden gewezen heeft”, dacht hij. „Vreemd, de aarde is hier los; hier is al vóór mij gegraven! Ik zal nog even doorzetten, dan ontdek ik wel wat er aan de hand is. Hm, ik vraag me af, of heer Bommel er meer van weet; als ik hem zie, zal ik het er toch eens met hem over hebben.

Maar misschien interesseert de schat hem niet meer; hij is nooit meer langs gekomen”.

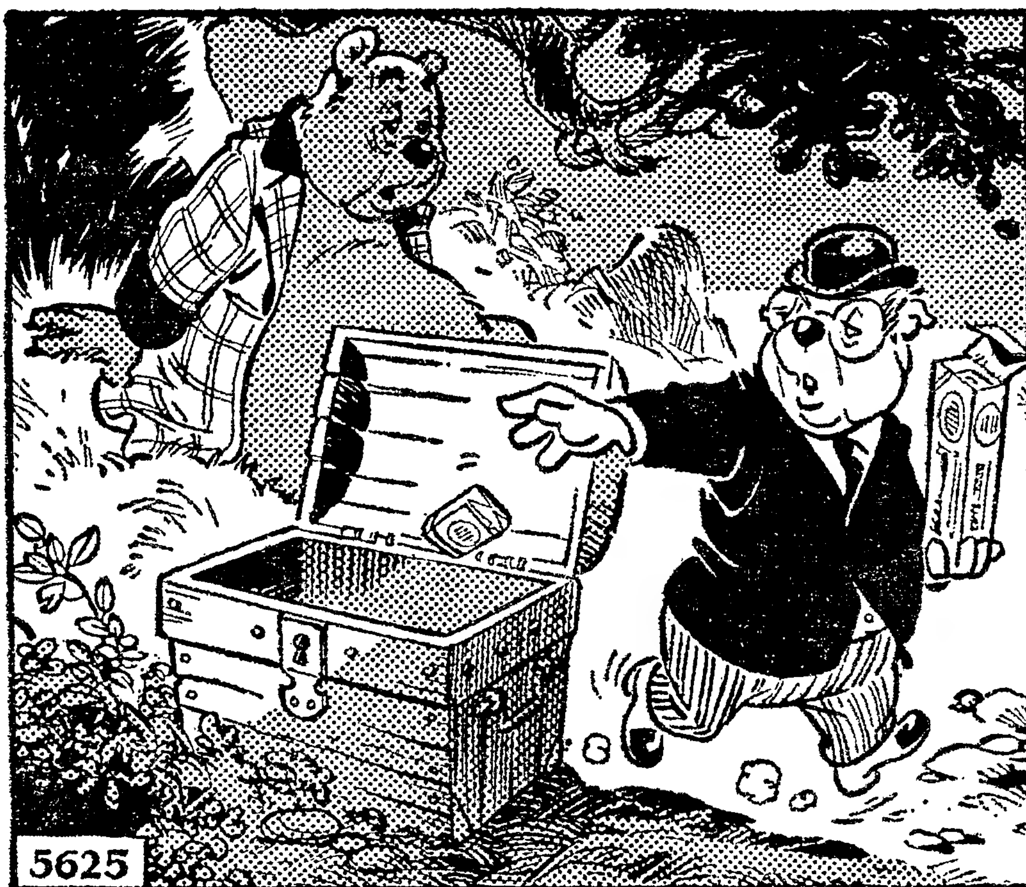
Tom Poes vergiste zich echter. Heer Ollie had nog steeds een grote belangstelling voor de schat en die was zijn eerste gedachte toen hij door een knarsend geluid wakker schrok. Hij schoot overeind en richtte zijn onthutste blik op de ambtenaar Dorknoper, die zich over de kist boog.

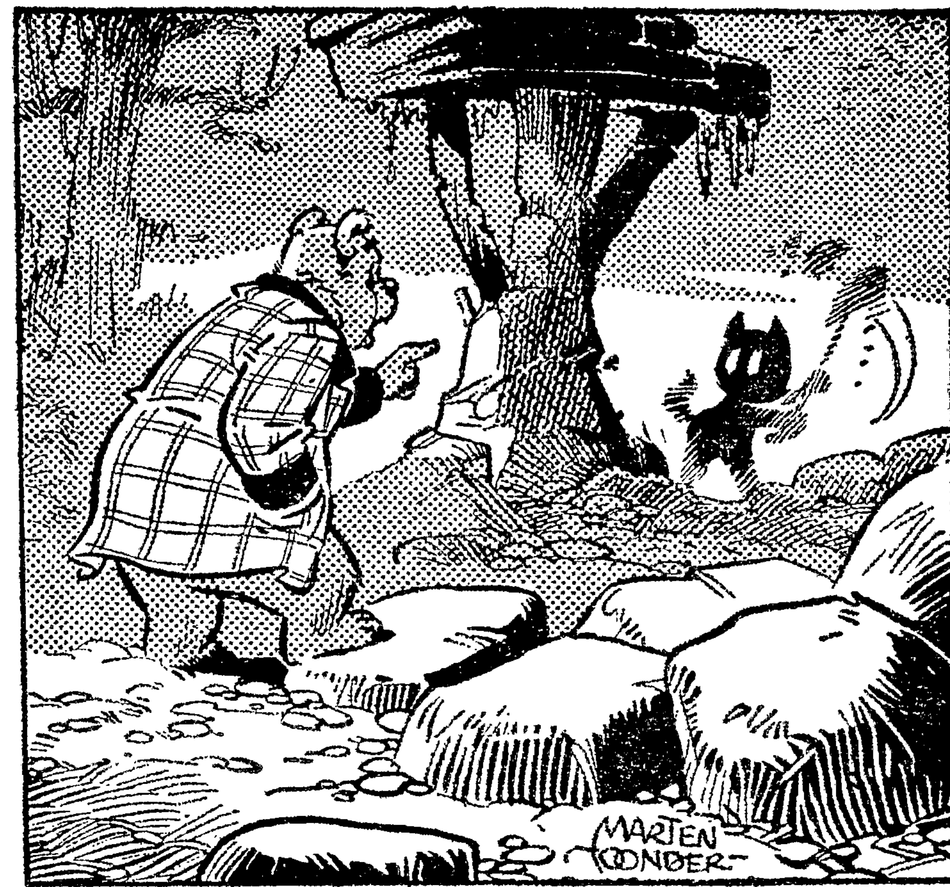
„Wat betekent dat?” vroeg hij met schrille stem. „Wat doet u daar, bedoel ik?”

„Controleren”, sprak de beambte dof uit het houtwerk. „Ik constateer hier een overtreding van artikel 94; net als ik reeds dacht. Smokkel van contrabande!”

Met deze woorden richtte hij zich op en stak beschuldigend een slof sigaretten omhoog.

„Vreemd”, hernam hij. „Ik begrijp niet waarom u hier zo'n ernstige ontduiking van maakt. En dan nog wel verpakt in zo'n onhandzame kist. U had dit beter normaal kunnen aangeven; wij zijn de kwaadsten niet, geloof me”.

De heer Dorknoper wierp een blik op de slof sigaretten en schudde het hoofd.

„Ik begrijp u niet", verklaarde hij. „Waarom doet u zo'n moeite om zo'n kleinigheid van een schip af te smokkelen? Eerlijk aangeven is de juiste weg, meneer Bommel, geloof me! Ik wil hier verder geen werk van maken, twintig sigaretten moogt u houden; de rest van de contrabande wordt in beslag genomen. Goede avond!"

Zo sprekende wierp hij achteloos een pakje in de openstaande kist en begaf zich toen naar zijn voertuig om huiswaarts te keren. Heer Ollie keek de auto verslagen na.

„Mijn schatkist", mompelde hij gebroken. „Gevuld met twintig slechte sigaretten. Daarvoor heb ik honger en dorst geleden en mijn jong leven gewaagd. Ach, hoe moeilijk is het leven van een heer die een schat wil begraven om een ander gelukkig te maken. . . ."

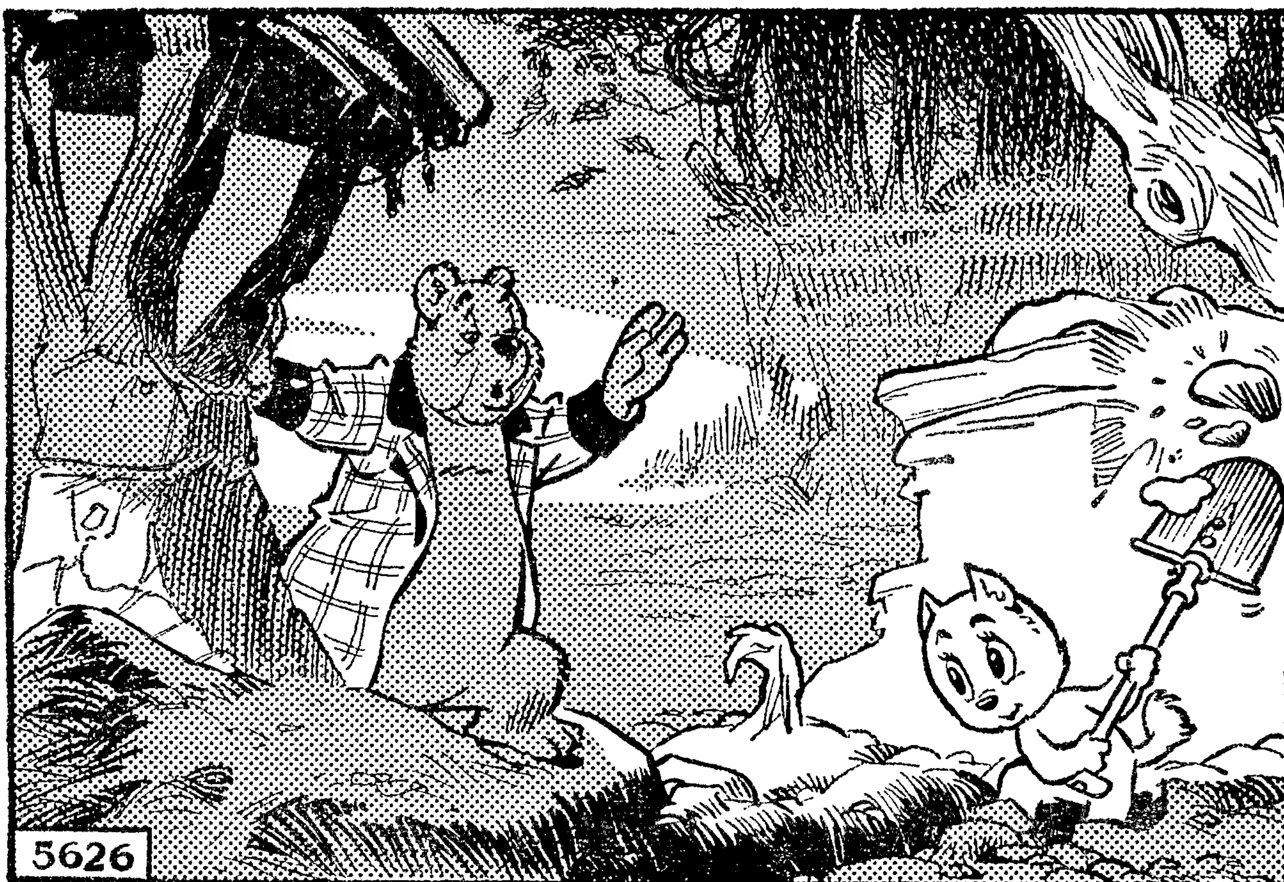
Hij stak de handen in de zakken en slofte met gebogen hoofd naar de ruïne waar Tom Poes nog steeds aan het graven was.

Enige tijd sloeg hij deze bezigheid droevig gade; toen trad hij uit de schaduwen te voorschijn en groette met doffe stem.

„Heer Ollie" riep Tom Poes uit. „Goed, dat u er bent. Ik wilde juist eens vragen wat er eigenlijk met deze plek aan de hand is".

„Niets, jonge vriend", mompelde heer Bommel. „Er is niets op die plek. Er bestaan geen schatten meer en al je gegraaf leidt tot niets dan wat sigaretten, als je begrijpt wat ik bedoel".

„Nee", zei Tom Poes, „dat begrijp ik niet. En deze plaats is echt wel veelbelovend, hoor. Er is al eens gegraven!"

„Deze plek is al vaker omgespit", zei Tom Poes. „De aarde is hier zacht. Dat kan alleen maar twee dingen betekenen: Iemand heeft hier een schat begraven; of...."

„Ja, ja", zei de heer Bommel droevig, „dat is ook zo. Een heel mooie schat was het".

„Of iemand is mij voor geweest", vervolgde Tom Poes. „En dan is de schat dus weg".

„Gelijk heb je", gaf heer Ollie zuchtend toe. „De schat, die ik daar.... die daar lag, is er uit gehaald! En nu is hij bijna op. Zó gaat het".

Tom Poes liet zijn spade even zinken en fronste de wenkbrauwen. „U schijnt er heel wat van te weten", zei hij een beetje achterdochtig. „Hebt u hem zelf soms opgegraven?"

„O nee!" riep heer Bommel uit. „Een heer van mijn stand doet dat niet; die begraaft alleen maar, als je begrijpt wat ik bedoel".

„Dat dacht ik ook al", hernam Tom Poes gerustgesteld en hij begon ijverig verder te spitten. Heer Ollie kon dat echter moeilijk aanzien en met verheffing van stem hernam hij:

„Je kunt werkelijk beter ophouden, jonge vriend. Ik bedoel; er bestaan geen begraven schatten meer. Trouwens, wat is eigenlijk een schat? Voor de een Oude Troost, voor de ander sleutels en voor een ambtenaar smokkelwaar. Heus, je kunt beter berusten".

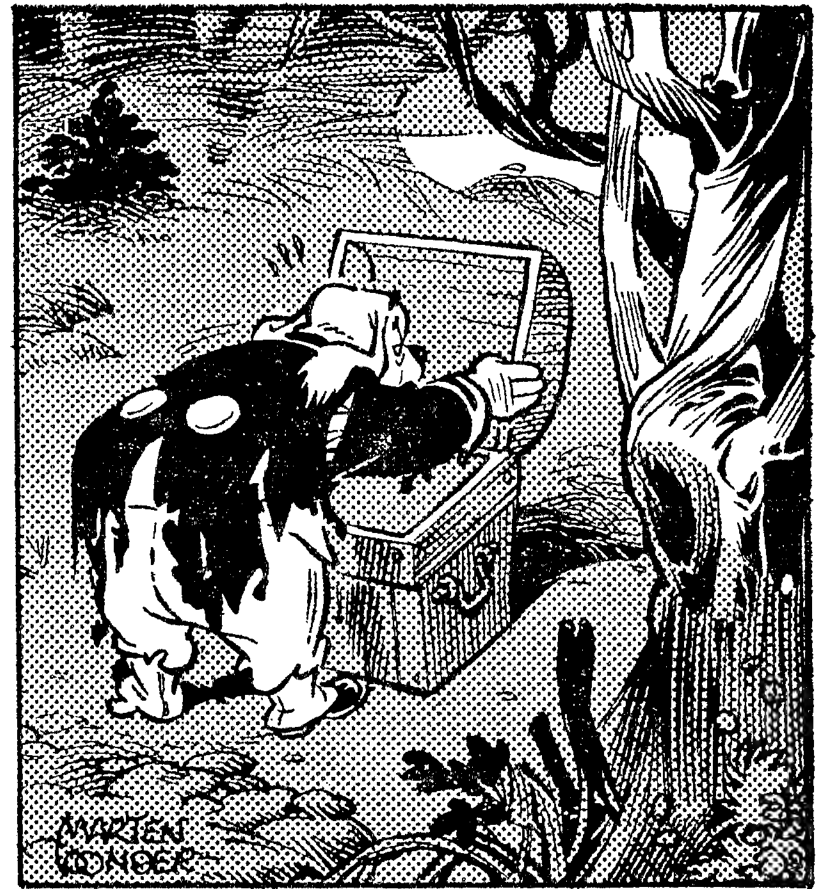
Tom Poes luisterde echter al lang niet meer.

„Degene, die hier gezocht heeft is niet diep genoeg gegaan", sprak hij tot zichzelf. „Hieronder klinkt het hol! Daar ligt iets!"

Hij schepte driftig verder en het vallen van de aardkluiten overstemde het kraken van takken op de achtergrond.

Het werd snel donkerder in het woud. De kille herfst blies klagend door de takken, nevelslierten en dorre bladeren met zich voerend — en temidden hiervan bewoog Joost zich mompelend en handenwringend over het bospad. Zijn jaspanden waren gescheurd en ook overigens was het duidelijk, dat de eens zo keurige bediende zichzelf ernstig verwaarloosde. Geen wonder. In plaats van zich aan zijn plicht te wijden, waarde hij dagelijks in deze omgeving rond, zoekende naar zijn verloren schat.

„De herinneringen zijn te sterk", kon men de verscheurde knecht horen mompelen. „Voor mij is geen rust meer weggelegd, als men mij toestaat. Ach, al vond ik maar een kleinigheid; een klein souvenir! Wat zou dat mooi zijn!"

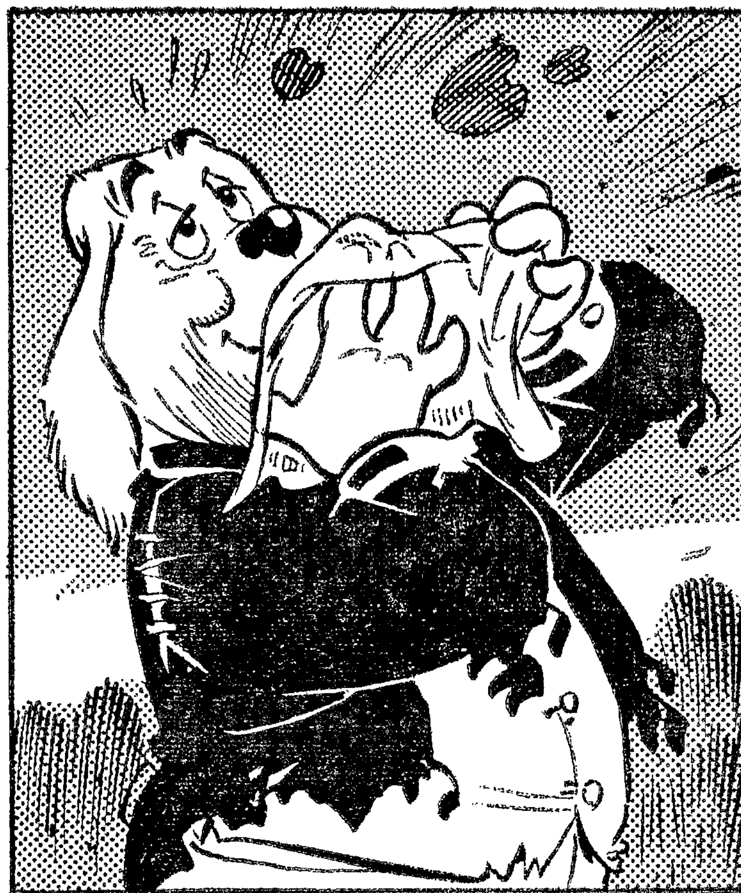
Op dat moment bereikte hij een plek waar het pad zich verwijdde en zijn blik viel op een kist die daar verlaten in het bleke maanlicht stond. Een gesmoorde uitroep ontsnapte hem terwijl hij zich met wapperende flarden voorwaarts haastte.

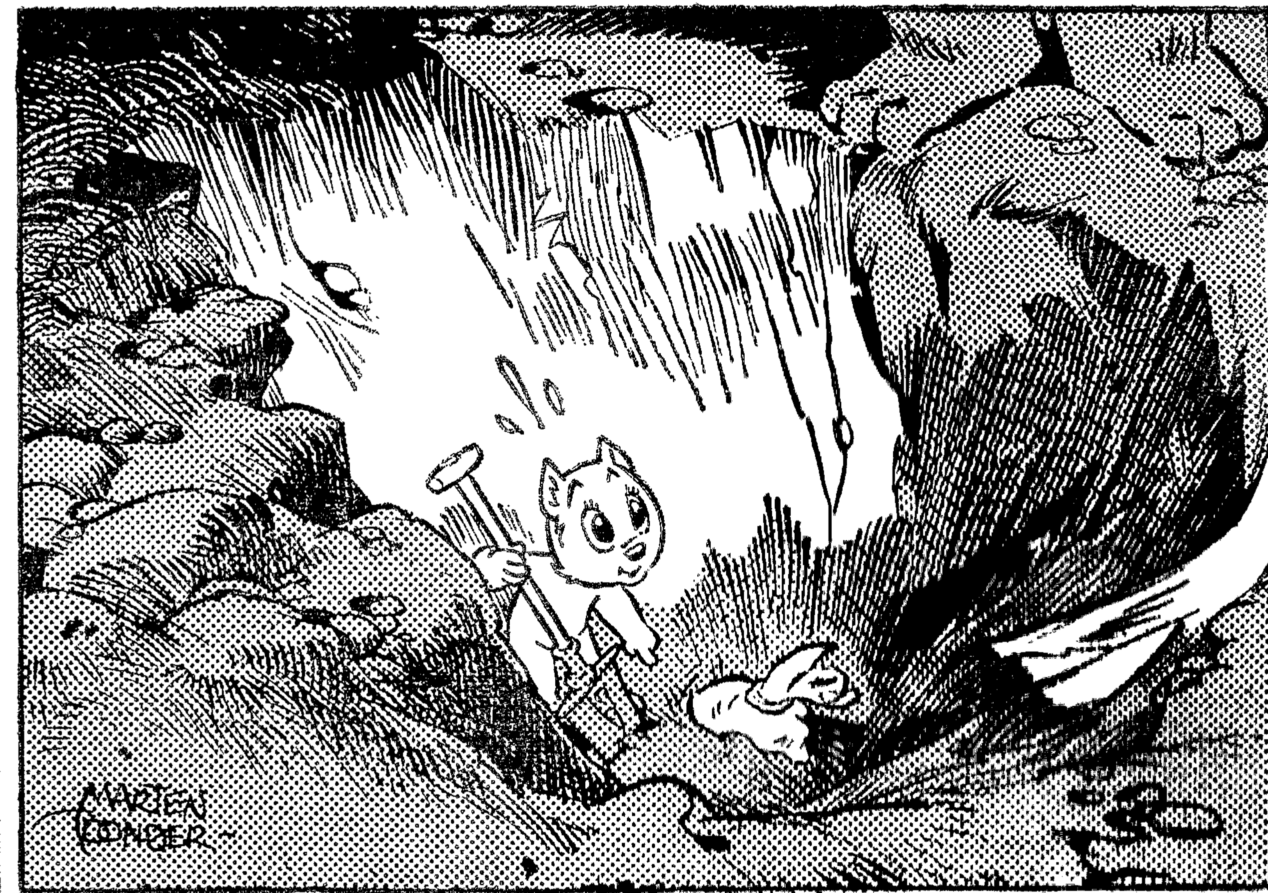
„Maar dat is...." zo riep hij uit. „dat is toch.... Ach nee, het zou te veel wezen, als ik zo vrij mag zijn. Maar toch...."

Koortsachtig rukte hij het deksel open en staarde enige ogenblikken verwezen in het inwendige, dat zo te zien leeg was.

Doch toen verscheen er een bevende glimlach om zijn mondhoeken en hij bukte zich om iets van de bodem op te rapen....

De bediende Joost richtte zich op en staarde met verwezen trekken naar het voorwerp dat hij in de kist had gevonden. Het was een dun lapje textiel.

„Dit is. . . .” fluisterde hij, „dit is het sluiertje, dat zij placht te dragen! Maar waar is ze zelf?”

Hij wierp een gejaagde blik in het rond. De nevels trokken schimmig over het bospad en de bomen bogen zich kreunend in de wind die door de kale takken floot; doch verder bewoog er zich niets in de kale omgeving.

„Ach nee”, hernam de knecht het hoofd schuddend. „Dat is voor mij niet weggelegd. Ze is vertrokken, het is te begrijpen. En dit heeft ze voor mij achtergelaten — als een klein souvenir. . . .”

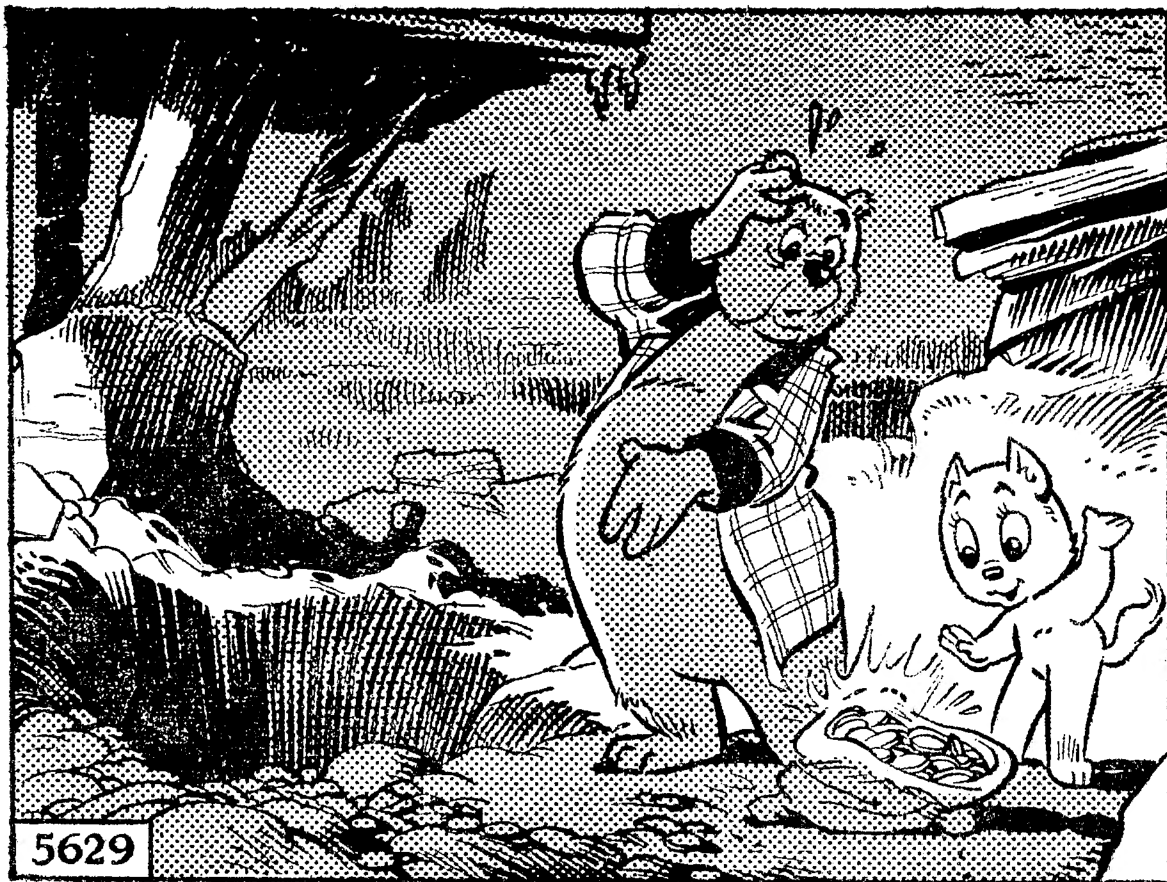
Zo sprekende bracht hij het doekje eerbiedig aan de lippen terwijl een zachte glimlach zijn gelaat plooide.

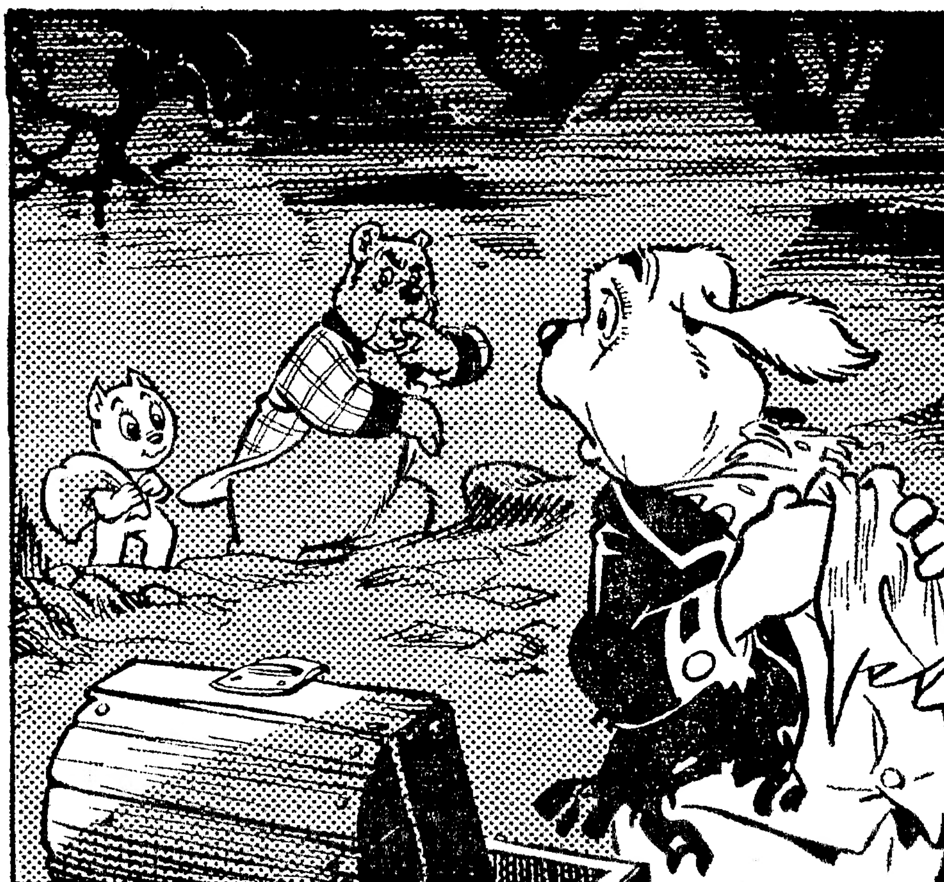
„Wat een fijn gebaar”, lispelde hij, „en zo gevoelig! De schat. . . . als ik zo vrij mag wezen. . . .”

„De schat!” riep Tom Poes, die niet ver vandaar op de bodem van een zeer diepe kuil stond. „Ziet u wel, dat het goed was om nog een eindje verder te graven?”

Heer Bommel boog zich voorover en keek verbluft naar het samengebonden bovendeel van een lederen zak, die boven de aarde uitstak.

„Een schat!” mompelde hij. „Hoe kan dat; als iemand begrijpt wat ik bedoel?”

Tom Poes groef de buidel uit de grond en klom er snel mee naar boven. Daar maakte hij het koord los, zodat de inhoud zichtbaar werd.

„Goudstukken!” riep hij blij. „Heel veel, ziet u wel? Meer dan honderd, wed ik!”

Heer Bommel slikte moeilijk. Het viel hem niet mee om deze wending te verwerken en hij verviel dan ook tot een verward gemompel.

„Een schat”, prevelde hij. „Ik bedoel; onder mijn schat lag een schat. Al dat graven was voor niets!”

„Toch wel!” zei Tom Poes. „Als ik niet gegraven had, had ik de schat niet gevonden, waar of niet? Nu ben ik rijk! Ik kan mijn huis laten opknappen — en dan blijft er nog genoeg over om iets leuks mee te doen”.

Zo sprekende had hij de buidel over zijn schouder genomen en liep achter heer Ollie aan naar het bospad waar de kist stond.

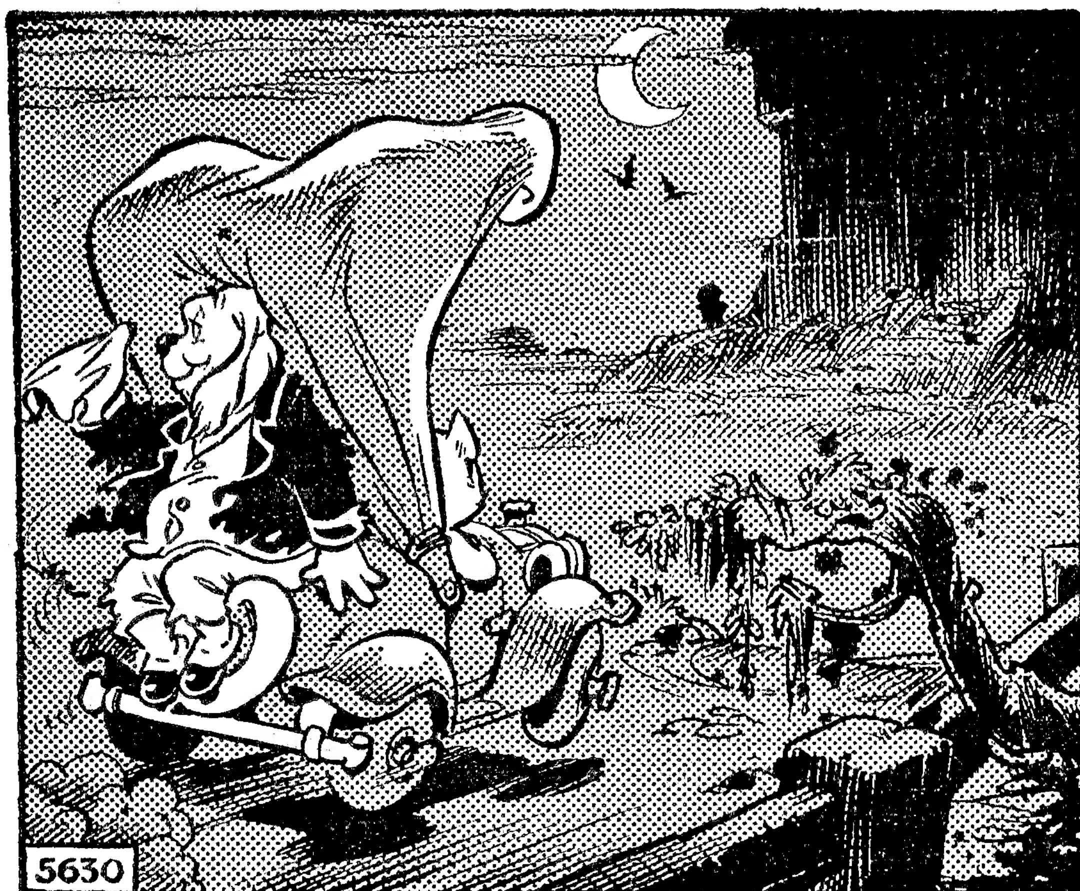
De bedienden Joost hoorde hen naderen en hij frommelde haastig het sluiertje in elkander.

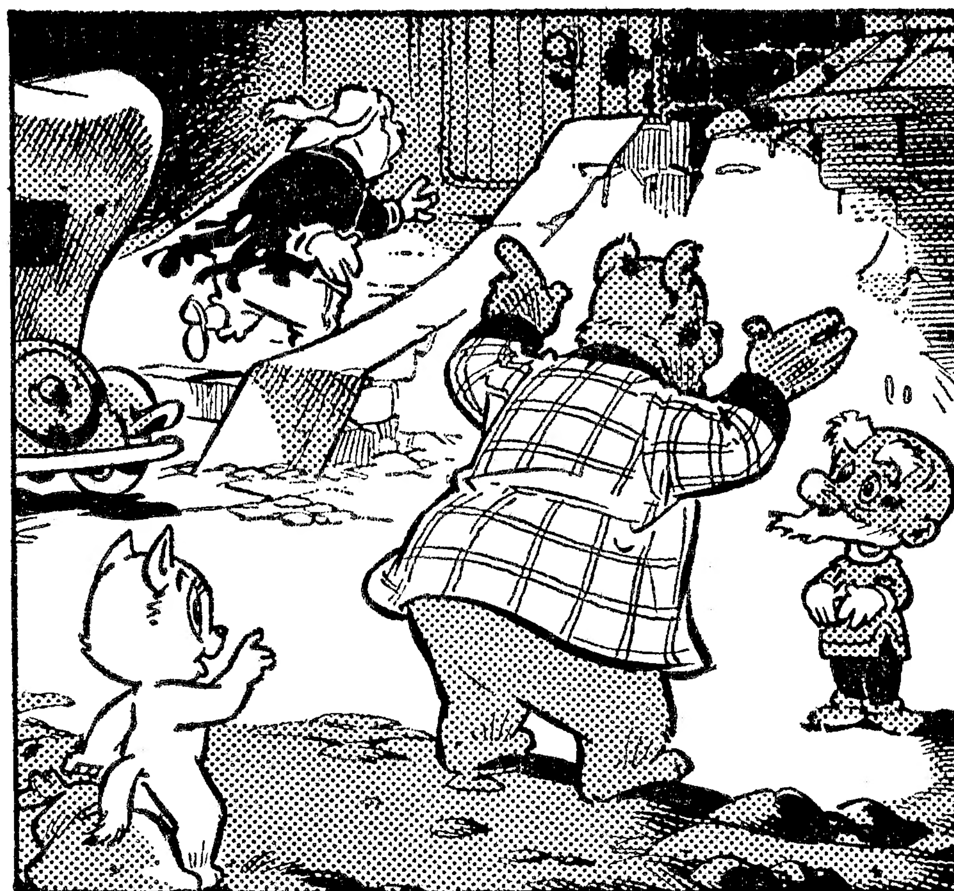
„Joost!” riep Heer Bommel uit. „Wat zie je er uit. Wat doe jij hier?”

„Ik.... ik m-maakte een k-kleine wandeling”, stamelde de knecht verward. „En toen vond ik de kist weer. Maar die is nu gelukkig leeg. Ze is dus ontkomen, met Uw welnemen....”

Heer Dllie wilde toornig uitvallen om hem op het ongepaste van zijn woorden te wijzen, maar Joost was hem voor.

„Wenst u met de Oude Schicht naar huis te gaan?” vroeg hij. „Die staat hier in de struiken, als ik zo vrij mag wezen”.

De tocht naar Bommelstein verliep in diep stilzwijgen. Tom Poes zat te bedenken wat hij allemaal zou kunnen doen met de goudstukken, die hij opgegraven had; heer Bommel trachtte de gebeurtenissen van de afgelopen weken te verwerken en Joost zat glimlachend naar het sluiertje te staren dat hij liet wapperen in de nachtwind.

Toen het voertuig tot stilstand gekomen was sprong de bediende van het reservewiel af en haastte zich naar binnen om snel een maaltijd te gaan bereiden. Want hij was eerlijk van plan om zijn leven te beteren.

Heer Ollie wendde zich echter tot de bezoeker, die hem in de schaduwen van het bouwwerk had opgewacht.

„Kwetal!" riep hij uit. „Wil je mij spreken?"

„Ja", gaf het ventje toe. „Over uw bestelling, u weet wel. Die was wat vormloos; hij paste niet precies in mijn denkraampje. En daarom wil ik weten of de schat naar genoegen was".

„Ja", zei heer Bommel. „Ik heb er veel over nagedacht en ik kan zeggen, dat hij héél leerzaam was. Want ik kan nu, als oudere en wijzere verklaren, dat schatten niet bestaan!"

„Wat een onzin", zei Tom Poes. „Ik heb toch een schat gevonden?"

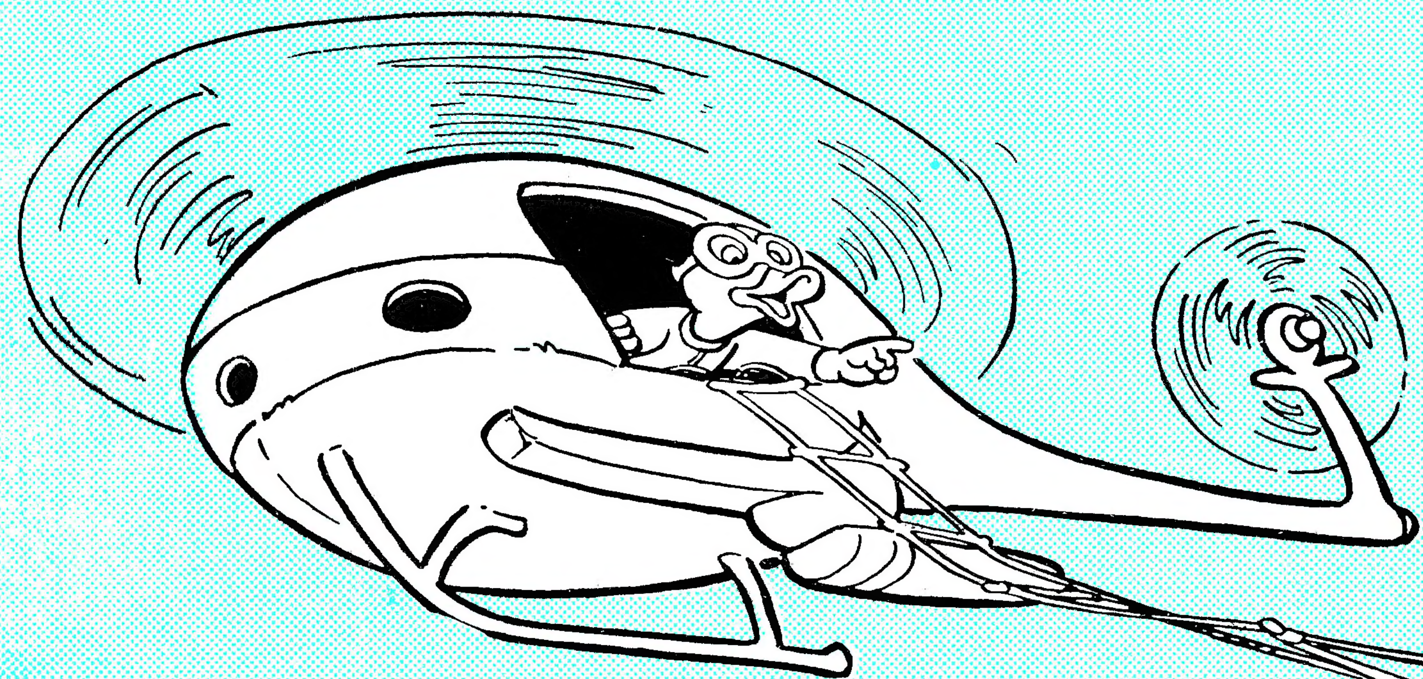
Heer Ollie gaf daar niet direct antwoord op. Pas toen ze aan tafel zaten en Joost een eenvoudig doch voedzaam maal opdroeg, nam hij weer het woord.

„Jouw schat is geen schat, jonge vriend!" sprak hij. „Het is geld en dat is héél wat anders!"

Er viel een kleine stilte.

Joost bevingerde glimlachend de sluier die hij om zijn hals geknoopt had en Kwetal schudde bewonderend het hoofd.

‚Wat een reusachtig denkraam" zei hij.

TOM POES

en de wisselschat

1,10

TOM POES:

„de wisselschat”